VESTNIK

Murska Sobota, 21. aprila 1988 ● Leto XL ● Št. 15 ● Cena 600 din

VREME

Ob koncu tedna bo deloma jasno in toplo.

V nedeljo so možne manjše padavine.

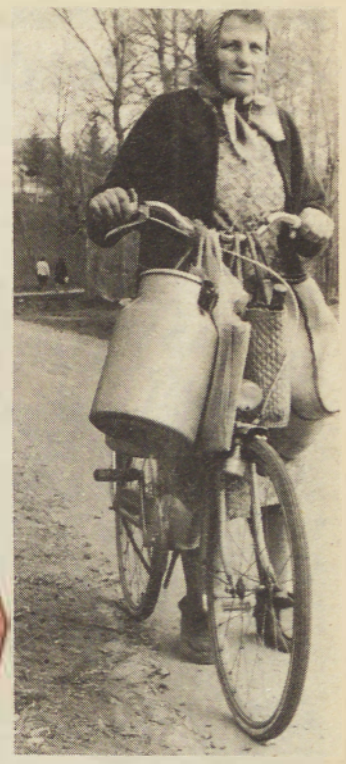

Mleko — enim za zdravje, drugim za preživijanje

stran 6

ZIDAJTE IN OPREMLJAJTE Z NAMI

Naj bo še taka kriza (gospodarska ali politična), človek je vedno gradil, kajti streha nad glavo je nepogrešljiva. Ne glede na to, ali zidate novo hišo, ali popravljate staro, ali pa vas sicer zanima stanovanjska problematika, za vas je današnja številka Vestnika. Poskušali smo jo oblikovati z nekaterimi delovnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z graditeljstvom ali pa le izdelujejo za zidavo potrebne materiale, opremo . . . Vse to smo oplemenitili z »aktualno problematiko« na 5. strani.

Ali le preživetje?

Tudi pomurski kmetijci začenjajo novo kmetijsko leto s precejšnjo negotovostjo. Ta panoga gospodarstva je namreč še vedno ena tistih redkih, ki je v najbolj odvisna od narave, pa tudi od države, ne ena ne druga pa kmetijstvu, vsaj po dosedanjih izkušnjah, ni bila preveč naklonjena. Kljub vsem težavam so pomurske kmetijske organizacije združenega dela lansko leto sicer uspešno sklenile, saj po zaključnem računu nikjer niso imeli izgube, večina pa se jih tudi ne more pohvaliti s pretirano akumulacijo. Ta še vedno ni takšna, da bi kmetijstvu zagotavljala samostojni in hitrejši nadaljnji razvoj, od tega pa je v Pomurju najbolj odvisen tudi celotni razvoj gospodarstva.

Kakšni bodo rezultati pomurskega kmetijstva po prvih treh mesecih, je še težko napovedovati, preveč spodbudni pa gotovo ne bodo, saj so kmetijci začeli novo poslovno leto v dokaj težavnih razmerah. Cenovna nesorazmerja v začetku leta, ki so se na nekaterih področjih pozneje sicer nekoliko popravila, v zadnjem času pa spet poslabšala, najbolj čutijo živinorejci, ob njih pa tudi živilskopredelovalna industrija. Stara praksa je, da težav v neki panogi nikoli ne rešujemo celostno, pač pa jih v reprodukcijski verigi skušamo vedno prevaliti zdaj na enega, drugič na drugega. Živinoreja je lep zgled takšnega ravnanja, problemi pa v zadnjem času vse bolj izbijajo na površje. Po jesenskih ukrepih zvezne vlade so najkrajši konec potegnili mlekarji. Ob povišanju odkupnih cen mleka so cene mlečnih izdelkov ostale zamrznjene oziroma so jih morali celo znižati, mlečnopredelovalne organizacije pa so vsak dan izgubljale več deset milijonov dinarjev dohodka. Tudi rejcem, ki so usmerjeni v pridobivanje mleka, se v začetku tega leta ni pisalo dobro, saj cene zdaleč niso pokrivale stroškov reje in mnogi so začeli resno razmišljati o zmanjšanju tovrstnega pridobivanja. Le kakšen mesec je bil nato račun pri mleku ugoden, pravijo rejci, saj so po zadnjem zvišanju odkupnih cen tega živila ušle z vajeti cene krmil in drugega reprodukcijskega materiala in gospodarnost pridobivanja mleka postaja spet sprašljiva. Še težji je v tem trenutku položaj pri pitanem govedu. Ob politiki, ki jo vodi zvezna vlada, odpove vsako zdravo razmišljanje, pravijo mesarji, ki prodajne cene mesa oblikujejo na osnovi določenih zaščitnih cen živine v lanskem letu, pa čeprav se je letos zaščitna cena povečala, živino pa odkupujejo seveda še dražje. Vendar še vedno po ceni, ki je veliko nižja od stroškov pitanja, in po vsem tem so nezadovoljni oboji, tako mesarji kot rejci.

Veliko je še podobnih nesmislov, ki jemljejo kmetijcem voljo do dela. Veliko kriz smo že prestali, na marsikaj smo se morali privaditi, pravijo, to pa je tudi razlog, da kljub vsemu še vedno vztrajajo. Tudi zdaj, med spomladansko setvijo, ki bo bolj ali manj opravljena tako, kot so jo načrtovali, pa čeprav še zdaj niso znani vsi pogoji pridelave. Zemlja pač zahteva svoje in ne more čakati, zanjo veljajo naravne zakonitosti in ne to, kar se dogovorijo v državi, kmetijcem pa ne preostane drugega, kot da delajo. Četudi, denimo, pod takšnimi pogoji, da morajo zdaj dražje kupovati otrobe, kot so ob lanski žetvi prodali pšenico.

Kaže pa, da nam je za vse to v naši družbi malo mar. Kmet naj se pač znajde, kakor ve in zna, izgube mu ne bo nihče prikrival, pa tudi njegovih obveznosti ne bo nihče poravnal. Če si želi zagotoviti socialno varnost in človeka dostojno življenje v letih, ko ne bo več mogel delati, mora zdaj plačevati za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Prav je tako, vendar mu žal vseh teh stroškov nočemo priznati v ceni njegovih proizvodov. Kako bi si sicer drugače razlagali podatek, da je še pred štirimi leti z izkupičkom od prodaje enega teleta lahko plačal skoraj dva prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdaj pa mora za letni prispevek v četrtem zavarovalnem razredu prodati že skorajda dve teleti? In navsezadnje mora ob vsem tem še preživeti!

Ludvik Kovač

ZDRAVSTVO

Ne le govoriti, ukrepe je potrebno uresničiti

Predsedstvo PMS SZDL je na zadnji seji analiziralo problematiko zdravstva v Pomurju glede na težak materialni položaj. Ugotovilo je, da so dosedanje razprave na najrazličnejših ravneh opozorile na probleme, dale vrsto pobud, pripravljeni pa so bili tudi ukrepi za izboljšanje stanja. Govorjenja je bilo dovolj, sedaj je čas, da od besed preidemo k dejanjem, kajti sicer bodo problemi še naprej ostali nerečeni. Taka opredelitev zavezuje vse dejavnike, od izvajalcev do uporabnikov in širše družbene skupnosti. Vsak bi moral prevzeti del svoje odgovornosti, so poudarili na seji predsedstva pomurske frontne organizacije. V zelo bogati razpravi je bilo poudarjeno, da bi v zdravstvu morali doseči kakovosten premik pri delu in skrbi za bolnika ter na ta način tudi zmanjšali neupravičen odliv pacientov v druge zdravstvene ustanove zunaj regije. Analizirati bi morali vzroke neupravičenega odliva, ki je neprimerno dražji. Nasploh pa bi se morali zavzeteje lotiti uresničevanja ukrepov tako med izvajalci kot uporabniki zdravstvenih storitev. Vztrajati bi morali pri uvedbi turnusnega dela zdravnikov in delavcev z višjo izobrazbo v bolnišnici, ki ga sedaj uresničujejo le v spremenjeni organizaciji dežurne službe, in analizirati, ali so pripombe na slabšo kakovost dela upravičene, ko pa je dvoizmensko turnusno delo v marsikateri zdravstveni ustanovi že ustaljen vsakdanjik. Prav tako bi morali čimprej razmisliti o boljši samoupravni organiziranosti pomurskega zdravstva ter pristopiti k racionalizaciji reševalne službe, rentgenološke dejavnosti in fizioterapije.

Čeprav je v sedanjem težavnem materialnem položaju zdravstva potrebno najprej zagotavljati sredstva za materialne izdatke in osebne dohodke, ne bi smeli povsem zanemariti najnujnejših naložb po prednostnem programu, pri čemer bi morali upoštevati soudeležbo občinskih samoprispevkov. Prav tako tudi ne bi smeli zapreti vrat pred novimi zaposlitvami strokovnjakov, ki so nujno potrebni za nemoteno delo v zdravstvu, ter odklanjati svojih štipendistov, ki se vračajo s študija. Predsedstvo PMS SZDL je tudi zahtevalo, da bi morali čimprej povedati, kaj bo s starimi bolnišničnimi objekti v Murski Soboti, ter predlagalo, da bi morali pokritje izgube za lansko leto reševati z združenim delom.

Feri Maučec

JUTRI — SLOVENSKA PARTIJSKA KONFERENCA

Premislek na zgodovinskem razpotju

Ključna naloga se glasi: sestop Zveze komunistov z oblastnega položaja med ljudi, iz forumov med članstvo.

»Seveda ne gre za nikakršen beg Zveze komunistov s političnega odra, ampak za bistveno drugačen, sodoben, angažiran in argumentiran nastop komunistov tam, kjer se ta politični oder šele konstituira — v Socialistični zvezi, v vseljudskem ›parlamentu‹, ki anarhijo golega izražanja različnih delnih interesov presega s sodoločanjem in spoštovanjem pravil demokratičnega dialoga«. Tako beremo v tezah za jutrišnjo in pojutrišnjo konferenco slovenskih komunistov, ki bo v Cankarjevem domu v Ljubljani in ki naj bi dala odgovor na vprašanje, zakaj se oddaljujemo od kongresnih ciljev. Kaj in kdo nas pri tem ovira? Ali je teh ovir več zunaj ali znotraj ZK, torej v nas samih? Kako jih premagati?

Gre skratka za temeljit premislek ZK na točki zgodovinskega razvoja. »Od tod vodita dve poti: v zgodovinsko preživelo ali v bistveno drugačno — bolj gibčno in dejavno zvezo naprednih ljudi. V zvezo, ki ima jasen program za premagovanje globalne družbene krize in izdelano ponudbo za demokratično skupno snovanje bolj svobodne samoupravne družbe z vsemi družbenimi silami, ki so za tak razvoj življenjsko zainteresirane.« Partijski delegati iz vse Slovenije se bodo osredotočili na štiri področja: prenova naše družbe in ZK, nov razvojni koncept, preobrazba političnega sistema in programska usmeritev ZKS do naslednjega kongresa.

Tudi pomursko članstvo ZKS bo imelo na konferenci svoje predstavnike. To so: iz Murske Sobote Ferdo Pihler, Gusti Grof, Maja Šeruga in Miran Žilavec; iz Ljutomera: Drago Legen, Silvo Potočnik in Frančka Vidović; iz Lendave: Jože Kuronja, Danilo Krapec in Štefan Fičar; iz Gornje Radgone: Herbert Šefer, Zdravko Stolnik in Manja Kurbus. Pridružila se jim bosta Marta Ritonja iz aktiva komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev in Božo Kuharič, delegat za zvezno konferenco ZKJ. Po položaju bodo na konferenci sodelovali še: Anica Karba, Tibor Fule, Jana Kovač, Martin Vinčec in Bela Banfi. Pomurska partijska »odprava« — kolikor smo seznanjeni — ne bo molčala, marveč se dejavno, z razpravami, vključila v delo malega partijskega kongresa. Ker pisni prispevki še vedno nastajajo, ni mogoče postreči s podrobnostmi, kvečjemu s posameznimi področji in poudarki, ki bodo razčlenjevani.

Kar se tiče gospodarstva, bo pravzaprav le nekoliko pomursko obarvana in tako bo vsebovala nekatera vprašanja skladnejšega mnogosrediščnega razvoja, siceršnjo razvojno problematiko, skratka mikroekonomsko raven. Prepletena naj bi bila s tekočimi, odprtimi gospodarskimi problemi: tržnost, odprtost, likvidnost, tečaj dinarja, izvozne spodbude, tehnološki razvoj in tako naprej. Vsebovala bo tudi sistemske, strateške probleme, torej makroekonomsko raven. Semkaj gotovo sodi napor, da bi t.i. slovenski razvojni model, njegovo filozofijo in miselnost konstruktivno adaptirali v jugoslovanski prostor. S pretirano radikalnimi posegi in ukrepi tačas, ko smo v globoki krizi, najbrž ne kaže opletati, saj bo razviti sever države (Slovenija, Hrvaška) naletel na jugu države na vsakršne ovire; to se pravzaprav že dogaja. Vsekakor pa kaže podpreti usmeritve za smotrno, izvozno naravnano gospodarstvo, avtonomnost podjetij in dati več pooblastil z več odgovornosti poslovodnim organom.

Posebej zanimivo in koristno utegne biti razpravljanje o kmetijstvu, o navezi kmetijstvo-turizem-drobno gospodarstvo in o položaju družbenih dejavnosti (zlasti zdravstvo in šolstvo). Svojevrstno osvežitev na konferenci bi moglo pomeniti razmišljanje o odmiku ZK od oblastnih organov na ravni občine. Vsekakor bomo o dogajanju na slovenski partijski konferenci še podrobneje poročali.

Branko Žunec

Na obzorju se že riše podoba letošnjega Vestnikovega vlaka. Kdor ga noče zamuditi, naj pazljivo spremlja naša sporočila. Za zdaj le tole: 11. junija bomo zapeli — O, Celje, ti mesto moje!

Dogodek preteklega tedna je bil verjetno podpis zgodovinskega sporazuma o Afganistanu: podpisala sta ga v Ženevi prva diplomata SZ in ZDA. Ampak, kaj bi s posnetkom ob podpisovanju tega dogodka: Ševardnadzeja in Shultza tako ali tako vidimo skoraj vsak dan na televizijskih ekranih, takšen posnetek, ki vam ga posredujemo pa je vsaj doslej enkraten: mlada državljanka Sovjetske zveze očitno uživa ob prvem vgrizljaju v pizzo, to znamenito italijansko jed, ki so jo prejšnji teden v Moskvi prvič pričeli ponujati. Skratka zadeva, ki ne pozna ne diplomatskih in ne ideoloških zadržkov.

KAKO SMO SI RAZLIČNI

Spomladi bodo najprej po vseh repubikah in pokrajinah konference Zveze komunistov, nato pa bo še zvezna. Mnenja o uspešnosti konferenc so deljena že sedaj, češ da bomo zopet sprejemali sklepe, ki jih nihče ne bo ali jih ne bo mogel uresničiti; ali drugo mnenje: potrebno je zakorakati v prenovo zveze komunistov. In kaj je to, prenova?

O prenovi Zveze komunistov govorimo v Sloveniji že kar lep čas. Vedno glasnejše so besede, da se mora Zveza komunistov preleviti v gibanje. Predsednik CK ZKS Milan Kučan je pred dnevi dejal: »Nismo državna partija niti partija na oblasti.« Prav ima, kajti v programu ZK iz leta 1958 je zapisano, da je zveza idejno-politična zveza. Ob sprejemanju programa smo imeli predsednika republike Jugoslavije, sedaj pa imamo predsedstvo, v katerem je v predstavništvu države tudi predsednik Zveze komunistov Jugoslavije. Zato ni naključje, da so pred nedavnim v zvezni Socialistični zvezi v Beogradu menili, da je prisotnost predsedstva CK ZKJ v predsedstvu države v nasprotju s programom ZK.

Čeprav gre v omenjenem primeru bolj ali manj za simboliko, je vendar umestno vprašanje, kaj storiti, da bo zveza aktivna, prisotna vsak dan v družbenem dogajanju, ne da bi si ta položaj prilaščala preko državnih pozicij. Smo priča vrsti resnih protislovij, ki jih v Zvezi komunistov še vedno nočejo niti videti, kaj šele razumeti. Nasprotje med partijo na oblasti in samoupravo je resno protislovje. Tržno naravnano gospodarstvo in državni administrativni posegi v ekonomijo so usodni. Če poskušamo na kratko pogledati v posledice teh dveh protislovij, zaznamo:

— povsod tam, kjer si Zveza komunistov prilašča oblast, dajejo gospodarstvu direktive preko oblasti in administracije, tako da gospodarstvo ne odloča o ničemer, samouprava pa je farsa;

— znanosti so zaprta vrata pri predlaganju možnih rešitev, ker je v teh rešitvah kritika na račun voluntarističnega odločanja zaprtih krogov. Voluntarizem je namreč vsiljevanje volje posameznikov;

— ker gospodarstvo ni oprto na tržne in ekonomske zakonitosti, odloča o usodi gospodarstva administracija, ki napaja svoje globokoumne birokratske pobude iz državnih in predvsem partijskih direktiv.

Če bomo izpeljali prenovo zveze v smeri gibanja, v katerem Zveza ne bo več na oblasti v današnjem smislu besede, temveč bo idejni pobudnik za napredek, bomo končno odprli vrata samoupravi. Toda, Jugoslavija je tako različna. V Sloveniji govorimo o gibanju, drugod pa je Zveze komunistov še vedno nedotakljiva in seveda tudi nezmotljiva avtoriteta. Kako naj potem uveljavimo, na primer, tržne zakonitosti, ko nad vsem bdi Zveza komunistov. V Sloveniji pa menijo, da je potrebno z jasnim socialnim programom prevzeti tveganje in stopiti v odprto tržno gospodarstvo. S tem pa tvegamo odprt spor z dogmatiki.

KONČNO UMIK

Na pogajanjih med ZDA in Sovjetsko zvezo je pretekli teden prišlo do končnega dogovora. Velesili sta se dogovorili o načinu nadaljnjega postopanja v zvezi z Afganistanom. Sovjetski partijski voditelj Gorbačov je v pogovoru z afganistanskim predsednikom Nadžibullahom v Taškentu dejal, da se bo umik 120 tisoč sovjetskih vojakov iz Afganistana začel 15. maja.

Čeprav imamo lahko o dolgoletnih pogajanjih o končni rešitvi afganistanske krize drugačno stališče kot obe velesili, je vest o umiku sovjetske vojske iz tega dela sveta vendarle upanje v razsodnost in pripravljenost do razumnega razreševanja perečih mednarodnih vprašanj.

REPUBLIKA KOSOVO

Kot poroča Tanjug so se prejšnji teden na zürških ulicah zbrali albanski nacionalisti in separatisti — bilo jih je kakšnih 300 — ter vzklikali že znana separatistična gesla, kot na primer »republika Kosovo« in podobno. Demonstranti so, zakriti s temnimi očali, maskami in rutami, tokrat popeljali na ulice tudi ženske in otroke. Med ljudi so delili letake z nemškimi napisi o dozdevni ogroženosti in kolonizaciji, represalijah in genocidu albanskega prebivalstva na Kosovu. Organizatorji teh demonstracij so si nadeli ime Ljudsko gibanje za republiko Kosovo.

Pravzaprav ne vedo, kaj bi radi

Zvezni odbor za praznovanje dneva mladosti je sprejel scenarij za zaključno prireditev dneva mladosti na stadionu JLA. Tako bomo tudi letos lahko videli, kaj hočejo naši mladinci prikazati na zeleni preprogi našega največjega armadnega stadiona. V zveznem odboru so zadnja leta stalno razpravljali, da bi bilo treba zaključno prireditev s stadiona preseliti na ugodnejši prostor v glavnem mestu. Za prizorišče slovesnosti so predlagali Veliko ratno ostrvo, Ado Ciganlijo ali Hajdučko česmo.

Na razpis je letos prispelo 24 del, zveznemu odboru pa ni bilo všeč niti eno, zato se je odločil enako kot prejšnja leta — zbral je ljudi po svojem izboru. Člani predsedstva ZSMJ v tem času niso imeli pojma, kakšni scenariji so bili zavrnjeni in kakšen je novi. Prav tako ni znana predvidena cena. Člani zveznega odbora priznavajo, da je nekaj denarnih težav, vendar se bodo držali načrtovanih okvirov. Kolikšni so ti okviri, ne ve nihče ali pa noče povedati.

Ofenziva borcev Gubčeve brigade

V Mariboru so se pred dnevi sešli borci znamenite Gubčeve brigade iz vse severovzhodne Slovenije in povedali svoje pripombe k spremembam zvezne ustave. Rekli so, da niso za tiste pripombe k ustavi, ki razširjajo pristojnosti federacije in ki uvajajo elemente centralističnega unitarizma ter proetatistično normiranje torej prevelike vloge Beograda, kot vemo učeno povedati s tujimi besedami. Rekli pa so zelo po domače in razumljivo tudi to, da naj sedanja vlada pod predsedstvom Branka Mikulića odstopi, ker mi borci — kot so povedali — ne moremo dovoliti, da bi še dve leti rasla inflacija in da bi še naprej propadalo gospodarstvo.

Na juriš!

Erdeljski Madžari prihajajo

Kot je januarja izjavil predstavnik madžarske vlade, je od leta 1985 do 1987 zaprosilo pri madžarskih oblasteh za naselitev 11.492 ljudi, pred nedavnim pa je namestnik notranjega ministra LR Madžarske Zoltan Gal trdil, da število prosilcev dovoljenj za začasno bivanje v prvih dveh mesecih in pol tega leta ni doseglo števila tisoč.

Samo v Debrecenu, ki leži blizu madžarsko-rumunske meje, je od novembra lani in do srede marca letos zaprosilo za bivanje na Madžarskem 360 ljudi. Na Madžarsko pa ne prihajajo samo Madžari iz romunske pokrajine Erdelj, temveč tudi Romuni. Madžarska vlada je kot pomoč tem ljudem odobrila tristo milijonov forintov, kar pa najbrž ne bo dovolj. Prišlekom iz Romunije pomagajo tudi cerkvene oblasti in verniki.

BILANCA

Zakonodajne pobude Zveznega izvršnega sveta se kažejo v izredni obilici predlaganih in v skupščini sprejetih zakonov. Od 16. maja 1986 do 31. marca 1988 je bilo sprejetih 235 zakonov; kar pomeni, da smo kar vsak tretji dan dobili kakšen zakon. Veliko je bilo tudi »izrednih« ukrepov. Delegati tudi niso imeli dovolj časa za proučevanje ponujenih gradiv.

Pismo iz Beograda

(O) pečeni pacienti

Marca se je sredi Beograda zgodilo, da so v kliničnem centru na operacijski mizi inštituta za plučne bolezni (o)pekli pacienta.

Zgodilo se je pač, da se je vnela plastika, pojasnjujejo zdaj, v prepričanju, da niso nič krivi, ker so delali rutinsko, kakor vedno, in da je najbrž vsemu krivo nenadzorovano električno praznjenje, ker so operacijske naprave zastarele in niso uravnane tako, kot bi bilo primerno sodobni kirurgiji.

To se zgodi, pravijo strokovnjaki, ki so komisijsko pregledali vse skupaj, tukaj pa se je zgodilo po 30.000 uspešnih operacijah.

V obširnih razlagah tega primera sploh ne omenjajo pacienta, kako hude so njegove poškodbe in podobno, kot da gre za nekaj neznatnega, nevrednega omembe, na veliko, dolgo in na široko pa govorijo o slabih finančnih in materialnih razmerah zdravstva nasploh, posebej pa kirurgije, kakor da jim gre bolj za obračun z neuvidevno družbo kot pa za pojasnilo dogodka samega.

Aparate bodo popravili, potem pa operacije nadaljevali, kot da se ni nič zgodilo.

Da pa to ni bil edini primer po 30.000 uspešnih operacijah, sem zvedel od svojega sina, ki je bil uspešno operiran kak teden pred tem dogodkom. Nekomu so namreč v tem času opekli roko in kdo ve, če ni bilo pred tem še kakšnih takšnih neznatnih, omembe nevrednih opeklin.

Seveda pacienti in novinarji nismo detektivi, da bi take zadeve na svojo pest raziskovali. Za to so poklicani odgovorni dejavniki, ki jih je nemalo, čeprav v omenjenem inštitutu pravijo, da glede zaščite te vrste ni nikakršnih pravil igre, čeprav zdravstvo že dolgo zahteva ustrezne pravilnike . . .

Imam vtis, da je mogoče več zvedeti med vrsticami kot pa iz uradnih poročil, ki so pomirjevalna.

Ni vse tako lepo, kot bi radi videli prizadeti, in ni vse tako preprosto, kot predstavljajo prizadetim.

Pri tem pa je zelo pomenljiva pripomba prizadetih medicinskih krogov časnikarjem: zakaj za boga ste o tem obveščali javnost? Je pač v zdravniški navadi, da niti prizadetemu pacientu, ne njegovemu sorodstvu marsičesa ne povedo, kaj delajo in kaj kanijo narediti, češ da je to v interesu pacienta samega, zlasti kadar je neozdravljivo bolan.

To je tista pregovorna skrivnost, ki nas kar naprej obdaja in po kateri je človek prej ko slej objekt kot pa subjekt. Zanj je, kot pravijo nekateri »motka in motika«, ravnanje s podrejenimi, ki se upirajo vsemu svobodoljubnemu na svetu.

To je nekaj podobnega razvpiti vojaški skrivnosti, o čemer je vse več govora ne zaradi samih skrivnosti, temveč zaradi varovanja in obvarovanja človekovih svoboščin.

Kakorkoli to obrnemo, vselej pridemo do spoznanja, da je premoč nad ljudmi slast, ki se ji ne moremo odreči, čim pridemo na položaj, ki nam to premoč omogoča ne samo zmerno, temveč tudi čezmerno.

Spopadi okrog tega so vse bolj javni in glasni in odkrivajo vse več prikritega in prikrivanega na vseh ravneh in v vseh sferah našega življenja, saj gre za to, ali bomo končno šli v demokracijo ali pa od nje, in sicer v času, ko so najbolj zaprti sistemi načeli procese odpiranja, osvobajanja preživelega načina življenja.

Navsezadnje se to nanaša tudi na naš vsakdan družinskega življenja, kjer je še vedno v navadi patriarhalni način mišljenja, da je en gospodar, vsi pa so mu podrejeni — iz navade ali pa iz materialnih razlogov.

Viktor Širec

globus

BRUSELJ, NEW YORK — Kot sta zvedela dopisnika Dela iz omenjenih mest, bomo dobili od mednarodnega denarnega sklada 430 milijonov dolarjev posojila in to v naslednjih dvanajstih mesecih. Že letos bi od tega denarja smeli porabiti 260 milijonov dolarjev. Končno besedo o tem posojilu bodo povedali 25. aprila zunanji ministri držav članic Evropske skupnosti.

WASHINGTON — Bivši ameriški javni tožilec Remsy Clark je vložil tožbo proti predsedniku Reaganu in predsednici britanske vlade Thatcherjevi in zahteval odškodnino za 55 Libijcev, ki so bili ob življenje ali ranjeni v ameriškem bombnem napadu na Tripoli pred dvema letoma. Napad na Tripoli je Clark opredelil kot poskus uboja libijskega voditelja Gadafija. Prizadetim v tem napadu naj bi po tožilčevem predlogu plačali 75 do 100 milijonov dolarjev.

MOSKVA — Pravda je pred dnevi zapisala, da so vozniki mestnih avtobusov v mestu Saratov prekinili delo, ker niso bili zadovoljni s plačami.

BUENOS AIRES — V zadnjih dveh desetletjih je za časa vojaških diktatur v Latinski Ameriki izginilo okoli 90 tisoč ljudi. Največ žrtev so našteli v Gvatemali in v Argentini — 68 tisoč.

MOSKVA — Prvič po treh letih je lani Sovjetska zveza v trgovini z zahodom spet dosegla presežek in sicer v znesku 312 milijonov rubljev. Leta 1986 je imela SZ 2,72 milijarde primanjkljaja v trgovanju z zahodnimi državami.

WASHINGTON — ZDA so ponudile Kitajski odkup dveh milijonov ton pšenice po subvencioniranih cenah. Kitajci so letos že kupili okoli 5 milijonov ton ameriške ošenice.

PEKING — Kitajska skupščina je sprejela spremembe ustave, ki po letu 1949 spet dovoljuje zasebno lastnino in zasebno dejavnost.

BELFAST — Lani je bilo v Severni Irski zaradi verskih in političnih nemirov 33 mrtvih, kar je največ v zadnjih šestih letih.

VARŠAVA — Prebivalci poljskega glavnega mesta so z različnimi prireditvami počastili 45-letnico tragičnega upora Judov v varšavskem getu leta 1943. Upornikov je bilo okoli 70 tisoč, povedati pa je ob tem treba tudi to, da je bil v predvojni Poljski vsak deseti državljan Jud.

PALESTINSKI GORDIJSKI VOZEL

7. Britanski gospodarji v Palestini

Narodi med Mezopotamijo in Marokom v severni Afriki so se skozi stoletja postopoma arabizirali, razen Turkov in Perzijcev (Irancev). Med njimi so se zgubljale etnične razlike, skoraj vsi so prevzeli islam. Turški sultan je postal v začetku 16. stoletja tudi najvišji verski svečenik takratnega islama — imenovan kalif —, s tem so Turki dobili nad Arabci ne le politično oblast, temveč tudi duhovno moč. Sedež kalifata so premestili v Istambul. Arabci se sicer v turški državi niso počutili v nekem podjarmljenem položaju, živeli so v svoji tradicionalno nomadski demokraciji, mnogi pa so dosegli pri sultanu tudi visoke položaje. Turki sicer niso kazali razumevanja za dosežene duhovne vrednote Arabcev v stoletjih njihovega vzpona, niso jih pa tudi ovirali v njihovem načinu življenja. Sredi 19. stoletja se v nekaterih arabskih središčih rojeva arabski nacionalizem, v Palestini pa šele v prvih desetletjih 20. stoletja. Ti Arabci so v turškem parlamentu zahtevali uvedbo lokalnih arabskih oblasti, uporabo arabščine v turškem parlamentu in druge reforme. Težili so k decentralizaciji turškega cesarstva — vse do arabske neodvisnosti. Arabske, židovske in krščanske skupnosti so sicer imele določeno notranjo samoupravo, ki pa so jo lokalni turški oblastniki običajno ignorirali. Tudi Palestina kot pokrajina v času turške oblasti ni bila enotna, pripadala je različnim vilajetom (administrativnim enotam), Arabci pa so jo vseeno nazivali Filastin (Palestina).

Velike sile so se že od nekdaj zelo zanimale za vzhodne obale Sredozemlja, in to zaradi strateškega značaja ter gospodarskih koristi, predvsem trgovine. Že v 19. stoletju se tu krepi britanski vpliv. Britanci resno računajo tudi na Palestino. Ta interes Britancev se je še okrepil, ko je bilo jasno, da je turška država v prvi svetovni vojni ob strani Nemčije na poraženi strani. Prva svetovna vojna in razmere neposredno po njej so bile odločilne za arabski svet in še posebej za Palestino.

V obdobju prve svetovne vojne je igral med Arabci posebno vlogo Husein Ibn Talal, praded sedanjega jordanskega kralja Huseina, katerega je kot velikega šerifa iz Meke pregnalo pleme Saud (iz Arabije). Ta se je umaknil v Amman, takrat skromno mestece pod turško oblastjo. Husein je bil zelo naklonjen Angležem, postavil se je na čelo arabskega odpora proti turški oblasti. Na razpolago je imel nekaj sto beduinskih vojščakov, od Angležev pa je dobil pomoč v orožju in inštruktorjih. Sebe je razglasil za vodjo Arabcev, stremel je za obnovo arabskega kalifata, v katerem bi sam postal kalif. Po zmagi nad Turki so mu Angleži obljubili oblast nad nedoločenim ozemljem. Pri izganjanju Turkov iz Palestine je Angležem pomagala tudi takoimenovana arabska legija, sestavljena iz palestinskih Arabcev, ki je leta 1918 skupaj z Angleži vkorakala v Jeruzalem in zlomila zadnji turiški odpor. Toda opazna je bila tudi t. i. židovska legija (6400 vojakov pod poveljstvom britanskega generala). Namen te legije je bil pomagati Britancem zlomiti turško oblast, obenem pa pospešiti oblikovanje »židovskega nacionalnega doma v Palestini«. Spomladi leta 1918 je skupina sedmih uglednih Arabcev iz Kaira poslala poseben memorandum zmagovitim zaveznikom, v katerem so zahtevali jasno definicijo politike do Arabcev. Britanski odgovor je znan kot »deklaracija sedmerici«, iz katere je razvidno, da bo bodoči status nad ozemlji oziroma deželami, ki so pomagale osvobajati tudi arabske vojaške enote, zasnovan na načelu lastne uprave.

Po zlomu turške oblasti nad arabskimi ozemlji ob koncu 1. svetovne vojne je bil na osnovi konference v San Remu leta 1920 Britaniji priznan mandat upravljanja (ne kolonija) tudi nad Palestino. To je potrdila tudi mirovna konferenca v Parizu. Arabci torej niso dosegli samostojne države, leto 1920 so v arabskem svetu poimenovali »leto katastrofe«. Niti zaveznik, še manj pa Angleži niti pomislili niso na pravice Arabcev do neodvisnosti. Še posebej so to trdili za Palestino. Že takrat je bilo popolnoma jasno, da so štiri velike sile očitno na strani sionistov. Arabci so razočarani začeli spoznavati, da so žrtev zakulisne britanske imperialistične politike, da so izdani, čeprav so tudi vojaško sodelovali ob strani zaveznikov, do obljubljene neodvisnosti pa so imeli tudi vse naravne pravice. Britanska naloga ob prevzemu mandata nad Palestino je bila, da se v najkrajšem možnem roku v Palestini ustvari samouprava. Arabski nacionalisti britanske uprave nad Palestino sploh niso hoteli priznavati in so terjali neodvisnost. Židje so zahtevali »dom v Palestini«, pa tudi s Turčijo je Britanija morala ohraniti korekten odnos, in to predvsem zaradi revolucionarnih razmer v takratni Rusiji. Da bi Arabce pomirili, so jim Britanci govorili o posebnih jamstvih, da bodo spoštovali njihove zahteve vključno z oblikovanjem neodvisne arabske države v Palestini. Toda očitno tega v resnici niso mislili uresničiti, saj so n. pr. v sredstvih informiranja Arabce prikazovali kot kake Indijance z Divjega zahoda, kot narod nomadov in felahov, ki niso sposobni organizirati lastne državnosti, niti razvijati demokracije (po zahodnem vzorcu). Na slavno arabsko kulturno preteklost, sposobnost trgovanja in pomorstva so enostavno pozabili.

Leta 1921 je takoimenovano arabsko gibanje na palestinsko-arabskem kongresu od vlade v Londonu zahtevalo »palestinsko ustavo« z demokratsko vlado, kar naj bi v bistvu pomenilo, da se Arabci niso sprijaznili z britanskim mandatom nad Palestino.

Palestina kot britansko mandatno ozemlje z vključeno Transjordanijo se sedaj prvič pojavlja kot enotna oz. celostna upravno-politična enota. V prvem letu britanskega mandata je bilo od 750.000 prebivalcev takratne Palestine 590.000 Arabcev-muslimanov, 5000 druzov, 71.000 kristjanov (ki so se pretežno počutili Arabce) in 84.000 Židov. Jeruzalem je vedno bolj igral vlogo svetega mesta treh religij, prebivalci pa so govorili različne jezike, med njimi pa so bili zlasti opazni številni redovniki, čuvarji svetišč. In še to: na mirovni konferenci so imeli zahtevo sionistov za »Palestino kot nacionalni dom Židov« za »velike iluzije zanesenjakov«.

Ivo Orešnik

od tedna

LENDAVA — Na skupščini otroškega varstva so kritično ocenili delovanje v lanskem letu, ki je bilo po oceni delegatov eno najtežjih doslej. Skupnost je imela namreč lansko leto izgubo. Če letos ne bodo mogli pokriti izgube in zagotoviti sredstev za redno delovanje, bodo prisiljeni uporabiti ostre ukrepe, ki bodo zadevali v pravice občanov. Delegati so menili, da bi bilo potrebno ponovno pregledati delitev socialnih pomoči, češ da te niso dobro razdeljene in da jih dobivajo tudi tisti, ki jih ne bi smeli. Socialne pravice bi morale biti pravičneje razporejene, za to pa bi morali poskrbeti v krajevnih skupnostih, kjer najbolje poznajo svoje prebivalce. Skupščina otroškega varstva je izvolila novo vodstvo.

MURSKA SOBOTA — O gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v letu 1987 ter uresničevanju občinske resolucije so razpravljali tudi na seji občinskega komiteja Zveze komunistov. Med drugim so se zavzeli za uveljavitev razvojnih programov in večjo odgovornost vodilnih delavcev za neizpolnjevanje kadrovske politike v svojem okolju. Večjo pozornost pa bo treba nameniti tudi dopolnilnemu izobraževanju delavcev in doslednemu izvajanju pripravništva v delovnih organizacijah. Zavzeli so se tudi za urejanje odnosov med osnovnim in bolnišničnim zdravstvom, predvsem pa o odlivu sredstev zunaj regije.

MURSKA SOBOTA — V ponedeljek pozno popoldne so se sestali člani predsedstva OK ZKS in opredelili naloge Zveze komunistov v soboški občini po nedavni seji občinske konference. Gre za vrsto nalog komunistov do polletja, ki jih bodo morali izvajati v osnovnih organizacijah in organih ZK, z natančno opredeljenimi nosilci in roki. Obravnavali pa so tudi gradivo za bližnjo sejo občinske konference SZDL o zadružništvu. V razpravi so se zavzeli za ureditev organiziranosti pospeševalne službe in uveljavitev kmetijskega zadružništva. Osnovna zahteva je, da bo sleherni košček zemlje obdelan.

MURSKA SOBOTA — Na seji predsedstva OK SZDL Murska Sobota so največ pozornosti namenili informaciji v zvezi s sanacijo razmer v strokovni službi skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V organizacijski enoti v Murski Soboti so v prvih letošnjih treh mesecih rešili 1.738 vlog, na novo pa prejeli čez 1.800, tako da veliko zahtevkov še vedno ostaja nerešenih. Rešitev je treba zato iskati v dodatni zaposlitvi strokovnega delavca, saj se bodo sicer problemi še naprej kopičili. Člani predsedstva so podprli tudi prizadevanja za rešitev prostorske problematike organizacijske enote v Murski Soboti.

do tedna

Priznanje zdomcem

Slovensko kulturno društvo Ivan Cankar z Dunaja je minuli teden prejelo priznanje za svoje 15-letno aktivno delo tudi v domovini. Na redni letni skupščini Zveze kulturnih organizacij Slovenije so jim podelili odličje svobode s srebrnim listom. Gre za eno najvišjih priznanj za ljubiteljsko kulturno delo pri nas. Slovensko kulturno društvo si ga je vsekakor zaslužilo, še posebej, ker imajo slavnostno sejo društva v soboto, 23. aprila, ko bodo sprejeli tudi program dela za naprej. Priznanje jim bo vsekakor še večja spodbuda za delo med zdomci, ki so na Dunaju.

Pokrovitelj tega društva je občinska konferenca SZDL Ljutomer, tesne stike pa imajo tudi z Osnovno šolo Ivan Cankar iz Ljutomera.

D. L.

Krajevna skupnost Črenšovci objavlja po sklepu 4. seje Sveta KS z dne 23. 9. 1986

JAVNO DRAŽBO

za prodajo hiše št. 72 — šola in gospod. poslopje, ki meri 4 are, dvorišče in travnik v skupni izmeri 9 arov in 17 m² in je v k.o. Trnje.

Izklicna cena skupaj z zemljiščem je 8.000.000 din.

Javna dražba bo v nedeljo, 15. maja 1988, ob 8. uri na kraju samem v Trnju.
Ogled zgradbe je možen vsak dan do dneva dražbe.
Varščina za udeležbo na dražbi znaša 10 % od izklicne cene, prometni davek plača kupec.

ZALOŽNIŠKO
GRAFIČNO
EMBALAŽNO
PODJETJE

ZGEP POMURSKI TISK
Murska Sobota, Lendavska 1

delavska sveta
tozdov KARTONAŽA IN TISKARNA

RAZPISUJETA

v skladu s svojimi sklepi s 13. in 15. seje ob že razpisanih kadrovskih štipendijah po načrtu še naslednji dodatni potrebni kadrovski štipendiji za šol. leto 1988/89 v usmeritvi TISKARSTVO v VIP GRAFIČAR za naslednja značilna dela oziroma poklica:

Tozd KARTONAŽA:

1 štipendija: inženir grafičarstva za 1. letnik, VI. st. zaht., študij organiziran v Zagrebu;
1 štipendija: tiskar za 1. letnik, IV. st. zaht., šolanje je v Ljubljani.

Kandidati, ki se bodo kot prosilci kadrovskih štipendij prijavili na razpis, morajo poleg prošnje priložiti še naslednje priloge:
— izpolnjen in potrjen obrazec 8,40 DZS-SPN-1,
— overjen prepis zadnjega šolskega spričevala,
— potrdilo, da so se vpisali v šolo,
— potrdilo o dohodkih staršev za leto 1988,
— učenci upokojenih staršev predložijo fotokopijo odrezka pokojninskega nakazila za december 1987,
— zdravniško potrdilo o zdravstveni sposobnosti kandidata za delo v poklicu grafične dejavnosti.

Zaželeno je, da prosilci osebno prinesejo prijave za štipendiranje zaradi morebitnega svetovanja v splošno-kadrovski službi ZGEP Pomurski tisk, Lendavska 1, do 15. julija 1988.

Kandidate, ki se bodo prijavili, bomo o podelitvi štipendij po razpisu obvestili do 10. 8. 1988.

Nepopolnih prijav ne bomo obravnavali.

Zasedanje zborov SO v Pomurju

ENOTNA PODPORA JANEZU STANOVNIKU

Podobno kot drugje v SR Sloveniji, so se tudi v vseh štirih pomurskih občinah prejšnji teden delegati vseh treh zborov skupščin občin sestali na volilnih in delovnih sejah. Potem ko so sprejeli poročilo o delu predsedstva SR Slovenije v letih 1986—1988, so v občinah Lendava, Ljutomer, Murska Sobota in Gornja Radgona podprli kandidaturo Janeza Stanovnika za predsednika predsedstva Slovenije in Janka Pleterskega za člana tega predsedstva.

ZASEDANJE ZBOROV SO MURSKA SOBOTA

Za strokovnjake vedno odprta vrata!

Na ločenih sejah zborov skupščine občine v Murski Soboti, ki so imele slovesen značaj, so za predsednika zbora združenega dela izvolili Draga Ružiča, za podpredsednico tega zbora Cvetko Rogan, zbor krajevnih skupnosti bo vodil Avgust Farkaš, podpredsednik pa bo Alojz Kozar. Za predsednika družbenopolitičnega zbora je znova izvoljen Ivo Orešnik, za podpredsednika pa Evgen Koša. Na skupnem zasedanju skupščinskih zborov so za predsednika skupščine občine izvolili Andreja Gerenčerja, za podpredsednika pa Boža Kuhariča, ki sta ob tej priložnosti podpisala slovesni izjavi. Delegati so sprejeli tudi poročilo o delu predsedstva SR Slovenije od 1986—1988, pri čemer so se zavzeli za njegovo večjo javnost dela, jasneje opredeljen odnos do republiške in občinskih skupščin ter za opredelitev do skladnejšega regionalnega razvoja v naši republiki.

Osrednja vsebinska točka pa je bila namenjena lanskoletnim gospodarskim gibanjem v soboški občini in uresničevanju resolucije. Po besedah uvodničarke, članice izvršnega sveta Zdenke Vidovič, so finančni podatki dokaj ugodni. Tako je, denimo, rast dohodka za 12 odstotkov višja od republiškega povprečja, od njega je višja tudi akumulacija, medtem ko so izgube soboškega gospodarstva precej nižje. Najsvetlejša točka pa je vsekakor izvoz, ki se je v primerjavi z letom poprej povečal za 23 odstotkov. To je v prvi vrsti zasluga ozda Mura, čeprav se vedno več kolektivov usmerja na tuje trge. Lani so v soboški občini prijavili 62 novih naložb, za industrijo gre le 21 odstotkov teh sredstev; pa še ta večinoma v zgradbe in opremo. Ob nenehnem naraščanju iskalcev zaposlitve — v prvih treh mesecih letos so našteli že več kot sto novih prijav — je rast zaposlenosti za 1,7 odstotka prenizka. Bolje kaže v drobnem gospodarstvu, saj so imeli v zasebnem sektorju za 5 odstotkov višjo zaposlitev. Velika pa je bila tudi rast zaposlenosti v negospodarstvu, predvsem na račun nove kirurgije in Moravskih toplic.

V isti sapi pa je treba žal ugotoviti, da je načrtovanje kadrov v soboškem združenem delu še vedno postranska zadeva ali pa se v kolektivih premalo zavedajo nujnosti vlaganja v kadre. Na ta problem je v imenu delegacije Zveze komunistov v družbenopolitičnem zboru opozoril tudi Jože Vild, ki se je zavzel za uveljavitev razvojno raziskovalnega dela in krepitev kadrovske politike, ki je osnovni pogoj za hitrejši razvoj celotne občine. Pridružil se mu je tudi podpredsednik SO Božo Kuharič, ki je poudaril, da morajo biti za strokovnjake — tudi zunaj gospodarstva — vedno odprta vrata, ne pa tudi za neproduktivno režijo. V razpravi je bil govor tudi o pokrivanju izgube v občinski zdravstveni skupnosti in precejšnjem odlivu sredstev drugam, pri čemer morajo urediti zlasti odnose med osnovnim in bolnišničnim zdravstvom.

Na skupnem zasedanju so delegati podprli tudi predlog izvršnega sveta, po katerem bo od 1. maja naprej za eno leto ponovno uveden ukrep družbenega varstva v Platani. To opravičujejo z motnjami v poslovanju in kadrovsko problematiko, ki po preteku starega ukrepa družbenega varstva ne omogoča vodenja kolektiva po samoupravnih načelih.

MILAN JERŠE

V GORNJI RADGONI ŠTEVILNA DELEGATSKA VPRAŠANJA

CILJ IN VOLJA

Tudi na skupščinskem zasedanju v Gornji Radgoni so 13. aprila izvolili vodstva zborov občinske skupščine ter predsednika in člane predsedstva republiške skupščine. Predsednik Skupščine občine Gornja Radgona bo še naprej Peter Fridau, podpredsednik pa Vinko Rous. Zboru združenega dela bo predsedoval Tomaž Peternelj, podpredsednik bo Jože Dunaj, Dušan Zagorc in Irena Petek Ferenc bosta predsednik in podpredsednica družbenopolitičnega zbora, zboru krajevnih skupnosti pa bosta predsedovala Jože Ivačič in podpredsednik Rudi Ketiš.

Čeprav je bilo na dnevnem redu manj točk, se je razprava kljub temu zavlekla v popoldanske ure. Zatem so sprejeli še predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o višini nadomestila za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih v občini Gornja Radgona, predlog imenovanja upravnega odbora sklada stavbnih zemljišč in soglasje k spremembam in dopolnitvam samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske skupnosti socialnega skrbstva.

DNEVNO V OBČINI 480 PRAZNIH DELOVNIH MEST

Uvodničar, predsednik komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj Jože Farič, ni obnavljal vsebine analize poslovanja v letu 1987, saj je delegate radgonske skupščine s prvimi podatki seznanil že na dveh prejšnjih sejah. Tokrat se je posvetil nekaterim aktualnim problemom v občini, ki ovirajo razvoj in doseganje ciljev. Poleg tehnološke opremljenosti je doseganje večjega dohodka odvisno tudi od ljudi, zaupanja v vodilne, boljše organizacije dela in razvitega informacijskega sistema. Računalniška obdelava podatkov si le počasi utira pot, izostanek z dela je prevelik (povprečno manjka vsak dan na delovnem mestu 480 delavcev), tačas bi v občini potrebovali 50 strokovno izobraženih kadrov, prav tako bolj malo naredimo za doseganje inovacijske družbe. To je odvisno od jasno zastavljenih ciljev in volje, da jih dosežemo. Ob tem je Jože Farič dejal: »Cilj brez volje je le papir, volja brez jasnega cilja pa je ognjemet, ki v začetku zažari, nato pa ugasne.«

Delegati so mu zaploskali.

EKOLOGIJA IN NADALJNJI RAZVOJ GOSPODARSTVA POVEZANA

V razpravi so sodelovali mnogi. Tako je Milena Marovič v imenu sindikata govorila o problematiki skupne porabe v družbenih dejavnostih, o nerealni sliki, ki jo da prikaz povprečnih osebnih dohodkov, ter o solidarnosti iz Pomurja in vanj. Rihard Ovček, republiški delegat, je predlagal, da bi pripravili konkretne smernice in stališča za dopolnitev družbenega plana, Edo Metličar pa je opozoril na preveč nedostopno obnašanje nekaterih delovnih organizacij ter na problem PTT-ja v občini. Prav tako je spregovoril o plinovodu, ki ga uporabljata le dva koristnika, kar je tako energetska kot ekološka katastrofa. To pa je že skoraj spadalo v naslednjo razpravo o ekologiji, v kateri je prav tako sodelovalo veliko delegatov. Drago Horvat je spregovoril o nedokazanem vplivu umetnih gnojil in škropiv na vodo, o agresivnem pristopu koristnikov prostora ob Muri, o nečistoči Radenskega potoka, o neurejenosti reke Ščavnice, o nedelovanju čistilnih naprav ter predlagal ekološki referendum. Stane Ribič in Dušan Žižek sta menila, da je pripravljeno poročilo o uresničevanju aktivnosti in ukrepov za odpravo vzrokov onesnaženja okolja in propadanje naravne in kulturne dediščine preveč splošno in premalo strokovno-operativno. Stane Ribič je dejal, da imajo v Gornji Radgoni na eni strani agromelioracije na drugi pa ekološki problem reke Mure, drugi pa je vprašal, kako bodo usposobili čistilne naprave, ko pa v občini nimamo strokovnjakov, ki bi se nanje spoznali. Še prej pa: kje zbrati v sedanjem težkem gospodarskem položaju zanje denar.

Ivo Vuk z oddelka za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve je odgovoril, da nas bo v iskanje potrebnega denarja za rešitev ekoloških problemov prisilila gospodarska nuja.

ŠTEVILNA DELEGATSKA VPRAŠANJA IN POBUDE

Eden od aktualnih (dolgoletnih) problemov občine Gornja Radgona je telefonija. Čeprav je mesto Gornja Radgona pred kratkim dobilo novo telefonsko centralo, je premajhna za vse interesente, medtem pa je v stanovanjskem naselju že več let končano telefonsko omrežje, priključkov pa ne morejo dobiti. Delegat Gorenja Elrad je vprašal, kako bodo v občini skupno rešili ta problem. Drugi delegat iste delovne organizacije pa je med drugim vprašal v zvezi z načrtovano pešpotjo od Elrada na Meleh do glavne ceste. Delegatka občinskih upravnih organov je postavila kar nekaj delegatskih vprašanj oziroma že kar zahtev: na začasnem avtobusnem postajališču za lokalni promet bi morali postaviti vsaj streho in napisati vozni red, je gradnja prizidka kuhinje Osnovne šole v Stogovcih smiselna, ko pa je že celotna šola dotrajana, spremenili naj bi odlok o odpiralnem času bifejev v trgovinah — osnovna dejavnost teh objektov je preskrba prebivalcev, zato naj bi bili bifeji odprti tako dolgo kot trgovine. Delegat krajevne skupnosti Stogovci je spet spraševal o gramoznici v Konjišču, delegatko krajevne skupnosti Radenci pa je zanimalo, kaj je z odnosom med stanovanjsko zadrugo Vrelec in samoupravno stanovanjsko skupnostjo.

Bernarda Peček

ZASEDANJE SKUPŠČINE OBČINE LENDAVA

Dogovor mora obveljati

Prejšnji teden so tudi v zborih Skupščine občine Lendava volili predsednike. Volitve niso prinesle večjih novosti, saj so spremembe samo v zboru združenega dela. Njegov novi predsednik je Štefan Horvat, podpredsednik pa Štefan Petkovič. V zboru krajevnih skupnosti ostane še naprej predsednik Jože Kocon, podpredsednik pa Zmago Urisk. Predsednica družbenopolitičnega zbora je Marija Zver, podpredsednik pa Štefan Šoš. Delegati so tudi soglasno izvolili Rudija Leinerja za predsednika in Tiborja Füleja za podpredsednika Skupščine občine Lendava.

Volitve predsednikov so vzele delegatom precej časa, kar pa ne pomeni, da se zaradi tega niso dovolj posvetili ostalim točkam dnevnega reda. Med temi je bilo najpomembnejše poročilo o uresničevanju referendumskega programa v prejšnjem letu. O prihodkih in trošenju tega denarja smo obširno poročali v prejšnji številki, zato naj zapišemo, da delegati niso imeli pripomb na porabo in tudi ne na letošnji finančni načrt. Tako bodo denar, ki se bo zbral od plačevanja samoprispevka v prvem polletju, dali za čim prejšnjo zgraditev prizidka k osnovni šoli v Turnišču, denar, ki pa ga bodo zbirali v drugem polletju, pa bodo dali kot prispevek iz občinskega referendumskega sklada za gradnjo glavega telefonskega voda od lendavske pošte do Lakoša. V razpravi je bilo rečeno, da je prelivanje denarja sicer gospodarno, vendar ob koncu 5-letnega referendumskega obdobja mora ostati dogovorjeno razmerje porabe tega denarja, in sicer 64 odstotkov za šolske objekte, 21 za telefonijo in 15 odstotkov za objekte otroškega varstva.

V Skupščini občine Lendava so v sredo obravnavali tudi poročilo o uresničitvi programov samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Gre za stanovanjsko, cestno, komunalno in skupnost za požarno varstvo. V zboru združenega dela je dala na trošenje denarja več pripomb delegacija iz Ine Nafte, med drugim na odhodke za subvencioniranje najemnin v družbenih stanovanjih. Ni malo primerov, da občani, ko se njihove gmotne razmere izboljšajo, to »pozabijo« prijaviti stanovanjski skupnosti in tako neupravičeno koristijo ugodnost. Stanovanjska skupnost bo poslej upravičenost do subvencij pogosteje preverjala, najmanj pa letno dvakrat, in tudi poskušala doseči, da bodo določeni stanovalci vrnili denar oziroma plačali polno stanarino. V skupščini je bilo tudi postavljeno vprašanje o racionalizaciji stroškov za delo strokovnih služb. Nekaj so že dosegli, saj so združili cestno in komunalno skupnost (en delavec manj), tako da je zdaj 11 strokovnih delavcev, ki za osebne dohodke in prispevke ter materialne stroške porabijo 8,86 odstotka denarja od celotnega prihodka vseh sisov materialne proizvodnje, kar pa ni veliko. Določene odhodke posameznih sisov pa je treba »prečesati«. Tako je nekdo predlagal, naj komunalna skupnost ne bi v celoti poravnavala stroškov javne razsvetljave, ampak naj bi za to skrbele krajevne skupnosti. Če bi predlog obveljal, potem bi bila na ulicah še večja tema, kot je zdaj!

Š. Sobočan

ALI SO SISI ŠE POTREBNI?

Delegati vseh treh zborov ljutomerske občinske skupščine so na petkovem skupnem zasedanju za novega predsednika skupščine občine izvolili Mira Steržaja, za podpredsednika pa Zlatka Zdovca. Predednik zbora krajevnih skupnosti bo še naprej Anton Hvalec, podpredsednica pa Anica Juranovič. Za predsednico in podpredsednika zbora združenega dela sta bila izvoljena Majda Kristl in Zvonko Lovrenčič. Angelca Fras in Oskar Likar pa sta predsednica in podpredsednik družbenopolitičnega zbora.

Zasednje zborov občinske skupščine pa je imelo tudi deloven značaj. Osrednja točka, s katero se je ukvarjal zbor krajevnih skupnosti, je bil položaj samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Delegati so zvedeli, da je položaj na tem področju zelo težak, saj povsod primanjkuje sredstev. Pogoji gospodarjenja v družbenih dejavnostih so se v letu 1987 zaostrili in na ta način se je konflikt med potrebami in možnostmi še poglobil. Da bi se ohranil družbenoekonomski položaj delavcev v družbenih dejavnostih, je rast sredstev za skupno porabo prerasla rast dohodka v občini. Takšna rast pa ni dovoljevala nobenih širitev programov, tako da tudi v resoluciji zapisane naloge niso bile v celoti opravljene. Kljub temu pa se je treba še naprej zavzemati, da bodo osebni dohodki na področju družbenih dejavnosti sledili gibanjem v gospodarstvu.

V razpravi so delegati zlasti opozorili, da je potrebno področje družbenih dejavnosti racionalizirati povsod tam, kjer je to mogoče. Tako bi morali razmisliti tudi o možnostih za združevanje sorodnih sisov in njihovih strokovnih služb. Nekateri delegati so se tudi spraševali, če so sisi sploh še smiselni oziroma potrebni.

Na seji so spregovorili tudi o programu skupne porabe za letošnje leto. V načrtih zdravstvenega varstva je osnovni cilj zadržati čim več sredstev v pomurski regiji. Realne ocene kažejo, da bo letos za 10 odstotkov manj sredstev kot lani, zato bo potrebno programe uskladiti z možnostmi, kar je možno le z preustrojem posameznih dejavnosti zdravstvenega varstva. Na področju šolstva bo potrebno zagotoviti sredstva vsaj za osnovni program, uskladiti osebne dohodke med posameznimi osnovnimi šolami, postopno preoblikovti celodnevne osnovne šole in ponovno preveriti mrežo osnovnih šol ter šolskih okolišev.

Najpomembnejši kulturni dogodek bo praznovanje 120. obletnice 1. slovenskega tabora, ki bo 18. septembra v Ljutomeru. Ob pomoči sredstev Kulturne skupnosti Slovenije pa bodo poskušali preurediti dvorano na Cvenu, nadaljevati z zaščito dvorca v Železnih dverih in opremiti občinsko matično knjižnico. Nekaj bo tudi novih naložb: predvsem obnova Doma Lukavci in vrtca v Verženju, prizidek k OŠ Ivan Cankar v Ljutomeru in še vprašljiva gradnja doma upokojencev v Ljutomeru.

Silva Eöry

Spodbujati pravilno vrednotenje dela

Kljub nekaterim uspehom pri spreminjanju družbenogospodarskih odnosov v soboški občini ugotavljajo, da niso dosegli vseh načrtovanih rezultatov pri preustroju gospodarstva, uvajanju novih proizvodnih programov in povečanju družbenega in osebnega štandarda. Čeprav naložbena politika prinaša kakovostne premike, pa le-ta ni prispevala dovolj k dodatnim zaposlitvam. To kaže, da bodo morali biti v soboški občini aktivnejši, vztrajnejši in odločnejši pri pridobivanju novih programov. In kot pravijo v sindikatih, je delovno mesto najpomembnejši steber socialne varnosti, česar bi se morali zavedati vsi zaposleni, ki morajo s svojimi rezultati ustvarjati možnosti za odpiranje novih delovnih mest.

Nesporno pa je, da so rezultati gospodarjenja ob sedanjih pogostih spremembah obračunskih sistemov vse težje primerljivi. Delavci namreč vse težje dojemajo hitre spremembe, zato težko ugotavljajo uspešnost svojega kolektiva. Poleg tega večina ukrepov tekoče gospodarske politike ni spodbudnih za združeno delo, predvsem pa ne za izvoznike. Argumentirani predlogi za spremembo devizne zakonodaje, za kar se zavzemajo tudi v največji delovni organizaciji Muri, niso upoštevani. Zato imajo veliki aktivni izvozniki izredne težave pri uvozu tudi manjših količin rezervnih delov in posodabljanju proizvodnega procesa. In ker ne dobijo zahtevane opreme za razvoj, se to navsezadnje kaže tudi v rezultatih in razpoloženju delavcev, predvsem v tekstilni industriji. Hkrati pa ne sme presenečati tudi malodušje nekaterih vodilnih delavcev in strokovnjakov.

Vznemirljiv je gotovo podatek, da se nekatere dejavnosti, kot so gradbeništvo, montaža in kovinska industrija, srečujejo s pomanjkanjem dela, delavci so na prisilnem dopustu oziroma razporejeni na delo znotraj drugih organizacij po Sloveniji in Jugoslaviji. Na delavce pa neugodno vpliva tudi to, da so zaposleni z istim poklicem v Ljubljani za ista dela in naloge ter rezultate mnogo višje nagrajeni kot v Murski Soboti. Za to je lep zgled Slovenijaceste-Tehnika. Po drugi strani pa so precejšnje razlike tudi v osebnih dohodkih med panogami in organizacijami združenega dela, čeprav so rezultati gospodarjenja boljši od slovenskega povprečja.

Ti in drugi primeri terjajo, da se v letu 1988 tudi v soboški občini odločneje zavzamejo za reševanje nakopičenih družbenogospodarskih vprašanj, predvsem za dopolnitev sistema delitve dohodka, sredstev za osebne dohodke in sploh sistema nagrajevanja v slehernem delovnem okolju. Pred očmi je treba imeti spoznanje, da je le ustrezen osebni dohodek in pravilno vrednotenje dela spodbuda za doseganje boljših rezultatov zaposlenih. V končni posledici pa se bo s tem tudi ohranjal in usklajeval družbeni in socialni položaj delavcev. Jasni programi izhoda iz dosedanjih neurejenih razmer na tem pomembnem področju pa lahko prispevajo k hitrejšemu gospodarskemu razvoju soboške občine.

Milan Jerše

V ABC POMURKI USTANOVILI AKCIJSKO KONFERENCO ZK

Delegati združenih organizacij sozda ABC Pomurka so na ustanovni seji v Murski Soboti ustanovili akcijsko konferenco ZK sestavljene organizacije ABC Pomurka. Konferenco so ustanovili s soglasjem občinskih komitejev, v katerih ima ABC Pomurka svoje članice.

Konferenco ZK so opredelili za stalno obliko usklajevanja idejnopolitičnega delovanja komunistov sestavljene organizacije. Sestavljajo 38 delegatov iz osnovnih organizacij ali konferenc ZK v delovnih organizacijah. Naloga delegatov bo obravnavanje vprašanj skupnega pomena združenih organizacij. Poleg idejnopolitičnega izobraževanja članov ZK se bodo delegati akcijske konference aktivno vključevali v obravnavo sprememb ustav SFRJ in SRS ter Zakona o združenem delu. Delegati konference pa bodo spremljali tudi uresničevanje srednjeročnega programa razvoja ABC Pomurke v obdobju 1986—1990 oziroma v letih do leta 1990 s poudarkom na združevanju sredstev, uresničevanju pomembnih naložb za razvoj in inovacijske dejavnosti, razvoju samoupravnih odnosov in nagrajevanju po delu. Posebna pozornost bo namenjena izobraževanju delavcev, kadrovski politiki in nagrajevanju delavcev.

Na prvi seji, ki so se je poleg vodilnih delavcev ABC Pomurke udeležili tudi predstavniki občinskega komiteja ZKS pri SO Murska Sobota, so posebno pozornost namenili kadrovanju v združenih organizacijah. Ugotovili so, da o kadrovski problematiki niso razpravljali prvič, vendar večkrat sprejetih sklepov niso uresničili. Ugotovili so, da so načeloma vsi za izvedbo kadrovske prenove, ko pa bi bilo slednjo potrebno konkretno uresničiti, pri izvedbi praviloma odpovejo. Ugotovili so, da ima 12 odstotkov direktorjev v ABC Pomurki srednješolsko izobrazo, 40 odstotkov višjo in le 48 odstotkov visokošolsko izobrazbo. Pri izobraževanju ob delu pa za 10-krat zaostajajo za razvitim zahodnim svetom. Ugotovili so, da se ob delu izobražujejo predvsem strokovnjaki iz razvitejših regij, iz Pomurja pa le občasno. Ena od ovir za hitrejšo kadrovsko prenovo pa je strah zaposlenih pred konkurenco mladih strokovnjakov. Ena od glavnih napak za neuspešnost kadrovske politike je, da kadrovske funkcije ob ustanovitvi sozda ABC Pomurka niso opredelili kot skupne. Ker brez kadrovskih sprememb, ki so najpomembnejša postavka v poslovni politiki, ne bo napredka, so na ustanovni akcijski konferenci ZK sprejeli vrsto pobud, ki naj bi pripeljale do korenitih sprememb oziroma kadrovske prenove v ABC Pomurki. Na vseh ravneh od temeljnih organizacij, preko DO pa do sestavljene organizacije bodo opravili analize o ustreznosti kadrovske zasedbe glede na naloge razvoja. Primerjave pa bodo opravili tudi s podobnimi asociacijami v razvitem svetu. Na podlagi rezultatov analize bodo pripravili akcijski program z ukrepi in roki za njihovo izvedbo.

Boris Hegeduš

Kako je s članstvom ZK v soboški občini?

Najnovejši podatki kažejo, da je v soboški občini v Zvezo komunistov vključenih 3,3 odstotka prebivalstva in 9 odstotkov zaposlenih. To je v primerjavi z republiko slabše, saj jih je tam 6,5 oziroma 12 odstotkov. Še višji pa je delež v Jugoslaviji, kjer je v partijske vrste vključenih 9 odstotkov prebivalstva oziroma 28 odstotkov zaposlenih. Znatno bolj pa skrbijo podatki o tem, da se število članov Zveze komunistov stalno zmanjšuje in da je navzoč proces staranja. Izključitve in črtanja se sicer bistveno ne povečujejo, vse več pa je samovoljnih izstopov in zmanjšuje se število novosprejetih.

Občinska organizacija Zveze komunistov v Murski Soboti šteje 2119 članov, ki so povezani v 137 osnovnih organizacijah. To pomeni, da je imela v povprečju ena osnovna organizacija nekaj več kot 15 članov Zveze komunistov. Lani je bilo sprejetih 8 članov, izključenih je bilo 9, samovoljno pa je izstopilo 63 članov ZK. V druge republike ali občine pa je odšlo 51 članov. Med novosprejetimi člani Zveze komunistov sta 2 učenca srednje šole, 3 delavci osebja zaščite, 1 delavec iz neposredne proizvodnje, 1 s srednjo in 1 z višjo izobrazbo. Šest izmed novosprejetih pa je mlajših od 27 let. Vse to dokazuje, da bodo morali v soboški občini v prihodnje nameniti znatno več pozornosti sprejemanju novih članov, predvsem iz vrst mladih in delavcev iz neposredne proizvodnje.

M. Jerše

Za večje varstvo samoupravnih pravic delavcev

Na seji občinskega sveta Zveze sindikatov v Murski Soboti so osrednjo pozornost namenili obravnavi poročila o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja, sodišče združenega dela in službe pravne pomoči pri OS ZSS v letu 1987. Družbeni pravobranilec samoupravljanja Franc Kolarič je nazorno prikazal vrsto vprašanj, ki so se pojavljala v minulem letu, predvsem glede samoupravnega urejanja spornih zadev in odgovornosti posameznih gospodarskih subjektov. Najprej je bil govor o spremembah v samoupravni organiziranosti združenega dela. Tu predstavljajo poseben problem dislocirani tozdi, ki imajo sedež zunaj občine. Zaradi neurejenih odnosov med delovno organizacijo in dislociranimi tozdi, ki se kažejo zlasti v premajhni skrbi za razvoj in velikih stroških za skupne službe, namreč prihaja tudi do teženj po izločitvi in osamosvojitvi temeljnih organizacij. V kratkem pa bo družbeni pravobranilec samoupravljanja preveril zakonitost in ustreznost samoupravne organiziranosti v nekaterih organizacijah družbenih dejavnosti, kot sta, denimo, PZC in OVIZ.

Kot je bilo razbrati iz vsebine povedanega, se stanje ne izboljšuje tudi na področju urejanja dohodkovnih odnosov. To velja v prvi vrsti za neuveljavljanje novih načinov pridobivanja in razporejanja dohodka, še posebej pa dohodkovne povezanosti združenega dela. V letu 1987 se je povečalo število različnih oblik izražanja nezadovoljstva delavcev. Skoraj vse prekinitve dela so bile zaradi nizkih osebnih dohodkov. Pri tem pa družbeni pravobranilec ugotavlja, da obveščanje delavcev ni bilo zadovoljivo. Zaradi zaostrenih družbenogospodarskih razmer ter nenehnega spreminjanja zakonov in splošnih aktov se povečuje tudi število spornih zadev iz delovnih razmerij, ki je bilo kar 85 odstotkov med vsemi obravnavanimi zadevami. S tem podatkom je postregel predsednik sodišča združenega dela, Emil Vučkič. Ob tem, da so v primerjavi z letom prej obravnavali za 17 odstotkov več spornih zadev, se je v tem obdobju zaostrila tudi disciplinska odgovornost. Podobno ugotavljajo za delovanje službe pravne pomoči pri občinskem sindikalnem svetu, ki je članom sindikata na voljo le dve uri tedensko. Ker je omejena le na ustne nasvete in sestavljanje vlog na samoupravne organe v delovni organizaciji in na sodišče združenega dela, so se na seji zavzeli, da bi za dajanje celovite pravne pomoči zaposlili ustrezno usposobljenega delavca. Ta služba pa naj bi bila na voljo tudi zadružnim kmetom, kar je pomembna novost.

Sicer pa so v razpravi člani OS ZSS v Murski Soboti opozorili na uspešno in ažurno delovanje družbenega pravobranilca samoupravljanja in sodišča združenega dela. S to problematiko pa bi kazalo seznaniti tudi delavce v združenem delu, ne pa zgolj na občinski ravni, so se strinjali razpravljalci. Znova so načeli vlogo sindikata pri vodenju disciplinskih postopkov in reševanju spornih zadev, ki je še vedno premajhna. Prav varstvo samoupravnih pravic delavcev pa terja večje vključevanje predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij v soboški občini.

Milan Jerše

PRED KONFERENCO ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Drobno gospodarstvo v Pomurju

V okviru programa priprav na konferenco Zveze komunistov Slovenije je občinski komite ZK Gornja Radgona sklical 13. aprila posvet o drobnem gospodarstvu. Udeležili so se ga delegat v republiški konferenci iz radgonske občine (ki bo razpravljal o drobnem gospodarstvu) Zdravko Stolnik, predstavniki obrtnih združenj iz vseh štirih pomurskih občin, obrtnih zadrug in izvršnih svetov.

V minulih nekaj letih so začele nekatere zadeve na področju drobnega gospodarstva reševati prav po zaslugi aktivnosti Zveze komunistov, čeprav z rezultati ne morejo biti zadovoljni. Še vedno se gleda na obrtnike kot na sovražnike socializma, po drugi strani pa vidimo v njih rešitelje gospodarske krize. Ne ena ne druga formulacija ni pravilna — obrtniki si želijo le izenačitev z združenim delom ter da bi dobili takšen osebni dohodek, kakršnega si za svoje delo zaslužijo. Opozorili so, da je še vedno ostalo veliko nedorečenih stvari glede družbenega in zasebnega dela drobnega gospodarstva ter da združeno delo ne bo zainteresirano za ustanavljanje majhnih enot, dokler se bo zahtevala tako razvejena režija. Spregovorili so tudi o ovirah, ki preprečujejo večje vključevanje zdomcev v razvoj obrti doma (po drugi strani pa so uspešni poslovneži v drugih državah) ter vse večjem problemu dovolj strokovno usposobljenih mladih kadrov, ki bi se zaposlili v drobnem gospodarstvu. Tudi v obrtni dejavnosti primanjkuje novih proizvodnih programov, prisluhniti bi morali potrebam občanov, izkoristiti obmejno lego (tako kot Primorska). Z odobravanjem so govorili o predlaganih spremembah zakonov o obrti, davkih občanov, patentih in ustavnih spremembah — vse to bi se moralo uresničiti tudi v praksi.

Bernarda Peček

Priznanje za življenjsko delo v zdravstvu

Stikov z javnostjo dr. France Starc nikoli ni imel veliko in kazalo je že, da se bomo sončnega petkovega popoldneva poslovili kar pred vhodom, ko smo dan po podelitvi priznanja pozvonili pri vratih njegove hiše v Murski Soboti. Pa jih je le odprl in tudi sebe, ko je pripovedoval o svojih začetkih, o svojem optimizmu v tedanjih in tudi današnjih trenutkih, potem, ko nas je povabil, da vstopimo, in tako smo dobili vpogled v življenje človeka, ki je pravi predstavnik svojega humanega poklica. Priznanje za življenjsko delo v zdravstvu v Pomurju si je nedvomno zaslužil, čeprav rojen v drugem trikotu, ne ob tromeji na stičišču treh dežel, ampak tam, kjer je tudi rojstvo slovenske literature.

Dr. France Starc se je rodil 22. oktobra 1916 v Stopah pri Velikih Laščah. Leta 1941 je promoviral na medicinski fakulteti v Zagrebu, študirati pa začel v Ljubljani. Kot volonter je do septembra 1943 delal v mestni bolnišnici v Karlovcu. Med peto ofenzivo so ga sovražniki zajeli, bil je v več zaporih, konec vojne pa je dočakal v taborišču Mühlberg-Elbe.

Po osvoboditvi je služboval v Celju, do premestitve v Splošno bolnišnico Murska Sobota. Tu je kmalu prevzel dela in naloge predstojnika internega oddelka in direktorja splošne bolnišnice, od 1968. do 1980. leta pa je bil predstojnik internega oddelka. Leta 1972/73 je uspešno opravil podiplomski študij iz kardiologije na medicinski fakulteti v Zagrebu.

Kot zdravnik in kot predstojnik si je prizadeval za strokovni razvoj bolnišnične dejavnosti v Pomurju in leta 1955 skupaj s pristojnimi v republiki določil nov prostor splošni bolnišnici. S svojim delom, uvajanjem sodobnih načel diagnostike in zdravljenja je veliko pripomogel k boljšemu zdravstvenemu varstvu prebivalcev v severovzhodni Sloveniji.

Dr. France Starc verjame v znanje, po njegovem je tisto, ki lahko diferencira delo in daje osnovo zanj. Zato se je ves čas strokovno izobraževal in spremljal razvoj stroke pri nas in v svetu, hkrati pa svoje znanje prenašal na mlade zdravnike-pripravnike in zdravnike-specializante ter jih usmerjal v nove dejavnosti, tako je v Pomurju postavil temelje kardiološki specialistični dejavnosti z intenzivno nego, temelje za gastroenterološko ter nefrološko dejavnost z dializno enoto. Z ustanovitijo specialistične diabetološke dejavnosti so bile ustvarjene možnosti za kasnejši diabetološki dispanzer.

»Zdravstvena služba v severovzhodni sloveniji je bila po končani drugi svetovni vojni zelo borna. Zdravnikov je bilo malo, v splošni bolnici na primer samo trije in samo dva oddelka: kirurški in internistični. Potrebno je bilo začeti s teh pozicij, ustanavljati oddelke, vzgajati kadre (višje, visoke in srednje), kupovati ustrezne aparature in inštrumentarij. Začeli smo tako,« se spominja, »da smo obnovili stare stavbe, ki so jih zapustile druge organizacije. Na primer socialno zavarovanje, tam smo uredili otorinolaringološki oddelek, v opuščeni banki okulistično specialistično službo, v Rakičanu dograjevali infekcijski oddelek, v nekdanji kaplaniji pa smo odprli pljučni oddelek. Istočasno smo obnovili kirurški in internistični oddelek. To je bilo krpanje in le začetek starta. Nasledili smo torej prostore gozdnega gospodarstva v zgradbi na oglu Titove in Kolodvorske ulice ter v njej najprej imeli interni, zatem pa kirurški oddelek. Ko je bila ustanovljena ginekološko-porodniška služba, je bila do ureditve obstoječega objekta v Rakičanu, tudi v omenjeni stavbi, ki je tako v krajšem času služila različnim vejam zdravstva. Pri dogovorih za novo stavbo soboške bolnišnice v Rakičanu pa je prišlo do zapletov takrat, ko je po pogovorih v Ormožu bilo slišati, da bi naj bil oddelek tudi v Radencih in tako lokacij več, ne le ena osrednja. Obveljala je prava.

Organizirali smo namreč sestanke, na katerih naj bi začrtali hospitalno kot poliklinično ambulanto ter specialistično ambulantno službo. Na enem od srečanj v Ljubljani, ki so se ga udeležili vsi zdravniki, ki so se ukvarjali z zdravstvom na tem območju, smo se dogovorili za zgraditev bolnice, ki bo imela vse potrebne in primerne oddelke in ki bo v Rakičanu. Za to, da bi začeli gradnjo v enem bloku, denarja ni bilo, čeprav bi bilo tako najbolj gospodarno. Tako smo začeli postopoma: najprej z gradnjo otroške bolnišnice, sledil je internistični oddelek s pljučnim, laboratoriji ter kasneje priprava na gradnjo kirurških oddelkov. To je kirurgija v ožjem smislu in otorinolaringološki oddelek ter okulistika.«

Dr. France Starc ima zdaj več časa za vrt in prav v njem ga je fotografirala Nataša Juhnov. Skrb, ki jo je kot zdravnik namenjal pacientom in kot strokovnjak v svoji stroki sodelavcem, posveča zdaj rožam, sadnemu drevju, veliko pa tudi bere in tako sledi dogajanju, predvsem v medicini, ki ji je predan. Kot človek je zanimiv sogovornik s širino, kakršne si lahko le želimo.

Dr. France Starc je do upokojitve vodil internistični oddelek, zato smo ga povprašali posebej o tem.

»Kar se tiče internistične službe, je pomembno, da je ta vzpostavila ne samo pododdelke, kot je kardiološki, gastrološki in nefrološki ter hematološki oddelek, ampak je bilo veliko prizadevanj tudi za najsodobnejšo opremo, če so sredstva to dopuščala.«

Da jih je primanjkovalo in da je bila prostorska stiska velika, priča dejstvo, da je bila tam okoli 1955. leta ustanovljena transfuzijska postaja v prostorih nekdanje konjušnice. »Pri tem so imeli nekateri zadržke ob organizaciji transfuzijske službe v takih prostorih, vendar nam je le uspelo, da smo jih začasno lahko usposobili in koristili. Seveda smo kasneje našli ustreznejši prostor v stavbi internega oddelka,« živahno komentira minulo stanje zdravnik, ki je bil eden odštirih, ko je 1947. leta prišel v Mursko Soboto.

»Vsega osebja je bilo petintrideset, s konjarji vred, v pisarnah pa le pet ljudi,« se nasmehne in prida, da sicer sedem let in pol, že ni več dejaven ob upokojitvi je bilo okoli šesto zdravstvenih delavcev, zdaj pa je številka še mnogo višja. »In morala bo še narasti,« meni, ker delujejo novi oddelki v bolnišnici, ki zahteva veliko več! »Vendar tega ni posebej razčlenjeval, kot tudi ne analiziral zdravstvu nenaklonjenega časa! Tudi ob dejstvu, da je medicini naklonjena vsa njegova družina, je najprej skromno molčal, potem pa le popravil število.

Ni jih namreč le pet, ampak kar šest zdravnikov iz ožjega kroga ljudi, ki so mu blizu. Najstarejši sin Iztok je kirurg, Vito doktor znanosti in vodja Fiziološkega inštituta v Ljubljani, Radovan internist na kardiološkem oddelku v Kliničnem centru; ena od snah je anestezistka, druga zdravnica v zdravstvenem domu, žena pa dela v lekarni.

Čeprav je upokojen, dr. France Starc sledi in spremlja dogajanje v svoji stroki, bere zdravstvene revije, vendar, kot sam pravi, ni nikjer več aktivno udeležen oziroma zaposlen. Svoje optimistično razpoloženje pa ohranja. »Dobra zdravstvena služb je veliko vredna, neoziraje se na to, kakšen je družbeni sistem, ali je človek bogat ali reven, pomembna je tistemu, ki potrebuje zdravstveno varstvo.

Seveda pa je z napredkom vedno dražja in jo je težko financirati. Sem pa optimističen in verjamem, da bo naša družba našla način, ki bo ne samo ohranil tako zdravstveno službo, kot jo sedaj imamo, ampak da bo napredovala. Poudariti je potrebno tudi to, da je v Jugoslaviji oziroma Sloveniji zdravstvena služba šla v korak s svetovno, čeprav je bila v slabših materialnih razmerah, tako kar se tiče opreme kot financiranja strokovnjakov.«

Verjeti mu je in želimo si, da bo ta korak z razvito Evropo in preostalim svetom ohranjen, ob ljudeh, strokovnjakih, zdravnikih, kot je dr. France Starc, ki mu veljajo naše čestitke ob visokem priznanju za življenjsko delo v zdravstvu.

Brigita Bavčar

Aleksandru Vučaku v spomin

Pretekli teden so se krajani Kupšinec za vedno poslovili od 81-letnega domačina, upokojenca Aleksandra Vučaka-Šanjija.

Po končani osnovni šoli je še pred prvo svetovno vojno obiskoval meščansko šolo v Budimpešti in se ob očetu, ki je bil tam zaposlen v strojni tovarni Schwartz, navdušil za stroje. Tako je kmalu po vojni začelo odmevati v pokrajini ob Muri, da v Vučakovi mehanični delavnici v Kupšincih preurejajo lokomobile na parni pogon v samohodne peči. S to inovacijo je Vučak pomagal sebi in mnogim drugim uporabnikom mlatilnic ter požel veliko odobravanja in številna priznanja. Brzkone je bil pokojnik zadnji predelovalec parnih lokomotiv v Prekmurju.

Po vojni se je zbal za lastno eksistenco, zato se je zaposlil v delovni organizaciji Blisk. Tu je ostal vse do upokojitve. Toda v srcu je nosil bolečino in skrb, da procesi umiranja zasebnih idej uničujejo prekmursko obrtništvo.

Od nas se je poslovil mojster, dober sogovornik, delavec in umetnik; veseljak, ki je spremljal razvoj tehnike in je v času sproščanja kmetijske politike opremil svojo delavnico ter gospodarsko poslopje z moderno kmetijsko mehanizacijo. Njegova volja, delo in spoštovanje sočloveka bodo ostali še mnogo let mladim in starim v lepem spominu!

DINI TITAN

Družbeno usmerjena stanovanjska gradnja

Tudi . Pomurju gradimo manj, zato ker je manj zaposlovanja in tako kot zasebno tudi družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo zavirajo neugodna posojila, prav tako pa je veliko hrupa za nič zaradi napovedane stanovanjske reforme. Gotovo je lažje graditi stališča kot stanovanja in v pokrajini ob Muri smo na neki način lahko zadovoljni, ker odstopanja od planov niso velika. Res pa je, da je možno prilagajati planske akte in potem je slika zamegljena.

Na to je opozoril **Franc Routar** iz Ljutomera, ki je predsednik republiškega zbora izvajalcev skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti. Obenem pa je izrazil zaskrbljenost nad predvidenim nižanjem stopnje v maju ter zatrdil, da je plan družbeno usmerjene stanovanjske gradnje lahko dosežen le, če bo delež pri realizaciji novogradenj tak, kot je sedaj. Ljutomerska je majhna občina in sredstva za stanovanjsko gradnjo, ki jih ni veliko, je treba hitro obračati. Od novih gradenj, ki so jih v tem srednjeročnem obdobju načrtovali 81, je zgrajenih 46 stanovanj. Tako 29 družbeno najemnih, 16 solidarnostnih in le eno etažno v letu 1986. Lani so bila na Glavnem trgu v Ljutomeru od planiranih 18 zgrajena 4 stanovanja, letos pa načrtujejo gradnjo 11 stanovanj, vendar so šele v začetni etapi pridobivanja projektov in gradbene dokumentacije. Tako kot novim gradnjam pa namenjajo pozornost tudi obnovam in bodo vsa zbrana in neizrabljena sredstva preusmerili v oživitev in obnovo obstoječih stanovanjskih objektov. V ta namen so tudi spremenili odlok o financiranju.

V okviru družbeno usmerjene stanovanjske gradnje v soboški občini je bila lani s planom gradenj za lani predvidena in realizirana gradnja 61 stanovanj v Murski Soboti. Vsa so v mestu, in sicer na dveh lokacijah: stanovanjski objekt ob Cvetkovi ulici s 44 stanovanji in poslovno-stanovanjski objekt ob Lendavski ulici z 11 stanovanji. Zaradi izvedbe elektroinštalacij je prišlo do prekoračenja pogodbenega roka, končna cena pa se je povečala zaradi dodatnih del, ki so se pojavila med gradnjo ter pri zunanji ureditvi. Tako je bila kljub vselitvi v istem mesecu končna cena za kvadratni meter skorajda enakovredne stanovanjske površine različna. Na Cvetkovi je znašala 303.285 dinarjev, na Lendavski pa 651.787 dinarjev! Očitno je pri tem odigralo pomembno vlogo soinvestitorstvo in zagotovitev fiksne cene pogojenih gradbeno-obrtniških del z brezobrestnim preplačilom, s takšnim načinom gradnje pa bo kazalo nadaljevati.

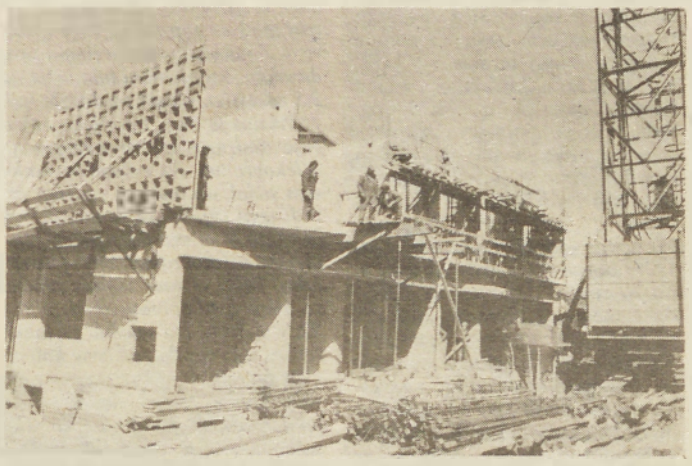

V pomurskem središču je ob Kocljevi ulici v Murski Soboti v gradnji poslovno stanovanjski objekt, ki ga Splošno gradbeno podjetje Pomurje gradi v dveh fazah, po sistemu investitorstva, poslovne prostore pa za trg. Še letos naj bi bilo nared 24 stanovanj, standardnih površin od garsonjer do trosobnih stanovanj. Izhodiščna cena neto stanovanjske površine je 1,128.826 dinarjev.

Foto: Nataša Juhnov

Lani je bila končana tudi gradnja devetstanovanjskega bloka v Gornjih Petrovcih, ki ga je v enem letu zgradilo gradbeno podjetje Graditelj iz Beltinec.

Končna cena 439.270 dinarjev za kvadratni meter je bila za 28 odstotkov višja od izhodiščne zaradi podražitev mizarskih storitev ter dodatnih del na toplotni izolaciji objekta ter rekonstrukciji obstoječega vodnega vira. Plan pa ni bil izpolnjen v delu, kjer se je predvideli pričetek gradnje 130 stanovanj. Ob Razlagovi ulici jih bo od 98 letos nared 28 v prvi fazi gradnje, do katere je prišlo zaradi dotrajanosti provizorijev. Sledili bosta še dve do celotne ureditve kompleksa. Po videnem so to stanovanjski objekti klasične zidave z individualno kurjavo, stanovanja pa standardnih velikosti.

Ob Kocljevi ulici v Murski Soboti, prav tako v dveh fazah, raste poslovno-stanovanjski objekt (o nepravilnostih ob njegovi gradnji ste že brali), v katerem naj bi bilo letos v decembru vseljivih 24 stanovanj, standardnih površin od garsonjer do trisobnih stanovanj. Gradijo jih po sistemu investitorstva, poslovne prostore pa splošno gradbeno podjetje Pomurje gradi za trg.

Pri gradnji stanovanj so se tudi tokrat pojavljale težave zaradi pomanjkanja sredstev soinvestitorjev ter nepravočasno pripravljenih in opremljenih stavbnih zemljišč. Poleg novih gradenj pa je bilo po planu tudi več večjih vzdrževalnih del in obnov: predvsem prekrivanja streh (iz ravnih v dvokapne) ter izkoriščenja podstrešij v treh blokih (Vrtna 3, Cvetkova 14 in Staneta Rozmana 12 in 14). Urejena je bila tudi okolica stanovanjskih objektov v Oktobrske revolucije ter zamenjava radiatorjev na Kidričevi 16, narejen priključek na mestno kanalizacijo Štefana Kovača 41 ter pločnik ob Titovi ulici. Na Cankovi 25 pa je bila sanirana kanalizacija. V kotlovnici Lendavska sever so opravljena dela za prehod na ogrevanje z zemeljskim plinom, prav tako pa novi priključki nanj.

V Lendavi je bil lani adaptiran stanovanjski blik v Tomšičevi ulici 8, prav tako prenovljena kulturno zaščitena zgradba na Partizanski ulici 20, v kateri je pridobljenih pet stanovanj ter poslovni prostor BEO banke. Iz sredstev za prenovo so bila končana kleparska dela na Kranjčevi in Mladinski ulici, zamenjana elektroinštalacija v Dobrovniku, popravljena centralna kurjava v Srednji Bistrici ter zamenjana vhodna vrata v Partizanski 29. Novih gradenj je malo, le objekt v Črenšovcih ter načrtovani poslovno-stanovanjski v Lendavi.

Med prenovami v občini Gornja Radgona je omeniti stanovanjsko hišo v Črešnjevcih 34, prekrivanja streh v Žihlavi 5a, Podrag 11, Vidmu 14 a, Mladinski, Radenskem Vrhu, v Jurkovičevi 1 ter druga dela. Med novimi gradnjami pa je aktualna gradnja stanovanj Kare 5 in bloka na Tratah.

Stanovanjsko varčevanje in posojila

Temeljna nova izhodišča o stanovanjskem varčevanju in posojilih so:

— občan lahko v času varčevanja v skladu s svojimi ekonomskimi možnostmi povečuje pologe,

— višina posojila na podlagi namenskega varčevanja je odvisna od plačanih pologov, pripisane revalorizacije in časa varčevanja vsakega pologa,

— občan lahko pridobi posojila tudi na podlagi lastne udeležbe, in sicer 100 odstotkov od vplačanih dinarskih sredstev in 150 odstotkov od vplačane dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz,

— višina posojila se je povečala na podlagi vezanih sredstev od 220 odstotkov na 250 odstotkov, na podlagi vezave dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz od 250 na 300 odstotkov.

Ljubljanska banka daje posojila za: nakup novih stanovanj in stanovanjskih hiš od graditeljev stanovanj ali organizacij, pooblaščenih za te posle, graditev hiš, prenovo stanovanj ali stanovanjskih hiš, plačilo lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice v družbenem stanovanju, plačilo stroškov pridobivanja, priprave in opremljanja stavbnega zemljišča, nakup starih stanovanjskih enot od fizičnih oseb pod pogojem, da prodajalec obvezno porabi sredstva, dobljena iz posojila, za nakup, zidavo novih stanovanjskih enot in prenovo, nakup starih stanovanjskih enot od fizičnih oseb brez pogoja porabe sredstev iz posojil kupca za nakup ali zidavo novih stanovanjskih enot in prenove, nakup starih stanovanjskih enot od pravnih oseb v primeru, ko le-te porabijo sredstva, pridobljena s prodajo, v skladu s predpisi, nakup in gradnjo garaž.

Zaradi dotrajanih t.i. »provizorijev« ob Razlagovi ulici v Murski Soboti je bilo potrebno zgraditi nove stanovanjske objekte. V celotnem kompleksu so predvideni trije z 98 stanovanji, prvi z 28 stanovanji pa bo predvidoma končan še ta mesec. Izhodiščna cena za kvadratni meter neto stanovanjske površine je 585.000 dinarjev.

Foto: Nataša Juhnov

Občani dobijo posojilo na podlagi: namenskega varčevanja, namenska vezava dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz, lastne udeležbe, ki jo zagotovijo s prodajo konvertibilnih deviz, ali z vplačilom dinarskih sredstev.

Banka obrestuje privarčevana ali vezana sredstva ali sredstva lastne udeležbe po obrestni meri, ki je enaka vsakokrat veljavni revalorizacijski stopnji (Ta znaša trenutno 111 odstotkov.). Banka posojila revalorizira po vsakokrat veljavni revalorizacijski stopnji in obračunava realne obresti v višini, kot je to določeno z vsakokrat veljavnim sklepom o višini obrestne mere banke. (Realna obrestna mera je trenutno 5 odstotkov.).

Doba vračanja posojila je največ 15 let za vse namene, razen do 5 let za dopolnitev opremljenosti stavbnega zemljišča in nakup za gradnjo garaž, do 7 let za plačilo lastne udeležbe pri pridobitvi stanovanjske pravice v družbenem stanovanju, do 10 let za prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš, za katero ni potrebno gradbeno dovoljenje, za nakup starih stanovanjskih enot od fizičnih oseb brez pogoja porabe sredstev iz posojila kupca, oz. zidavo novih stanovanjskih enot in prenove.

Po končani varčevalni dobi nakaže banka privarčevana sredstva skupaj z obrestmi občanov na račun v banki ali izplača v gotovini. Občan ima takrat pravico do posojila na osnovi povprečno privarčevanih sredstev in obresti. Povprečno privarčevana sredstva se izračuna na podlagi vrednosti pologov in obresti ter v odvisnosti od časa varčevanja vsakega pologa in obresti. Posojilo je izraženo s koeficientom od povprečno privarčevanih sredstev in obresti. (Za eno leto je 1,8 odstotka, za dve 2,7, za tri 3,8, za štiri 5 in za pet ter več 7 odstotkov.)

Vezava dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz

Občan dobi posojilo, ko nepreklicno veže za določen čas dinarska sredstva ali ko proda banki konvertibilne devize po nakupnem deviznem tečaju, ki velja na dan odkupa ter nepreklicno veže njihovo dinarsko protivrednost. V ta namen sklene z banko pogodbo o vezavi, s katero se določi doba vezave sredstev, ki je enaka dobi odplačevanja posojila. Višina znaša 250 odstotkov vezanih dinarskih sredstev ali 300 odstotkov vezane dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz.

Lastna udeležba

Občan pridobi pravico do posojila, ko zagotovi lastno udeležbo z vplačilom: dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz na posebni račun pri banki. V ta namen sklene z banko pogodbo o vplačilu lastne udeležbe. Višina posojila znaša sto odstotkov vplačanih dinarskih sredstev oziroma 150 odstotkov vplačane dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz. Najnižji znesek vplačanih sredstev je tri povprečne mesečne osebne dohodke na zaposlenega v republiki v predhodnem letu. Sredstva lastne udeležbe porabi občan na enak način kot posojilo.

Uporabljati ga lahko začne po sklenitvi posojilne pogodbe. Rok porabe je tri mesece od dneva sklenitve posojilne pogodbe, v upravičenih primerih se rok porabe podaljša. V času porabe posojila banka zaračunava posojilojemalcu za porabljeni del posojila interkalarne obresti trimesečno v letu in ob prenosu v odplačevanje v višini in na način, določen z vsakokratnim sklepom o višini obrestnih mer banke. Za zapadle in neporavnane obveznosti pa banka zaračunava zamudne obresti po veljavnih predpisih.

Brigita Bavčar

KAKO OB DANAŠNJIH CENAH DO NOVE HIŠE?

IZNAJDLJIVOST — VARČEVANJE — MARLJIVOST

Kako lahko v tem času, ko nenehne podražitve neusmiljeno skubejo mošnjičke, delavska družina gradi novo hišo in ob tem kar se da normalno živi, živi tako, da se to ne občuti v družinskem krogu in na delovnem mestu? Množici neugnanih graditeljev bi lahko zastavili enako vprašanje, odgovori pa bi bili presenetljivo raznoliki. Zanimalo nas je, kaj bosta o tem rekla Dragica in Boris Horvat iz Rakičana, ki že več let pridno delata v Murinem tozdu Ženski plašči v Murski Soboti, vzgajata tri in pol leta staro hčerko Tanjico in postopoma gradita družinsko hišo.

Kako, kako? Boris se je v mislih preselil tja v pomladne dni leta 1984, ko sta si z Dragico rekla DA! in začela vsaj v vizijah načrtovati prihodnost, ki naj bi bila umirjena in srečna zanju in za naraščaj, ki sta ga pričakovala. Kje bosta stanovala; to je bil prvi problem, ki ga je bilo treba rešiti. Se naj potegujeta za družbeno stanovanje kje v bloku, ali pa...? Odločila sta se za drugačno rešitev — za skrbno varčevanje in postopno gradnjo nove hiše v Cvetkovi ulici v Rakičanu, čeprav sta predobro vedela, da bo vse, razen parcele, ki je ni bilo treba plačati, ogromno stalo. Z razumevanjem so se utesnili v hiši Borisovih staršev. Čeprav je bilo in nekaj časa še bo zares tesno, je takšna odločitev veliko pomenila tudi za pocenitev in pospeševanje gradnje. Boris je začel naštevati nekatere prednosti take odločitve: ni jima treba plačevati stanarine, kurjave, precej manj denarja v skupnem gospodinjstvu odštevata za elektriko in druge stroške, sta blizu gradbišča, ob tem pa ima hčerkica še zanesljivo brezplačno varstvo, ko sta na delovnih mestih. Vse to jima je vlilo veliko poguma in začelo se je. Veliko časa sta porabila za zagotavljanje dokumentacije, zato pa so bili temelji z združenimi močmi in doslednostjo mojstrov toliko hitrcje zgrajeni že v prvem letu. Nadaljevali so naslednje leto in potem preračunano, vestno in potrpežljivo vse do takrat, ko je bila hiša pokrita, s tem pa dane možnosti za nova posojila. Brez teh, kljub varčevanju doslej ne bi prišla daleč od temeljev. Zadolžena sta, in to močno. Oba sta najela bančna posojila, pod dokaj ugodnimi pogoji jima je s posojili pomagala delovna organizacija, ob tem pa odplačujeta kratkoročna posojila v trgovini. Dragica je brez ovinkarjenja priznala, da po plačilnih dneh njen osebni dohodek, ki ni tako majhen — okrog 280 tisoč dinarjev — odštejeta za plačilo vseh mogočih obrokov. Zadnje bosta odplačala čez deset, dvanajst let, ko bo hiša že potrebna prve najnujnejše obnove. Tako je pač. Če hočeš imeti svoj dom, se moraš sprijazniti in potrpeti.

Borisa in Dragico čaka pred vselitvijo še precej dela in skrbi, vendar potihem upata, da bodo že prihodnje leto z malo Tanjico doma preživeli zares dopustniško.

In kako daleč sta z gradnjo? Zdaj imajo največ dela z urejanjem notranjosti, kjer je s hodniki vred sto kvadratnih metrov prostora. Veliko vsega naredi Borisov oče, ki je izučen mizar, večjih del, tudi urejanja okolice, pa se bodo, skupaj z mojstri, spet lotili med letnim dopustom. Če bo šlo vse po sreči, se bo lahko mlada družina vselila še pred koncem leta. Zidovi niso vse, potrebna je tudi oprema in tudi to bodo očitno kupovali postopoma. Za priključitev na vodovod sta se prijavila pravočasno, centralna kurjava je napeljana ... Bo že šlo, pravita z odkritim optimizmom, s kakršnim sta doslej prebrodila premnoge težave. Mogoče bosta že prihodnje leto lahko s hčerkico preživela dopustniški čas v pravem smislu besede. Doslej sta ga morala v celoti žrtvovati za gradbena dela, ker bi se sicer marsikaj zataknilo ali zavleklo. Takrat pa se bo Tanjica pridružila vrstnikom v rakičanskem vrtcu.

Medtem ko očka in mamica gradita nov domek, mala Tanjica z veseljem poskakuje naokrog. Na njo pazijo domači, predvsem babica, že prihodnje leto pa se bo pridružila vrstnikom v vrtcu.

Še bi lahko dodali kakšno vrstico, vendar že zgornje dovolj jasno pove, koliko vztrajnosti, iznajdljivosti, pridnosti in potrpežljivosti je potrebno v eni od družin, ki hoče živeti pod svojo streho ...

Janko Stolnik

Rojevanje Elgrega

Za 36-letnega mehanika Rudija Drevenška, zaposlenega v soboški Muri, pomeni Elgrego — za zdaj — predvsem zaščitni znak njegove inovacije — grelnika plinskega olja. Kot sam zatrjuje, pa ne bo ostalo samo pri tem, marveč bi lahko govorili o nastajanju nove firme pod navedenim imenom: izdelava in montaža električnih grelnikov goriv ali Elgrego.

Od zamisli do izpeljave

Kako je sploh prišlo do inovacije, nas zanima najprej. »Ko je bilo pozimi tudi po −20 in več stopinj pod ničlo, ni bilo lahko zagnati/spraviti v pogon mrzlega avtomobila. Spomnimo se, kako so v hudih zimskih dneh stale po cestah malone kolone tovornjakov in avtobusov, ker jim je v rezervoarju zmrznila/se zgostila nafta in so jo ogrevali celo z odprtim ognjem. Gruntal sem in tuhtal, kaj storiti, da bi bilo laže mehanikom in voznikom, da ne bi trpeli zunaj na mrazu. Zares se je vse skupaj začelo leta 1986, ko smo na dva avtomobila namestili prve sisteme in jih tako testirali.«

Ali morda že kaj podobnega poznajo drugje v svetu? »Poznam tri ali štiri tovrstne sisteme za gretje nafte; ameriškega, ki je nameščen na dovodno cev, Boschevega, nameščenega pred filter nafte, in švedskega na kristale, ki je prav tako nameščen pred filter goriva. Moja naprava je kompleksna, saj je z njo poskrbljeno za celovit sistem gretja nafte: od rezervoarja goriva do vode, predčrpalke in filtra goriva. Deluje povsem avtomatsko in je vezana na energijo 24 voltov iz akumulatorja; v kratkem bom poskrbel, da bo tudi na 12 voltov za osebne avtomobile.«

In sama izpeljava zamisli? »Sprva sem nameraval izdelati sistem na izpušne pline, pa na vodo, vendar mi oboje ni ustrezalo. Dejstvo je namreč, da avtomobili stojijo na prostem po dva, tri dni in jih je nemogoče spraviti v pogon z izpušnimi plini ali z vodo. Moral sem uporabiti energijo iz akumulatorja in tako je nastal omenjeni izdelek.« Katere so njegove slabe, katere dobre plati? Kje so prihranki, kje izgube? »Prednosti sistema, sestavljenega iz avtomatskega dela grelnika v rezervoarju goriva, grelnika v čašici predčrpalke in grelnika v čistilcu nafte so očitne. Ne bo več treba kuriti pod avtomobili, ni potrebno mešati bencina, petroleja in petrolina v nafto, saj to škodljivo vpliva na delovanje motorja. Če so prevelike količine teh snovi v nafti, pride do izsuševanja cilindrov, batov in elementov. Prednost je tudi v majhni energetski porabi — do 7,2 ampera — kar je odvisno od tega, če ima avtomobil predčrpalko ali je nima. Naprava je bila preizkušena pri temperaturi −30 stopinj Celzija in je delovala brezhibno. Seveda jo bom izpopolnjeval. Tako je že nared prototip novega, docela elektronskega vodenja grelnikov goriv, ki bo nadomestil dozdajšnje, termostatsko vodene.«

V rekordnem času do patenta

Kako je Rudi Drevenšek, novator s popoldansko obrtjo, uspel — žal še ne dokončno — prebiti zid nezaupanja, dvomov, nevoščljivosti v različnih krogih in okoljih, je kajpak zgodba zase; je pa zelo podobna tistim, ki sicer spremljajo ustvarjalne duhove pri nas. Če ne bi imel tako rekoč železne volje in prijateljev, ki so mu bili vselej pripravljeni priskočiti na pomoč, najbrž ne bi uspel. Osnovno napravo in njeno izpopolnitev je lani patentiral na Zveznem zavodu za patente v Beogradu. »Prijavo z nazivom inovacije Naprava za gretje nafte v zimskem času z vso potrebno dokumentacijo sem poslal na imenovani beograjski zavod 20. marca in dobil odgovor oz. potrditev že čez štiri dni. Podobno se je zgodilo z drugo prijavo: zahtevek je romal v Beograd 6. novembra, odgovor/potrditev pa je prišel 18. novembra.« Prav gotovo gre za izjemno kratek čas, ki ga pri tovrstnih zadevah nismo vajeni. Ponavadi se čaka na odgovor po več mesecev in let in ne tako redko je potrebno prijave dopolnjevati. Kakšno pa je povpraševanje po Drevenškovem izumu oz. patentu? Koliko njegovih grelnikov plinskega olja je doslej vgrajenih? »Lanska oz. letošnja mila zima mi je prekrižala račune. Naročil je bilo veliko, a so jih vsi zainteresirani zmanjšali. Doslej je po Sloveniji nameščenih 25 teh naprav. Filtre izdeluje Donit, za elektroniko skrbi zasebnik iz Maribora, termostate pa delajo v cerkniški Eti. Za to, da sem dobil te izdelovalce, sem porabil veliko časa in energije, toda trud se je splačal. Tudi v mariborskem Tamu so zaintersirani za grelnik in ravnokar se dogovarjamo, kako ga bomo vgrajevali: ali serijsko ali preko biltena.«

Kaj pa načrti? »Vsekakor bom nadaljeval. Načrtujem še dve inovaciji: ena je vezana na zadevni sistem gretja, druga se tiče avtomobilizma. Da bi o tem kaj določnejšega povedal, pa je še čas,« ostaja nekoliko skrivnosten naš sogovornik, ki je moral v razvoj inovacije — od zamisli do prototipa — vložiti znaten kapital. Se že vrača? Se bo vrnil? »Če bo zima, se bo vrnil,« na kratko odvrne.

Iz sveta priročnikov

Ta mesec je pri Gospodarskem vestniku v Ljubljani izšla posebna številka revije/priročnika Tehnične in tehnološke informacije Inovacije '88. Objavljenih je več zanimivih prispevkov: Kakovost je znanje (Vloga vodilnega kadra, izobraževanja in standardizacije pri obvladovanju kakovosti), o čemer piše Zdenka Jurančič, eden redkih slovenskih strokovnjakov za to področje, Razvojni trikotnik sredi visokih šol (Research Triangle Park v Severni Karolini zaposluje 30.000 visokoizobraženih ljudi, od tega jih je 9000 z doktorskim naslovom), ki je povzet po tujih virih, ter Z velikimi je križ (V majhnih podjetjih je veliko laže uresničiti ustvarjalne zamisli, v velikih pa je idej veliko več, ki gredo nato skozi rešeto), prispevek, ki je prav tako povzetek iz tuje literature.

Branko Žunec

IMP BLISK, montaža in obdelava kovin, p. o., Murska Sobota, Bjedičeva 3

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za dobo 4 let,

1. **direktor DO**
2. **direktor tehničnega sektorja**
3. **vodja finančno-računovodske službe**

Pogoji za zasedbo:

1. visoka ali višješolska izobrazba (VII. ali VI. stopnja) ekonomske ali tehniške smeri, 5 let delovnih izkušenj, družbenopolitične kvalitete, izpolnjevanje kriterijev iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji;
2. visoka ali višješolska izobrazba (VII. ali VI. stopnja) tehniške smeri, 5 let delovnih izkušenj, strokovni izpit s področja gradbeništva;
3. višja ali srednješolska izobrazba (VI. ali V. stopnja) ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj

Na razpis se lahko prijavijo kandidati v 15 dneh od dneva objave. K prošnji je potrebno priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev. O izbiri bomo vse prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh od dneva izteka razpisa.

V LJUTOMERSKEM MLEKOPROMETU

ZA SVOJ IN SKUPNI RAZVOJ

Govedoreja je bila že od nekdaj pomurskemu kmetu pomemben vir dohodka. Poleg prodaje živali mu daje v zadnjem času dobršen del dohodka tudi prodaja mleka in vedno več je kmetov, ki se odločajo za tovrstno pridobivanje. Vložena sredstva se tu najhitreje vrnejo, saj denar prihaja mesečno, pravijo kmetje, to pa je v zdajšnjih časih, ko nas tepe inflacija, zelo pomembno.

Začetki organiziranega odkupa mleka v Prekiji segajo v čas med obema vojnama, saj so ga leta 1922 v Veržeju dnevno že zbrali od 800 do 1000 litrov in iz njega izdelovali sir trapist ter maslo. Do druge svetovne vojne je bilo na območju sedanje ljutomerske občine še nekaj odkupnih postaj, zametki sedanje mlekarske industrije v Ljutomeru pa segajo v leto 1942, ko so od tu vsak dan pošiljali mleko v Murek. V letih 1945/46 je ta mala mlekarna postala podružnica Maribora in Ljubljane, v letu 1947 pa se je osamosvojila in od takrat doživlja Mlekopromet svojo samostojno razvojno pot.

Že bežen sprehod skozi razvojno pot Mlekoprometa potrjuje, da je imel ta delovni kolektiv v štirih desetletjih svojega razvoja številne delovne zmage in se razvil v eno najsodobnejših sirarn, ki si predvsem s kakovostjo svojih izdelkov uspešno utira pot tudi na najzahtevnejše svetovno tržišče. Če omenimo samo pomembnejše prelomnice v razvoju ljutomerskega Mlekoprometa, ne moremo mimo letnice 1957/58, ko so zaradi dotrajane opreme nameravali ta obrat ukiniti, vendar gre prizadevnosti in vztrajnosti kolektiva zahvala, da se to ni zgodilo. Že v letih 1957—59 posodobijo proizvodnjo z uvoženo opremo, v letih 1970—72 zgradijo novo sodobno sirarno, leta 1975 obnovijo staro mlekarno, po sprejetem dogovoru o delitvi dela med slovenskimi mlekarji pa z novo opremo usposobijo topilnico sirov za celotno Slovenijo. Z vlaganji nadaljujejo v začetku osemdesetih let, ko zgradijo prizidek za parmezansko sirarno z laboratorijem in ekspeditom ter kupijo sodobnejšo opremo. Podoben namen imajo tudi vlaganja v ementalsko sirarno s skladiščem, ki so jih opravili v letih 1986/87.

Vzporedno z razvojem tovarne se je povečeval tudi odkup mleka. Ta se je vsakih deset let podvojil, leta 1951 so ga odkupili milijon 590 tisoč litrov, v letu 1981 se je odkup povečal že na blizu 15 milijonov 850 tisoč litrov, lani pa je že dosegel 19 milijonov litrov. Tačas odkupijo na svojem območju dnevno 55 tisoč litrov mleka, 16 tisoč litrov ga dobivajo iz Maribora, na vrhuncu sezone, ki je običajno v maju in oktobru, pa bodo v ljutomerskem Mlekoprometu dnevno lahko predelali 81 tisoč litrov mleka.

Seveda sama tovarna brez surovinskega zaledja ne bi predstavljala ničesar, zato ne zanemarjajo tudi osnove — pridobivanja mleka. 11 tisoč krav molznic na njihovem odkupnem območju je najboljše zagotovilo, da se bo odkup še povečeval. Zato dobršen del svoje akumulacije tudi vlagajo v primarno proizvodnjo in letos bodo za to namenili od 120 do 150 milijonov dinarjev.

Za povečevanje staleža krav bodo dali 70 milijonov dinarjev in tako bodo usmerjeni rejci, ki imajo vsaj štiri krave, dobili za vsako dodatno privezano kravo po 300 tisoč dinarjev nepovratnih sredstev. Manj rejcev in več usmerjenih, to je pravilna politika, pravijo v Mlekoprometu, kjer imajo že zdaj okrog 400 takšnih kmetov, ki oddajo letno več kot 15 tisoč litrov mleka, in tem namenjajo še posebno skrb. 30 milijonov dinarjev bodo letos namenili tudi posodobitvi in obnovi zbiralnic, ki jih imajo na svojem območju 135, mleko pa odkupujejo od 2.850 rejcev krav.

Ob doseženih rezultatih pa se srečujejo tudi s težavami, saj kriza, ki že nekaj časa pesti živinorejo, ni obšla tudi mlekarstva. V zadnjih petnajstih letih so bili zadnji trije meseci lanskega leta najbolj kritični, cene za rejce niso bile več sprejemljive in odkup je bil v tem času manjši od 5 do 15 odstotkov. Ko so se odkupne cene mleka popravile, se je odkup normaliziral, vendar cene zdaj spet več ne sledijo drugim stroškom.

Prav cene mleka so tiste, ki med rejci povzročajo največ hude krvi, za težave pa največkrat krivijo mlekarno. V Mlekoprometu zatrjujejo, da se zavzemajo za poštene odnose, pri tem, da morajo rejci nekoliko dlje časa čakati na plačilo, pa so sami često nemočni. Če bi imeli sami neposredni odkup od rejcev, bi lahko opravili plačilo nekoliko prej, zdaj pa odkupujejo mleko preko nosilcev kooperacijske proizvodnje in se plačilo za nekaj dni zavleče. Tudi neposredne kontrole kakovosti mleka tovarna pri vseh rejcih ne opravlja, pač pa je povprečje posamezne zbiralnice osnova za plačilo vsakemu posamezniku. Mesečno vzamejo od 3 do 6 vzorcev v vsaki zbiralnici, neposredno kontrolo mleka pri posameznih rejcih pa opravljajo nosilci kooperacijske proizvodnje, ki tudi določajo kakovost vsakega posameznega vzorca mleka. Neposredno kontrolo opravlja tovarna le pri usmerjenih rejcih in ti ne morejo biti prizadeti. Ker je bilo postavljeno celo delegatsko vprašanje glede roka plačila mleka, v tovarni predlagajo, da se namesto izplačila akontacij doba obračuna in izplačila skrajša, tako da bo kmet lahko dobil mleko plačano že do 14. v naslednjem mesecu. To bo uresničljivo, če zbiralci do 1. v mesecu dostavijo mlekarni zbirne pole za pretekli mesec, ta bo opravila obračun do 5. v mesecu in ga naslednji dan dostavila kmetijski zadrugi, ki mora v 5 do 6 dneh napraviti individualne izračune in jih do 11. v mesecu dostaviti tovarni, ta pa v enem do dveh poravna fakturo.

Ob vseh težavah, ki prizadevajo tako rejce kot tudi mlekarsko industrijo, v Mlekoprometu ne pozabljajo na nadaljnji razvoj. Poleg že omenjenih vlaganj je v Mlekoprometu že ustaljena praksa, da določen del akumulacije namenjajo za razvoj lastne proizvodnje. Sproti spremljajo tehnološki razvoj v mlekarstvu in nadomeščajo izrabljeno opremo. Letos bodo za to namenili milijardo dinarjev, ob posodobitvi topilnice sira za potrebe letalskih prevoznikov bodo posodobili tudi energetske vire. Urejujejo hladilni sistem, da privarčujejo pri hlajenju, istočasno pa koristno uporabijo toplo vodo. Na ta način bodo privarčevali okrog 40 odstotkov vode in 50 odstotkov energije.

Ludvik Kovač

Vinko Vrbnjak, Branoslavci: *»Imamo 12 krav-molznic in štiri telice za obnovo črede. Popolnoma smo se usmerili v mlekarstvo, zato se s prodajo živine ne ukvarjamo. Dnevno oddamo od 160 do 180 litrov mleka, lani pa smo ga 48 tisoč litrov. Za zadrugo in še bolj Mlekopromet lahko rečem, da več obljubljajo kot naredijo. Po moje bi morali pokazati več zanimanja in skrbi za kmete, ki se ukvarjajo samo z mlekarstvom. Z ženo sva se odločila za to kmetijsko panogo po mnogih pogovorih in tudi po sodelovanju živinorejsko-veterinarskega zavoda — takrat sva bila namreč še mlada kmeta in sva potrebovala strokovne nasvete. S ceno mleka smo lahko zadovoljni le občasno — zdaj je spet na primer tako, da se ne moremo preveč pritoževati. Toda to se izredno hitro spreminja — lansko jesen je bilo na primer že kritično in niti nismo mogli pokriti stroškov. Sicer s kakovostjo in maščobo nimamo težav — če krave primerno krmiš, mora biti mleko dobro.«*

Jože Slana, Bolehnečici: *»Na naši kmetiji se ukvarjamo z več dejavnostmi, med drugim imamo tudi sedem konjev in se udeležujemo (predvsem sin) kasaških dirk. Pomembno pa je tudi mlekarstvo. Dojimo 15 krav, kmalu pa bomo še eno. Dnevno oddamo 160 litrov mleka, lani pa smo ga 52 tisoč litrov. Največ doslej pa je bilo za deset tisoč litrov več, torej 62 tisoč. Cene so bile najboljše januarja letos, zdaj pa je že iz meseca v mesec slabše in je vprašanje, če se razmerje spet ne bo porušilo. Težav s tolščo in kakovostjo mleka nimamo, posebej dobro pa je, da imamo tudi svoj hladilnik. Večino krme pridelamo doma, razen sačme in krme za teleta. Z odkupom ni posebnih težav, prav tako ne z odnosi do zadruge ali Mlekoprometa. Imamo tudi pašnike, vendar na žalost naših krav ne moremo pasti zaradi številnih jarkov, ki so zelo nevarni, saj se živina lahko poškoduje.«*

Franc Žnidarič, Sitarovci: *»Ukvarjanje z mlekarstvom je v naši družini tradicionalno, saj je že oče imel posestvo in se usmeril v tržno prirejo mesa in pridobivanje mleka. Od 28 glav živine je 9 molznic. Lani smo oddali okrog 20 tisoč litrov mleka. Skrbimo za obnovo črede, saj je redno potrebno zamenjati eno do dve kravi. Poleg mleka prodajamo tudi plemenske telice. Če bi mlekarstvo želeli povečati, bi morali tudi preurediti hlev, ker zdaj v njem ni več prostora — tovrstne obnove pa si danes ne moreš kar tako privoščiti. Pri cenah — tu mislim tako meso kot mleko — imam občutek, da pri nas bolj tolažimo drug drugega kot res kaj konkretnega naredimo. Najbolj me je strah, ko se dvignejo cene našim pridelkom, ker takrat gotovo sledijo tudi podražitve kmetijskega reprodukcijskega materiala. Za sodelovanje z Mlekoprometom se mi zdi, da je v načelu dobro, čeprav bi po moje lahko nekaj več lastne akumulacije namenili območjem, ki zanj delajo. Težko povem, če se mlekarstvo splača — toda zdaj ne morem več sleči suknje: če sem v nekaj tako dolgo vlagal in sva oba z ženo kmeta, zdaj ne moreva kar tako prekiniti.«*

Kakovostni siri iz ljutomerskega Mlekoprometa si uspešno utirajo pot tudi na najzahtevnejša svetovna tržišča. Za izvoz v Philadelphijo imajo prav zdaj pripravljenih blizu 17 ton ementalca, v aprilu in maju bodo izvozili 30 ton zbrinca na Nizozemsko, vsak drugi mesec pa pošljejo 80 kosov ementalca (en hleb tehta od 70 do 80 kilogramov) v Švico. Letos bo Mlekopromet izvozil okrog 120 ton sira, ponujajo pa se še večje možnosti, saj so med redkimi izvozniki sirov iz Jugoslavije.

Ivo Zadravec, Gibina: *»Tačas je v hlevu 8 mlekaric, rad pa bi jih imel 10. Dnevno oddajamo 80 litrov mleka v zbiralnico, ki je v naši vasi. Z maščobo sem večinoma zadovoljen, saj nikoli ni bila nižja od 3,5 odstotka, včasih pa doseže tudi 4. Pri nas je tako, da mleko odkupuje zadruga in ne neposredno Mlekopromet. Na nekem sestanku sem slišal, da imajo v zadrugi zaradi tega izgubo, in se mi zdi bolj prav, da bi mleko odkupoval ljutomerski Mlekopromet brez posrednika. Tako se tudi zavleče plačilo za mleko, saj dobimo denar okrog 22. v mesecu. Na splošno pa lahko rečem, da so odkupne cene kmetijskih pridelkov vedno prenizke, to velja tudi za mleko, čeprav je bilo pred kratkim povišanje. Kmečka samouprava je zgolj na papirju, saj te nihče ne vpraša, koliko te kaj stane — cene ti enostavno določijo nekje od zgoraj. Zato tudi nobeni od hčerk, ki bi morebiti lahko nadaljevali delo na kmetiji, tega ne priporočam — v vasi pa sva tako ali tako le še dva čista kmeta.«*

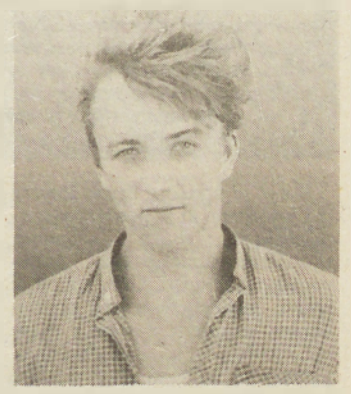

Stanko Gregorec, Slaptinci: *(Stanko je pred kratkim prišel iz vojske in v bistvu pomaga očetu in mami, ki vodita kmetijo) »Cena mleka je za zdaj še kar znosna, vendar se to hitro spreminja, ponavadi v kmetovo škodo. Letno oddamo 64 tisoč litrov mleka in dobivamo tudi spodbudo za kakovost. Tačas je v hlevu 17 mlekaric, eno smo morali prodati. Prodajamo tudi plemenske telice. Verjetno bom ostal na kmetiji, ker sem hodil na kmetijsko šolo. Posebnih težav z Mlekoprometom ali zadrugo ni, nekoliko morda moti le to, da nekateri oddajajo mleko slabe kakovosti. Kontrole bi zato morale biti pogostejše. Stara stvar je tudi, da vedno, ko zvišajo odkupne cene mleka, pade odstotek maščobe. To ni dobro. Sicer pa se z mlekom še kar da zaslužiti, dobro je tudi, da se denar lahko iz meseca v mesec obrača. Tačas imamo okrog 40 glav živine, krav pa ne moremo pasti, ker nimamo lastnega pašnika.«*

»Mlekarstvo je panoga, ki se zaradi dirigiranih cen nikoli ni mogla samostojno razvijati. Vedno smo plačevali mleko po ceni, ki je bila določena, ali celo doplačevali, saj se zavedamo, da je kmet osnovna celica proizvodnje in da je mlekarska industrija najbolj odvisna od njega,« pravi direktor ljutomerskega Mlekoprometa Miro Steržaj. »Zato smo vedno pripravljeni prisluhniti potrebam neposrednih pridelovalcev, vendar na način poštenega sodelovanja. Skrbimo za razširitev proizvodnje in ponujamo roko kmetom, saj bi že z manjšimi vlaganji lahko za 30 do 40 odstotkov povečali naše predelovalne zmogljivosti. Tudi v pridobivanju mleka vse možnosti še zdaleč niso izkoriščene, saj smo lani v Sloveniji odkupili povprečno na kravo 2.434 litrov mleka in prav v povečanju mlečnosti so še velike rezerve.«

Da se Goričko ne bi praznilo

Živinoreja in intenzivno poljedelstvo ostajata sicer še naprej osnovni dejavnosti v razvoju pomurskega kmetijstva, vendar se v zadnjem času v razvojnih načrtih pojavljajo nekatere nove dejavnosti, ki imajo vse naravne možnosti za svoj razmah, smo jih pa v preteklosti nekoliko zanemarili. Mednje vsekakor sodi sadjarstvo, ki je na nekaterih območjih nekoč že imelo bogato tradicijo, sadje pa je predstavljalo marsikateremu kmetu pomemben dodatni vir dohodka. Ker ni bilo načrtne obnove, oskrba nasadov pa več ali manj ekstenzivna, so nekdanji kmečki nasadi propadali, od več tisoč hektarjev sadovnjakov, ki jih še vodijo med katastrskimi evidencami, pa so ostala le še redka drevesa, ki si marsikje niti tega imena ne zaslužijo.

Predvsem na Goričkem in v Slovenskih goricah so odlične naravne možnosti za razvoj sadjarstva in če bi te možnosti znali izrabiti že v preteklosti, bi podoba marsikaterega kraja bila danes drugačna. Skopa zemlja, ki zaradi svoje razgibanosti ne daje pravih možnosti za strojno obdelavo in poljedelsko pridelavo, tako ni mogla zagotavljati primernega dohodka in socialne varnosti tem ljudem, ki so se množično odseljevali, mnoge kmetije in domačije pa so ostale prazne.

Načrtnejši razvoj sadjarstva na Goričkem se je začel šele konec sedemdesetih let, nosilec tega razvoja pa je danes Panonkin tozd Sadjarstvo in vinogradništvo. V letih 1978/79 je bilo pripravljenih prvih deset hektarjev površin za plantažne nasade in v letu 1980 so na teh površinah v Fokovcih zasadili trivrstni nasad jablan s 24 tisoč sadikami. Že naslednje leto so pristopili k pripravi štirih hektarjev in v letu 1982 so na njih že imeli 5.800 dreves v enovrstnem nasadu jablan. V tem času so zasadili tudi prve štiri hektarje jablan v kooperaciji, v skupinskem nasadu v Kraščih, vzporedno s tem pa so začeli razvijati tudi drevesničarstvo z matičnim nasadom v Panovcih in zarodiščem v Veščici. Po besedah Martina Puhana, direktorja tozda Sadjarstvo in vinogradništvo, imajo trenutno v matičnem nasadu 42 sort jablan in šest sort hrušk, vse to pa predstavlja začetke »novega« sadjarstva na Goričkem.

Na Goričkem so doslej uredili že 40 hektarjev takšnih sodobnih plantažnih nasadov jablan, do leta 1995 pa načrtujejo, da jih bo že 220 hektarjev.

Z jablanami so nato letno zasadili od 4 do 10 hektarjev novih površin in danes ima tozd v lastnih nasadih 30 hektarjev in v kooperaciji 10 hektarjev jablan. Če k temu prištejemo še 15 hektarjev nasadov v kooperaciji in 5 hektarjev v lastni proizvodnji, ki jih bodo zasadili to pomlad ter 5 hektarjev matičnega nasada, bo letos na Goričkem že 65 hektarjev plantažnih nasadov jablan, kar predstavlja dobro osnovo za nadaljnji razvoj in hkrati tudi potrebo po zgraditvi ustreznih objektov za dodelavo in predelavo sadja. Slednje bo še toliko večja nuja, ker so načrti za razvoj sadjarstva do leta 1995 dokaj smeli, saj načrtujejo, da bi takrat imeli že 220 hektarjev jablanovih nasadov, od tega 90 hektarjev v lastni in 130 hektarjev v kooperacijski proizvodnji. V letih 1998/99 bi v teh nasadih že pridelali okrog 6 tisoč ton jabolk, od tega 4 tisoč ton prve kakovosti.

Za razvoj sadjarstva na Goričkem je namenjen tudi del solidarnostnih sredstev po lanskoletnem neurju, ta razvoj pa je zajet v takoimenovani tretji fazi sanacijskih ukrepov. Tako bodo kmetje, ki se odločijo za ureditev plantažnega nasada, lahko dobili 10 milijonov dinarjev posojila po 20-odstotni obrestni meri za dobo pet let, s tem, da je dveletno mirovanje, interkalarne obresti za ta čas pa znašajo 10 odstotkov. Če k temu dodamo še 2.11 milijona dinarjev nepovratnih sredstev zveze vodnih skupnosti za melioracije za trajne nasade, je to vsekakor ugodno in priložnost kaže izkoristiti.

Ob jablanah pa se je na Goričkem začelo uveljavljati tudi pridelovanje višenj in črnega ribeza. Prvih ima zadruga v lastni proizvodnji 17 hektarjev in v kooperaciji 18 hektarjev, kar predstavlja letno 50 ton kakovostnih višenj, ob načrtovanem letnem povečevanju za 5 hektarjev pa predstavlja to vsako leto dodatnih 50 ton pridelka. Vse bolj zanimiva kultura, ki je iskana predvsem na zahodnem tržišču, pa postaja tudi črni ribez. Trenutno ga imajo le 12 hektarjev v kooperaciji, ob letnem povečevanju za 3 hektarje pa načrtujejo, da ga bodo v letu 1992 pridelali že okrog 150 ton.

Pogoj za uresničitev zastavljenih načrtov je, da se zgradi skupna hladilnica in potrebni prostori za dodelavo in predelavo sadja, pravi Martin Puhan. Če tega zagotovila ne bo, bodo morali od načrtov odstopiti, to pa bi pomenilo nepopravljivo škodo za razvoj Goričkega oz. njegovo nadaljnje nazadovanje. Mnogi gorički kmetje so že pokazali pripravljenost za obnovo sadovnjakov, za kar so trenutno tudi izredno ugodni kreditni pogoji, zato bi bilo napak, če jih ne bi izkoristili. Gradnja predelovalno-hladilniškega centra v Puconcih zato ne bi smela biti vprašljiva, saj le-ta ne bo namenjen le sadjarstvu in bi ga lahko koristno uporabljale tudi nekatere druge organizacije združenega dela. In tako kot so v sozdu ABC Pomurka že doslej uspeli uresničiti marsikatero skupno naložbo, lahko upamo, da jim bo uspelo tudi to.

Ludvik Kovač

Sprašljive melioracije

Kmetijska zadruga Ljutomer—Križevci izvaja trenutno največji melioracijski projekt v občini Ljutomer. Obsežno območje, ki ga omejujejo Virje, Kozarica in Sirotka, meri 450 hektarjev. Že dalj časa je med kmeti na tem območju veliko pripomb na izvedbo, zato je izvršni svet SO Ljutomer ustanovil posebno komisijo, ki naj bi pregledala potek in izvedbo melioracij. Komisija je ugotovila bistvena odstopanja od ureditvenega načrta, saj je izvajalec zasipal več starih strug omenjenih potokov, nekateri izkopi so daleč od začrtanih v projektih, izkopanih pa je tudi več jarkov, kot predvideva projektna dokumentacija. Čeprav je ugotovljeno, da ureditveni načrt in izvedbena dokumentacija nista usklajena in da je izvajalec doslej naredil več škode, tudi pri posekih drevja in v samem varovalnem in zaščitenem Babjem Ložiču, pa z deli nadaljujejo. Direktor KZ Ljutomer—Križevci, Anton Slavič, pravi, da izvajajo dela po dokumentaciji in da z deli ne namerava prenehati, dokler ne dobi pisnih odločb o prepovedi izvajanja melioracij.

Neusklajenost projektne in izvedbene dokumentacije z ureditvenim načrtom pa utemeljuje z zakasnitvijo nekaterih dokumentov, ki so bili potrebni za izvedbeno dokumentacijo in strokovno opravljene melioracije.

D. Ł.

Zveza organizacij za tehniško kulturo Slovenije — komisija za kmetijstvo v Murski Soboti — organizira

prikaz dela strojev za pripravo tal z vrtljivimi gnanimi delovnimi organi.

Prikaz ob sodelovanju proizvajalcev omenjene opreme bo v petek 22. aprila 1988 z začetkom ob 11. uri na površini ob pokopališču Markišavci.

V prikaz so vključeni:
— vrtavkasta brana CIMOS Koper
— vrtavkasta brana MAJEVICA Bačka Palanka
— rotacijski drobilec s sejalnikom in vrtavkasta brana IMP PANONIJA M. Sobota

Vse zainteresirane vabimo, da si prikaz ogledajo.

NISSORUN — nov akaricid

V zadnjih tgreh desetletjih so postale pršice mnogo nevarnejše škodljivke kot v preteklosti. Posebno nevarne so v trajnih nasadih. Eden poglavitnih vzrokov za to je bila gotovo raba sintetičnih organskih insekticidov. DDT ne prizadene pršic, pač pa spodbuja njihovo plodnost in zatira njihove naravne sovražnike. Organski fosforni estri so v začetku pršice uspešno zatirali, zaradi izredno visoke stopnje razmnoževanja pa se je kmalu pojavila odpornost. Na povečano število pršic v sadovnjakih in vinogradih je vplivalo tudi opuščanje žvepla kot zaščitnega sredstva. Vzroke pa še lahko iščemo v spremenjenih agrotehničnih ukrepih (drugačne vzgojne oblike, močnejše gnojenje z dušikom). Tačas je problem, da je premalo dovolj učinkovitih akaricidov (sredstev za uničevanje pršic). Nekateri preparati nimajo več zadovoljivega učinka, med drugim pa je tudi znani PLICTRAN izgubil dovoljenje za uporabo. Zato bi vam rad predstavil nissorun, akaricid nove generacije. Da bi lažje pojasnil mehanizem delovanja, bom na kratko opisal biologijo rdeče sadne pršice.

Jajčeca prezimijo, navadno jih najdemo okoli brstov v večjih ali manjših skupinah. V drugi polovici aprila se iz zimskih jajčec začno izlegati ličinke, ki se takoj naselijo na prve lističe. Ličinke s tremi pari nog preidejo v prvi štadij mirovanja, nato se levijo in se pojavijo protonimfe. Po drugem štadiju mirovanja se izležejo deutonimfe, pri katerih je že mogoče ločiti samce od samic. Sledi tretji štadij mirovanja, iz katerega se razvijejo samci in samice. Že čez nekaj dni se začnejo pariti in samice začno odlagati jajčeca. Ta so nekoliko manjša in svetlejša od zimskih. Nahajajo se na spodnji strani lista. Embrionalni razvoj se iz teh poletnih jajčec začne takoj, medtem ko morajo zimska jajčeca prestati določene nizke temperature. Skupen razvoj rdečega pajka traja 15 do 40 dni, odvisno od vremenskih razmer. Pri nas ima šest do sedem rodov letno. Veliko število letnih generacij in razmnoževalna sposobnost sta vzroka, da so proti akaricidom hitro odporni.

Nissorun zelo uspešno uničuje jajčeca, ličinke in nimfe rdečega pajka. Ne deluje pa na odrasle primerke. Zanimivo pa je, da samice, ki so bile poškropljene z nissorunom, izležejo jajčeca, ki so sterilna. Po sedem do desetih dneh samice umrejo naravne smrti, delovanje preparata pa še traja dva do tri mesece. Prav tako pa ne pride do izleganja ličink, če samica, ki ni bila v stiku s škropivom, odloži jajčeca na poškropljen list. Preparat ima tudi zelo izraženo sposobnost prodiranja v list, tako da uničuje jajčeca na obeh straneh lista. Zaradi takega načina delovanja se zelo malo izpira z dežjem. To je njegova prednost pred konvencionalnimi akaricidi, ki so učinkoviti samo ob neposrednem stiku.

Njegova velika odlika pa je, da je izredno selektiven na koristno entomofavno na sadnem drevju in vinski trti. Pajek je zelo nevaren prav zato, ker z ostrimi insekticidi uničimo njegove naravne sovražnike. Še nedavo so morali v intenzivnih nasadih škropiti proti rdečemu pajku 5- do 6-krat. Delovanje nissoruna traja 2 do 3 mesece, tako da navadno populacija pajka šele potem preseže prag škodljivosti. Nato uporabimo še kak drug akaricid in tako sta praktično v eni sezoni dovolj dve škropljenji. Priporočila izdelovalca so, da bi se nissorun uporabil samo enkrat v sezoni, da bi tako dalj časa očuvali njegovo učinkovitost.

Nissorun je zaradi vseh prednosti, ki sem jih naštel, sodoben preparat in se odlično vključuje v integralno varstvo rastlin. Izdeluje ga japonska firma NIPPON SODA na osnovi aktivne snovi herythiazox. Zastopnik za naše tržišče pa je ZORKA Subotica.

Iztok Keuschler, dipl. inž. agr

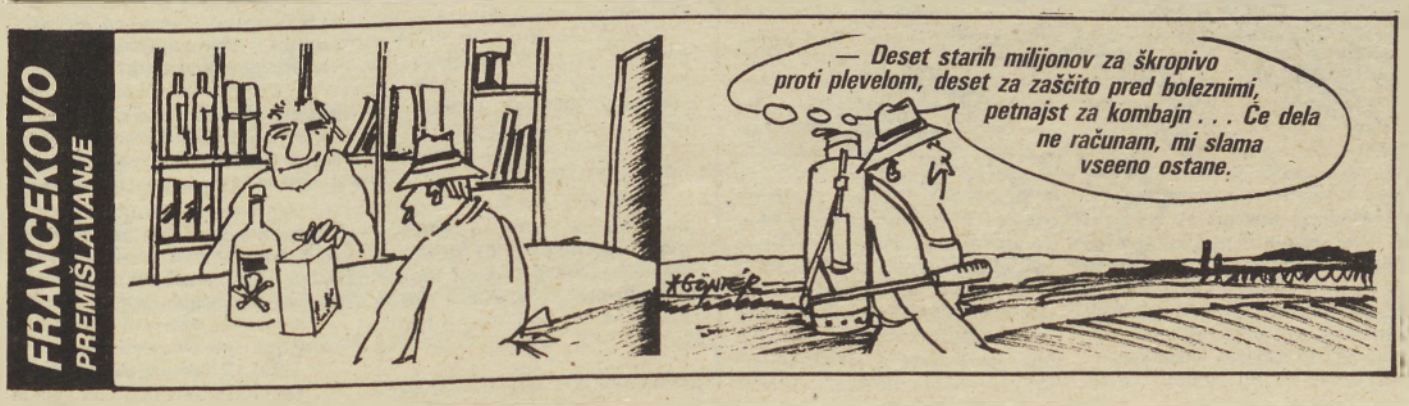

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

Več kakovostne krme na travnikih

(Piše: Jože Nemeš)

Mnogocvetna — italijanska ljuljka

Bilka zraste do višine enega metra, ima kratke dvignjene poganjke, listje pa je dolgo do 25 centimetrov. Glede tal je precej zahtevna, najbolje uspeva na zmerno vlažnih, srednjetežkih globokih plodnih tleh. Zahteva obilno gnojenje z dušikom. Med vegetacijo mora imeti na voljo dovolj vode, ne prenaša pa podtalnice. Občutljiva je tudi na nizke zimske temperature, na debelo snežno odejo ter na zmrzal in srež. Pogosto jo močno razredči snežna plesen, ne prenaša pa tudi kislih tal. Spada med najproduktivnejše in najboilj kakovostne kratkotrajne trave, zaradi kratkotrajnosti pa jo na njivah običajno sejemo v mešanici z deteljami in redkeje kot čisti posevek. V naših razmerah daje zadovoljive pridelke le dve leti. Z rastjo začne zgodaj spomladi in v normalnih rastnih razmerah daje od 3 do 4 odkose letno. Pri zasnovi novih travišč prihaja v poštev le kot varovalni posevek z zelo majhnim deležem (od 3 do 5 odstotkov). Ker ima nekoliko več sladkorja, jo govedo zelo rado uživa. Zelo primerna je za siliranje kot tudi za dehidracijo. Sejali bomo predvsem izbrane sorte, od domačih je najboljša jabeljska domača, poznamo pa tudi razne tetraploidne sorte, ki so še bolj listnate in bogate z beljakovinami. V čisti setvi sejemo od 40 do 50 kilogramov semena na hektar.

Westervoldska ljuljka

To je enoletna ljuljka holandskega izvora, ki ima še hitrejši ritem rasti od mnogocvetne ljuljke. Z obilnim dušičnim gnojenjem daje štiri odkose, z namakanjem pa celo več. Uporabljamo jo celo leto kot zeleno krmo. Jesenska setev ni zanesljiva, pri zgodnji spomladanski setvi da do štiri odkose, če jo sejemo kot strniščni dosevek, pa dva odkosa.

Travniški mačji rep

Je trava, ki zraste tudi do 100 centimetrov visoko in ustvarja kratke močne šope. Listje je dolgo do 30 centimetrov in nanj odpade od 40 do 50 odstotkov zelene mase. Najprimernejša so vlažna rastišča na svežih tleh, uspeva pa tudi na mokrih in poplavnih tleh, ki so lahko tudi težka in nestrukturna vendar plodna. Bolj ji prijajo kisla tla, zelo dobro prenaša zmrzal, občutljiv pa je na sušo ter močno zasenčenje. Mačji rep je trpežna 4 do 6-letna trava in je zato primeren za travno-deteljne mešanice. Raste bujno, vendar pozno cveti, zato daje zelo kakovostno seno. Dobro prenaša ekstenzivno pašo, ne pa intenzivne. Prednost te trave je v tem, da uspeva tam, kjer italijanska ljuljka, pasja trava in visoka pahovka zaradi vlažnosti in zmrzali ne uspeva. Mačji rep sejemo v deteljno-travnih mešanicah, travniških mešanicah ter v čistem posevku, od sort pa so primerne predvsem domače, ki se odlikujejo z večjo vsebnostjo beljakovin. Primerne za setev so še sorte BL-13, kruševački B-10 in lofar. V čisti setvi sejemo 20 kilogramov semena na hektar.

Zlati ovsenec

Trava zraste le do 60 centimetrov visoko in jo zato nekateri uvrščajo med nizke trave. Spada med redke dlakave, vendar kakovostne trave, prav dlakavost pa je značilna za razpoznavanje. Najbolje uspeva na vlažnih, toplih in prepustnih tleh, slabo pa prenaša stoječo vodo in hladna tla brez snežne odeje. Sušo prenaša, saj ima globoko razvejane korenine. Najboljše pridelke daje na humusnih tleh, ki niso preveč kisla, pri močnem gnojenju z dušikom pa se ga dokaj hitro izpodrine s travne ruše. Zlati ovsenec je dolgotrajna kakovostna trava z visokimi pridelki, se hitro obrašča in daje ob drugem odkosu večji pridelek kot ob prvem. Rasti začne zgodaj spomladi, vendar pozno cveti. Ni zelo prodorna rastlina, zato prenaša le ekstenzivno pašo, daje kakovostno krmo, ki jo živina rada žre in je naša najbolj kakovostna trava. V manjšem deležu (od 5 do 10 odstotkov) ga sejemo za travno-deteljne mešanice, na dobrih zemljiščih, bogatih s hrano pa se tudi sam pojavi. Polni razvoj se prične šele od četrtega leta naprej. V čisti setvi ga sejemo 30 kilogramov na hektar.

ZELO DOBRE NIZKE TRAVE

Zelo dobrih nizkih trav je izredno malo in prav to predstavlja težave pri sestavljanju mešanic za setev. Vse nizke trave so v prvi vrsti namenjene za pašo, uporabljamo pa jih tudi za zatravitev parkov, igrišč in podobno.

Trpežna ali angleška ljuljka

Je nizka trava, ki zrastge do 70 centimetrov visoko in ima pri dnu nekoliko upognjeno steblo. Trpežni ljuljki prijajo vlažna in sveža tla, najbolje uspeva v vlažnem podnebju, kot je oceansko, med vegetacijo pa je zelo pomembna tudi vlažnost zraka. Ne prenaša dolgotrajne snežne odeje in močne zmrzali, v blagi klimi pa omogoča pašo celo v zimskem času, saj vegetacije ne prekinja. Dobro uspeva na težkih in plodnih tleh, na lažjih tleh in v sušnih razmerah pa jo izpodriva travniška bilnica. Močno jo napada snežna plesen. Čeprav je dokaj trpežna, nam pri intenzivnem izkoriščanju že po štirih letih izginja iz travne ruše. Po hranilnih vrednostih je trpežna ljuljka naša najpomembnejša nizka trava, dobro pa prenaša tudi gaženje in pašo. Zaradi gaženja je odlična tudi za parke, igrišča in poti. Spomladi med prvimi začne z rastjo in jeseni zadnja zaključuje rast. Razlikujemo dve vrsti trpežne ljuljke. Ena se širi s pomočjo popkov, druga pa s pomočjo rizomov. Zaradi vegetativnega razmnoževanja je slednja boljša, boljše prenaša sušo, hitreje se razrašča, ima več listne mase in je primernejša za setev. Dobro se odziva na intenzivno gnojenje in namakanje, uporabljamo pa jo tudi za travno-deteljne mešanice za košnjo, kjer vzdrži več let, vendar je v teh mešanih lahko zastopana le z 10 odstotki. Poznamo več vrst trpežne ljuljke, za naše rastne razmere pa so najbolj primerne slovenska sorta ilirika, križevska in druge srednje zgodnje sorte, od poznih sort pa perma in barvestra. V čistem posevku je sejemo od 30 do 35 kilogramov na hektar.

Rdeča bilnica

Trava zraste do 70 centimetrov visoko, se blazinasto razrašča, bilka pa je porasla s kratkimi dlačicami. Cvet je metlica dolžine do 15 centimetrov. Prijajo ji sveža in vlažna, vendar bolj suha kot mokra tla. Najdemo jo povsod, največ pa na pašnikih. Dobro uspeva v tleh, bogatih z dušikom, močne suše in odvečne vode pa ne prenaša. Ni pa občutljiva na kislost tal, prav tako pa dobro prenaša tudi zmrzal in zasenčitev. Rdeča bilnica je zelo trpežna in traja tudi do deset let, vendar se razvija zelo počasi in daje poln pridelek šele v tretjem in četrtem letu. Je ena najbolj odpornih trav, kakovost krme je srednja, zato je ne priporočajo kot čisti posevek. Ker dobro prenaša gaženje, je primerna za pašo. Ne smemo pa dovoliti, da bi se v ruši preveč razširila, saj v deževnem obdobju dobiva neprijeten vonj po plesni in je živina ne popase. Za pašne mešanice jo uporabljamo tam, kjer za trpežno ljuljko ni primernih rastnih pogojev. Z rastjo začne zgodaj spomladi, cveti srednje pozno, jeseni pa ostane dolgo zelena. V mešanice je dajemo od 10 do 15 odstotkov. Od sort pridejo v poštev jabeljska domača, kruševačka 14 in druge. Če se odločimo za čisti posevek, posejemo 35 kilogramov semena na hektar.

(se nadaljuje)

TURNIŠČE: cene pujskov

Minuli četrtek so rejci pripeljali na sejem v Turnišče 59 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih do 15 kilogramov. Za par živali so zahtevali od 70.000 do 100.000 dinarjev, prodali pa so le 30 pujskov. Sejem se začne vsak četrtek ob 7. uri.

Pred kratkim sta proslavila zlato poroko Silvester Valpatič in angela, roj. KOROŠEC iz Ljutomera. Kljub letom sta oba še mladostna. v zakonu sta se jima rodili dve hčerki in dva sina. Imata pa še 6 vnukov. Zlatoporočno listino jima je izročil podpredsednik Skupščine občine Ljutomer Miro STERŽAJ, ter zaželel še mnogo srečnih skupnih let. **Foto: Marija Tivadar**

Praznovanje v Cezanjevcih

V dneh od 26. aprila do 1. maja bodo v KS Cezanjevci praznovali krajevni praznik v počastitev talcev, ki so jih sovražniki ustrelili pri Ribičevem mlinu, ob prazniku OF in delavskem prazniku — 1. maju.

Prireditve se bodo zvrstile v tednu pred osrednjim praznovanjem. Pred praznikom OF bodo pionirji-planinci izvedli tradicionalni pohod po poteh kurirja Janka Ribiča. Na dan OF — 27 aprila ob dvajsetih bosta KD Cezanjevci in KD Ljubečna s svojima pevskima zboroma izvedla celovečerni koncert v šoli, 30 aprila ob devetih bodo mladi občine Ljutomer in KS Ljubečna izvedli na igrišču v Cezanjevcih nogometni turnir za prehodni pokal Janka Ribiča, zvečer pa bo sektorska gasilska vaja.

Osrednje praznovanje bo v nedeljo, 1. maja v šolskih prostorih bodo učenci pripravili razstavo likovnih in tehničnih izdelkov, krajani Cezanjevec pa kulinarično razstavo. Ob desetih bo v šoli svečana seja skupščine KS in DPO, osrednja proslava pa bo ob enajstih pred gasilskim domom. S kulturnim programom bodo nastopili pionirji in mladinci šole ter člani KD Cezanjevci. Po proslavi pa bo GD poskrbelo za razvedrilo in sprostitev. Lizika Rauter

TIŠINA

RIBIŠKE AKCIJE

Ribiška družina Gornja Radgona, TE Tišina, se iz leta v leto vse bolj uveljavlja, saj ima v svojih vrstah nad sto članov in članic, med njimi tudi precej mladih. Lani so opravili kar deset očiščevalnih akcij, vložili precej rib v rezervat v Gradišču ter pripravili več tekmovanj. Tudi letos imajo v programu več akcij, za ribištvo pa bi radi nadvušili še več mladih. -fk-

RENKOVCI

Dograditev doma in nakup opreme

Gasilci v Renkovcih so dokaj temeljito spregovorili o delu društva in sprejeli program za letošnje leto. Med večje investicije sodi dograditev vaško-gasilskega doma. Pri tem so gasilci že doslej pomagali s 480 prostovoljnimi delovnimi urami.

Med nalogami, ki so jih sprejeli, velja omeniti nakup novega gasilskega vozila, pritegovanje mladih, uskladitev obrambnega načrta, ureditev terase pred gasilskim domom, nakup uniform, aparatov in sirene ter pripravo tečaja za izprašane gasilce. Izvedli bodo tudi tradicionalno Renkovsko žetev.

J. Ž.

LENDAVA

ORKESTER IN ZBOR

V lendavski INA-Nafti deluje kulturno društvo, za katerega pa je bilo doslej med zaposlenimi premalo zanimanja. Zdaj so začeli z novim zanosom. V pester program dela za letošnje leto so uvrstili ustanovitev glasbene sekcije in končno je padla odločitev, da bodo sestavili pihalni orkester in pevski zbor.

Novo krmiljenje kulturnega društva je prevzel Drago Režonja.

J. Ž.

GORNJA RADGONA

Posojajo tudi video kasete

To pomlad so v občinski knjižnici v Gornji Radgoni uvedli izposojanje video kaset. Posojali bodo kasete z različnimi zvrstmi, tudi videorekorder, ki ga bodo posojali članom knjižnice. Za kasete in videorekorder je treba plačati izposojevalnino.

Za mlajše obiskovalce knjižnice pa imajo na razpolago radio kasete s pravljicami. L. K.

GORNJA RADGONA

Vulkanizerska delavnica

Pred kratkim je Gornja Radgona dobila vulkanizersko delavnico, ki jo je Janez Čeplak, ki je 17 let delal v Zvezni republiki Nemčiji, odprl na Partizanski cesti ob bencinski črpalki. Opremil jo je z najsodobnejšimi stroji in napravami za uravnovešanje kolesa. Posebnost je tudi montaža velih traktorskih pogonskih gum. Delavnica bo odprta vsak dan, razen nedelje.

L. K.

Kristina Dolamič iz Šalinec — mati, babica in prababica je pred kratkim proslavljala 9. rojstni dan. Še vedno je precej zgovorna, najraje pa obuja spomine na čase, ko so orali s konji, vse ostalo na poljih pa opravljali ročno. tu in tam si nadene očala in tudi kaj prebere.

Foto: Franc Bračko

Živahna kulturna dejavnost

V prvi polovici aprila so člani Kulturnega društva Štefan Raj iz Turnišča pripravili koncert, ki je bil nekakšen prikaz celoletnega dela v KD. Pred polno dvorano so se predstavili: mešani pevski zbor, folklorna skupina, vaške pevke, oktet ter ansambel Varošanci. Z prikazanim programom so navdušili mnoge obiskovalce. Najbolj so navdušile vaške pevke, ki so dodobra ogrele dlani poslušalcev. Koncert je postal tradicionalen, saj ga pripravijo vsako leto.

Pred kratkim so se gledalcem ponovno predstavili tudi mladinci in mladinke z »Veselim večerom«. Med programom »Veselega večera« je po daljšem premoru, ponovno nastopila tudi humoristična skupina »ŠILO«. Tako, da se je po gostovanju dramske skupine Tone Plej in, po nastopu »Gledališča pod kozolcem« iz Šmartnega ob Paki, ki je nastopilo s komedijo »Izgubljeni dolar« v Turnišču nekaj premaknilo tudi na kulturnem področju.

Na posnetku so člani humoristične skupine »ŠILO«.

Tekst in foto: Franc Vitez

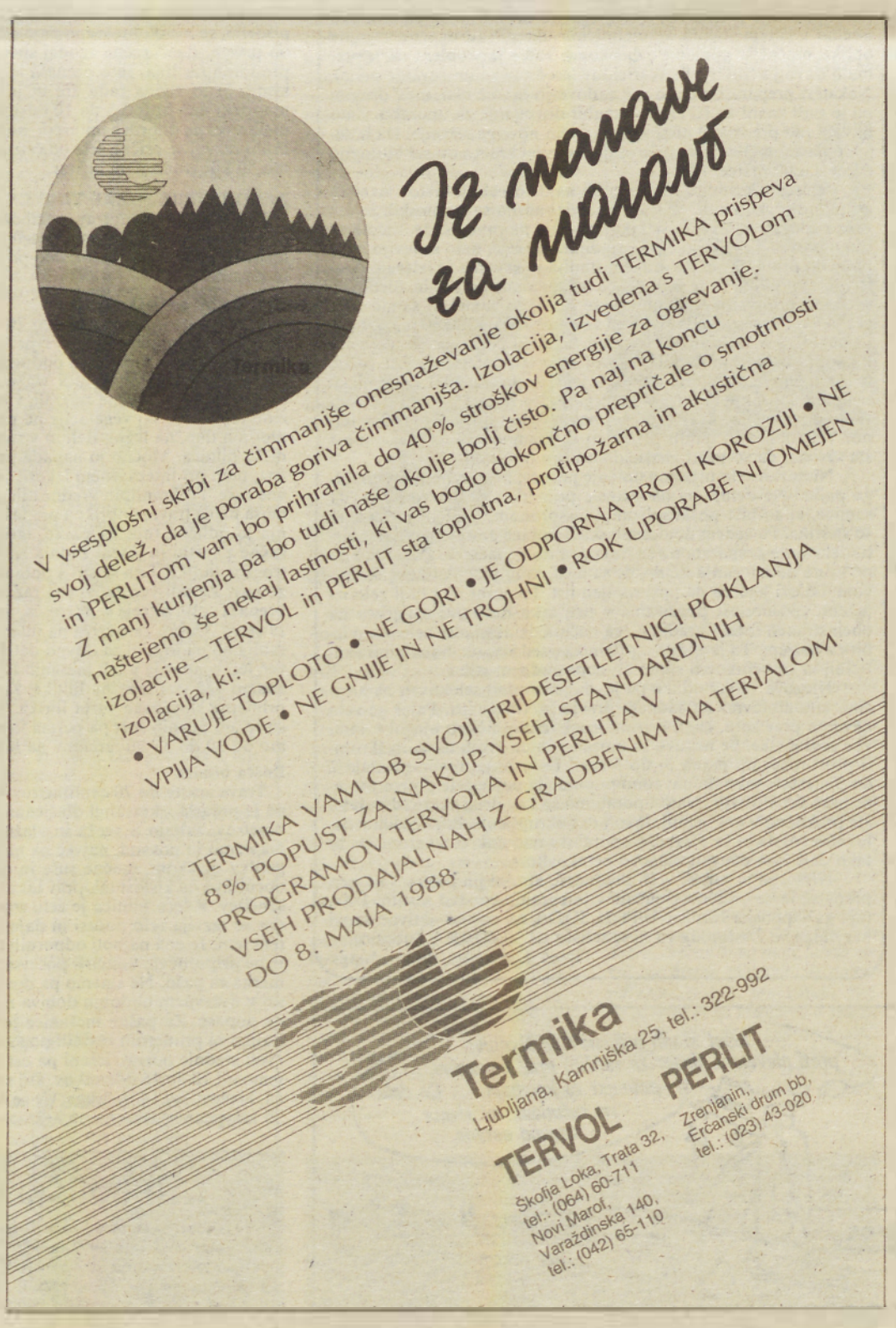

SLOVIN — LJUTOMERČAN
kmetijstvo in predelava, r. o.
Ljutomer, Kidričeva ul. 2
TOZD PREVOZNIŠTVO
Babinska c. 4, p. LJUTOMER

OBJAVLJA na podlagi sklepa delavskega sveta

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev

TIP Vozila	Leto izdelave	Nosilnost	Izklicna cena
1. TAM 550	1971	5 t	3.500.000.—
2. TAM 110	1976	5 t	4.000.000.—
3. TAM 12	1977	10 t	11.000.000.—
4. MAGIRUS 310-d-22	1975	13 t	17.000.000.—
5. RABA 653-13	1978	26 t	18.000.000.—

VSA VOZILA SO VOZNA IN NEREGISTRIRANA

6. Nadgradnja — HLADILNIK	300.000.—
7. TAM 550, NEVOZEN	500.000.—
8. Razni drobni inventar	

DRAŽBA BO V SOBOTO, 30. APRILA 1988 OB 9. URI na dvorišču tozda Prevozništvo p. Ljutomer

Pred začetkom na dan javne dražbe med 8. in 9. uro morajo interesenti plačati 10-odstotno varščino od izklicne cene. Ogled rabljenih osnovnih sredstev je možen uro pred začetkom javne dražbe.

Za izdražena osnovna sredstva je potrebno plačati razliko v ceni najpozneje v 8 dneh in jih tudi odpeljati, sicer varščina zapade.

Za izdražena osnovna sredstva se obračuna prometni davek, ki ga plača kupec

Pokrivanje z bitumensko skodlo

Bitumenska skodla je uporabna za pokrivanje vseh vrst poševnih streh z naklonom med 10° in 85°. Izjemna gibkost skodle omogoča pokrivanje poljubno oblikovanih strešnih ploskev, z enakimi strešniki kot ravne strešne ploskve pa pokrivamo tudi slemena, grebene in žlote. Skodla omogoča tudi enostavno montažo čelnih in kapnih obrob ter solidno in enostavno vdelavo obrob ob dimnikih, zračnikih, antenskih in drugih drogovih, požarnih zidovih, ipd. Dokazana higienska neoporečnost, ki je pomembna zlasti ob zbiranju kapnice, in razmeroma visoka stopnja ognjeodpornosti, majhna teža in izjemno dobra neprepustnost vode so lastnosti, ki hkrati ob že prej navedenih poteg skodle odlikujejo le malokatero kritino.

Podloga za pokrivanje s skodlami je lahko opaž iz desk, iveric ali vodoodpornih vezanih plošč, polaganje skodle je pod določenimi pogoji možno tudi na podlago iz lahkega ali klasičnega betona.

Pri strešinah z nagibi nad 10° in 15° je potrebno na podlago pod skodlo položiti bitumenski varilni trak IZOTEKT T-4 ali IZOTEKT P-4 ter skodlo nanj privariti oziroma vroče prilepiti.

Pri naklonih strešnih ploskev med 15° in 25° do 30° se pod skodlo na opaž polaga bitumenizirani stekleni voal IZOVAL V-3, ki ga na stikih na kritičnih delih strehe zlepimo. Skodle pribijemo preko IZOVALA na podlogo s pocinkanimi ali bakrenimi lepenkarji Ø 8/10 mm do Ø 10/10 mm dolžine 25 mm do 30 mm. Na 2 do 3 m širokem pasu strešine ob kapi (fasadnem zidu) položimo namesto IZOVALA pod skodlo IZOTEKT T-4 ali IZOTEKT P-4 kot pri strešinah z minimalnim nagibom in skodlo nanj polno privarimo ali vroče prilepimo.

Na strešnih ploskvah z naklonom večjim od 25° do 30° lahko skodle z lepenkarji pritrdimo neposredno na opaž, kljub vsemu pa priporočamo podlaganje IZOVALA za zaščito krovnega opaža pred morebitnim namočenjem med ali pred polaganjem skodle.

S pokrivanjem strehe pričnemo vedno ob kapnem robu in nadaljujemo proti slemenu. V prvi vrsti je pokrivanje dvojno, tako da spodnjo vrsto skodel položimo obrnjene in jo pribijemo z lepenkarji v razdalji 5 cm do 10 cm od kapnega roba. Začetno skodlo zgornjega sloja prve vrste odrežemo za 1/6 dolžine. Skodle tega sloja normalno pribijemo, oba sloja pa med seboj dobro zlepimo s hladnim bitumenskim lepilom oziroma kitom ali z ustrezno vročo bitumensko maso. Pri polaganju v vsaki naslednji vrsti napravimo namik za 1/6 dolžine skodle, tako da v drugi vrsti začnemo s celo skodlo, v tretji s skrajšano za 1/6 dolžine, v četrti spet s celo, itd.

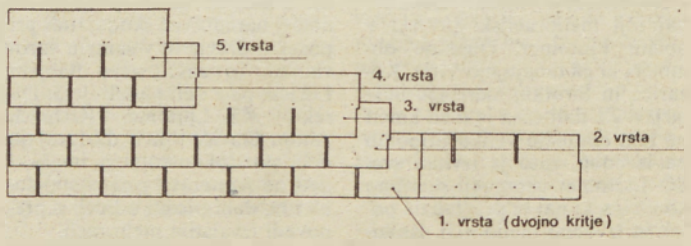

Pokrivanje ravne strešne ploskve

Na slemenu zadnjo vrsto strešnikov z ene strani zvijemo na drugo stran in obratno, nato sleme pokrijemo z elementi, ki smo jih dobili, če smo skodlo po urezih razrezali na tri dele. Podobno postopamo tudi na grebenih. V žloto pod skodlo obvezno položimo bitumenizirani stekleni voal, tako da od osi žlote na vsaki strani sega po 50 cm, ter ga na robovih na podlago pritrdimo z lepenkarji, ali pa ga nanjo prilepimo s primerno bitumensko maso ali bitumenskim lepilom. Skodle naj segajo čez os žlote z ene oziroma z druge strani približno 30 cm, z lepenkarji jih pritrdimo čim dlje, najmanj pa 15 cm od osi.

Skodle brez tovarniško nanesenih lepilnih trakov med seboj zlepimo s hladnim bitumenskim lepilom IZOSTIK-S, predvsem je pomembno, da skrbno in kakovostno lepimo na močnemu vetru izpostavljenih strešnih ploskvah ter ob kapnem robu, v žlotah, na grebenih in slemenih. Lepljenje na kritičnih mestih strehe z IZOSTIKOM-S je obvezno za skodle s tovarniško nanesenimi lepilnimi trakovi ali brez njih.

Strešni zaključki in obrobe se izvedejo iz bakre[illegible] pocinkane, jeklene ali aluminijske pločevine enako ali podobno [illegible] pri drugih vrstah strešnih kritin. Za čelni zaključek je najprimernejša izvedba »s trikotno letvijo«. Snegolove (pri strehah majhnih naklonov niso potrebni) montiramo ob polaganju skodel in jih v ustreznem geometrijskem redu razporedimo po celotni strešni ploskvi (približno 1 snegolov/m²). Pred polaganjem oziroma med polaganjem skodle montiramo tudi držala za strelovodne inštalacije, zračnike, nastavke za antenske in druge drogove ipd., saj je solidna naknadna montaža praktično nemogoča.

Toplotno izolirane strehe z bivalnimi — ogrevanimi podstrešji moramo izvesti tako, da se dobro prezračujejo. V ta namen moramo zagotoviti dovolj visok zračni prostor med toplotno izolacijo in opažem, ki skodlo nosi, streha pa mora biti opremljena z zadostnim številom ustrezno velikih odprtin oziroma zračnikov za dovod in odvod zraka. Višina zračnega prostora in presek dovodnih oziroma odvodnih odprtin sta odvisna od naklona strešin in tlorisne površine strehe.

Odvod zraka lahko uredimo skozi odprtine na »dvojnem slemenu«, skozi ustrezne odprtine v čelnih stenah zgradbe ali pa skozi primerne zračnike, ki jih vgradimo v samo strešno ploskev zadosti blizu slemena. Dovod zraka je možno najbolj praktično urediti skozi ustrezne odprtine v okrasnem opažu napušča ob strešnem kapu ali skozi podobne odprtine med špirovci.

IZOLIRKA — LJUBLJANA
Tehnično-informativna služba

IZRAZNI PLESNI PROJEKT

Dogodek preteklega tedna je bil v Murski Soboti nedvomno Vzhodni plesni projekt v dvorani kina Park. Lahko bi bil v kakšni drugi, boljši, če bi jo v pomurskem središču premogli, tako da obiskovalcem ne bi bilo treba čakati na preureditev odra neposredno po filmski projekciji, pa tudi tistim v zadnjih vrstah ne bi bilo treba stegovati vratov, da bi kaj videli in tako neovirano sledili zanimivemu dogajanju.

Poleg Matjaža Fariča in izstopajoče Jasne Knez plešejo v Vzhodnem plesnem projektu še Lucija Grm, Helena Knific, Ingrid Kerec in Darko Vrebac. Na odru pa je ves čas kot nekakšna dekorativna spremljevalka dogajanja tudi domačinka Alenka Bratuša.

Matjaž Farič je s svojo plesno aluzijo na zgodovino in mlado skupino utrdil svoj koreografski talent, po Sanjah Maria H. je potrdil svoje v Zahodni Nemčiji izpiljeno plesno znanje in prepričal s svojo ustvarjalno energijo. V celovečernem nastopu, ki je trajal približno uro, je bil v koraku in razkoraku s svojimi različno usposobljenimi soplesalci, med katerimi je bila najbolj izrazna plesalka Jasna Knez iz Ljubljane. V njej (točneje v kulturnem domu španskih borcev v Mostah) je bila tudi ugodno ocenjena premiera Vzhodnega plesnega projekta, ki s svojim podnaslovom asociira na začetek vojne in nasilje — okupacijo — in je pravzaprav s plesom izražen upor vojni, Vzhodno—Zahodni razklanosti sveta ter aktualnim problemom, kot je na primer ekološka katastrofa v predstavi.

Po vsebini, uporabi različnih plesnih tehnik, kostumov (ki jih je domiselno oblikovala **Katja Celic**) in tudi po scenografiji **(Iztoka Zrinskega)** je plesni projekt sestavljen iz treh delov. Uvodnega z izhodiščno zvezdo, izseljevanjem ter pričakovanjem odrešitve, v plesu izrazno potencirane s Faričevo nemško izkušnjo (izpopolnjevanjem v plesni šoli Grethe Palucca v Dresdenu). Upravičenost slovesa dresdenske šole koreograf dokazuje tudi v vrhunskem plesu upora pred nasiljem in vojno, v katerem so združeni tako atraktivno plesni kot že skorajda povsem gimnastični elementi. V tretjem in najdaljšem delu pa se v odrsko gibanje vključujejo različni glasbeni elementi in plesni koraki, ki (tudi kostumsko osmišljeni) izražajo moderno izraznost plesa, daleč od nežnosti klasičnega baleta.

Brigita Bavčar

Tesnoba tišine Ignaca Medena

V Likovnem razstavišču Ljubljanske banke, Pomurske banke v Murski Soboti so od minulega četrtka razstavljena najnovejša dela akademskega slikarja Ignaca Medena.

»Tesnoba tišine, kot je avtor poimenoval ta svoj zadnji slikarski ciklus, je tišina, ki je očitno glasna in odmeva v naših čutilih. Za tako specifiko zamolklega, utišanega kolorita je prav gotovo »kriv« slikarjev posluh, ki je zavezan dojemanju pritajenosti in turobnosti zelenih prekmurskih krajinskih prostorov in sem ter tja ostrejših, živih barvnih »zareznin« poudarkov. Meden je v predvajanju tovrstnega abstraktnega dojemanja likovnega prostora izredno suveren in, kar je najpomembnejše, avtorsko širok, navezujoč se na širše evropsko okolje. Medenovo slikarstvo zasluži, da ga še posebej spremljamo in ugledamo v kontekstu ne samo prekmurskega, temveč najmanj širšeslovenskega likovnega prostora.« Tako je med drugim na zloženko, ki je izšla ob odprtju razstave, zapisal Aleksander Bassin.

Filozov in Medenov sodelavec iz profesorskih vrst na Srednješolskem centru v Murski Soboti Štefan Smej je odprtje razstave v sejni sobi Ljubljanske banke, pomurske banke izkoristil za neobičajno skico — meditacijo o Muri. Razmišljanje je navezoval na likovno kritiko in slikarjev ciklus slik o Muri; izhajal je iz Bassinovih besed, jih dopolnjeval v smeri svojega izhodišča, da so namreč časi prenove tisti, ki usodno vplivajo na slikarstvo. Tudi Medenovo, ki je iz pastelov (videnih na njegovi prvi veliki samostojni razstavi v mali dvorani galerije Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti) prešel na temni kolorit.

»Avtor je krenil v tako rekoč še vedno izrazito evforično dojemanje »telesnosti« barve, v njej na zunaj izživeto zastiranje, prekrivanje prostora z močnimi pastoznimi namazi — vse z izredno sproščenimi potezami, pa četudi navidez kot z občutjem strahu pred praznim prostorom, vendar prostorom, ki razkriva v sebi svojo lastno konstruktivnost, svojevrstno skladnost, harmonijo, uravnoteženost navideznemu previjanju in »prerivanju« barv navkljub,« označuje likovni kritik. Na nas pa je, da si razstavo ogledamo in ob njej doživljamo tisto, kar nam slike povedo. bb

kulturni koledar

PETEK, 22. APRILA

GORNJA RADGONA — Ob 16.00 se bo v avli osnovne šole Jože Kerenčič začela tradicionalna občinska revija otroških in mladinskih pevskih zborov.

NEDELJA, 24. APRILA

MURSKA SOBOTA — V dvorani kina Park bo ob 9.00 občinsko srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov. Sodeluje jih štirinajst

NEGOVA — Ob 15.00 bo občinsko srečanje folkloristov, tamburašev, pevcev starih pesmi in godcev. Gost prireditve bo prleška folklorna skupina iz Križevec pri Ljutomeru in folklorna skupina iz avstrijske Radgone.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled pregledna razstava del Albina Lugarača, ki jo posreduje Pokrajinski muzej Ptuj.

V Pokrajinskem muzeju so razstavljene Maske, — razstava, ki jo prav tako posreduje Pokrajinski muzej Ptuj.

Na pionirskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice v soboškem gradu so razstavljena dela mladinskega pisatelja Smiljana Rozmana.

V Likovnem razstavišču Ljubljanske Pomurske banke so na ogled najnovejša dela akademskega slikarja Ignaca Medena.

LENDAVA — V galeriji Lendava je na ogled razstava del akademskega slikarja — lendavskega rojaka Zdenka Huzjana. Prejemnik nagrade Prešernovega sklada za likovno ustvarjalnost 1987 se predstavlja z velikimi platni, »belimi slikami«.

V čitalnici lendavske knjižnice bodo do sobote, 23. aprila, na ogled dela Ivana Razborška. Razstavo je poimenoval Ornamentika jugoslovanskih narodov.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak so razstavljene grafike Zdenke Golob, akademske slikarke iz Ljubljane.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin se predstavlja s svojimi deli Borut Laznik. »Spričo vsesplošne poplave ustvarjanja, ki se pri nas zadnje čase pojavlja, bi pričakoval na prvi razstavi slikarja začetnika nekaj povprečnega. V tem primeru moram priznati, da sem bil prijetno presenečen, ko sem zagledal zbirko del slikarja Boruta Laznika. Takoj sem ugotovil, da gre za ustvarjalno osebnost, ki ni samo slikar, ampak tudi umetnik. Torej tisti, ki ume z izrazito svojimi likovnimi izraznimi sredstvi posredovati sočloveku svoje ideje in čustva in v sebi zaključeni in jasni obliki. Težko si zamišljam, da bi lahko posamezni sliki kaj dodal, odvzel ali kaj popravljal. S tem pa ne mislim, da je njegovo delo v celoti dokončano, da ne bi bil možen nadaljnji razvoj v popolnost višje stopnje, saj mu njegovo pojmovanje likovnega ustvarjanja omogoča neizmerne možnosti.« Tako je med drugim ob otvoritvi razstave Boruta Laznika, diplomiranega ekonomista na področju zunanje trgovine, zapisal Slavko Kores. Pripišimo še, da so značilnosti Laznikovega slikanja dolge, neprekinjene linije ter pretežna uporaba modre barve.

GORNJA RADGONA — V klubskih prostorih je na ogled razstava Plakat IF, študenta Mitje Stanka iz Radencev.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Bojan Štih — KRATKE IN IZMIŠLJENE ZGODBE IZ LET 1941—1945, Dumas — ČRNI TULIPAN in Vardjan, Čermak — SODOBNE OKENSKE IN BALKONSKE RASTLINE.

DIALOGI št. 3—4

Mariborska revija Dialogi je z letošnjo dvojno številko (3 in 4) prijetno presenetila. Štiri kasete in 24 strani revije je posvečeno 35-letnici izida zbirke Pesmi štirih in tudi nekaj novejših pesmi. Na prvih straneh kaset so predstavljene pesmi, ki so jih avtorji brali na lanskoletnem literarnem večeru na Borštnikovem srečanju v Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru. Na drugih straneh pa so pesmi, ki so jih v studiu Helidon v Ljubljani posneli slovenski igralci Štefka Drolc, Boris Juh, Aleš Valič, Slavko Cerjak, Saša Pavček in Boris Kralj.

V pisnem delu revije najdemo kratek zapis V začetku je bila beseda, ki sta ga napisala Boris Cizej in Marko Vezovišek, nato Vsebino zvočnih zapisov kaset in pa fotografije z že omenjenega literarnega večera in snemanja v studiu, ki sta jih prispevala fotografa Bogo Čerin in Tone Stojko. V uvodniku pa je Marjan Pungartnik med drugim zapisal: »V naivni dekadenci, katere zrak dihajo Pesmi štirih, je nekaj svetovljanske šanone ali tudi nekaj domače pesmi za duševno rabo. Ko sem poslušal posnetke nastopa štirih pesnikov v kazinski dvorani mariborskega gledališča, sem znova doživljal potrebo, da se poezija utelesi tudi kot pesem. Poznejši rodovi so to enotnost poezije razgrajevali, zametavali, se ji posmehovali, a ji za daljši čas niso mogli pobegniti«.

Res lepa poteza novega uredništva, ki mu lahko samo čestitamo in zaželimo še več novih prijemov in uspešno delo.

OKO

GLEDALIŠKO SREČANJE

V četrtek se bo v Ljutomeru začelo srečanje gledaliških skupin Slovenije na območni prireditvi. Ob 12.00 se bo v ljutomerskem Domu kulture predstavil MKUD Srednje ekonomske šole iz Maribora s predstavo avtorjev Ervina Fritza, Ivana Cankarja in Svetlane Makarovič Kako končajo krizanteme ali kako umirajo pravljice, isti dan bo ob 19. uri promenadni koncert ljutomerskega pihalnega orkestra, pol ure pozneje, ob 19.30, pa bo v dvorani slavnostna otvoritev srečanja in predstava Frančka Rudolfa Koža megle v izvedbi DPD Svoboda, gledališče Ptuj.

V petek, 22. aprila, ob 12.00 bo v Ljutomeru predstava Vsem dvigalca zavest na kresno noč avtorjev Andrewa Lloyda Webra in T. S. Eliota v izvedbi MKUD Franci Paradiž — SPNPU Ravne na Koroškem. Ob 16.00 bo v avli OŠ Veržej Oder Pedagoške fakultete iz Maribora predstavil Paula Zinderja Vpliv gama žarkov na rast rumenih marjetic, ob 19.00 pa bo v ljutomerskem Domu kulture edina domača predstava, in sicer Alenke Goljevšek Zelena je moja dolina v izvedbi gledališke skupine Kulturnega društva Razkrižje. V soboto, 23. aprila, bosta dve predstavi: ob 18.00 bo v Domu kulture na Razkrižju gledališka skupina kuda Štefan Kovač iz M. Sobote predstavila Sumljivo osebo Branislava Nušića, ob 20.00 pa bo v ljutomerskem Domu kulture amatersko gledališče Slava Klavora iz Maribora zaigralo Piknik avtorja Rusmirja Agačevića. Območno srečanje je v organizaciji zveze kulturnih organizacij občine Ljutomer.

D. L.

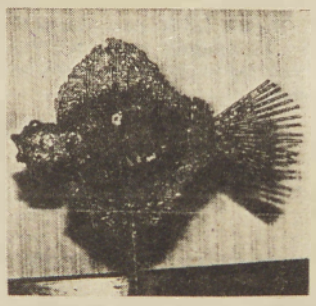

V tozdu Perilo tovarne oblačil in perila Mura v Murski Soboti je na ogled razstava skulptur Ivana Dvoržaka, ki jih je oblikoval iz železa. »Dvoržak s prefinjenim prepletanjem kovinskih pramenov in ploščic simbolizira v domiselni kombinaciji upor, zmago, rojstvo in življenje s težnjo k sožitju ljudi, sveta in vesolja«, citiramo Gemo Hafner — ob podatku, da se je avtor s svojimi 25 razstavami doslej predstavil v raznih krajih Slovenije, Hrvatske, Srbije in Švice. Samoukova razstava skulptur iz varjenega železa, ki bo odprta od 15. aprila do 6. maja sodi v počastitev dneva Osvobodilne fronte in praznika dela 1. maja.

MLADI POMURCI SO ZAPLESALI

V petek je bilo v Ljutomeru srečanje plesnih skupin šolskih kulturnih društev, kulturnih društev in MKUD-a ljutomerske srednje šole. Najprej se je predstavilo šest izraznoplesnih skupin občine Ljutomer, Veržejci in ljutomerski srednješolci so se uvrstili na medobčinsko revijo, ki je bila takoj za tem. Poleg ljutomerskih dveh je bilo še pet skupin, štiri iz M. Sobote in ena iz občine Lendava. Gornjeradgončanov tokrat ni bilo na medobčinsko srečanje plesnih skupin. Po oceni strokovnjakov za izrazni ples so mladi Pomurci zelo napredovali, kar je očiten odraz intenzivnega dela, zavzetosti mentorjev in dviga strokovne usposobljenosti.

D. L.

BRONASTO ODLIČJE ZA SOBOŠKE PEVCE — Minulo nedeljo je pel Sindikalni mešani pevski zbor Štefan Kovač Murska Sobota na Naši pesmi 1988 v Mariboru. Na prireditvi, ki ima tekmovalni pomen, je sodelovalo 26 zborov iz Slovenije in zbor iz tržaškega. Kakovost petja je bila izjemna. Soboški zbor je edini zastopal Pomurje in je osvojil bronasto odličje mesta Maribor.

Dejavni svet za kulturo

Zaradi nakopičenih problemov v soboški kulturi je med najdejavnejšimi sveti pri predsedstvu frontne organizacije v Murski Soboti gotovo svet za kulturo. Vodi ga Jože Vugrinec, ki je uvedel zanimivo novost, iztočnica za sejo je realizacija sklepov poprejšnje, tako da sklepi ne bi ostali le formalnost, kot je običajna praksa drugod. Na tretji — torkovi — seji je bila podana informacija o sodelovanju s slovenskim kulturno-prosvetnim društvom Lastovka v Ingolstadtu, tudi v pisni obliki, v dopolnitev predstavitve kulturnega sodelovanja s Slovenci na tujem tudi drugod in stikih pa se je razvila živahna razprava. Iz nje je razbrati, da bi bilo potrebno sodelovanje vseh pristojnih odborov, če želimo slediti usmeritvam koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev v tujini pri predsedstvu RK SZDL Slovenije. Izhodiščna je, »da je potrebno obdržati sodelovanje na primerni kulturno-umetniški ravni, skozi katero naj se izraža zadovoljevanje potreb naših delavcev v tujini in afirmacija slovenske kulture v tujem okolju.«

Obravnava gradiva za pripravo pogovora med predsedstvoma Kulturne skupnosti Murska Sobota in občinske Zveze kulturnih organizacij pa je bila le iztočnica za majsko srečanje, ki gotovo ne bo rožnato. bb

Prebivalci Murske Sobote!

Je čas, ko črke preperevajo od vlage.
Je čas, ko glasovi prelomljenih odjekajo za zaklenjenimi vrati.
Je čas, ko za preteklost ni prostora.
Je ubožni čas ubožne kulture v ubožnem mestu.

So lepšajoča se občinska poslopja in so zaprte gledališke dvorane.
So ustanove in njih obupno-utopični rešitveni programi.
So sveti brez izvršne moči in njih predlogi.
So izvršni sveti in njih taktični izmiki.

Je ta poziv: vsem, ki jim vendarle ni vseeno.
Smo: ki bomo izrazili svoje nezadovoljstvo; ki nam kultura ni le zadnja bivanjska pritiklina; ki brez nje ne moremo in nočemo; ki bomo molčali, kričali, obtoževali, zahtevali; ki bomo bili že tolikokrat izgubljeno bitko; ki bomo zdaj in tu.
Ne dopustimo, da nas antikulturni buldožerji zmeljoriraj v duhovno brezoblično gmoto!

Književna mladina Murska Sobota

PROGRAM SVETA BRALCEV

Svet bralcev, ki deluje pri Dobri knjigi, si je zadal obsežen program dela v bralni sezoni 1988/89. Tako naj bi organiziral predavanje kmetijskega strokovnjaka in prodajo strokovne kmetijske literature ter na kmetijski srednji šoli v Rakičanu predstavil leposlovnega literarnega ustvarjalca, ki piše o kmečki problematiki. Tudi bralno akcijo v krajevnih skupnostih Kuzma in Petrovci naj bi spodbudili s predstavitvijo literata, ki piše o kmečkih motivih, na osnovne šole pa povabili literarnega ustvarjalca in ilustratorja. Konec bralne akcije bo na Cankovi in v Rogaševcih, v tovarni oblačil in perila Mura pa je predvideno eno iz vrste literarnih srečanj ob izidu knjige dr. Franceta Zadravca: Poet prekmurskih ravnin, ki jo bo ob 80. obletnici rojstva Miška Kranjca izdala Pomurska založba. Predvidoma v maju bo predstavitev knjige Ljudsko izročilo Prekmurja, ki jo je uredil dr. Vilko Novak. Spomniti pa kaže tudi na predavanje Jezikovni problemi prevajanja, ki ga je imel v marcu Aleš Berger na Srednji družboslovni in ekonomski šoli za učence ter v občinski sejni dvorani za slaviste, jezikoslovce in knjižničarje Pomurja. Sicer pa je bilo težišče akcij sveta bralcev v iztekajoči se bralni sezoni v februarju, ko se je njegova članica — pisateljica Karolina Kolmanič — udeležila začetka bralne akcije na Cankovi in v Rogaševcih. Na srednji ekonomski in družboslovni šoli v Murski Soboti se je mladim rodovom predstavil književnik in publicist, rojak Branko Šomen, na osnovni šoli pa je bil v gosteh književnik in urednik Kajetan Kovič.

Svet bralcev pri Dobri knjigi vodi Vera Gorički, v njem je tudi poslovodja Štefan Vitez, prav pa bi bilo, da bi ga razširili z ustvarjalci in bralci mlajšega rodu in mu pridali novo dimenzijo pri organizaciji literarnih srečanj. Nazadnje tudi v Dobri knjigi ali pri Pomurski založbi, ob izidu posameznih del Domače književnosti in drugih zbirk, ki imajo svoje bralce.

Brigita Bavčar

Veš, poet, svoj dolg?

Mi, Književna mladina Sobota, se svojega zavedamo in ga poravnavamo. Zdaj je vrsta na tebi. V skladu z našo usmeritvijo, da tu in tam stopimo do roba in pokažemo tudi drugo stran, omogočimo ponoven vznik zatrtega in včasih navidezno na propad obsojenega, ponujamo roko rešitve pesnikom iz dežele ob Muri. V vašo in našo pesniško zbirko bomo uvrstili najboljše, kar premore tukajšnja pesniška muza, ne glede na to, od koga prihaja. Zato,

PESNIKI IZ POMURJA,
pošljite do 20 svojih pesmi vsaj do 15. velikega travna (maja) na naslov: Književna mladina Sobota, OK ZSMS M. Sobota, Trubarjev drevored 2.

Z združenimi silami do nove pesniške zbirke

Čigav je »strmec« do Kapele?

»Pri nas imamo toliko problemov, da boste lahko pisali nadaljevanja,« smo slišali v začetku obiska na Kapeli. In na koncu bi se napovedi tamkajšnjih krajanov skoraj uresničile. Pa ne le, da imajo veliko problemov, v zadnjih letih so tudi veliko naredili. Če ne bi bilo krajevnega samoprispevka, bi bilo uresničenih bore malo načrtov, smo še izvedeli.

Sanje o turistični prihodnosti

Začeli bomo na koncu, kajti prav to — turizem — je prihodnost te lepe krajevne skupnosti na obrobju Slovenskih goric, v katero spada kar 14 vasi ali zaselkov. Bližina zdraviliškega kraja, domovina žlahtne kapljice, z vinogradi porasli griči — Kapela ima vse naravne danosti, da lahko pritegne turista. Pa da ne pozabimo mogočnega stražnika — cerkev. Sicer pa turistov niti ni potrebno prepričevati, naj obiščejo ta lepi košček pokrajine, ki je le streljaj oddaljen od Radenec. Že sedaj se jih vsak dan veliko sprehaja po cestah. In tu je že prvi problem — kdo bo uredil pločnike ob cesti in sprehajalno pot, bližnjico, ki ji domačini pravijo »strmec«. Predsednik sveta KS Kapela Jakob Vajs takole razmišlja: »Gostje se po tej poti radi sprehajajo. Krajevna skupnost turistične poti ne potrebuje, če pa bi se dogovorili s Turističnim društvom Radenci in zdraviliščem, bi bili tudi mi pripravljeni priskočiti na pomoč. Prav tako imamo probleme pozimi, ko obratuje vlečnica (katere seveda ne upravljamo mi), saj ni urejenih parkirnih prostorov, zato puščajo avtomobile kar ob cesti. Muči pa nas tudi neaktivnost kulturnoumetniškega društva in propadanje zadružnega doma, čeprav bi se lahko v njem marsikaj dogajalo.«

Jakob Vajs — predsednik sveta krajevne skupnosti Kapela.

S sredstvi dveh referendumov so asfaltirali okrog 9 kilometrov vaških cest, kljub temu jih je ostalo še šest. Veliko problemov jim povzročajo izviri vode, tudi na cesti na Radgonskem Vrhu in v Spodnjem Kocjanu.

Tudi tukaj premajhno pokopališče

Podobno kot radgonsko je tudi kapelsko pokopališče zadnje počivališče za občane še iz drugih krajevnih skupnosti. Tu ne vidimo rešitve, to je največji problem naše krajevne skupnosti ... tako pesimistične so bile izjave predstavnikov krajevne skupnosti. Letno je okrog 50 pogrebov, 20 iz kapelske in 30 iz drugih krajevnih skupnosti. Če bi pokopavali samo umrle iz domače krajevne skupnosti, ne bi bilo zapletov, saj je že veliko družinskih grobov. Ker so se Radenci v minulih desetletjih močno razširili (ljudje so se priselili), pa je za skoraj vsakega umrlega potrebno iskati novi prostor. Prav tako bi morali do 1992. leta urediti mrliško vežo, toda če bi hoteli to urediti samo občani krajevne skupnosti Kapela, bi morali celotna sredstva naslednjega krajevnega samoprispevka nameniti ureditvi pokopališča. Tega pa seveda nočejo — sodelovanje sosednjih krajevnih skupnosti bo nujno.

Spodnji Kocjan — v enem mesecu bo cesta popravljena

V krajevni skupnosti se lahko pohvalijo s kar 9 kilometri asfaltiranih vaških cest, denar zadnje pa so zbrali z dvema krajevnima samoprispevkoma — v minulih sedmih letih se je torej na kapelskih hribih kar veliko naredilo.

Ostalo jim je še kakih šest kilometrov neasfaltiranih cest. Vendar pa imajo že sedaj probleme s cestami, ki so jih uredili pred kratkim. Na primer na Radenskem Vrhu niso urejeni obcestni jarki, tik ob cesti pa je tudi izvir vode. Pred kratkim pa je plaz odrtgal lani asfaltirano cesto v Spodnjem Kocjanu. Dela so opravili delavci Radne organizacije za ceste Varaždin, vendar krivda ni njihova. Tudi tukaj je kriv izvir vode nad cestiščem, vendar je vprašanje, zakaj ni bilo prav tistih nekaj metrov dodatno utrjenih. Varaždinci so obljubili, da bodo naredili novo asfaltno prevleko, problem pa je denar za vsa druga dela.

Še bi lahko pisali o novem domu gasilcev in krajanov, ki so ga odprli leta 1986, pa o novem 80-kubičnem vodovodnem zbiralniku, s katerim bodo končno rešili problem pomanjkanja vode v poletnih mesecih (naložba jih bo stala 50 milijonov dinarjev), da pogrešajo zares dobro turistično usmerjeno kmetijo ...

Tajnik KS Kapela Marjan Pirc in predsednik sveta KS Jakob Vajs sta imela zares veliko povedati.

Bernarda Peček

Uredili si bomo lepše življenje

V teh dneh se v Benici pripravljajo na gradnjo vodovoda in telefonije, vse oči pa so uprte v bližnji rudnik, ki bo (ali pa ne) iz te male vasi napravil sodobno naselje. Benica bo spet ime, ki se ga bodo spominjale generacije ljudi. Bila je neznani zemljepisni pojem za ljudi iz Slovenskega primorja, ki so bili v ta kraj preseljeni pred 65 leti. Te dni je v Benici umrl tudi eden od najstarejših vaščanov, Rafael Kolenc, ki je leta 1922 tod zgradil prve barake za sonarodnjake, ki so prišli v ta »hudičevi kot«, da bi si ustvarili novo življenje.

Da, »hudičevi kot« je bilo mesto, kjer danes leži naselje s kakimi 25 gospodinjstvi, saj sem niso vodile ceste, v ta kot so se stekale vse vode tega kraja. Kje leži Benica? Med Pincami in Muro leži polje, ki je bilo nekdaj last grofa Esterhazija. Izrazito poplavno ozemlje, ki sta ga večkrat na leto z združenimi močmi poplavljali Mura in Ledava. To ozemlje je bilo po prvi agrarni reformi dodeljeno beguncem iz Slovenskega primorja in onim iz goriške okolice, ki so se v začetku prve svetovne vojne umaknili in se potikali po avstrijskih taboriščih, deloma pa beguncem pred fašizmom v Italiji in Istri. Prvi so se naselili v Benici, drugi pa ustanovili kolonijo Pince-Marof. Obe naselbini loči potok Ledava, povezujeta pa most in skupni vaški dom, nekoč tudi šola.

Spomin na dni nastanka novega naselja na tej zamočvirjeni zemlji počasi bledi, mi pripoveduje Drago Mikluš, ki v Benici edini skrbi, da stara izročila prvih priseljencev ostanejo shranjena za potomce. Žal prihaja čas, ko stare korenine umirajo, še nekaj starejših, tistih prvih kolonistov je, a tudi ti so bolni. Veliko priseljencev se je po drugi svetovni vojni vrnilo na Primorsko in v Istro, veliko pa jih je žal ostalo za vedno pokopanih na šarvarskem pokopališču na Madžarskem, kjer so bili v koncentracijskem taborišču. April je vaščanom vsako leto posebej pri srcu, saj so se aprila po vojni vrnili domov v svojo Benico; našli so sicer izropane domačije, a vendar so bili doma z voljo, da si tokrat zares v svobodi ustvarijo lepše življenje.

Drago Mikluš mi pove, da je bil pokojni Kolenc človek veselega srca in vedno optimist. Že leta 1922 je v Strnišču pri Ptuju svojim sorojakom dejal: »Ma ljudje moji, gremo v Benico, naredit si lepše življenje.« In res, danes je Benica vas z novimi hišami, zaman bi iskali s slamo krite domačije, ki so bile nekoč tako znane. Mladi so zapustili zemljo, zaposlili so se v industriji, a so ostali v vasi, saj je to edino, kar so v življenju imeli, saj so bili njihovi starši vendar večni popotniki brezdomci.

Drago Mikluš je postal v zadnjih letih največji poznavalec zgodovine vasi, ki se je začela pred 65 leti. Pri njem so shranjeni dragoceni zapisi o ljudeh, ki so ustvarili naselje in postavili temelje razvoja potomcem. Vsakega aprila se spomnijo vrnitve iz koncentracijskega taborišča v Šarvarju, saj se je šele po drugi vojni začel res pravi razvoj vasi. Jani D.

»Vodovod, ki ga bomo, tako bi želeli, zgradili do konca maja, bo še bolj priklenil mlade na vas, tudi cesto iz Petišovec do Benice bodo asfaltirali letos, pa še telefonsko povezavo bomo dobili,« pravi Drago, »kaj pa naj še zahtevamo, saj vse to imajo tudi v mestih.« Vsako gospodinjstvo je dalo denar za vodovod, dalo ga je tudi bližnje posestvo, na katerem je zaposlenih nekaj vaščanov. Benica ni več v »hudičevem kotu«, danes vas sem pripelje avtobus, s katerim se vozijo otroci v šolo v Lendavo. V bližini vasi so ljudje zakopali v zemljo za premogom. V Benici nastaja rudnik in bo zagotovo pomenil velik korak za novo razvojno fazo vasi, dana bo možnost, da si ljudje ustvarijo še boljše življenje in naposled se bo res uresničila beseda Kolenca: »Ljudje, uredili si bomo lepše življenje.« Jani D.

Srečanje z Miranom Babičem

Pri hiši 140 pismonoš

Miran Babič z Zgornjega Krapja je star 37 let, po poklicu je elektromehanik, redi 30 plemenskih svinj in 140 golobov pismonoš. Ob našem obisku je pripovedoval zlasti o svojih letečih ljubljencih.

Več let sem delal v Tehnostroju, nato pa sem se posvetil kmetovanju. Največ dohodkov imam od reje plemenskih svinj, saj letno prodam okrog 500 tekačev. Imam tudi 4 plemenske krave.

LJUBITELJ GOLOBOV — Miran Babič s Krapja je za svojih 140 golobov pismonoš uredil (na podstrešju gospodarske stavbe) velik golobnjak.

Foto: Š. S.

Nekako se prebijam med dohodki in odhodki. Največje zadovoljstvo pa mi pomenijo golobi pismonoše. Ta čas jih je že 140 in zanje sem uredil poseben prostor — golobnjak.«

Po tej kratki predstavitvi nas je Miran povabil v golobnjak. Vanj smo se povzpeli po skoraj navpičnih stopnicah. Kmalu so začeli priletavati golobi in Miranu sedali na roko. Svojega »gospodarja« očitno dobro poznajo in tudi on nje. Povedal je, da pozna prav vsakega svojega »letalca«. To pomeni, da takoj spozna tudi morebitnega tujega goloba, ki zaide v njegov golobnjak.

Za rejo golobov pismonoš je Mirana navdušil bratranec Boris, ki ima na bližnjem Cvenu prav tako večje število golobov. Na območju Ljutomerske občine so poleg njiju še trije ljubitelji — rejci golobov. Miran je vključen v klub ljubiteljev golobov Kompas Maribor in s svojimi golobi sodeluje na vseh pomembnejših tekmovanjih golobov pismonoš. Še prav dobro se spominja zveznega tekmovanja, ki je bilo 1984. leta v Nišu. Od tam do Krapja je zračna razdalja 632,7 kilometra, za kar so najboljši golobi porabili 10 ur in 39 minut letenja. Razdaljo 540 kilometrov med Svetozarevom in Krapjem pa so preleteli v 7 urah in 16 minutah. Miran sicer rad pošilja svoje golobe na tekmovanja, vendar mu je hudo, ko ugotovi, da se vsi ne vrnejo. Sklepa, da nekateri med potjo omagajo ali pa odletijo kam drugam. Tudi v njegov golobnjak često zaidejo tuji golobi.

»Vsak golob, ko je star 5 dni, dobi obroček s številko. Kadar so moji golobi na tekmovanju, je pri hiši velika negotovost, saj vsi (mati, žena, otroci in Miran) težko čakamo njihovo vrnitev: veseli smo, če se vrnejo v pričakovanem času in hudo nam je, če se ponovi bilanca s prejšnjih tekmovanj, ko v povprečju vsakega desetega ni nazaj,« je povedal navdušeni rejec golobov Miran Babič. Zvedeli smo tudi, da bodo v Ljutomeru v kratkem ustanovili klub gojiteljev golobov, ki se bo imenoval Letač. Dejal je še, da reja golobov ni pridobitniška dejavnost, da je golobe že poslal tudi na mednarodno tekmovanje v Pariz, žal pa so se vrnili v kletkah in po železnici, kajti iz zdravstvenih razlogov jih niso spustili v zrak. Za to mu je pravzaprav zelo žal, kajti gre za zračno razdaljo 1200 kilometrov in prav rad bi vedel, koliko časa bi porabili za ta let. Miran nam je tudi pokazal posebno (zapečateno) uro, s katero meri čas letenja svojih golobov—tekmovalcev.

Š. Sobočan

LIKO Vrhnika

NIKAR Z GLAVO SKOZI ZID, RAJE ELEGANTNO SKOZI VRATA LIKO

Pri LIKU na Vrhniki boste našli vrata, ki se bodo lepo prilegla k vsakemu zidu. Iz bogate serijske ponudbe lahko izbirate med vsemi vrstami vrat za suho ali mokro montažo. Kadar pa imate v mislih kaj posebnega, izdelamo vrata tudi po naročilu. Zlasti, kadar jih izdelujemo v velikih serijah, lahko prilagodimo dimenzije in obliko vsakršnim potrebam. Vrata lahko kupite surova, ravno obdelana ali furnirana. Podboje montiramo neposredno na zid s skritimi vijaki ali z lepilom iz poliuretanske pene. Podboji so izdelani iz plošč, tako da jih lahko vgradimo v vse debeline zidu, od 80 do 280 mm. Standardne debeline so 100, 150, 230 in 280 mm, po naročilu pa izdelamo tudi vse vmesne dimenzije do 300 mm. Furniramo jih z različnimi furnirji — od običajnega hrasta do mahagonija. **Če potrebujete dobra vrata, stopite do Vrhnike, na Tržaški cesti 90 boste našli našo trgovino. Lahko pa nas tudi pokličete po telefonu (061) 752311.**

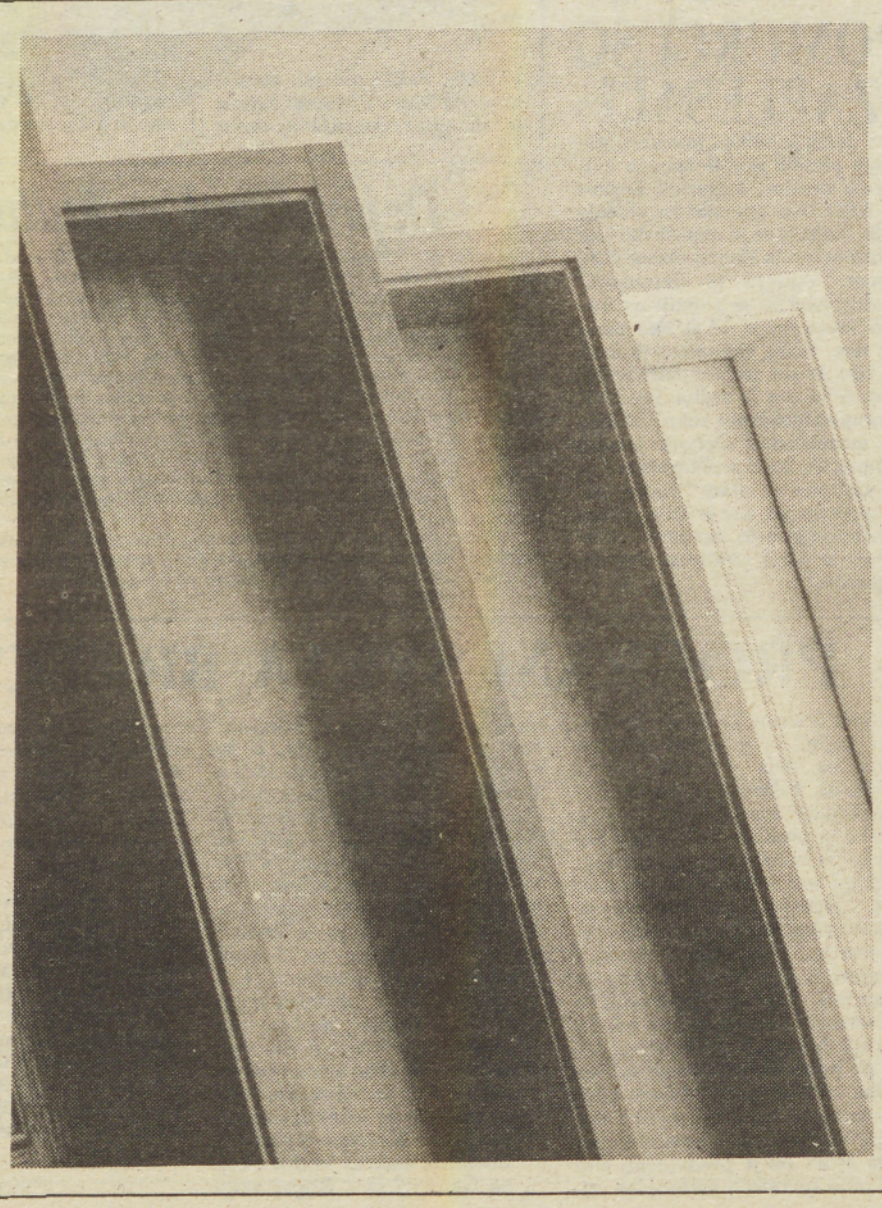

STRELSTVO

Drago Pertoci drugi v državi

V Zenici je bilo državno prvenstvo v streljanju z zračno puško za člane in članice. Na strelišču bratov Ribar je sodelovalo 207 strelcev iz vse države, med njimi so bili tudi pomurski strelci in dosegli lep uspeh. To še posebej velja za Draga Pertocija, člana SD Koloman Flisar Tišina, ki je pri članih s 376 krogi zasedel drugo mesto in tako postal pod-prvak Jugoslavije.

Pertoci, ki je pred kratkim osvojil republiško zlato puščico in le dva kroga zaostal za zmagovalcem Sokolovičem iz Pirota, je tako še enkrat dokazal, da je odličen strelec. Lep uspeh je dosegla tudi ekipa Noršinec, ki je s 1104 krogi zasedla peto mesto. Izvrsten pa je bil tudi Branko Bukovec, ki je nastreljal 373 krogov. To je samo potrditev, da so pomurski strelci v zadnjem obdobju vidno napredovali in da sodijo med najboljše ne le v Sloveniji, temveč tudi v državi.

ROKOMET

Poraza Bakovec in Polane

V sedemnajstem kolu tekmovanja v slovenski moški in ženski rokometni ligi sta pomurska ligaša gostovala in ostala brez točke. Rudar je v Trbovljah premagal Bakovce s 36:26. Najboljša strelca pri Bakovcih: Kozel 6 in Antolin 4. V naslednjem kolu igrajo Bakovci doma s Termopolom. Branik pa je v Mariboru premagal Polano s 23:20. Strelke za Polano: S. Hozjan 10, M. Hozjan 4, Bačvič 3, Kavaš 2 in Šernek 1. V naslednjem kolu igra Polana doma s Cerknim.

V tekmovanju druge republiške moške rokometne lige je Radgona premagala Šempeter z 28:24. Strelci za Radgono: Perša 8, Grah 5, Benko in Cajnkar po 3. Krog je premagal Aero Celje s 30:29. Strelci: Titan 9, Varga 7, Prem 6 in Lukač 5. V tekmovanju žensk je Drava na Ptuju premagala Beltinko za 12 golov razlike. Radeče pa so zmagale z Radgono s 16:15. Strelki: Petek 8, Mauko 4.

NAMIZNI TENIS

POLOVIČEN USPEH

Sobočani so v nadaljevanju druge zvezne lige na gostovanju v Jajcu in Vitezu dosegli polovičen uspeh, čeprav so proti najslabšima ekipama lige pričakovali poln izkupiček. Če lahko pohvalimo za pet zmag tretjega igralca Benkoviča, sta spet popolnoma odpovedala Benko in Kuzma in tako so Sobočani spet doživeli nepotreben poraz proti Vitezu. V prvem srečanju proti najslabši ekipi v ligi Jajcu ni bilo težav, le Kuzma si je dovolil poraz proti Keljajiću. drugo srečanje z Vitezom je bilo dramatično vse do konca in Sobočani so doživeli poraz v deveti odločilni partiji, k temu pa je prispevala slaba igra prvega in drugega igralca, Benka ter Kuzme, ki sta oba skupaj dosegla le dve zmagi, tretji igralec Benkovič pa sam dve in je edini zadovoljil. Sobočani so s 14 točkami zadržali četrto mesto in v naslednjem kolu igrajo v gosteh z Ilirijo.

Rezultati: JAJCE—SOBOTA 1:8 (Keljajić—Kuzma 2:1, Panić—Benković 0:2, Seki—Benko 1:2, Panić—Kuzma 1:2, Keljajić—Benko 0:2, Seki—Benković 0:2, Panić—Benko 1:2, Seki—Kuzma 0:2, Malinović—Benković 0:2); VITEZ—SOBOTA 5:4 (Haskić—Benko 2:1, Mehmedović—Benković 1:2, Hodžić—Kuzma 2:0, Mehmedović—Benko 2:0, Haskić—Kuzma 0:2, Hodžić—Benković 1:2, Mehmedović—Kuzma 2:0, Hodžić—Benko 1:2, Haskić—Benković 2:1).

V prvi A republiški ligi za člane so Radgončani na gostovanju zanesljivo premagali mlado ekipo Branika in v naslednjem kolu igrajo v gosteh s Kemičarjem in Mariborom. v B republiški ligi so bili Sobočani boljši v pomurskem derbiju in zanesljivo premagali Beltince. V naslednjem kolu igrata obe ekipi v gosteh s Sevnico in Nuklearko.

Rezultati: BRANIK—RADGONA 1:8 (Ori 3:0, Rihtarič 3:0, Žitek 2:1); BELTINCI—SOBOTA 0:9 (Smodiš 3:0, Gerendaj 3:0, Županek 3:0 za Soboto in Tratnjek 0:3, Lenarčič 0:3, Tkalec 0:3 za Beltince). M. U.

Rihtarič republiški prvak ŠŠD

Na finalu republiškega prvenstva ŠSD, ki je bilo v Hrastniku, je velik uspeh dosegel Boris Rihtarič, učenec osnovne šole Videm ob Sčavnici, saj je v kategoriji A dosegel naslov republiškega prvaka, ko je premagal favorizirana Ignjatovića v polfinalu ter Škafarja v finalu (oba z 2:0) in tako dokazal, da njegov naslov na republiškem pionirskem prvenstvu ni bil naključen. V kategoriji B pri pionirjih je Šapač iz Murske Sobote zasedel dobro četrto mesto, v isti kategoriji pionirk sta se Počičeva in Režonjeva uvrstili med osmerico.

M. U.

DRŠI MURSKA SOBOTA

Kljub težavam uspešno delajo

Društvo za rekreacijo in šport invalidov Murska Sobota kljub nekaterim težavam uspešno deluje in skrbi za rekreacijo in ohranjanje zdravja svojih članov. Društvo, ki tačas šteje 193 članov, goji devet športnih panog: kegljanje, ribolov, balinanje, strelstvo, atletiko, plavanje, odbojko, vrtno kegljanje in šah. V lanskem letu se je raznih tekmovanj udeležilo 160 moških in 35 žensk. Društvo je tudi razvilo pristno sodelovanje s pobratenima društvoma Paračin in Voždovac, s katerima imajo tudi stalna srečanja. Poleg tega pa sodelujejo tudi z vrstniki iz Szombathelya na Madžarskem. V svoje vrste bi radi pritegnili nove člane, želijo pa se tudi kar najbolje vključiti v akcijo Razgibajmo življenje. Društvo bo tudi v prihodnje pripravljalo nekatera srečanja ob posameznih praznikih, kot je denimo teden invalidov in podobno.

JUDO

Drugi pozivni turnir Pomurja

V Lendavi je bil drugi pozivni turnir Pomurja v judu. sodelovalo je 75 tekmovalcev iz vseh štirih pomurskih klubov. **Rezultati — pionirji — do 32 kg:** 1. Novak (Le.), 2. Lazar (MS) 3. Vogrinčič (Ca.) in Zajtl (Le), **do 35 kg:** 1. Gonc (Le.), 2. Vehab, 3. Horvat (oba MS) in Horvat (Le.); **do 38 kg:** 1. Rojko, 2. Plantavi (oba Ca.), 3. Djurov in Kocan (oba MS); **do 42 kg:** 1. Spor, 2. Flegar (oba MS); **do 46 kg:** 1. Šeruga (MS), 2. Bransberger (Ca.), 3. Glazar in Novak (oba MS); **do 52 kg:** 1. Krstič, 2. Kerec (oba MS); **do 58 kg:** 1. Brozović (MS), 2. Žerna, 3. Sankovič (oba Le.); **nad 58 kg:** 1. Šadl, 2. Pozderec (oba MS), 3. Tratnjek in Bohar (oba Le.). **Mladinci do 53 kg:** 1. Šeruga, 2. Kavčič (oba MS), **do 57 kg:** 1. Štotl, 2. Brozović, 3. Titan (vsi MS) in Zrna (Le.); **do 62 kg:** 1. Breznik (Le.), 2. Vehab, 3. Pozderec (oba MS); **do 68 kg:** 1. Šarkezi, 2. Kos (oba MS), 3. Gjerkeš (Lj.) in **nad 68 kg:** 1. Šadl (MS), 2. Podlogar (Lj.). Ekipno vodi Murska Sobota s 159 točkami pred Lendavo, 24, Ljutomerom, 14, in Cankovo, 12 točk.

F. Kos

V SOBOTO, 23. APRILA, V RADENCIH MARATON TREH SRC

Med številnimi tekači tudi Mirko Vindiš

— LETOS TUDI TEK PIONIRJEV

V Radencih je vse nared za 8. tradicionalni tekaški maraton treh src, ki bo v soboto, 23. aprila 1988, ob 14. uri v organizaciji Partizana in Turističnega društva Radenci ter pod pokroviteljstvom Radenske. Za letošnjo tekaško prireditev v Radencih, ki je ena največjih te vrste pri nas, je veliko zanimanje, o čemer pričajo že dosedanje prijave tekmovalcev. v središču zanimanja gledalcev bo vsekakor trenutno naš najboljši maratonec, zmagovalec nedavnega dunajskega maratona in dobitnik avtomobila renault 21, Mirko vindiš s Ptuja. Kot vselej bodo na sporedu trije teki: trimski na 10 km, mali maraton na 21 km, ki bo štel za prvenstvo Slovenije, in maraton na 42 km. Organizator prireditve je lani kot novost uvedel maraton cicibanov, letos pa bo tudi tek mlajših pionirjev od 7 do 10 let starosti. Teka cicibanov in pionirjev bosta dopoldan. Štart tekačev bo, kot običajno, pred hotelom Radin v Radencih, kjer bodo pripravili tudi zabavno-kulturni program. Tako bodo v Radencih nastopili moped šov, mažoretke Mure iz Murske Sobote, folklorna in ritmična skupina z osnovnih šol Kapela in Gornja Radgona. Pred hotelom Radin bodo tudi pripravili sejem domače obrti. Poskrbljeno bo tudi za jedačo in pijačo. Ob lepem vremenu pričakujejo v Radencih okrog tri tisoč obiskovalcev. Skratka, v Radencih bo poskrbljeno za vse, ki bodo prišli na sobotni tekaški praznik. Prav tako je poskrbljeno za tekače, ki bodo ob progi deležni posebne pozornosti s spodbujanjem in osvežitvami. Na svidenje v soboto v Radencih. F. Maučec

TEKMUJ SAM S SEBOJ
VSAK JE ZMAGOVALEC

MARATON TREH SRC — RADENSKA — RADENCI

HOKEJ NA TRAVI

Concordia: ABC Pomurka 2:2

V drugem spomladanskem kolu tekmovanja v medrepubliški ligi vhokeju na travi je ABC Pomurka iz Murske Sobote v Zagrebu igrala s Concordio neodločeno 2:2. Oba zadetka za ABC Pomurko je dosegel Fujs. V naslednjem kolu igra ABC Pomurka s Partizanom v Zelini.

L. Z.

JUDO

FAJHTINGER PETI

V Beogradu je bilo državno prvenstvo v judu za člane in članice. Sodelovali so tudi pomurski tekmovalci in tekmovalke ter dosegli naslednje uvrstitve: Franc Fajhtinger je bil v kat. do 60 kg peti, simona Nemec v kat. do 48 kg sedma in Sandra Fujs v absolutni kategoriji deveta.

T. K.

KARATE

GORJAN TRETJI

V Postojni je bilo republiško prvenstvo kadetov v karateju, in sicer v borbah po kategorijah. Med pomurskimi tekmovalci sta bila najuspešnejša član KK Štefan Kovač Beltinci Teo Gorjan, ki je v srednji kategoriji zasedel tretje, in član KS Partizan Murska Sobota Boris Lukašev, ki je v superlahki kategoriji zasedel peto mesto.

R. Horvat

STRELSTVO

VARGA IN DOBROVNIK

SD Varstroj Lendava je na strelišču v Čentibi pripravila tekmovanje z malokalibrsko puško. Zmagala je SD Jezero Dobrovnik s 773 krogi pred Ino, 711, in SD ŠK Turnišče, 686 krogov. Med posamezniki je zmagal Varga (Dobrovnik) z 230 krogi pred Zvezom (Varstroj), 207, in Kosijem (Lendava), 205 krogov.

A. Zver

BADMINTON

SEKEREŠEVA DRUGA

ŠSD Mladost iz Lendave je organiziralo prvo mednarodno tekmovanje za pionirje iz mladinske vrste v badmintonu. Sodelovale so ekipe iz Avstrije, z Madžarske in iz Slovenije. Lep uspeh so dosegli domačini. Najuspešnejša je bila Sekereševa, ki je pri mladinkah posamezno zasedla drugo mesto, Krpanova je bila tretja, Matičičeva pa četrta. Pri pionirjih je Varga zasedel četrto, v dvojicah pa Varga—Lebar tretje mesto.

ODBOJKA

LJUTOMERČANI OSMI

V zadnjem kolu prve republiške odbojkarske lige je Agroplod Ljutomer doma premagal kranjski Triglav s 3:0. S tem je bilo končano tekmovanje. Ljutomerčani so osvojili osmo mesto, kar je uspeh, saj so prvič tekmovali v tej konkurenci.

Končna lestvica

Kamnik	22	19	3	58:19	38
Narodni dom	21	16	5	53:26	32
Brezovica	21	13	8	45:32	26
Mislinja	22	13	9	46:36	26
Granit	22	12	10	46:37	24
Fužinar	22	11	11	38:37	22
Kočevje	22	11	11	39:45	22
A. LJUTOMER	22	10	12	44:43	20
Topolšica	22	10	12	40:43	20
Izola	22	7	15	31:49	14
Šempeter	22	7	15	32:52	14
Triglav	22	2	20	11:64	4

PNL

Rezultati — 14. kolo

Tišina : Beltinka	2:3
Bakovci : Črenšovci	2:1
Odranci : Hotiza	4:0
Mladost : Renkovci	0:0
Dobrovnik : Dokležovje	0:0
Turnišče : Veržej	pref.

Dobrovnik	14	9	4	1	32:12	22
Veržej	13	8	4	1	24:12	20
Bakovci	14	8	2	4	24:13	18
Beltinka	14	8	2	4	35:27	18
Turnišče	13	7	3	3	30:19	17
Črenšovci	14	4	4	6	25:28	12
Mladost	14	5	2	7	21:25	12
Renkovci	14	4	4	6	21:31	12
Dokležovje	14	4	3	7	21:31	11
Tišina	14	3	4	7	25:28	10
Hotiza	14	2	4	8	22:35	8
Odranci	14	1	4	9	15:34	6

I. ONL Lendava

Rezultati — 8. kolo

Nedelica : Mostje	4:2
Nafta B : Bistrica	1:1
Lakoš : Kobilje	0:3
Polana : Petišovci	3:1

Polana	8	6	1	1	20: 6	13
Nedelica	8	4	2	2	24: 7	10
Petišovci	8	3	2	3	20:16	8
Bistrica	8	3	2	3	15:18	8
Lakoš	8	3	1	4	14:21	7
Kobilje	8	2	2	4	16:18	6
Mostje	8	2	2	4	19:23	6
Nafta B	8	2	2	4	11:30	6

I. MNL MS

Rezultati — 14. kolo

Čarda : Cankova	1:3
Filovci : Ljutomer	2:1
Radgona : Tešanovci	3:1
Gančani : Tromejnik	2:1
Ižakovci : Puconci	0:1
Rakičan : Lipa	0:7

Cankova	14	9	1	4	35:20	19
Tromejnik	14	8	2	4	39:28	18
Ljutomer	14	6	6	2	26:20	18
Lipa	14	7	3	4	49:26	17
Čarda	14	8	1	5	27:20	17
Ižakovci	14	6	3	5	27:21	15
Radgona	14	4	6	4	28:29	14
Filovci	14	6	1	7	26:26	13
Puconci	14	4	5	5	31:34	13
Gančani	14	5	3	6	20:32	13
Rakičan	14	3	2	9	23:43	8
Tešanovci	14	0	3	11	15:47	3

SPIDVEJ

Prvo dirko dobil Artur Horvat

V lepem sončnem vremenu je AMD Lendava preteklo nedeljo v Petišovcih organiziralo prvo letošnjo dirko za republiško prvenstvo v spidveju. Ogledalo si jo je okrog dva tisoč ljubiteljev tega atraktivnega športa. Nastopilo je 12 tekmovalcev, med njimi vsi najboljši iz treh centrov: Ljubljane, Krškega in Lendave. Žal pa tokrat ni bilo predstavnika AMD Gornja Radgona, ki ima dolgoletno tradicijo v spidveju. V središču zanimanja gledalcev je bil kajpak nastop gostiteljev lanskoletnih republiških in državnih prvakov. Lendavčani so upravičili zaupanje, saj so se vsi trije uvrstili med prvih pet tekmovalcev. Zmagal je lanski državni prvak Artur Horvat, a si je prvo mesto moral priboriti z dodatno vožnjo. Skupaj z Omerzelom sta namreč zbrala enako število točk. Horvat je bil uspešnejši in tako celo dvakrat premagal svojega tekmeca. Uspešen je bil tudi Čaba Lazar, čeprav bi njegova uvrstitev lahko bila boljša. Lazar, ki je edini premagal zmagovalca Horvata, je prav tako moral za tretje mesto dodatno voziti s Pavlicem. Čeprav je dobro štartal in vodil dva kroga, se je moral zadovoljiti s četrtim mestom. Soliden pa je bil tudi Andrej Matjašec, ki je zasedel peto mesto. Vrstni red: 1. Horvat (Lendava) 11, 2. Omerzel (Lj.) 11, 3. Pavlic (Krško) 10, 4. Lazar (Lendava) 10, 5. Matjašec (Lendava) 8 točk.

F. Maučec

NOGOMET

PORAZA MURE IN NAFTE

V prvenstveni tekmi slovenske nogometne lige je soboška Mura gostovala v Celju in izgubila tekmo z 0:1. Sobočani so že na začetku tekme prejeli edini zadetek. V naslednjem kolu igra Mura v Kranju s Triglavom. Mura je s 17 točkami na sedmem mestu lestvice.

V tekmovanju območne nogometne lige — vzhod je Slovenj Gradec premagal Nafto iz Lendave z 2:1, čeprav so Lendavčani vodili. Edini gol za Nafto je dosegel Graj. Nafta je s 13 točkami na devetem mestu.

TENIŠKI TEČAJ

Teniški klub Murska Sobota vabi vse ljubitelje tenisa, da se udeležijo enega od teniških tečajev, ki bodo v maju in juniju. Organizirali bodo nadaljevalni tečaj za pionirje do 16 let (9.—28. maj), začetni tečaj za odrasle (9.—28. maj), začetni tečaj za pionirje do 16 let (6.—30. junij) in začetni tečaj za odrasle (6.—30. junij). Prijave zbira gospodar na igrišču vsako popoldne. Rok za prijave je tri dni pred začetkom posameznega tečaja. Čas tečajev za junij in avgust bodo objavili kasneje.

OBČINSKO PRVENSTVO V KROSU

Slab odnos šol do atletike

Na Tišini je bilo občinsko prvenstvo v krosu, ki sta ga pripravila Športno društvo Tišina in Zveza telesnokulturnih organizacij Murska Sobota. Sodelovalo je 107 atletov in atletinj, kar je veliko manj, kot je bilo pričakovati. Od 16 osnovnih šol se je tekmovanja udeležilo le pet šol, iz šol srednjega usmerjenega izobraževanja pa le posamezniki, ki se bolj ali manj redno ukvarjajo z atletiko. Udeležba na krosu je zgovoren dokaz, kakšen je odnos na šolah do kraljice športov. zato tudi v tej panogi ne moremo pričakovati vidnejših rezultatov.

Rezultati — ml. pionirji: 1. Žabot (OŠ I MS); 2. Baranja (Tišina), 3. Inašič (Grad); **ml. pionirke:** 1. Krpič (Grad), 2. Škaper (Grad), 3. Pišek (Tiš.); **st. pionirji:** 1. Ficko (Grad), 2. Cener (Tiš.), 3. Žilavec (OŠ I MS); **st. pionirke:** 1. Zupanek (Rogašovci), 2. sukič, 3. Krpič (obe Grad); **ml. mladinci:** 1. Gruškovnjak, 2. Smodiš, (oba SKŠ Rakičan), 3. Ferčka (KK Pomurje) **st. mladinci:** 1. Škerlak, 2. Virag, 3. Bernjak (vsi SKŠ Rakičan); **st. mladinke:** 1. Števanec (SDEŠ), 2. Pergar, 3. Banfi (obe SCTPU); **člani:** 1. Grabar (Pomurje), 2. Djuričič (Beltinci), 3. Flisar (Tišina); **veterani:** 1. Kodila (Černelavci), 2. Šafarič (Tišina).

ŠPORTNI RIBOLOV

Vodita Radgona in Domjan

V soboto in nedeljo je bilo tekmovanje v športnem ribolovu za prvenstvo Pomurja. Po dveh tekmah vodi ekipa Radgone pred Ljutomerom. Med posamezniki pa je na prvem mestu Domjan (GR) pred Božičem (Lj.) in Magdičem (Lj.). Tekmovanje se bo nadaljevalo v soboto na jezeru v Krasčih.

KAJAKAŠTVO

Varga še vedno pri vrhu

Čeprav je Štefan Varga, član BD Mura iz Kroga z eno nogo (in roko) že med terenerji kroških kajakašev in kanuistov, se še vedno ne da tudi kot tekmovalec. Na nedeljskem spustu po reki Indrijci, na katerem so nastopili vsi najboljši člani iz slovenskih klubov, je osvojil 2. mesto (za Tumo iz Ljubljane). Roman Kovačič (še mladinec) pa je zasedel 7. mesto.

-aj

ŠAH

Hari in Kovač

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobote je pripravilo hitropotezni turnir za april. Sodelovalo je 17 šahistov. Prvo mesto si delita Danilo Hari in Boris Kovač s po 14,5 točke. sledijo: Bogdan Hari (12,5), Radosavljević (12), Režonja in Gaber (po 11), Logar in Lukič (po 9,5), Benko (8,5), Gabor (7 točke).

II. MNL MS

Rezultati — 16. in 17. kolo

Vrelec : Bogojina	2:3
Serdica : Bratonci	1:1
Prosenjak. : Selo	2:3
Križevci : Rogašovci	3:8
Grad : Romah	4:4
Hodoš : Šalovci	2:3
Selo : Apače	3:3
Bratonci : Rogašovci	0:0
Bogojina : Šalovci	2:2
Serdica : Romah	3:1
Prosenjak. : Vrelec	1:2
Grad : Hodoš	0:0

STOLETJA SO Z NAMI

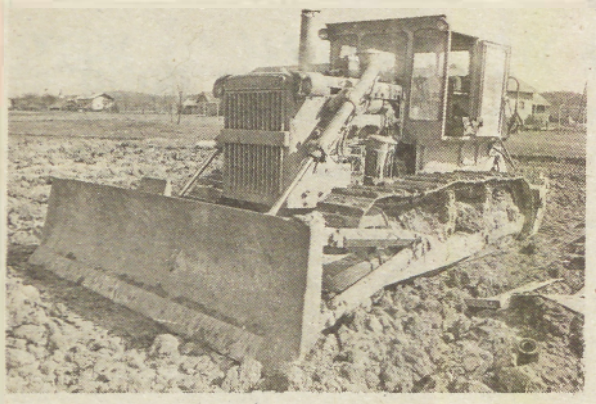

PORTRET BULDOŽ(D)ERJA — Mogočen in pokončen tačas buldožerira po pomurski deželi. Nič ga ne more ustaviti. Pravijo mu tudi razgrebalnik, kar je vrsta goseničnega traktorja za razgrebanje zemlje, prsti ali ravnanje zemljišč. Tako rekoč v hipu je sposoben »zradirati« dvatisočletno dediščino naših prednikov, kakršne so recimo antične gomile na lendavskem območju. Upravlja ga buldožerist, ki mora po zapovedih iz »štaba« zemljiškega lobija slepo ubogati in buldožerirati, buldožerirati, buldožerirati . . . Pokorščina in pridnost morata biti njegovi poglavitni »kvalifikaciji«. Buldožerji (lat. Pannonicus buldozericus) in njihovi bratje po namenu in moči bagerji (lat. Pannonicus bagericus) so torej zavzeli dobršen del območja nekdanjega Panonskega morja in murskih Alp. Na juriš za višje hektarske pridelke in izplene — z naravnim ravnovesjem in posledicami pa naj se ukvarja potomstvo!

Še večji razmah računalništva

Optični diski predstavljajo pomembno razvojno stopnico ne samo v industriji zabavne glasbe in videa, marveč tudi na ključnem področju svetovnega tehnološkega razvoja, v računalništvu. Prav tu pa se je najbolj izrazito pokazala njihova osnovna pomanjkljivost, da jih je namreč mogoče v glavnem uporabljati le za reprodukcijo. Za avdio in video sisteme je to sprejemljivo, v računalništvu pa ne. In zato se ta čas v svetu bije huda bitka, kdo bo prvi ponudil po ceni sprejemljive optične diske, s katerih se ne bo dalo le brati, marveč nanje tudi vpisovati in brisati informacije.

Prav tak optični disk z ustreznim gonilnikom so izdelali v japonskem podjetju Matsushita že leta 1982. Žal se zadeva ni obnesla, a že sam pojav izbrisljivega optičnega diska in gonilnika zanj je bil znamenje za mnoge druge proizvajalce magnetnih medijev, da so vrgli svoje razvojne moči to področje. Vsi, ki nekaj pomenijo na tem področju, od Verbatima do Kodaka, so zagrizli v to trdo in kislo jabolko.

Izbrisljivi optični disk je hudo obetavna stvar. V primerjavi z zdaj uporabljenimi disketami, ki so krhke in občutljive, bi pomenil trajen, varen in predvsem strahovito zmogljiv medij za shranjevanje podatkov. Predstavljajte si, da bi namesto desetih knjig Enciklopedije Slovenije imeli na mizi le enega ali dva optična diska oziroma da bi vse podatke, ki jih potrebuje za svoje poslovanje večje podjetje, imeli na vsega nekaj diskih in jih sveda po potrebi spreminjali.

Kot obljubljata Kodak in Verbatim, je prav letošnje leto prelomno. Obe tvrdki sta namreč izdelali izbrisljive optične diske in računalniške delovne postaje. Prav tako pa Japonci napovedujejo svoj prodor za prihodnje leto. Vse to pomeni, da bodo tudi cene padale in da bodo sprejemljive za običajnega uporabnika.

Zdaj pa še podvodni turizem

Pred dvema letoma je zaplula v Karibsko morje prva turistična podmornica, 20-metrska Altantis III, ki lahko sprejme 46 turistov, ostane 72 ur pod vodo in se varno potopi preko 20 metrov globoko. Že v prvem letu podvodnega turizma je sicer drago plovilo prineslo lastnikom lep dobiček. Zgledu Atlantisa III so sledili še nekateri drugi domiselni turistični organizatorji.

Če se bo zanimanje in sedanja smer razvoja podmorskega turizma nadaljevala z enako mero naprej, bo podmorniški turizem prav kmalu postal pomemben v splošni turistični ponudbi obmorskih dežel, med katere vsekakor spadamo tudi mi.

Marsikaj se ne zgodi vsak dan. Tudi član ribiške družine Murska Sobota Marjan Ružič priznava, da je tako. Namaka in namaka, vendar mu letos še ni prijela nobena . . .

Centralna banka Avstralije bo natisnila serijo bankovcev iz plastične mase, ki bodo — odvisno od zornega kota — spreminjali barvo. Prepričani so, da ponarejanje ne bo mogoče. Mojstri falsificiranja so v pripravljenosti . . .

* * *

Švicarji postajajo nejevoljni ob naraščanju števila mešanih zakonov. Podatki namreč kažejo, da si je vsak sedmi Švicar izbral življenjsko sopotnico iz tujine. Švicarke sicer zaostajajo, vendar tudi njim postajajo vse bolj všeč tujci . . .

STRNJENO V VRSTIČKE

Sodišče v Lodzu na Poljskem ni ustreglo razočaranemu možaku, ki se je hotel ločiti od življenjske sopotnice zato, ker je nezvesta in slabo kuha. Odločili so, da naj počaka tri leta, da se bo žena izurila v kuhanju, tisto o nezvestobi pa so očitno prezrli . . .

* * *

Na svetu obstajajo vsemogoči pisani in nepisani zakoni, ki jih čas še ni postavil na civilizirano raven. Tako si lahko Bolivijke iz plemena Lenguja izberejo za moža katerega koli fanta, ki jim je všeč, ubožček pa zaradi veljavne tradicije ne sme reči NE . . .

* * *

V eni od kijevskih bolnišnic so pred kratkim operirali bolnico, ki jo je preko televizije hipnotiziral zdravnik in psiholog Anatolij Kašpirovski. Za tako uspavanje so se odločili, ker bolnica ni smela dobiti anestetikov. Hipnoza na razdaljo okrog 800 kilometrov je uspela, operacija pa tudi . . .

Nevarne budilke

Budilka zadrdra in treba je skočiti pokonci, da se ne zamudi šola, služba, avtobus itd. Toda to hitro prebujanje je pravi šok za organizem, so ugotovili medicinski raziskovalci.

Zadnja tovrstna študija, ki so jo opravili prav z namenom, da preverijo rezultate prejšnjih, je pokazala, da je v jutranjih urah, od 6. do 9. ure zjutraj, tendenca po združevanju snovi, ki lahko ustvarijo kritične krvne strdke, največja.

Pri 15 prostovoljcih so vsake tri ure jemali vzorce krvi in jih nato primerjali med seboj glede na obdobje dneva, ko so bili vzorci vzeti. Izkazalo se je, da je zgostitev snovi v krvi največja v jutranjih urah, kar se je lepo ujelo s poprejšnjimi statističnimi ugotovitvami, da je v jutranjih urah največ srčnih kapi in nenadnih odpovedi srca.

Presenečenje pa je šele sledilo. Ko so skupini prostovoljcev dovolili, da so nekoliko dlje poležali in niso hiteli z vstajanjem, so krvni vzorci pokazali, da ne prihaja do nevarnega zgoščevanja.

»Proces je povezan s prebujanjem,« pravi eden od avtorjev nove študije, Geoffrey Tofler. »Zgoščevanje je reakcija na prebujanje in začetek telesne dejavnosti.« Jutranji nenadni povečani dotok adrenalina in drugih snovi, ki igrajo pomembno vlogo v delovanju živčnega sistema in sploh v delovanju organizma, spodbudi tendenco krvnih sestavin k zgoščevanju in združevanju.

Zdravniki opozarjajo, da je jutranje prebujanje in z njim povezano zgoščevanje krvi, ki lahko ustvari zapore v žilah tudi tesno povezano z nekaterimi razvadami. Opozarjajo, da so k zgoščevanju blokirajočih snovi v krvi še posebej nagnjeni kadilci. Prebujanje ob cigareti je torej pravi življenjski hazard.

Nesmiselna diamantna mrzlica

Tortiya leži na območju Senuofo, na severnem delu Slonokoščene obale v Afriki. Iskalci prihajajo z vseh koncev države, največ pa jih je iz sosednjega Malija in drugih bližnjih držav. Vznemirjeni so in večinoma pod vplivom mamil. Na pol goli delajo dan in noč. Z golimi rokami kopljejo zemljo in jo premetavajo. Iščejo diamante. Napolnijo sito, pa sperejo zemljo, vselej v upanju, da bo na dnu ostal vsaj droben košček bleščečega kamna.

Senuofo je postal znan pred desetimi leti, v trenutku, ko je država opustila kopanje na tem območju. Skromne zaloge diamantov so bile izčrpane, rudnik je ostal zapuščen in pozabljen. Toda ljudje se niso vdali. Izbruhnila je diamantna mrzlica in nihče ni bil več pripravljen poslušati geologov.

Iskalci diamantov se v upanju, da se jim bo nasmehnila sreča, zadovoljujejo z drobtinicami, zanje pa dobijo le petino zaslužka, ki bi ga lahko prislužili z opravljanjem kateregakoli dela v mestu. Tudi tedaj, ko najdejo kaj »večjega«, tega ne znajo izkoristiti. Govori se, kako takšni srečniki, željni vsega v življenju, v nekaj dneh zapravijo vse, kar jim je naklonila usoda, in se potem praznih žepov vračajo.

Tako državna vlada kot okrajna oblast si iz nerazložljivih vzrokov zatiskata ušesa pred prošnjami in peticijami prvotnih prebivalcev Tortiye, ki vztrajno zahtevajo, naj razženejo divje kopače, saj jim ti povzročajo samo težave. Pravijo, da zadostuje iskrica, pa se vnamejo krvavi obračuni, ki jih je težko ustaviti. Pobijajo se s kopji, sekirami, mačetami . . .

Goloroki kapači so po tistem, ko so nekajkrat premetali že prekopano zemljo opuščenega rudnika, prešli na nedotaknjeno območje in niso se ustavili niti pred temelji hiš na obrobju Tortiye. Zaradi tega so tudi tam pogosti udori; ob nalivih tone prekopane zemlje ustavljajo vodo, tako da potem teče v naselje in mu grozi z velikimi poplavami.

NARAVA — PRIDI BLIŽE!

Britanske meščane je popadlo hudo hrepenenje po vasi in vaškem načinu življenja. Kako naj si drugače pojasnimo njihov najnovejši konjiček — vzrejo koristnih domačih živali?

Neki Tom Hardley je začel gojiti na terasi svoje hiše kokoši, race, gosi in svinje. Vrhunec pa je vsekakor dosegel neki avtomehanik, ki je dobil konec lanskega leta nagrado za najuspešnejše pridelovanje medu. In kje je imel čebelnjake za svoje marljive delavke? Na ravni trehi svoje garaže — v najožjem središču Londona!

Poljaki hrepenijo po čistem zraku

Na Poljskem je izmerjena dvojna količina za zdravje še znosnih pršnih emisij, vsaj polovica umazanije pa pride iz drugih držav — NDR, CSSR in ZRN.

Skoraj smrtno nevarno je vdihavati zrak v Gornji Šleziji, kjer zastarele toplarne, izključno na premog, kot tudi plavži v Katovicah, jeklarni v Nowi Huti pri Krakovu ali termoelektrarne Turow, Rybnik, Kozience in Sierza — vse v jugozahodnem delu Poljske — spuščajo v ozračje letno štiri milijone ton žveplovega dioksida. Iz dimnikov se domala neprestano vali gost črn dim.

Za primerjavo: v industrijsko zelo razvitem Porurju, ki je skoraj enako veliko, je industrija minulo leto spustila v zrak 176 tisoč ton, s sodobnimi filtri pa nameravajo to količino do leta 1991 zmanjšati na 25 tisoč ton letno.

Po petletki naj bi se industrijska proizvodnja na Poljskem še naprej razvijala, in strokovnjaki torej računajo, da bo do leta 1990 v zraku še več žveplovega dioksida, bojijo se, da še sedem milijon ton.

Ljudje, ki jim ni vseeno, v kakšnem okolju živijo, skušajo narediti vse, da bi postala država bolj čista in življenje v njej bolj zdravo. Za njihove zahteve pa se vlada kaj malo zmeni, kajti podobno kot mnogi Poljaki je prepričana, da je v državi tačas preveč drugih, pomembnejših reči, kot pa čisto okolje.

BO KYOTO NOVO JAPONSKO SREDIŠČE?

Tokio je postal preveč hrupno, pregosto naseljeno in prenatrpano mesto, da bi lahko še deloval gladko in utečeno, kot se za politično in poslovno središče spodobi. Na območju Tokia je strpanih 27 odstotkov vseh prebivalcev Japonske, to je blizu 33 milijonov ljudi. In ker ima ob vsem tem še več kot polovica vseh podjetij svoj sedež v Tokiu, je razumljivo, da mnogi poslovneži in politiki negodujejo zaradi prometnih in komunikacijskih težav, na katere morajo nujno naleteti v tako živahnem mestu.

To pravzaprav ne bi bila nobena izjema, saj je znano, da politično središče ZDA ni močni in svetovljanski New York, temveč Washington, da je nemška vlada v Bonnu in ne, denimo, v Berlinu ali Hamburgu, da imajo Brazilci svoje središče v Brasilii in ne v razvpitem Riu. In še bi se našli podobni primeri.

Za preselitev vlade iz Tokia se ogrevajo vsi zagovorniki decentralizacije, posebno pa še meščani Kyota, ki si želijo predvsem nazaj staro slavo. Kyoto je starodavna japonska prestolnica. V njem so prebivali cesarji vse do leta 1868, ko se je cesar Meiji preselil v Tokio. Tedaj je bil Tokio le sedež šoguna, se pravi vojaškega mogočneža. Ko se je cesar selil v Tokio, je menda dejal, da se seli le začasno, nikakor pa ne misli, da bi se dvor za stalno preselil iz palač Kyota. No, potem poti nazaj ni bilo in Tokio je postal stolno mesto.

Čeprav imajo tisti, ki se ogrevajo za preselitev prestolnice v drug kraj, veliko močnih razlogov v rokah, pa ni videti, da jim bo to kmalu uspelo. Anketa, ki so jo izvedli med različnimi ministrskimi oddelki, da bi ugotovili, kam bi se posamezni radi preselili, je pokazala, da bi večina najraje ostala v Tokiu.

Skrb zbujajoči Nil

Prvič po letu 1970, ko so bili zgrajeni gigantski asuanski jez in tamkajšnje elektrarne, so se Egipčani zdaj srečali z električnimi mrki in pomanjkanjem električne energije. Nil nima več dovolj moči, da bi gnal velike turbine.

Strokovnjaki so izračunali, da je do letos gladina vode v zbiralnem jezeru Naser nad asuanskim jezom padla za 25 metrov, kar pomeni zmanjšanje zmogljivosti elektrarn za več kot polovico. Če bo višina gladine v zbiralnem jezeru še upadala, bodo morali elektrarne ustaviti. To pa bi pomenilo izpad četrtine vse pridobljene elektrike v Egiptu, torej zares hud energetski udarec, toliko večji, ker je poraba energije močno porasla.

Uradno se o energetski krizi ni smelo govoriti. Šele zdaj, ko so se stvari povsem zaostrile, je slišati glasove o tem tudi v javnosti, predvsem v opozorilih, naj ljudje varčujejo z vodo in energijo. Sicer pa so sami izkusili, kaj to pomeni, saj so omejitve in mrki pogostejši.

Letos so običajno vsakoletno zaporo asuanskega jezu podaljšali za cel teden. Posledice so bile takoj opazne. Gladina reke je po vsem njenem toku tako močno upadla, da so se pojavili otoki in peščine, ki so zavrli redno plovbo, zmanjkalo je voda za namakanje in sploh za uporabo. Ob rastočem življenjskem standardu in silovitem naraščanju prebivalstva je to hud udarec. Hkrati pa se ni več mogoče umakniti spoznanju, da bo treba živeti drugače. Nil toliko ust ne more ne prehraniti, še manj jim omogočiti spodobno življenje.

Pomladi so si podobne — človeka čisto nekam . . .

PIŠTA modrüje

Oblüb je telko ka pune so vüja,
narodi trbej samo iger na krüja.
Volitev smo ešče itak nej siti,
na vrsti so zdaj lejpe r . . .

Pravijo: tou so volitve ta prave,
kandidatke samo naj bodejo zdrave.
Pameti tü nikše nej trbej,
štera de gyakša, šla de naprej.

Kroug lepotičic pomali se ouži,
komi je nej praf naj se pritouži.
Či pa jo je gor stoupiti sram
naj lepou doma pazi svoj ram.

Kak indri glavne so tü komisije,
odloučajo kak komi sunce sije.
Či bar miss nastoupa največ v nedelo,
Pomurci mamo čednejše delo.

Obvlada 31 jezikov

Belgijec Johan Vandevalle je star 27 let, pa je že znan tudi zunaj meja svoje države kot poliglot nad poligloti: obvlada namreč kar 31 jezikov!

Mladega Belgijca so začeli zanimati jeziki leta 1973, ko je bival v Turčiji in ga je zamikalo, da bi razumel svoje gostitelje in njihovo literaturo. Ko pa je videl, da je v klasičnih delih turške književnosti tudi veliko arabskih in perzijskih besed, se je Vandevalle naučil še teh jezikov. Potem se je začel zanimati še za druge, ki so podobni turščini in jih govorijo številni narodi na jugu Sovjetske zveze. Razumljivo se je poleg njih hitro naučil tudi ruščino. Kako se je učil?

»To je bilo samo vprašanje časa, dela in potrpljenja,« pravi skromni Vandevalle, ki noče niti slišati, da ima kdo ve kakšne jezikovne sposobnosti. Sicer pa je mladi Belgijec po poklicu inženir arhitekture, pred kratkim pa je diplomiral tudi na filološki fakulteti Genetske univerze.

DA BO VAŠ DOM LEPŠI

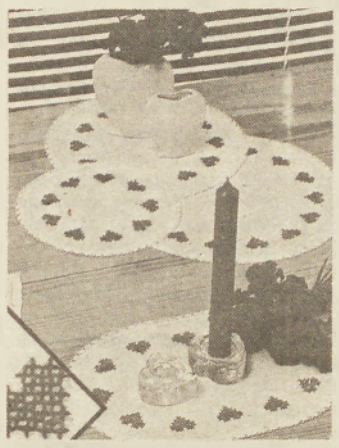

Drobne malenkosti dajejo našemu domu ozračje prijetne domačnosti. Ljubiteljice vezenja bodo takoj pritrdile, da so takšne malenkosti lahko tudi ljubki prtički, vezeni v pritjubljenem križnem vbodu. Prtički so okrogli in ovalni. Srčke lahko poljubno razporedite po prtičkih, ali pa naročite vzorec.

KAKO ODSTRANITI TUJEK?

Včasih pomaga vosek

Ne moremo vsake trske enostavno odstraniti iz kože. Posebno drobne tršcice in tanke bodice, na primer od kaktusov, tudi težko vidimo. Preden začnete s pincetami ali iglami vrtati za njimi, poskusite najprej trik z voskom: Na prizadeto mesto kanite nekaj raztopljenega voska in pustite, da se strdi, ko ga odstranite, bodice in trščice obvisijo na njem. Če je za otroka staljeni vosek prevroč, lahko uporabite tudi univerzalno lepilo (traja nekoliko dlje), namažete na kožo in počakate, da se posuši; nato ga odluščite. Oba trika sta uporabna seveda le, če nekaj tujka še gleda iz kože.

Reduktor rides

Koža je vsak dan izpostavljena negativnim vplivom okolja: mrazu, vroči ti, soncu, suhemu zraku v pisarnah, onesnaženemu zraku itn. Vse to vpliva na kožno tkivo in pospešuje staranje kože. Najprej majhne gubice, pozneje gube in na koncu globoke gube. Vzroki ležijo v spodnjih plasteh kože: ogrodje tkiva postaja porozno.

Najnovejši avstrijski izdelek, biotherm reducteur rides, vsebuje aktivne snovi, ki obnavljajo poškodovano kožno tkivo. Z uporabo tega preparata lahko zmanjšamo tudi globoke gube. Po 15 dneh so vidni že prvi rezultati in po 30 dneh postane koža gladka, vaš obraz pa ponovno mladosten.

Za vaš lepši videz in boljše počutje bo odslej skrbel

Kozmetični studio

ALEKSANDRA
v hotelu Diana
v Murski Soboti

— Enkrat mesečno vam bo na voljo dermatolog
— tel. 25 197

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, vsak petek v oddaji 21 232.

1. Bodi srečna Julija — Magnet
2. Točajka, daj še litre tri — Brane Drvarič
3. When I fall in love — Rick Astley
4. I maschi — Gianna Nannini
5. Dobre devojke — Novi fosili

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudiem na Kidričevi 21, telefon: 25 577, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/I, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu vsak petek od 18.00 do 19.00 na Radiu Murska Sobota — UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz.

DOMAČI BAR

Izrabimo kotičke stanovanja

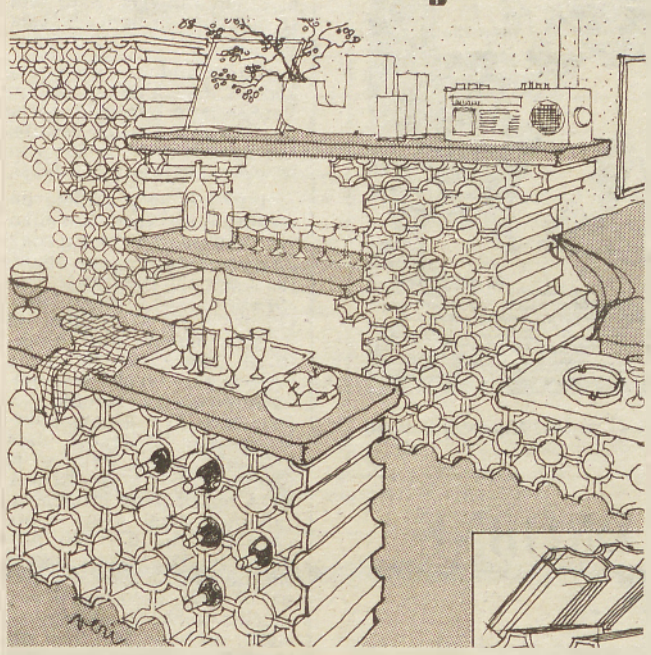

Doma imamo običajno zalogo steklenic z žganimi pijačami in sokovi za vsakdanjo uporabo ali pa tako za vsak primer. Vsekakor jih moramo imeti kje shranjene. Seveda je zelo pomembno, koliko prostora imamo na razpolago, saj bo od tega odvisna tudi dovoljena mera naše iznajdljivosti.

Pod nazivom arhivar izdelujejo v opekarni Ljubečna opečne elemente, ki jih zlagamo v neke vrste transparentno steno. Velikost posamezne odprtine ustreza ležeči steklenici, zato je tovrstna stena namenjena predvsem kletem, kjer spravljajo veliko steklenic v ležečem položaju. Elemente lahko uporabimo tudi za barski pult in stebre, ki nosijo barske police. Vsaka od odprtin lahko sprejme steklenico. Možnosti uporabe je veliko, le malo domišljije potrebujete.

VLAGANJA

VLOŽENA JAJCA

Trdo kuhana jajca vložimo v pikantno mešanico kisa in dišav. Jajca se navzamejo arome. Odcedimo jih in jih ali sesekljamo in potresemo po solati ali pa narežemo in ponudimo kot dodatek k narezkom in hladnemu mesu. Tudi kis, v katerem so bila vložena, uporabimo za pripravo majoneze in solatnih prelivov. Jajca kuhamo 10 minut. Prelijemo jih z mrzlo vodo. Ko se ohladijo, jih olupimo.

Jajca s čebulo: V kozarec zložimo olupljena trdo kuhana jajca, narezano šalotko in nekaj zelenih listov mlade čebule. Zalijemo z belim vinskim kisom in neprodušno zapremo.

Jajca z dišavami: V kozarec vložimo olupljena trdo kuhana jajca, na kolesce narezano belo čebulo, vejico lovorja, vejico timijana. Zalijemo s kisom in neprodušno zapremo.

Jajca s feferoni: V kozarec vložimo trdo kuhana olupljena jajca in eden ali dva feferona. Zalijemo s kisom in neprodušno zapremo. Vložena jajca ostanejo sveža 8 do 10 tednov.

NASVETI ZA DOM

VČASIH SI POMAGAJ SAM

Pribijanje talnih desk: Za skrivljene talne deske imamo posebne zavojne žeblje. Pribijemo jih poševno drugega proti drugemu v obliki črke V. Tako desko trdno obdržijo ravno. Špranje med deskami: Ozke špranje napolnimo s posebnim kitom ali pa z zmesjo nepotiskanega papirja in tapetniškega lepila; dodamo nekaj ustrezne barve. Kašo dobro natlačimo v reže, ko se posuši, jo zbrusimo. Široke razpoke zapolnimo s tankim kosom mehkega lesa. Širše špranje zapolnimo s kosom mehkega lesa. Mora se trdno prilegati, nakar ga preko širšega kosa lesa, ki naj varuje tudi deske, trdno zabijemo.

Talne obloge iz umetne snovi: Z vročim likalnikom, pod katerega položimo papir, raztopimo lepilo poškodovane umetne ploščice. Tla in ploščico namažemo s svetlim svežim lepilom, nakar ploščico vstavimo v prazni četverokotnik. Vročina likalnika raztopi lepilo in tako ploščico iz umetne snovi lahko odlepimo.

Keramične plošče: Radi bi zamenjali počeno ploščico. Seveda moramo najprej previdno odstraniti staro ploščico, to pa vsekakor iz sredine proti robu, da ne poškodujemo sosednjih ploščic, stene ali tal. Ko smo vse koščke odluščili, steno dobro očistimo. Stenske ali talne ploščice moramo izsekati kos za kosom od sredine proti robu. Stensko ploščico namažemo z lepilom na hrbtni strani: če bi nanašali lepilo na navpično steno, bi lepilo zlezlo navzdol. Ko smo na novo ploščico nanesli lepilo, jo prislonimo s spodnjim robom na steno in pritisnemo obnjo. Z vžigalicami si pomagamo, da ostane rob povsod enako oddaljen od sosednje ploščice.

Zaščita stikov ploščic: Ko smo stike očistili, moramo njihovo hrapavo površino zamazati, sicer se v njih takoj spet nabere prah. V ta namen dobimo posebno belilo v stekleničkah ali tubah. Stike očistimo s posebnim praskalom, ki s svojo spiralasto žico stike oblo izpraska in ne poškoduje kita. Počrnele stike izpraskamo s spiralnim žičnim praskalom, nato jih prekrijemo s belilom.

Odžagana talna obloga: Če nam je ob nakupu ostal košček talne obloge, ga zdaj lahko s pridom uporabimo. Odrežemo madežu primeren kos v okrogli ali pravokotni obliki, ga položimo na ožgani del in iz talne obloge izrežemo enak del. Ta del odlepimo in nalepimo nadomestni kos. Pazimo na lego dlak, ki naj se ujema s staro oblogo.

Mehurji v tapetah: Tu manjka nekaj tapetnega lepila. Pripravimo nekoliko redkejše kot navadno. S pršilcem za lončnice navlažimo mehurje na tapeti in vbrizgavamo lepilo, dokler ne začne izstopati. Z vlažno krpo pritisnemo mehur ob steno in obrišemo izločeno lepilo. Mehur se mora brez gube prilepiti na steno. Ko se posuši, se tudi sam dokončno zgladi. Z brizgalko spravimo lepilo skozi mehur na steno.

KUHINJA V ENEM NIZU (šest kvadratnih metrov)

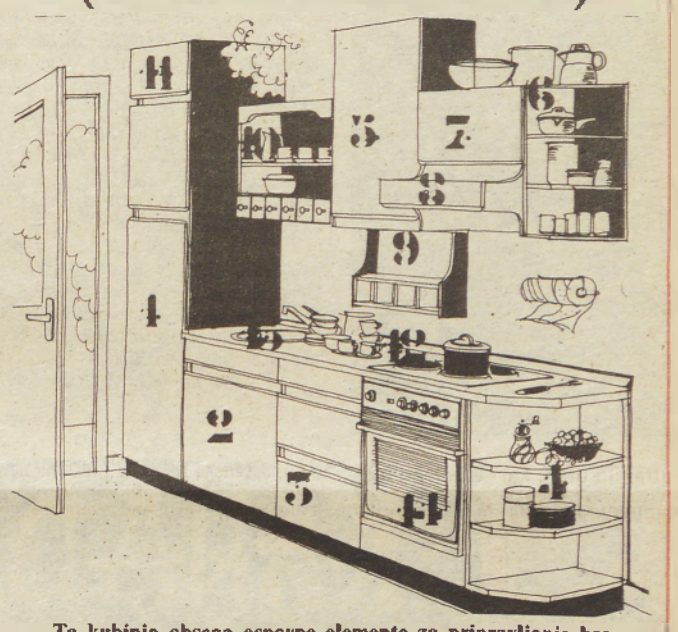

Ta kuhinja obsega osnovne elemente za pripravljanje hrane v manjšem gospodinjstvu. Razporeditev elementov zadovoljuje temeljna načela dobro zasnovanega kuhinjskega prostora, tako da poteka delo po ustreznem vrstnem redu: odlaganje živil (v shrambo ali hladilnik), pranje živil in pomivanje posode, priprava jedi, kuhanje hrane, serviranje jedi. Kuhinjski elementi so iz programa orhideja (Marles). Po cenah iz oktobra lanskega leta kuhinja sodi med najcenejše.

SESTAVIL MARKO NAPAST	POPULARNI HRVAŠKI FILMSKI IGRALEC	ROMUNSKI OTOK V DJERDAPU	DOMAČA MOLZNA ŽIVAL	SLOVENSKI KIRURG (BOŽIDAR)	IZRAELSKO PRISTANIŠČE	MANJŠE VEDRO	JETNIK, ZAPORNIK
ORIENTALSKO OREHOVO PECIVO							
VOJSKOVODJA ZAHODNIH GERMANOV							
SLABE NAVADE							
PRVI MITOLOŠKI LETALEC					RISTO SAVIN / NEMŠKI PESNIK		
AVTOMOBILSKA OZNAKA SARAJEVA			MINERAL / RUSKI SLOVANOFIL				
TANKA KOCINA							
STOLETJE				INDUSTR. RASTLINA / OSNOVNA MERA			
KISIK		ELEMENT SEKANJA / ŽENSKO IME				TONA / POGINULA ŽIVAL	
VODNA RASTLINA S PERNATIMI LISTI							PROGA
MOŠKO IME					KONEC POLOTOKA / SINCLAIR LEWIS		
MESTO V NOTRANJI DALMACIJI							
AVTOR ROMANA »GRAJSKI BIKI«							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Strauss, cvetnik, Homcini, or, ijar, P, Azana, Elke, normala, Hua, Lin, ab, cink, UO, Obir, emocija, rolo, AH.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

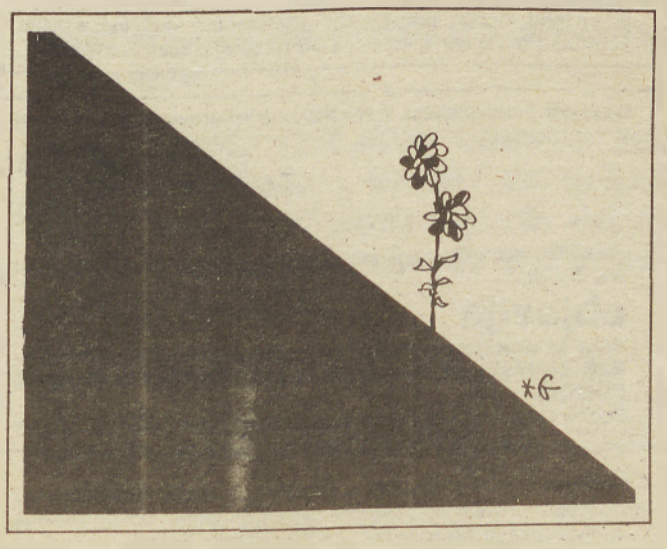

Pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrtka, 28. aprila 1988 na naslov: VESTNIK, Titova 29/I, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

— To je torta za nerazvite, nam bo ostal le podstavek, na katerega bomo postavili novo torto. (L. Kramberger)

— Nam je Bog dal dobro hrano, siromakom pa dober apetit. (J. Madjar)

— Delili bomo po potrebah. Jaz bom vzel polovico ostalo pa vi. (Cilka Ž.)

— V 40-letih smo naredili pravi podvig: začeli smo od nič in prišli na beraško palico. (M. Mertük)

Iskanje lepote v zdravju

Največje bogastvo, ki ga premoremo, je naše zdravje. Za nobeno ceno ga ne moremo kupiti.

Človek, ki je bolan, se zaveda, da je kljub bogastvu zdravje najdražje.

Lepi smo takrat, kadar smo čisti in zdravi. Človek, ki je bolan, svoje lepote ne more izraziti, pa tudi za delo ni sposoben. Nepretrgoma je žalosten in se joče. Ni pa dovolj, da si samo lep in zdrav. Še naprej moraš paziti na osebno čistočo in pravilno prehrano. Zdravje in lepoto moraš iskati sam v svojih navadah.

Simona Peceli, 6. b
OŠ Dobrovnik

Oh, kako lepo se je rolkati, mar ne? — Narisal (linorez) Boštjan Vučko, 7. raz. OŠ Turnišče.

Hrepenimo po miru

Poročila: vojna, bombe, streljanje, lakota, brezdomci, otroci brez otroštva . . .

Grozote, ki nas spremljajo vsak dan. Kaj lahko storimo? Otroci in mladi zelo malo. Pa vendar poskušamo. Pa ne samo mi.

V letošnjem letu je dan, ki bo zapisan v zgodovino. Velik korak k razorožitvi in odstranitvi jedrskih raket, ki ogrožajo človeštvo, cel svet.

Predsednika Reagan in Gorbačov sta dosegla veliki cilj. Podpisala sta sporazum in s tem dosegla velik uspeh. Tudi mi, mladi, hrepenimo po tem, da bi vladali mir in sporazumevanje med narodi po svetu.

Melita Hašaj
OŠ s pril. programom
Prekmurske brigade
Murska Sobota

SKRIVNOST DROBNE VIJOLICE

(Pravljica)

Pravijo, da so tudi vijolice znanilci pomladi. Čudovito dišijo, čeprav imajo prav skromne cvetove. Meni so zelo všeč in vsako leto znova obiščem kraje, kjer rastejo in cvetijo. Ne morete si misliti, kaj se mi je pripetilo letos, ko sem jih prvič obiskala.

Bilo je sobotno popoldne. S prijateljico Mojco sva skakali »gumitvist«. Kar dobro nama je šlo in sploh nisva opazili, da v jami čisto blizu naju raste in cveti šopek vijolic. V trenutku, ko sem jih zagledala, je Mojca tako nesrečno skočila, da si je zvila nogo. Pomagala sem ji domov, a vijolice so me zvabile nazaj, da še sama ne vem, kdaj. Približala sem se, se sklonila in skoraj bi se prestrašila. Ena od vijolic je spregovorila: »Skloni se k meni, skloni se k meni!« Pozorno sem jo pogledala in vprašala: »Zakaj me kličeš?« »Rada bi ti zaupala svojo skrivnost,« mi je odgovorila. »No, pa povej!« sem jo zaprosila in nastavila uho.

»Zgodaj zjutraj se vrni na to mesto, poišči me in me utrgaj, toda nihče te ne sme videti. Daj me v vazo, vendar mi ne nalij vode. Tako me moraš pustiti ves dan, da bom ovenela. Tako naredi, če hočeš, da bo Mojca ozdravela!«

Nisem mogla verjeti, kaj sem slišala. Mojci sem pomagala, da je prišla v našo hišo. Noga jo je bolela in starši so rekli, da jo bodo peljali k zdravniku. Pri meni sva čakali, da se je stemnilo. V mraku sva videli, kako se je vijolica spremenila v drobno lučko — vilo s čarobno palico. Mojca je ozdravela. Zjutraj ni bilo vijolice nikjer več, le na polici sem opazila majhno zlato zvezdico.

V jami pa še cvetijo vijolice. Mogoče v spomin na vijolico — vilo.

Marjanca ROUS, 4. b
OŠ Miško Kranjec, Velika Polana

V domišljiji pri Reaganu

Že ves čas sem si želela, da bi preuredila svet. Zato sem se odločila, da bom obiskala Reagana.

Pred odhodom v ZDA sem kupila vozovnico za letalo. Potovanje je bilo zelo udobno. Stevardese so mi dvorile, kot da sem kraljica. Ko smo izstopili, me je že čakal taksi.

Z njim sem se pripeljala do njegove hiše. Imel je veliko vilo. Vstopila sem. A kaj zdaj, ko ne poznam niti ene angleške besede?! Pozdravila sem kar slovensko: »Dober dan!« Odzdravil mi je. Najprej mi je razkazoval prostore. Hodila sva dolgo, tako da so me noge že zelo bolele. Med pogovorom naju je zmotila njegova žena, ki naju je poklicala k večerji. Postregli so nam z raznimi jedmi. Zelo mi je teknilo. Potem je predsednik ZDA opazil mojo utrujenost, zato mi je dejal: »Jutri se bova pogovorila o tvojih problemih!« Po večerji me je služkinja odvedla v sobo, kjer naj bi spala. Zelo sem se razveselila mehke in udobne postelje, saj so se mi oči že kar same zapirale. Zjutraj me je prebudilo sonce. Ko sem vstala, sem se po stopnicah odpravila v jedilnico, kjer sta me že čakala Reagan in žena, da bi prisedli k zajtrku. Pri zajtrku sem prišla na dan z mojimi vprašanji. Predsednik me je lepo poslušal. Ko sem končala, je zadovoljno prikimal: »Že takoj jutri bomo ustavili vse vojne. Denar, ki pa je bil namenjen za oboroževanje, bomo porabili za lačne.« »Hvala,« sem se zasmejala. »A sedaj se bom morala posloviti.« Zahvalila sem se in odšla.

Predsednikov šofer me je odpeljal na letališče. Letalo je že čakalo name, zato sem vstopila. Ko sem prišla domov, sem rekla: »Povsod je lepo, a najlepše je doma!«

Daniela Černi, 6. a
OŠ Odranci

Dolga in težka pot do republiških prvakov

Vsako leto republiška konferenca ZSMS — center klubov OZN organizira tekmovanje v znanju o Organizaciji združenih narodov. To je naredila tudi letos. Med 170 ekipami v Sloveniji smo bili tudi učenci 8. razredov OŠ Ivana Nemca-Vojka Radenci. Temi sta bili: Temeljni podatki o ZN ter Brezdomci in begunci.

Prvič smo težave prebrodili na občinskem tekmovanju, ki je bilo v Gornji Radgoni. Postali smo občinski prvaki. Naslednja postaja je bilo regijsko tekmovanje v Lendavi. Izmed 10 ekip smo osvojili odlično drugo mesto. Sledilo je polfinalno tekmovanje, kjer so sodelovale tri ekipe: iz Ormoža, Ptuja in Radenec. Po končanem regularnem tekmovanju še vedno ni bil znan zmagovalec. Sledila so dodatna vprašanja. S pomočjo sreče in znanja smo boj dobili in se uvrstili v sklepni del tekmovanja, finale, ki je bilo predvideno v Pekrah pri Mariboru. Ta dan smo dočakali v zelo optimističnem vzdušju. Ko smo prišli na kraj dogajanja, so nas lepo sprejeli. Tekmovanje je bilo predvideno za 11. uro, začeli pa smo po opravljenem kosilu ob 12. uri. Vzbudljivih trenutkov je bilo veliko in s strahom smo nestrpno čakali na razplet tekmovanja. V zadnjem kolu smo prvo in drugo uvrščena ekipa po petih kolih dobili vsak eno točko in zmagovalec je bil znan. Pred drugo uvrščeno ekipo iz Ljubljane smo imeli tri točke prednosti. Sledilo je zmagoslavno vzdušje in podelitev priznanj. V super finalu, ki je bilo nekakšno poskusno tekmovanje, sta se pomerili najboljši ekipi iz osnovnih in srednjih šol.

Tako smo dosegli največji uspeh radenske šole. Postali smo republiški prvaki. K temu je veliko pripomogla seveda naša lastna volja in vztrajnost, pa tudi naša mentorica Valerija Červič nas je vedno in ob pravih trenutkih vzpodbujala.

Naš trud je bil poplačan z lepo knjižno nagrado, ki sta nam jo podarili Radenska in občinska konferenca ZSMS Gornja Radgona.

Mirjana Klobasa, 8. b Aleš Kuhar, 8. b Bojan Sečko, 8. a OŠ Radenci

FANTEK NA OBLAKU

Zelo všeč bi se mi bilo voziti na oblačku. Še nikoli nisem bil v zraku. Če bi se mi to res zgodilo, bi povedal tudi svojim prijateljem in bi skupaj plavali z belimi oblački po zraku. Upam, da bom tudi jaz kdaj ujel oblaček in se z njim odpeljal v čudežni svet pravljic.

Boštjan Košnik, 2. raz.
OŠ »Ivan Cankar«, Ljutomer
(Podružnica Cven)

MOJI PRTIČKI

Moj hobi je zbiranje prtičkov. Tam nekje v novembru mesecu sem jih začela zbirati.

So enobarvne in pisane. Sprva sem bila nekoliko razočarana, ker so moje prijateljice imele več prtičkov kot jaz. Kmalu pa sem od sestrične dobila lep kupček različnih prtičkov in potem sem se tudi jaz izenačila s sošolkami.

Svoje prtičke skrbno varujem. Vsakega sem posebej zlikala in jih spravila v posebno škatlo. Imam tudi beležko, kamor zapisujem, koliko jih imam.

Zbiranje prtičkov me zelo veseli. V našem razredu jih zbiramo vse učenke in vsaka jih ima že nad 100 primerkov.

Silvija Kolarič, 4. b
Podružnična OŠ Gaberje

MATJAŽ KRANJEC 3

KANADA DEŽELA PROSTRANSTEV IN DRUGAČNOSTI

ROJAKI ONSTRAN LUŽE

(3. nadaljevanje)

V tem svetu drugačnosti je našlo prostor tudi približno tristo tisoč Jugoslovanov, med njimi tudi nekaj deset tisoč Slovencev, ki so se zlasti osredotočili na območje Toronta in okolice, kjer jih je po različnih podatkih od dvanajst do dvajset tisoč. Lahko bi jih razvrstili v tri kategorije. Prvi so prišli v obodobju pred drugo vojno, nekateri v letih po njej, s tem pa val priseljevanja Slovencev v Kanado še ni usahnil. Tudi v šestdesetih in sedemdesetih letih je bilo precej priseljevanja, zadnje čase pa nekoliko manj tudi zaradi omejitev kanadskih oblasti.

Ti Slovenci, vsaj kolikor sem lahko v teh štirinajstih dneh videl, so se kar dobro vgnezdili v daljni deželi. Srečaval sem pretežno uspešne poslovneže, gospodarstvenike, pa tudi delavce v različnih tovarnah in podjetjih in povsod je bilo opaziti visok življenjski standard, in kar me je še posebej razveselilo, tudi visoko navezanost na domače kraje, na Slovenijo, predvsem pa na slovenstvo, slovenski jezik in slovensko kulturo. Otroci, rojeni v Kanadi, znajo vsi slovensko, udeležujejo se tudi slovenskega kulturnega in družabnega življenja v okviru številnih slovenskih društev, ki jih je samo v Torontu in okolici približno dvajset in pogosto hodijo domov v Slovenijo. A še bolj zanimivo je dejstvo, da celo vnuki priseljencev, ki so komajda začeli izgovarjati prve besede, med njimi spregovorijo že posamezne slovenske besede, morda na nekoliko angleški način, a vendarle znajo. Včasih se mi je zazdelo, da se pripadnosti nekemu narodu ali narodni skupnosti bolj zavedajo kot pa mi tu doma. Mnogi pogovori so me prepričali o tem, da je treba za obstoj naroda narediti več, kot pa si želimo priznati. In treba je pogledati resnici v oči. Sodobna zgodovina nas pač iz dneva v dan poučuje, kako težko je ohranjanti samobitnost narodov, posebno če so številčno majhni. A to je vendarle neka povsem druga zgodba, čeprav še zdaleč ne nepomembna.

Zanimivo je, da sem med našimi izseljenci naletel na številne Prekmurce. Pa ne zaradi tega, ker tudi sam izviram iz družine, ki ima korenine na levi strani Mure in bi zato iskal svoje »prave« rojake, pač pa morda povsem po naključju. Poklicna dolžnost me je že na začetku napotila k Francki Starčevi, stanovski kolegici, ki v Torontu vodi radijske oddaje v jugoslovanskih jezikih. Francka se je v Toronto preselila pred dvajsetimi ali morda nekaj več leti, izhaja pa z Dolnje Bistrice. Kako se spominja svojih krajev? Bolj malo, kajti ne prihaja pogosto v Slovenijo, na Bistrici pa pravzaprav nima nobenih sorodnikov več. A vendarle, pravi Francka Starčev, ki je, mimogrede, poročena s prijetnim Vojvodincem, »pripadnost slovenskemu narodu mi je ostala v krvi, globoko. Po eni strani zato, ker imamo Slovenci v Kanadi možnost uveljavljati svojo narodnost brez kakršnih koli omejitev, kajti to je pravica vsakega v Kanadi živečega naroda, teh pa je tam toliko, kolikor je narodov na svetu, po drugi strani pa se poleg radia ukvarjam tudi s trgovstvom, v naši trgovini Caravan prodajamo jugoslovanske stvari — od plošč, do video kaset, navadnih kaset, do spominkov, pa radenske, skratka vse, kar pride iz domovine.« In v pogovoru sva uvidela, da bi lahko (morali) za te naše rojake storili še več. Kajti —

»Pred štirimi leti sem bila v Ljubljani in smo se v podjetju Dom pogovarjali o teh in onih spominkih, ki bi jih potrebovali. Hitro smo se domenili in obljubili so mi, da bom, kakor hitro bo mogoče, dobila čim več tipičnih slovenskih spominkov. Od tedaj so pretekla že štiri leta.« Takih malenkosti je kar precej, posebno se zatika pri časopisju, a tu gre vendarle zadeve do neke mere razumeti, kajti razdalja pač opravi svoje. Toda ven darle to slovenske Kanadčane, navajene hitrosti, nekoliko spravlja v slabo voljo.

»Časopisi so mahoma razprodani,« pravi Francka, »kajti ljudi tu, pa ne samo Slovence, zelo zanima, kakšen je položaj doma. Skrbi jih tale kriza, ki se vleče že dolga leta in ki ne kaže posebnih pozitivnih smeri. Vedeti morate, da imajo vsi ti ljudje vendarle svoje sorodnike še doma in jim ni vseeno, kako je tam . . .«

Dejansko moram priznati, da me je močno presenetilo, kako dobro so naši izseljenci seznanjeni z dogajanjem doma. Ne glede na to, da so gmotno večinoma zelo dobro preskrbljeni in da so državljani druge države, pa vendarle iz dneva v dan dokazujejo svojo narodno bit. Seveda bi med njimi lahko iskali in našli rojake takšne in drugačne barve, a vendarle je tista glavna poteza pripadnost nekemu narodu, pa čeprav tako majhnemu, kot je slovenski.

Nekaj Slovencev živi tudi v Hamiltonu, a treba je dodati, da imajo tako rekoč najdejavnejše društvo, imenovano Bled. Odsek Planica je močno v rokah prekmurskih izseljencev, in treba je priznati, da gre zares za zelo dejavno društvo. Predsednik društva je energični petinštiridesetletnik Milan Stefanec, Prekmurec iz okolice Murske Sobote, ki se sicer ukvarja z gradbeništvom. A zasluga za tako uspešno dejavnost ne gre samo njemu, pač pa tudi drugim, zelo aktivnim članom društva. Folklorne skupine in pevski zbori so osnovna dejavnost ohranjanja slovenstva v Kanadi, pogosto prihajajo v Slovenijo, in še bodo prišli. A znajo pripraviti tudi kakšno bolj sproščeno srečanje, kot je bilo pustovanje tisto soboto, ko smo bili tam tudi nekateri obiskovalci. Tedaj je razpoloženje vsekakor bolj sproščeno, tako kot ob podobnih priložnostih tudi doma.

Na dolgih straneh bi lahko opisoval naše rojake onstran velike luže, a morda bo najbolje, če povem, da živijo podobno kot doma. Torej; pogosto se srečujejo, poklepetajo, ob nedeljah se odpravijo v cerkev, mlajši kasneje v kakšen bližnji bife na vrček piva ali kanadsko kavo, ki pa za uživalca prave turške kave ni ravno dobro nadomestilo, starejši pa se pogosto podajo do bližnjega društvenega doma, kjer poklepetajo o svojem delu, se srečajo z znanci in sorodniki, kajti za kaj takega med tednom ni ravno veliko časa.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Calgary — mesto zimskih olimpijskih iger premore približno 7000 tisoč prebivalcev. Sodobno mlado mesto, ki se je razvilo zlasti v obdobju, ko so v pokrajini Alberti odkrili nafto.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA DELAVCEV
DELOVNE ORGANIZACIJE ZA PTT PROMET
MURSKA SOBOTA, p. o.

OBJAVLJA

PROSTA DELA IN NALOGE

ORGANIZIRANJE IN VODENJE CENTRA ZA VZDRŽEVANJE TK NAPRAV (visokofrekvenčnih in radiorelejnih) — 1 delavca

Pogoji: — I. ali II. stopnja elektrotehniške fakultete in najmanj 2 leti delovnih izkušenj v telekomunikacijah.

Poskusno delo traja 60 dni.

Zaradi razvojnih nalog na tem področju bodo imeli prednost pri izbiri kandidati z II. stopnjo izobrazbe.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, sprejema KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA 15 dni po objavi.

O izidu bodo kandidati pisno obveščeni v 8 dneh po opravljeni izbiri.

Slovin, KK Jeruzalem Ormož
Kmetijstvo Ormož
razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta

javno dražbo

rabljenih osnovnih sredstev

	letnik	izkl. cena din
Traktor DEUTZ D 130 06 A	75	5,000.000
Kombajn ZMAJ 161 in	80	
Adapter, koruzni S6	81	25,000.000
Plug IMT 4-brazdni	81	1,300.000
Plug IMT 4-brazdni	81	1,300.000
Nakladalna prikolica, 30 m³, in pobiralna naprava	72	3,000.000
Brana, klinasta, 4-delna	82	150.000
Dvoredni koruzni obiralnik DKO 550	84	6,500.000
Kombajn za buče	82	2,000.000
Slamoreznica	63	100.000
Mešalnik betona	85	70.000
Mešalnik betona	86	100.000

Dražba bo v petek, 22. aprila 1988, ob 9.00 v Ormožu — DE Poljedelstvo — Hardek.

Interesenti morajo prej položiti 10-odstotno varščino v višini 10 % od izklicne cene, kupljena OS pa takoj plačati in odpeljati.

skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v sr sloveniji

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja ODE Murska Sobota

objavlja

dela in naloge pripravnika za SAMOSTOJNO REŠEVANJE ZAHTEVKOV IN DAJANJE INFORMACIJ IN PRAVNE POMOČI

Pogoji: končana višja pravna ali upravna šola, aktivno znanje slovenskega in madžarskega jezika ter poznavanje osnov AOP

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja — ODE Murska Sobota.

V skladu z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81), ter samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990, letnega plana in pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Murska Sobota

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE

III. NATEČAJ

za dodelitev kreditov iz sredstev vzajemnosti

I. NAMEN KREDITIRANJA

— za kreditiranje gradnje stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti;
— za kreditiranje gradnje stanovanj v etažni lasti;
— za kreditiranje gradnje, nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti;
— za kreditiranje prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni ali zasebni lasti pod pogojem, da se z njo poveča stanovanjska površina ali število stanovanjskih prostorov.

II. NATEČAJNA VSOTA

a). Za usmerjeno stanovanjsko gradnjo:
OZD, DS, etažni lastniki — din 700.000.000.—
b) Za individualno gradnjo vključno z zadružno gradnjo — din 200.000.000 —
c) Za delavce zaposlene pri samostojnih obrtnikih v občini M. Sobota — din 40.000.000.—

III. PRAVICO DO KREDITA IMAJO

— temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki so podpisale samoupravni sporazum o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti in združujejo v skladu z njim sredstva vzajemnosti;
— do posojila so upravičene tudi temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki začasno niso sposobne zbrati dovolj sredstev v skladu skupne proabe za načrtovan obseg stanovanjske gradnje, ki vrednostno ni večji od 5 % celotne mase BOD v tem obdobju, in ki združujejo sredstva za vzajemnost v dogovorjenem roku in obsegu ali ki jim pristojni organ stanovanjske skupnosti začasno, deloma ali v celoti odloži obveznost plačila obračunskega prispevka za vzajemnost v skladu s pogoji in merili, ki so določeni v samoupravnem sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti;
— delavci, ki združujejo delo v temeljni organizaciji združenega dela in delovni skupnosti, ki združuje sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti, ali so združevanja začasno oproščeni, in ki zagotavljajo lastno udeležbo z namenskim varčevanjem za stanovanjsko graditev ali pa s kakršnim drugim načinom sodelovanja z banko, na osnovi katerega bodo pridobili stanovanjsko posojilo;
— delavci zaposleni pri samostojnih obrtnikih;

IV. NATEČAJNI POGOJI

1. Temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti lahko pridobijo posojilo, če izpolnjujejo še naslednje pogoje:
   — da so sprejele samoupravne splošne akte o osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, usklajene z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji;
   — predložijo plan, v katerem so plan dohodka, finačni plan in plan financiranja stanovanjske gradnje in prenove;
   — potrebe po stanovanjih in program reševanja stanovanjske problematike svojih delavcev;
   — sprejemajo na ustrezen način obveznosti vsakoletnega zagotavljanja lastne udeležbe, vračila anuitet in izpolnjujejo obveznosti do že odobrenih posojil iz združenih sredstev vzajemnosti;
   — bodo delavcem dodeljevali standardna stanovanja;
   — niso v preteklem letu prekoračile družbeno dogovorjenih meril za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke;
   — da gradijo ali kupujejo stanovanja v okviru programa stanovanjske gradnje samoupravne stanovanjske skupnosti;
   — da lahko zaključijo finančni načrt za obseg stanovanj, ki jih bodo pridobile po tem natečaju.

Organizacija združenega dela in delovna skupnost lahko dobi kredit za gradnjo ali nakup stanovanja ali stanovanjske hiše tudi v krajih zunaj občine M. Sobota, če le-ta potrebuje taka stanovanja za delavce, ki opravljajo njeno poslovno dejavnost v teh krajih in je to stalnega značaja v kraju nakupa stanovanj.

Višina lastne udeležbe organizacije združenega dela ali delovne skupnosti pri gradnji ali nakupu stanovanj ali stanovanjskih hiš se računa od vrednosti le-teh in je odvisna od razmerja med povprečnim mesečnim dohodkom na zaposlenega delavca v SR Sloveniji v preteklem letu in izplačanim osebnim dohodkom na zaposlenega delavca v organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti v preteklem letu. Lastna udeležba in znesek pripadajočega kredita se izračunajo na podlagi naslednje tabele:

Povprečni mesečni OD na zaposlenega v OZD v primerjavi s povpr. mesečnim OD na zaposlenega v SRS v preteklem letu	OZD mora sodelovati z lastno udeležbo, ki ne more biti manjša od:	OZD pripada kredit iz sredstev do:
do 90 %	25 %	75 %
od 90 % do 100 %	30 %	70 %
od 100 % do 115 %	35 %	65 %
od 115 % do 120 %	40 %	60 %
nad 120 %	45 %	55 %

V skladu z določili samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 in pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Murska Sobota imajo ob upoštevanju kriterijev iz tega natečaja prednost pri dodelitvi posojila organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti, ki bodo namenile iz sredstev za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev 60 % teh sredstev za gradnjo oz. nakup stanovanj v družbeni lasti.

Odplačilna doba kredita je do 10 let, odvisno od višine odobrenega kredita. Organizacijam, ki trenutno poslujejo z izgubo se glede na možnosti odplačevanja odobrenega kredita odloži pričetek odplačevanja največ za dve leti, s tem da kredit v celoti vrnejo v 10 letih. Obrestna mera znaša 20 %.

2. Delavci in ostali upravičenci imajo pravico do kredita za gradnjo ali nakup stanovanja v etažni lastnini oz. gradnjo, nakup in prenovo stanovanjske hiše v zadružni ali individualni gradnji:
   — da nimajo ali pa imajo neustrezno oz. neprimerno stanovanje in niso sami ali njihovi družinski člani lastniki vseljivega stanovanja, stanovanjske hiše ali vseljive počitniške hišice, katere površina presega 50 kvadratnih metrov;
   — da imajo sklenjeno soinvestitorsko ali kupno pogodbo, če gre za gradnjo ali nakup stanovanja;
   — da namensko varčujejo za stanovanjsko gradnjo v banki ali pa bodo s kakšnim drugim načinom sodelovanja z banko pridobili stanovanjski kredit in zagotovili lastno udeležbo;
   — da imajo zgrajeno stanovanjsko hišo do IV. gradbene faze, če gre za novo gradnjo (zgrajene predelne stene, vzidani slepi ali normalni vratni in okenski podboji, stropni in stenski ometi, vgrajena groba električna in vodovodna instalacija);
   — za delavce zaposlene pri obrtnikih pa zgrajeno stanovanjsko hišo do III. gradbene faze;
   — da imajo veljavno gradbeno dovoljenje oz. potrdilo o priglasitvi gradnje, če prenavljajo stanovanje oz. stanovanjsko hišo.

Neprimernost stanovanja se ugotavlja v skladu s sprejetimi stanovanjskimi standardi.

Za družinske člane se štejejo zakonec, otroci in starši, če živijo v skupnem gospodinjstvu.

Kredit za gradnjo, prenovo, nakup stanovanja ali stanovanjske hiše lahko dobijo tudi delavci, ki imajo ustrezno rešeno stanovanjsko vprašanje, če bodo z gradnjo ali nakupom stanovanja oz. stanovanjske hiše sprostili družbeno stanovanje v dveh letih po dodelitvi stanovanjskega kredita. V tem primeru skleneta stanovanjska skupnost in delavec pogodbo, s katero določita medsebojne pravice in obveznosti. Če delavec ne izprazni stanovanja v roku, ki je določen s pogodbo, mora kredit po izteku roka za izpraznitev stanovanja takoj v celoti odplačati.

Vsak delavec lahko dobi ob pogojih, ki jih določajo ta razpis in drugi akti stanovanjske skupnosti, posojilo le za standardno stanovanje.

Osnova za določitev višine kredita, ki pripada delavcu po tem razpisu, je razmerje med mesečnim čistim dohodkom na člana družine delavca v preteklem letu in med povprečnim mesečnim osebnim dohodkom na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

Višina kredita, ki pripada delavcu oz. drugemu upravičencu glede na družinske člane v preteklem letu znaša:

Povprečni mesečni dohodek v primerjavi s povprečnim mesečnim OD v gospodarstvu v SRS v pret. letu	delavcu pripada kredit za nakup etažnega stnaovanja največ do:	delavcu pripada kredit od cene standarda stanov. v individualni stanov. hiši največ do:
do 50 %	40 %	30 %
od 50 % do 75 %	35 %	25 %
od 75 % do 100 %	30 %	20 %
od 100 % do 120 %	25 %	15 %
nad 120 %	20 %	10 %

Odobrena višina kredita pa je odvisna od višine razpisanih sredstev in števila upravičencev do kredita.

Znesek kredita, ki ga lahko prejme upravičenec, ne more biti nižji od 500.000.— din. Upravičencem, ki so dobili kredit že po predhodnih natečajih, se le-ta revalorizira na današnjo vrednost.

Skupna vsota posojil, ki jih dobi delavec ne sme presegati
— pri nakupu etažnega stanovanja 75 %
— pri zadružni gradnji 65 %
— pri gradnji individualne stanovanjske hiše in prenovi stanovanj in stanovanjskih hiš 55 % predračunske oz. končne cene po kupoprodajni pogodbi stanovanja ali stanovanjske hiše ob upoštevanju standardne stanovanjske površine, ki znaša pri stanovanju in stanovanjski hiši največ 90 kvadratnih metrov.

Prednost za posojilo po tem natečaju ima delavec, ki:
— ima nižji povprečni mesečni dohodek na člana družine,
— kupuje ali gradi stanovanje oz. stanovanjsko hišo v okviru usmerjene ali zadružne stanovanjske gradnje,
— kupuje standardno stanovanje,
— bo z nakupom, dograditvijo ali prenovo stanovanja oz. stanovanjske hiše sprostil družbeno stanovanje, ki po stanovanjskih standardih ne ustreza njegovi družini,
— nima stanovanja oz. ima neustrezne stanovanjske razmere.

Delavci zaposleni pri samostojnih obrtnikih imajo prednost:
— če prvič prosijo posojilo,
— ki imajo daljšo delovno dobo v zasebni obrti.

Odplačilna doba za kredit za gradnjo stanovanj v etažni lastnini je do 15 let in za kredit za nakup, gradnjo in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti je do 10 let, odvisno od višine odobrenega kredita in kreditne sposobnosti upravičenca. Obrestna mera znaša 20 %.

V. OSTALA DOLOČILA

Obrazce za vloge za sodelovanje na tem natečaju in vse informacije daje LB — Temeljna pomurska banka, poslovna enota M. Sobota v sobi št. 10 — prvo nadstropje.

RAZPISNI ROK TRAJA DO VKLJUČNO 16. MAJA 1988

Glede ugotavljanja kreditne sposobnosti upravičencev do posojila, način porabe in odplačevanje posojila ter drugih pogojev, ki jih ta natečaj ne opredeljuje podrobneje, se smiselno uporabljajo določila Pravilnika o kreditiranju stanovanjske graditve ter drugih aktov LB — Temeljne pomurske banke v M. Soboti in samoupravnih aktov Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota.

LB — Temeljna pomurska banka in Samoupravna stanovanjska skupnost občine M. Sobota, si pridržujeta pravico, da preverita resničnost podatkov prosilcev kredita.

Vloge na natečaj zbira:
— vloge TOZD, DS in njihovih delavcev LB — Temeljna pomurska banka, poslovna enota M. Sobota;
— vloge delavcev, zaposlenih pri samostojnih obrtnikih, Osnovna oganizacija sindikata delavcev samostojnih obrtnikov pri občinskem sindikalnem svetu v M. Soboti;

O rezultatu bodo udeleženci obveščeni v 60 dneh po končanem natečaju.

VLOGE, PRISPELE PO RAZPISNEM ROKU IN NEPOPOLNE VLOGE NE BODO UPOŠTEVANE!

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MURSKA SOBOTA

SGP POMURJE

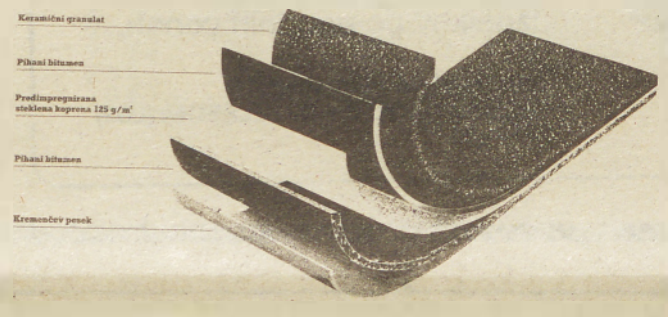

Proizvaja

TEGOLA CANADESE la Tegola Canadese spa

Zastopa

lesnina

Strokovni izvajalec pokrivanja

SGP POMURJE

69000 MURSKA SOBOTA

Štefana Kovača 10

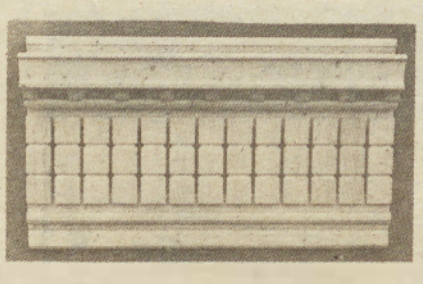

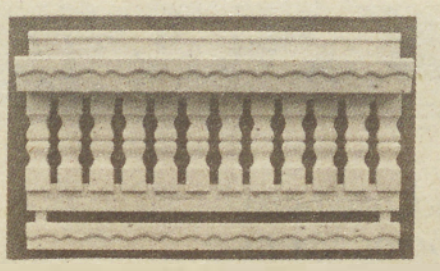

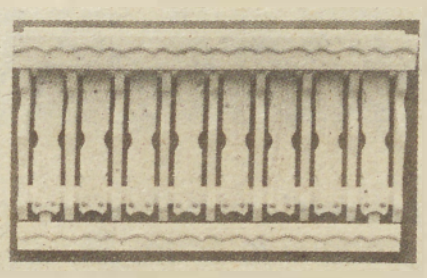

Naši ograjni elementi so izdelani iz prvovrstnega smrekovega lesa, zaščiteni s protiinsektnim in protignilobnim premazom in primerni za montažo po principu »Sam svoj mojster«.

Naša paleta izdelkov obsega več kot 70 različnih modelov, kateri so prilagodljivi sleherni krajinski posebnosti. Izdelki se pojavljajo v prodajni mreži v Zahodni Nemčiji, Avstriji in Švici.

Vse zainteresirane obveščamo, da izvajamo vsa asfalterska dela za družbeni (krajevne skupnosti, igrišča, ceste, pločniki . . .) in privatni (dvorišča, dovozi k hišam . . .) sektor.

MURSKA SOBOTA,

69000 Murska Sobota, ulica Štefana Kovača 10, žiro račun: 51900-601-10131, poštni predal: 110, telefon: (069) 22-740, telex: 35 255 YU GRAPOM, MURSKA SOBOTA

KDAJ NA OBISK V NOVO BOLNIŠNICO

Pri vhodu v novo bolnišnico v Rakičanu še niso uspeli postaviti informativne table z navedbo dnevov in ur, ko je možno obiskati bolne svojce. Za zdaj so prilepili le začasni napis. Zvedeli smo, da bistvenih sprememb ni. Razen na infekcijskem in otroškem oddelku je obisk možen na vseh ostalih oddelkih ob torkih, četrtkih in sobotah od 14. do 15.30 ure, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 15. ure. Na infekcijskem oddelku pa je čas obiskov ob sredah, petkih in nedeljah ter praznikih od 13. do 15. ure. Na otroškem oddelku je male bolnike možno obiskati le ob delavnikih od 12. do 16. ure. Ob nedeljah in praznikih torej na tem oddelku ni obiskov.

Š. S.

LOVSKA DRUŽINA MURSKA SOBOTA

Skrbijo za varstvo narave in divjadi

Lovska družina Murska Sobota je ena največjih na območju ZLD Prekmurja, saj šteje 134 članov in gospodari z okrog 6.100 hektarji lovnih površin. Člani družine so zelo aktivni in uspešno opravljajo svoje poslanstvo, čeprav se pri svojem delu srečujejo s številnimi težavami. To so ugotovili na letnem občnem zboru. Lovci niso zadovoljni s številčnim stanjem divjadi, zlasti male. Čeprav si prizadevajo, da bi stanje izboljšali, jim to ne uspeva. Z nenehnim poseganjem v naravo zaradi zazidave se ruši naravno ravnotežje. Brez razumevanja drugih koristnikov prostora nikakor ni mogoče doseči boljšega stanja, čeprav si lovci prizadevajo, da odkupujejo neobdelana zemljišča ali jih vzamejo v najem ter zasejejo z grmovnicami, iglavci in listavci. Razumevanje je pri tem pokazalo KG Rakičan, ki jim je odstopilo okrog dva hektarja zemljišč. Kaže pa, da se vsi skupaj premalo zavedamo, da je divjad sestavni del narave, da je to družbena lastnina ter da vse premalo skrbi namenjamo varovanju narave in divjadi, meni starešina LD Murska Sobota Feri Lanščak. Lovci se vključujejo tudi v lovni turizem, čeprav večkrat po sili razmer. Zadnja leta namreč ugotavljajo, da zaradi pridobivanja deviz preveč posegamo v številčno stanje divjadi, zlasti male. Posebno skrb pa pri LD Murska Sobota namenjajo tudi njihovi dejavnosti na področju SLO in DS, saj so dobri poznavalci terena, pa tudi dobro oboroženi. Na občnem zboru so sprejeli programske usmeritve. Tudi v prihodnje bodo posebno skrb namenili varstvu in gojitvi divjadi, pridobivali nova zemljišča ter skrbeli za povečanje števila divjadi v svojem lovišču. Želijo tudi zgraditi aklimatizacijski izpust za vzrejo fazanov. Predvsem pa si želijo več razumevanja in sodelovanja z drugimi koristniki prostora, zlasti ko gre za večje posege v naravo: zidavo, zložbe ali melioracije.

Feri Maučec

OPEKARNA PRAGERSKO

62331 PRAGERSKO, TELEFON: (062) 817-100

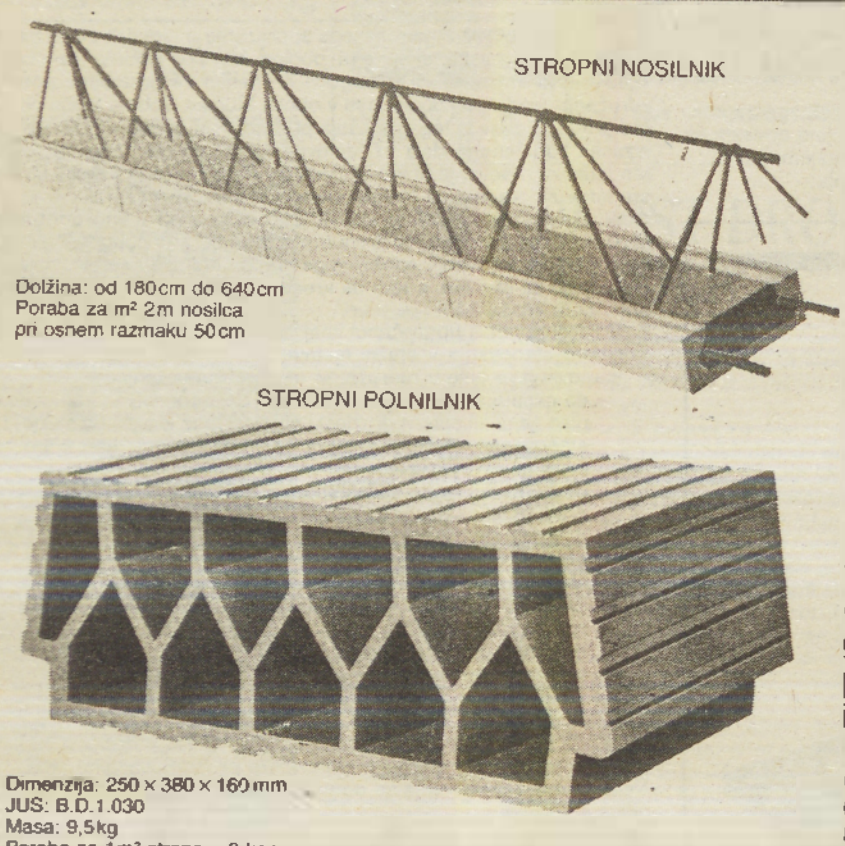

ZA VAŠ DOM

Opekarna Pragersko, znana proizvajalka opečnih izdelkov, obvešča kupce, da ima v programu prodaje: vertikalni blok 6/1, opečno vertikalno tuljavo, porolit 12cm, vertikalni blok 3/1, stropni nosilnik, stropni polnilnik in opečno preklado.
Oglasite se osebno ali po telefonu (062) 817100 v OPEKARNI PRAGERSKO ali pri večjih prodajalcih gradbenih materialov in se prepričajte o kakovosti naših izdelkov po ugodnih cenah.

OPEKARNA PRAGERSKO
62331 PRAGERSKO, TELEFON: (062) 817100

POČITNIŠKA SKUPNOST MURSKA SOBOTA

VELIKO ZANIMANJE ZA LETOVANJE V ROVINJU

Počitniška skupnost Murska Sobota, ki upravlja letoviško naselje v Monseni pri Rovinju in dom Jelka na Pohorju, ima v pripravah za letošnjo letoviško sezono določene težave pri pravočasnem zagotavljanju potrebnih sredstev za vzdrževalna dela, ki so nujna do začetka sezone, ki se začenja 10. junija. Vse članice skupnosti namreč še niso zagotovile dela sredstev kot akontacijo pred sezono, kot je bilo dogovorjeno na letošnji skupščini Počitniške skupnosti Murska Sobota. Upajo pa, da bodo to storili v najkrajšem času in da bo do začetka letoviške sezone vse nared, tako kot je to potrebno.

Čeprav rok prijav za letovanje še ni potekel — to je 30. april — je med delavci izredno veliko zanimanje za letovanje v počitniškem naselju v Rovinju. Tokrat se vse bolj zanimajo za letovanje delavci zunaj članic skupnosti. Tem pa bo mogoče zagotoviti letovanje le v pred sezoni in po glavni sezoni, kajti razpoložljivih zmogljivosti je v sezoni premalo za članice. V poštev prideta torej junij in september, ko so cene tudi nekoliko nižje. Letošnje cene letovanja v Rovinju so občutno višje od lanskih, vendar so kljub temu sprejemljive za tanjše denarnice. V glavni sezoni, to je juliju in avgustu, znaša cena letovanja za člane skupnosti 5.000 dinarjev, za nečlane pa 6.600 dinarjev dnevno. Nižje pa so cene letovanja za prvi dve izmeni v predsezoni in po glavni sezoni. Tako znaša cena letovanja za prvo in zadnjo izmeno za člane le 2.800 dinarjev, za nečlane pa 3.000 dinarjev. V drugi in predzadnji izmeni pa je cena nekoliko nižja in sicer znaša 3.700 za člane in 4.000 dinarjev za nečlane. Dnevni penzion v domu Jelka na Pohorju pa znaša 16.000 dinarjev, medtem ko imajo otroci do sedem let 30 odstotkov popusta.

F. Maučec

izolirka industrija izolacijskih materialov, n. sol. o.,
61110 ljubljana, ob železnici 18 – tel.: (061) 443-096, 442-402, tlx: 31585 yu izo

BITUMENSKA SKODLA

BITUMENSKI STREŠNIK ZA POKRIVANJE POŠEVNIH STREH

BITUMENSKA SKODLA
bitumenski strešnik za pokrivanje poševnih streh

Bitumenska skodla je strešnik posebne oblike, izdelan iz bituminiziranega steklenega voala. Na zgornji strani je posut z dekorativnim škriljavčevim lomljencem, na spodnji pa z drobnim kremenčevim peskom. Izjemna gibkost skodle omogoča pokrivanje poljubno oblikovanih strešnih ploskev, z enakimi strešniki kot ravne strešne ploskve pa pokrivamo tudi slemena, grebena in žlote. Skodla omogoča tudi enostavno vgradnjo obrob ob dimnikih, zračnikih, antenskih in drugih drogovih, požarnih zidovih, ipd. Dokazana higienska neoporečnost, ki je pomembna zlasti v primeru potrebe zbiranja kapnice, in sorazmerno visoka stopnja ognjeodpornosti, majhna teža, izjemno dobra vodonepropustnost in velika trajnost so lastnosti, ki hkrati poleg skodle odlikujejo le malokatero kritino.

Podrobnejše informacije o vgrajevanju bitumenske skodle in o ostalem Izolirkinem proizvodnem programu zahtevajte od naše tehnično-informativne službe, telefon (061) 443-096, int. 36 ali 59.

50 LET izolirka

URADNE OBJAVE

Leto XXIV | Murska Sobota, dne 21. aprila 1988 | Št.: 11

URADNE OBJAVE OBČINSKIH SKUPŠČIN: GORNJA RADGONA, LENDAVA IN MURSKA SOBOTA

Odgovorni urednik: Martin Vinčec

84. Odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč, ter koristi za razlaščeno stavbno zemljišče v občini Gornja Radgona za leto 1988
85. Sklep o razpisu referenduma za območje Krajevne skupnosti Železne dveri za naselja: Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri
86. Odlok o spremembi odloka o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščeno zemljišče v občini Lendava
87. Odlok o proračunu občine Lendava za leto 1988
88. Odlok o prenehanju veljavnosti odredbe o dajanju soglasja k cenam v občini Lendava
89. Odlok o razveljavitvi odredbe o dajanju soglasja k cenam v občini Murska Sobota
90. Sklep o začasnih ukrepih družbenega varstva v Slovenijalesu, DO Lesna industrija Platana Murska Sobota
91. Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen v občini Lendava
92. Sklep o podaljšanju trajanja javne razgrnitve osnutka sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Lendava za obdobje 1986 do leta 2000, oz. za obdobje 1986—1990
93. Sklep o določitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine M. Sobota
94. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja Krajevne skupnosti Gederovci, za naselji Sodišinci in Murski Petrovci

84

Na podlagi 206. člena statuta občine G. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) in 40. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lasti (Ur. list SRS, št. 5/80 in 30/87) je skupščina občine G. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 31. 3. 1988 sprejela

ODLOK
O POVPREČNI GRADBENI CENI IN POVPREČNIH STROŠKIH KOMUNALNEGA UREJANJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ, TER KORISTI ZA RAZLAŠČENO STAVBNO ZEMLJIŠČE V OBČINI GORNJA RADGONA ZA LETO 1988

1. člen

Ta odlok določa za območje občine G. Radgona povprečno gradbeno ceno in povprečne stroške komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščeno stavbno zemljišče za posamezna območja v občini G. Radgona.

2. člen

Povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini G. Radgona, kot podlaga elementa za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanja znašata:

1. Povprečna gradbena cena 1 m² uporabne stanovanjske površine III. kategorije znaša 500.150.— din

2. Povprečni stroški komunalnega urejanja srednje opremljenih III. kategorije stavbnih zemljič znašajo 15 % gradbene vrednosti objekta in se delijo na:
— komunalno opremljenost v kolektivni rabi 9 %
— komunalno opremljenost v individualni rabi 6 %

3. člen

Korist za razlaščeno stavbno zemljišče se določa v odstotku od povprečne gradbene cene in znaša:
— za območje občine G. Radgona in naselje Radenci brez vasi Radenci 0,8 %
— na območju industrijske cone G. Radgona in Boračeve ter naselij vas Radenci, Apače, Videm ob Ščavnici 0,7 %
— na ostalem območju občine G. Radgona 0,6 %.

4. člen

Ko začne veljati ta odlok preneha veljati odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščeno stavbno zemljišče v občini G. Radgona za leto 1986 (Ur. objave, št. 12/86).

85

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS št. 35/85) in 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Uradni list SRS št. 23/77) in 28. člena Statuta krajevne skupnosti Železne dveri je skupščina Krajevne skupnosti Železne dveri na seji dne 30. 3. 1988 po predhodni odločitvi zborov delovnih ljudi in občanov v naseljih krajevne skupnosti sprejela

SKLEP
o razpisu referenduma za območje Krajevne skupnosti Železne dveri za naselja: Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri.

1. člen

Razpiše se referendum za območje Krajevne skupnosti Železne dveri za naselje Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri. Referendum bo v nedeljo 24 aprila 1988 od 7. do 19. ure na običajnih glasovalnih mestih: za neselje Ilovci in Slamnjak v Slamnjaku, za Jeruzalem in Plešivico v Jeruzalemu, za naselja Radomerje, Radomerščak in Cuber v Radomerju ter za naselja Gresovščak in Železne dveri v Železnih dverih.

Glasovanje vodijo glasovalni odbori, ki jih imenuje volilna komisija Krajevne skupnosti.

2. člen

Referendum se razpiše za uvedbo krajevnega samoprispevka za obdobje petih let in sicer od 1. 6. 1988 do 31. 5. 1993.

3. člen

S samoprispevkom se bo v petih letih predvidoma zbralo 600.427.000.— din. Preostala potrebna sredstva za izvedbo programa pa bomo zagotovili iz drugih virov.

Višina sredstev za posamezne namene se določi z letnim programom in finančnim načrtom Krajevne skupnosti Železne dveri.

4. člen

Sredtva zbrana s samoprispevkom bodo uporabljena za:
— sofinanciranje preplastitve ceste Slamnjak – Ilovci
— preplastitve krajevnih cest
— asfaltiranje krajevnih cest po dogovorjenem programu
— vzdrževanje makadamskih cest
— izvajanje zimske službe na krajevnih cestah
— urejanje virov pitne vode in virov vode za potrebe požarnega varstva
— funkcionalna dejavnost KS
— opremljanje in usposabljanje enot NZ, CZ in gasilskih društev
— izgradnja trafo postaj po programu Elektra Gornja Radgona
— sofinanciranje primarne izgradnje telefonije

5. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Železne dveri in sicer

a) V denarju:
— 3 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih
— 3 % od pokojnin razen pokojnin z varstvenim dodatkom
— 3 % od čistega osebnega dohodka krajanov, ki opravljajo samostojno dejavnost
— 25 % od katastrskega dohodka veljavnega za tekoče leto
— 3 % od povprečnega OD v SRS v preteklem letu za delavce,ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Železne dveri

b) V delovni obveznosti:
— občani-nosilci gospodinjstva ali njegovi družinski člani po en delovni dan letno. Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur znaša 16.000.— din.

Skupščino krajevne skupnosti se pooblašča, da vsako leto na novo ovrednoti finančno nadomestilo v delovni obveznosti.

6. člen

Glede oprostitve plačila samoprispevka se uporabljajo določila 12. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS št. 35/85)

7. člen

Delavcem na začasnem delu v tujini, ki imajo stalno prebivališče na območju, za katerega se razpisuje referendum, bo v pripravljalnem postopku za razpis referenduma posredovan program, ki bo vseboval namen, osnovo in višino samoprispevka ter obdobje, za katerega se uvaja samoprispevek in izjava s katero se zavezanec izreče za uvedbo samoprispevka.

8. člen

Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik naselij Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri in občani, ki še nimajo volilne pravice, pa so v delovnem razmerju.

9. člen

Volilci glasujejo osebno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:

KRAJEVNA SKUPNOST
ŽELEZNE DVERI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 24. aprila 1988 o uvedbi krajevnega samoprispevka za Krajevno skupnost Železne dveri za naselja Cuber, Gresovščak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri, ki se uporabi za:

— sofinanciranje preplastitve ceste Slamnjak- Ilovci
— preplastitve krajevnih cest
— asfaltiranje krajevnih cest po dogovorjenem programu
— vzdrževanje makadamskih cest
— izvajanje zimske službe na krajevnih cestah
— urejanje virov pitne vode in virov vode za potrebe požarnega varstva
— funkcionalna dejavnost KS
— opremljanje in usposabljanje enot NZ, CZ in gasilskih društev
— izgradnja trafo postaj po programu Elektra Gornja Radgona
— sofinanciranje primarne izgradnje telefonije

Samoprispevek bo uveden za obdobje petih let in sicer od 1. 6. 1988 do 31. 5. 1993.

Višina samoprispevka v denarju bo znašala:

— 3 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih
— 3 % od pokojnin razen pokojnin z varstvenim dodatkom
— 3 % od čistega osebnega dohodka krajanov, ki opravljajo samostojno dejavnost
— 25 % od katastrskega dohodka veljavnega za tekoče leto
— 3 % od povprečnega OD v SRS v preteklem letu za delavce, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Železne dveri

v delovni obveznosti pa bo znašal

občani-nosilci gospodinjstva ali njegovi družinski člani po en delovni dan letno. Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur, znaša 16.000.— din.

Skupščino krajevne skupnosti se pooblašča, da vsako leto na novo ovrednoti finančno nadomestilo v delovni obveznosti.

Glede oprostitve plačila samoprispevka se uporabljajo določila 12. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS št. 35/85).

GLASUJEM

»ZA« »PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispevka, oziroma »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispevka.

10. člen

Za zbiranje sredstev in za izvajanje del bo odgovoren svet KS Železne dveri.

11. člen

Nadzor nad zbiranjem in uporabo s samoprispevkom zbranih sredstev bo opravljal svet krajevne skupnosti in bo o tem vsako leto poročal skupščini Krajevne skupnosti Železne dveri in zborom delovnih ljudi in občanov.

12. člen

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Železne dveri, dne 31. 3. 1988

Predsednik skupščine KS:
MUNDA Marjan l. r.

86

Na podlagi 40. člena Zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastnini (Ur. list SRS, št. 5/80, 30/87) ter na podlagi 265. člena statuta občine Lendava (Ur. objave št. 37/81, 9/86) je skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 31. 3. 1988 sprejela

ODLOK
O SPREMEMBI ODLOKA O POVPREČNI GRADBENI CENI IN POVPREČNIH STROŠKIH KOMUNALNEGA UREJANJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ TER KORISTI ZA RAZLAŠČENO ZEMLJIŠČE V OBČINI LENDAVA

1. člen

V 1. točki 2. člena Odloka o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščeno zemljišče v občini Lendava (Ur. objave št. 8/85) se znesek 42.179 din nadomesti z zneskom 487.989 din.

2. člen

V tretjem členu se besede »v preteklem letu« nadomestijo z besedami »v decembru preteklega leta« in se znesek 337,50 din nadomesti z zneskom 3.904 din.

3. člen

Z dnem veljave tega odloka preneha veljati Odlok o spremembi odloka o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščeno zemljišče v občini Lendava (Ur. objave, št. 10/87).

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v uradnih objavah.

Številka: 465-1/73-3
Datum: 31. 3. 1988

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LEINER l. r.

87

Na podlagi 16. in 23. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74 in 4/78) ter 265. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave št. 37/81), je Skupščina občine Lendava na ločenih sejah zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 31. 3. 1988 sprejela

ODLOK
O PRORAČUNU OBČINE LENDAVA ZA LETO 1988

1. člen

S proračunom občine Lendava (v nadaljnjem besedilu: občinski proračun) se zagotavljajo sredstva za financiranje splošnih družbenih potreb v občini Lendava.

2. člen

Skupni prihodki občinskega proračuna za leto 1988 znašajo 2.046.059.000 din in se razporedijo:

— za dejavnost organov in organizacij DPS 2.035.638.000
— za tekočo proračunsko rezervo 10.421.000

Pregled prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev je zajeta v splošnem in posebnem delu proračuna, kar je sestavni del občinskega proračuna.

3. člen

Sredstva za pristojbine za zdravstveno varstvo živali se samo evidenčno izkazujejo v proračun občine in se namenjajo v celoti za zdravstveno varstvo živali.

4. člen

Od izvirnih prihodkov proračuna občine se 1 % izloča v sredstva rezerve občinskega proračuna.

5. člen

Za izvrševanje proračuna je odgovoren Izvršni svet Skupščine občine Lendava (v nadaljnjem besedilu: Izvršni svet).

Sredstva občinskega proračuna se med letom delijo praviloma enakomerno kot mesečne akontacije v okviru doseženih prihodkov, če s posebnim aktom skupščine občine ali izvršnega sveta oziroma v dogovoru z uporabnikom ni drugače določeno.

6. člen

Izvršni svet Skupščine lahko začasno zmanjša zneske sredstev, ki so v občinskem proračunu razporejeni za posamezne namene ali začasno omeji uporabo teh sredstev, če prihodki občinskega proračuna med letom niso doseženi v planirani višini. O ukrepih iz prejšnjega stavka mora izvršni svet poročati zborom občinske skupščine.

Izvršni svet Skupščine občine med letom do spremembe (rebalansa) proračuna občine, posameznim koristnikom proračuna usklajuje zneske v okviru spremenjene stopnje rasti splošne porabe, ki jo ugotovi komisija IS SRS za splošno porabo.

7. člen

Upravni organi, strokovne službe in organizacije, pridobivajo sredstva za delo na podlagi programov dela in doseženih rezultatov dela delavcev pri izvrševanju programa.

Dohodek delovnim skupnostim občinskih upravnih organov se zagotavlja v skladu s sprejetim družbenim dogovorom. Rast osebnih dohodkov in sredstev za skupno porabo se bo usklajevala z določili resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990 v letu 1988.

8. člen

Upravni organi in drugi uporabniki sredstev morajo opravljati naloge iz svojega delovnega področja v mejah sredstev, ki so jim določena s tem proračunom razen, če se s posebnim aktom izvršnega sveta oziroma dogovorom skupščine občine ne določi drugače.

Upravni organi in drugi uporabniki sredstev, ki se financirajo iz občinskega proračuna smejo prevzemati obveznosti po pogodbah le v mejah sredstev, ki so jim odobrena s proračunom.

9. člen

Vsi prihodki, ki jih upravni organi ustvarijo s svojo dejavnostjo ali za delo s pogodbami, so prihodki občinskega proračuna. Ne glede na določbo prejšnjega stavka se sredstva, ki jih uprava za splošne prihodke pridobi na osnovi sporazuma za odmero in pobiranje prispevkov občanov za SIS družbenih dejavnosti se zbirajo na posebnem računu in se uporabljajo za modernizacijo občinskih upravnih organov.

10. člen

Za zakonito in smotrno uporabo sredstev, ki so odobrena v občinskem proračunu je odgovoren načelnik oddelka za splošno upravo, ki vodi upravni organ oziroma druga pooblaščena oseba kot odredbodajalec. Poleg funkcionarja je za zakonito uporabo sredstev odgovoren tudi vodja proračuna.

11. člen

Izvršni svet je pooblaščen, da odloča:

— o uporabi sredstev rezerv do višine 20.000.000 din za izdatke iz 1. točke 39. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitični skupnosti (Uradni list SRS, št. 39/74 in 4/78);
— o uporabi sredstev »tekoče proračunske rezerve«;
— o začasni uporabi sredstev rezerv, če prihodki pritekajo neenakomerno, vrniti se morajo do konca leta 1988.

12. člen

Za spremljanje izvajanja občinskega proračuna je zadolžen Oddelek za splošno upravo, ki poroča izvršnemu svetu ter po potrebi predlaga sprejem potrebnih ukrepov.

13. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1988.

ŠTEVILKA: 400-2/88-3
DATUM: 11. 3. 1988

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LEINER, l. r.

88

Na podlagi 1. člena odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine občine Lendava za sprejemanje ukrepov neposredne kontrole cen na ravni občine (Ur. objave, št. 10/85), je Izvršni svet Skupščine občine Lendava na seji dne 8. 4. 1988 sprejel

ODREDBO
O PRENEHANJU VELJAVNOSTI ODREDBE O DAJANJU SOGLASJA K CENAM

1. člen

Z dnem uveljavitve te odredbe preneha veljati odredba o dajanju soglasja k cenam (Ur. objave, št. 3/88).

2. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 38-1/87-3
Datum: 8. 4. 1988

Predsednik
IS SO Lendava
Jože Kuronja l. r.

89

Na podlagi 5. člena Zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85) in 1. člena odloka o pooblastitvi izvršnega sveta SO Murska Sobota za sprejemanje ukrepov neposredne kontrole cen na ravni občine (Ur. objave št. 10/85) ter v zvezi s 3. členom odloka o določitvi najvišjih cen (Ur. list SRS, št. 45/87) sprejema izvršni svet SO M. Sobota, na seji dne 12. aprila 1988

ODREDBO
O RAZVELJAVITVI ODREDBE O DAJANJU SOGLASJA K CENAM

1. člen

Razveljavi se Odredba o dajanju soglasja k cenam (Uradne objave občin Pomurja št. 2/1988)

2. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 3-9/87-3
Datum: 12. 4. 1988

Predsednik IS SO M. Sobota
Janez Štotl, dipl. oec.

90

Na podlagi 167. člena Statuta občine M. sobota (Uradne objave št. 12/80 36/81 11/84 in 4/86), 601. 606. in 615. čl. Zakona o združenem delu (Ur. l. SFRJ, št. 11/88) ter 1. in 9. člena Zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine (Ur. l. SRS, št. 32/80) je Skupščina občine M. Sobota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 13. aprila 1988 sprejela naslednji

SKLEP
o začasnih ukrepih družbenega varstva v Slovenijales, DO Lesna industrija Platana Murska Sobota

I.

Ugotovi se, da so v Slovenijales, DO Lesna industrija Platana huje oškodovani družbeni interesi po 604. čl. tč. 3 in 4 Zakona o združenem delu s tem, da ta organizacija družbena sredstva nesmotrno uporablja in jih trajneje ne obnavlja, ne povečuje in ne zboljšuje ter ne zagotavlja uresničevanja pravic delavcev glede njihove materialne in socialne varnosti.

II.

V Slovenijales, DO lesna industrija Platana, se izrečejo naslednji začasni ukrepi družbenega varstva:

1. začasno se omejuje uresničevanje samoupravnih pravic delavcev, ki so po zakonih in samoupravnih splošnih aktih DO v pristojnosti delavskega sveta in njegovih izvršilnih organov ter disciplinske komisije;

2. imenuje se začasni kolegijski organ, ki opravlja funkcijo delavskega sveta in njegovih izvršilnih organov, disciplinske komisije, poslovodnega organa DO in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

III.

Ukrepi iz 2. tč. tega sklepa se izrekajo za dobo 12 mesecev do uveljavitve tega sklepa.

IV.

V začasni kolegijski organ Slovenijales, DO Lesna industrija Platana M. Sobota se imenujejo:

1. ŠAVEL Jože, ing. strojništva, M. Sobota, Cvetkova 2 a
2. JEMC Marjan, dipl. ing. lesarstva, M. Sobota, St. Rozmana 8
3. VOURI Jože, ekonomist, M. Sobota, Veljka Vlahovića 10
4. PUŠENJAK Darinka, dipl. pravnica, M. Sobota, Lendavska 23

V.

Začasni kolegijski organ je dolžan zagotoviti predvsem:

1. izdelati dolgoročni sanacijski program,
2. zagotovitev tekoče proizvodnje in rentabilnosti poslovanja na osnovi novih programskih usmeritev,
3. optimalno razrešiti in vzpostaviti organizacijsko shemo DO Platana,
4. zagotoviti ustrezne strokovne kadre na področju vodenja in neposrednega dela.

VI.

Začasni kolegijski organ iz 4. tč. tega sklepa je dolžan sproti, najmanj pa vsak mesec obveščati IS o svojih ugotovitvah in rezultatih pri odpravi posledic, za katere je bil uveden ukrep družbenega varstva, vsake tri mesece pa Zbor združenega dela in Zbor krajevnih skupnosti Skupščine občine M. Sobota.

VII.

Začasni kolegijski organ je dolžan razpisati dela in naloge individualnega poslovodnega organa DO Platana in volitve samoupravnih organov 3 mesece pred iztekom začasnih ukrepov družbenega varstva.

Imenovanje novega poslovodnega organa se opravi do izteka začasnih ukrepov družbenega varstva.

VIII.

Izvršni svet Skupščine občine M. sobota se pooblašča, da odloči o višini nadomestila OD začasnega organa iz 4. točke tega sklepa.

IX.

Stroške, ki bodo nastali zaradi uvedbe ukrepov družbenega varstva po tem sklepu, nosi DO Platana.

X.

Sklep velja s 1. 5. 1988 in se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Zoper ta sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva imajo prizadeti, zoper katere so izrečeni začasni ukrepi, sindikat in družbeni pravobranilec samoupravljanja pravico, da v roku 15 dni vložijo zahtevo na Sodišče združenega dela SR Slovenije, da odloči o zakonitosti tega sklepa.

Zahteva za preizkus zakonitosti tega sklepa ne odloži njegove izvršitve.

Številka: 017-0/88-5
M. Sobota, dne 13. 4. 1988

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Andrej Gerenčer, l. r.

91

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85) in 1. člena odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine občine Lendava za sprejemanje ukrepov neposredne kontrole cen na ravni občine (Ur. objave pomurskih občin št. 10/85) ter v zvezi s 3. členom odloka o določitvi najvišjih cen (Ur. list SRS, št. 43/87), je Izvršni svet SO Lendava, dne 8. 4. 1988 sprejel

ODREDBO
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODREDBE O DOLOČITVI NAJVIŠJIH CEN

1. člen

V odredbi o določitvi najvišjih cen (Ur. objave pom. občin št. 31/87, 3/88 in 5/88) se 2. odstavek 1. člena spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na prvi odstavek tega člena se ukrep o določitvi najvišjih cen ne nanaša na cene: kmetijske storitve za rastlinsko proizvodnjo; cene visoke gradnje ter industrijska in zaključna dela v gradbeništvu; cene pogrebne službe ter urejanja in vzdrževanja pokopališč, cene prirejanja sejmov in razstav; cene v gostinstvu in turizmu; cene vseh vrst izdelkov v proizvodni obrti; cene storitev s področja izobraževanja, znanosti, kulture in informacij; cene finančnih, tehničnih in poslovnih storitev ter cene urejanja naselja in prostora.«

2. člen

Ta odredba začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 38-1/87-3
Datum: 8. 4. 1988

Predsednik
IS SO Lendava
Jože Kuronja l. r.

92

Na podlagi 55. člena Zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 46/85) 39. člena statuta občine Lendava (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Ljutomer, Lendava in Murska Sobota, št. 37/81, 29/83 in 9/86) je Skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 13. 4. 1988 sprejela

SKLEP

o podaljšanju trajanja javne razgrnitve osnutka sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Lendava za obdobje 1986 do leta 2000, oz. za obdobje 1986—1990.

1. člen

Podaljšuje se rok javne razgrnitve osnutka sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Lendava za obdobje 1986 do leta 2000 in osnutka sprememb in dopolnitev srednjeročnega plana občine Lendava za obdobje 1986—1990.

2. člen

Navedena dokumentacija iz 1. člena sklepa je javno razgrnjena do 30. 4. 1988 v prostorih Skupščine občine Lendava, soba št. 15/I in soba št. 18/I ter v prostorih Krajevnih skupnosti: Petišovci (karta št. 48, 49), Dobrovnik (karta št. 8, 12) in Lendava (karta št. 33).

3. člen

V času javne razgrnitve si osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana lahko ogledajo organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti ter delovni ljudje in občani ter nanj podajo pisne predloge oz. pripombe. Predloge oz. pripombe je možno dati tudi ustno na zapisnik pri Komiteju za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Lendava.

4. člen

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin Gornja Radgona, Ljutomer, Lendava in Murska Sobota.

Številka: 30-3/87
Lendava, dne 13. 4. 1988

Predsednik Skupščine
občine Lendava
Rudolf LEINER, l. r.

93

Na podlagi 14. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 15/87), je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji dne 5. 4. 1988, sprejel

SKLEP

o določitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine M. Sobota

1. člen

Na podlagi ovrednotenega letnega programa pridobivanja in urejanja stavbnih zemljišč znaša vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 1988 0,12 din.

2. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 465-3/88-4
M. Sobota, dne 5. 4. 1988

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Janez ŠTOTL

94

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS st. 35/85) in 42. člena Statuta krajevne skupnosti Gederovci, je skupščina Krajevne skupnosti Gederovci na seji dne 11. 4. 1988 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja Krajevne skupnosti Gederovci, za naselji Sodišinci in Murski Petrovci.

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 10. 4. 1988 se za del območja KS Gederovci — naselje Sodišinci in Murski Petrovci uvede samoprispevek v denarju in delu.

2. člen

Samoprispevek se uvaja za dobo petih let od 1. 5. 1988 do 30. 4. 1993 in bo uporabljen za naslednje namene:

v naselju Sodišinci:

— vzdrževanje in adaptacijo vodovodnega zajetja in vodovodnega omrežja
— asfaltiranje vaških cest
vzdrževanje vaških cest
— pomoč društvom in organizacijam
— izgradnja telefonije
ostala komunalna dejavnost;

v naselju Murski Petrovci:

— izgradnja vaško-gasilskega doma
— vzdrževanje vodovodnega zajetja in vodovodnega omrežja
ureditev ulične razsvetljave
ureditev pokopališča
— pomoč društvom in organizacijam
— izgradnja telefonije
vzdrževanje vaških cest
— ostala komunalna dejavnost.

3. člen

S samoprispevkom bo predvidoma zbranih 310,500.000.— din.

4. člen

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju Sodišinci in Murski Petrovci.

Samoprispevek v denarju v obeh naseljih bo znašal:

— 2 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih
— 2 % od neto OD in davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
— 5 % od katasterskega dohodka od kmetijske dejavnosti
— 1 % od pokojnin
— 3 % od povprečnega OD v SRS v preteklem letu za delavce, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno prebivališče v naselju Sodišinci in Murski Petrovci;

v delovni obveznosti pa bo znašal:

— **v naselju Sodišinci:**

— občani — nosilci gospodinjstva ali njegovi člani po 3 delovne dni letno. Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur, znaša 16.000.— din;
— lastniki traktorjev 16 ur letno v prevozih. Nadomestilo za neopravljeno uro prevoza s traktorjem znaša 12.000.— din:

— **v naselju Murski Petrovci:**

občani — nosilci gospodinjstva ali njegovi družinski člani po 20 delovnih dni letno. Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur, znaša 16.000.— din;
— lastniki traktorjev 60 ur letno v prevozih. Nadomestilo za neopravljeno uro prevoza s traktorjem znaša 12.000.— din.

Skupščino krajevne skupnosti se pooblašča, da vsako leto na novo ovrednoti finančno nadomestilo v delovni obveznosti.

5. člen

Krajevna skupnost lahko sredstva samoprispevka, ki so začasno prosta, vroči pri banki za določen čas.

6. člen

Glede oprostitve plačila samoprispevka se uporabljajo določila 12. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS st. 35/85).

7. člen

S krajevnim samoprispevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa iz 2. člena tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu Krajevne skupnosti Gederovci st. 51900-842-035-8077.

8. člen

Samoprispevek od osebnega dohodka in pokojnin se obračunava ob vsakem izplačilu, od dohodka iz kmetijstva, obrtne in druge gospodarske in negospodarske dejavnosti ter intelektualnih storitev obračunava in odteguje pristojen občinski upravni organ, samoprispevek od zaposlenih v tujini in v delu pa obračunava krajevna skupnost, ki vsakega zavezanca pismeno obvesti o njegovi obveznosti ter roku plačila.

9. člen

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi uporabi ter izvajanjem del vrši svet Krajevne skupnosti Gederovci, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevne skupnosti in zboru delovnih ljudi ter občanov naselja Sodišinci in Murski Petrovci.

10. člen

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Gederovci, 12. 4. 1988

Predsednik skupščine KS:
ČRNKO Jože l. r.

Prometna varnost se tudi v Pomurju slabša

Statistični podatki prometne varnosti že nekaj let kažejo, da se varnostne razmere tudi na pomurskih cestah vztrajno slabšajo. Porast števila prometnih nezgod z mrtvimi in poškodovanimi ter velika materialna škoda uvrščata Pomurje med bolj ogrožena območja v Sloveniji. Po številu mrtvih in poškodovanih v prometnih nezgodah pa je Slovenija oz. Jugoslavija še vedno na lestvici najbolj ogroženih držav v Evropi.

Na cestah v Pomurju se je v letu 1987 zgodilo 576 prometnih nezgod, od tega 399 s smrtnim izidom, telesnimi poškodbami in večjo materialno škodo. V lo število nezgod seveda niso vštete še prometne nezgode z materialno škodo, saj jih udeleženci niso prijavili, ker so se o škodi ob nezgodi med seboj sami sporazumeli. V nezgodah je v preteklem letu izgubilo življenje 36 ljudi, kar je več kot leto prej, huje telesno poškodovanih je bilo 158 in lažje 382 ljudi. Žal je med temi žrtvami izgubilo življenje kar 5 otrok in 1 mladoletnik, 58 otrok in 56 mladoletnikov pa je bilo huje ali laže poškodovanih.

V letošnjih 3 mesecih je bilo že 76 prometnih nezgod s hujšimi posledicami (smrt, telesna poškodba ali večja materialna škoda). Letos je za posledicami prometnih nezgod umrlo 5 ljudi, hudo je bilo poškodovanih 28 in laže 55 ljudi.

Analiza faktorjev, ki vplivajo na prometne nezgode na cestah, kaže, da med njimi zavzema glavno mesto človek, nato vozilo, cesta in družbeno okolje, v katerem živimo. Pri vsakoletnem ocenjevanju prometnih nezgod prihajamo do istih ugotovitev; neprilagojena — večja hitrost, vinjenost, nepremišljeno — zlasti tesno prehitevanje, izsiljevanje prednosti, nepravilna stran vožnje, slabo vzdrževanje ceste, vse starejša — tehnično oporečna vozila ter drugo psihofizično stanje udeležencev cestnega prometa. To so najpogostejši vzroki, ki vplivajo na tako veliko število prometnih nezgod z mrtvimi in telesno poškodovanimi ljudmi. Zelo zanimiv, pomemben in skrb zbujajoč podatek v analizi je tudi ta, da so veliko večino nezgod povzročili občani iz Pomurja. Od 440 analiziranih hujših nezgod v letu 1987 so občani iz Pomurja povzročili 396 nezgod, občani iz drugih območij SR Slovenije 18, tujci 12, občani iz drugih republik 10 in zdomci 4. Sorazmerno temu številu je bila seveda večina Pomurcev tudi udeležencev nezgode (oškodovani, poškodovani). Pri tem se moramo vprašati: Zakaj tako? Kaj to pomeni za nas? Ali nam je res tako malo mar za človeška življenja, zdravje ljudi, velike materialne škode, ali smo res tako nedisciplinirani itd.? Le redko se zgodi, da so vprašanja prometne varnosti kljub strahotam, ki jih skrivajo statistični podatki, tako zanimiva, da spodbujajo razmišljanja in odzive. Nikomur, ki se vsaj malo zanima za dogajanja v cestnem prometu, ni vseeno, kakšne katastrofe ga spremljajo. Za vsemi nesrečami se skrivajo številne družinske in osebne tragedije ter ogromna družbena škoda.

Na število prometnih nezgod in njihove posledice še vedno najbolj vpliva človek kot neposredni in posredni udeleženec v cestnem prometu. Nizka raven prometne kulture in vzgoje ter neodgovorno obnašanje pešcev, voznikov in potnikov je trenutni odsev prometnovarnostnih razmer na cestah tudi v Pomurju. Vsem se nam vedno zelo mudi. Vse preveč vozimo »na pamet«. Vse preveč se zanašamo in pričakujemo, da bo drugi udeleženec pazil na nas. Mnogokrat torej ne pazimo niti nase, kaj šele na drugega. Tudi drugje je skrb vseh dejavnikov, ki lahko vplivajo na prometno kulturo v cestnem prometu, še vedno premajhna.

Milica je s svojim preventivnim in represivnim delom skušala v svoji pristojnosti, kolikor se da, zmanjšati posledice, vendar se stanja ni dalo izboljšati, oz. se le z ukrepi milice in še nekaterih drugih dejavnikov stanja ni dalo spremeniti na boljše. Dejstvo je tudi, da je inflacija precej razvrednotila učinkovitost zakona, predvsem pri denarni kazni. Zagrožena kazen je sestavni del odločitev o tem, kaj je za varnost udeležencev v prometu pomembno. Zato mora biti kazen tudi ustrezno visoka.

Nedvomno, da so gospodarske razmere v preteklosti vplivale, da je v cestnem prometu tudi v Pomurju naraščalo število motornih in priklopnih vozil, traktorjev, delovnih strojev. Ta vozila so sedaj v mnogih primerih postala tehnično oporečna, mnogokrat sicer tudi zaradi pomanjkanja in dragih rezervnih delov. Za Pomurje je značilna tudi velika razvejenost cestnega omrežja, ki po svojem standardu, gradbeni vrednosti in namembnosti v pretežnem delu zaostaja za potrebami izredno dinamičnega in pestrega razvoja cestnega prometa. Ta neusklajenost se kaže predvsem v neustreznih širinah cest, posameznih elementih cest, obsegu in kakovosti njihovega vzdrževanja in drugem.

Zaradi gospodarske krize se sedaj namenja za gradnjo in vzdrževanje cest vedno manj denarja, saj na primer znaša tačas delež od prodanega bencina le 6,9 odstotka. Nekatere evropske države odvajajo tudi do 50 % od cene bencina za gradnjo in vzdrževanje cest. Pri gradnji in rekonstrukcijah cest se je pri nas v preteklosti še posebej zanemarjala in zapostavljala gradnja prometnih površin za pešce in kolesarje, ki so pri nas množična kategorija udeležencev v cestnem prometu. Zavedati se sicer moramo, da sedanje težke družbeno-gospodarske razmere zmanjšujejo prostor za učinkovito reševanje problemov, s katerimi se srečujemo pri prometni varnosti na cesti. Kljub tem težavam pa bi se stanje lahko bistveno izboljšalo.

Varnost prometa na pomurskih cestah od nas vseh zahteva, da spremenimo svoj odnos do urejanja vprašanj varnosti v cestnem prometu in da slehetni izmed nas prispeva k izboljšanju prometne varnosti, da vsak udeleženec v prometu upošteva pravila vožnje in hoje. Dokler se ne bodo posodobile cestne površine, zgradile kolesarske steze in pešpoti zunaj vozišč za motorna vozila in drugo, se bomo morali vsi udeleženci še bolj prilagoditi oziroma upoštevati objektivno stanje in biti bolj pazljivi, strpni in obzirni do drugih ter strogo upoštevati cestno-prometna pravila.

Viktor GRAH

IZOBRAŽEVANJE GASILCEV

Z mladimi kadri h krepitvi gasilske dejavnosti

V vseh štirih občinskih gasilskih zvezah Pomurja so te dni sklenili letošnji ciklus izobraževanja vodilnih gasilskih kadrov in gasilcev v osnovnih organizacijah. Izobraževanje je potekalo na sedežih občinskih gasilskih zvez, po sektorjih in v gasilskih društvih. Tečajev se je tokrat udeležilo veliko število mladih gasilcev, med njimi precej srednješolcev in tudi mladih z višjo izobrazbo, kar je posebno razveseljivo. To pa tudi pomeni, da se sestava članstva v gasilskih organizacijah spreminja. Iz osnovnega znanja je v gasilskih društvih opravilo izpite 812 gasilcev iz 243 gasilskih društev v Pomurju, ki vključujejo okrog štiri tisoč članov. Izpite za gasilske sodnike je uspešno opravilo 42 kandidatov, za strojnike 55, za nižje častnike 97 in za častnike 60 kandidatov. Poleg tega je pri Gasilski zvezi Slovenije opravilo izpit za višje častnike 8 kandidatov iz Občinske gasilske zveze Murska Sobota. Izšolani kader je na nedavnih volilno-programskih občnih zborih gasilskih društev že prevzel vodilne operativne dolžnosti. Tako so tudi pomurski gasilci za okrog 25 odstotkov pomladili svoje vrste, kar bo nedvomno pripomoglo k nadaljnji krepitvi strokovnega znanja gasilcev, ter prispevalo k večjemu utrjevanju preventivne dejavnosti v vseh okoljih.

V tem času čakajo pomurske gasilce preverjanja mobilne sposobnosti, kar bodo predvidoma končali do konca maja. Sicer pa se bodo sedaj začeli javni nastopi, prireditve in tekmovanja gasilcev, ki imajo značaj dokazovanja sposobnosti posameznih enot. Obmejna gasilska društva se bodo udeležila mednarodnih srečanj in tekmovanj z gasilci na Madžarskem in v Avstriji, ki so že tradicionalna. Poleg tega pa bodo obmejna gasilska društva skupaj s sosedi izvedla tudi skupne operativne vaje ter s tem utrjevale dobro medsebojno sodelovanje, ki je zlasti velikega pomena ob raznih požarih in drugih nesrečah. Vrsta gasilskih aktivnosti bo posvečena tudi 11. kongresu Gasilske zveze Slovenije, ki bo od 18. do 19. junija letos v Celju. Tako bodo pomurski gasilci angažirani skorajda vse proste dneve od maja do oktobra.

Feri Maučec

RAZSTAVA NEMŠKIH OVČARJEV BO V MURSKI SOBOTI

V soboto, 21. aprila, bo na igrišču NK Mura v Murski Soboti republiška razstava nemških ovčarjev. Na njej bodo sodelovali le čistokrvni psi z rodovnikom. Sodil bo kinološki sodnik, vzreditelj in mednarodni mojster, Günther Köllges. Prireditev, katere organizator je Kinološko društvo Murska Sobota, se bo začela ob 7. uri. Po končanem ocenjevanju bodo mimohod prvakov, izbor prvaka pasme in podelitev pokalov in diplom. Nastopili bodo tudi vodniki s psi iz Avstrije in Italije. Poskrbljeno bo tudi za prijetno počutje vseh obiskovalcev, zato so še posebej vabljeni starši z otroki in šolarji.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Huda prometna nezgoda v Žižkih

Spomladansko vreme omogoča delo v vinogradih in na njivah. Promet je postal živahnejši, žal pa so v porastu tudi prometne nezgode. V minulem tednu je bil vzrok za večino prometnih nezgod alkohol, ki je ob neprimerni hitrosti najpogostejši vzrok za prometne nesreče.

NEPROSTOVOLJNO KOPANJE V POTOKU

12. aprila se je zgodila prometna nezgoda v naselju Boračeva. Voznik neregistriranega motornega kolesa Miran Simončič iz G. Radgone se je z neprimerno hitrostjo in pod vplivom alkohola peljal proti Janežvemu Vrhu. Pri boračevskem potoku ga je zanesło, zapeljal je v globok potok in se poškodoval.

OTROK PRED AVTOMOBIL

13. aprila se je iz Radenec proti Ljutomeru peljal z osebnim avtomobilom Franc Janušek iz Miklavža. V Ilijaševcih je na desni strani vozišča stala večja skupina otrok, med njimi tudi D. K. iz Ilijaševec. Ko je voznik pripeljal do skupine, je otrok skočil pred avtomobil. Kljub zaviranju je avtomobil zadel otroka. Ta se je pri trčenju hudo poškodoval.

IZSILJEVAL PREDNOST

14. aprila se je zgodila prometna nezgoda na Tišinski cesti v M. Soboti. Voznik kolesa Jože Bagari iz M. Sobote se je peljal po ulici Mikloša Kuzmiča proti magistralni cesti. Prezrl je znak STOP, zapeljal čez cesto in trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozil Štefan Ritlop iz Dobrovnika. Kolesar se je poškodoval.

PREHITRA VOŽNJA

14. aprila se je zgodila prometna nezgoda pri Lipovcih zaradi neprimerne hitrosti voznika osebnega avtomobila Marjana Repiča iz M. Sobote. Repič je vozil iz Beltinec proti M. Soboti. Ko je pripeljal do gostilne Rajbar, je na prehodu za pešce zadel Jožeta Casarja, ki je izstopil iz avtobusa in prečkal cesto. Pešec se je lažje poškodoval.

NENADNO PREČKANJE CESTE

15. aprila se je zgodila prometna nezgoda v G. Radgoni. Kolesarka S. Kocbek z Orehovega Vrha se je peljala proti Mariboru. V križišču na Partizanski cesti je nenadoma stopila na cesto Marija Peternel iz Žepovec. Pri trčenju s kolesarko se je Peternelova poškodovala.

TRČIL V TRAKTOR

16. aprila se je zgodila v Žižkih huda prometna nezgoda, ki je terjala človeško življenje. Voznik traktorja Martin Horvat iz Žižkov se je peljal po lokalni cesti od V. Polane proti Žižkom. Vozil je po sredi cesti, domnevno vinjen, v trenutku, ko je iz nasprotne smeri pripeljal, tudi po sredi ceste, voznik motornega kolesa Š. V. iz V. Polane. Motorist se je zaletel v traktorsko gumo, padel po cestišču in se tako hudo poškodoval, da je poškodbam podlegel.

ZALETEL SE JE V OBCESTNI SMERNIK

17. aprila se je zgodila prometna nezgoda v Turnišču. Kolesar Ivan Dugar iz Gomilice se je pod vplivom alkohola peljal skozi Turnišče proti Gomilici. Na koncu vasi ga je premagal akohol, saj se je zaletel v obcestni smernik, potem pa padel v jarek in se poškodoval.

ABC POMURKA
AGROSERVIS, p. o.
69000 Murska Sobota, Kroška cesta 58
telefon: (069) 21-630

SERVIS motornih vozil in kmetijskih strojev

Lastniki kombajnov Zmaj, sedaj je čas, da naročite in kupite rezervne dele za vaše stroje.
Naročila sprejemamo vsak dan od 7. do 15. ure.
Poskrbite, da bodo vaši stroji v sezoni delovali nemoteno!

PRODAJA vozil zastava in rezervnih delov

zaščita Dinitrol zaščita anti-explo

ABC POMURKA
KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA
Lendava o. sol. o.

ABC POMURKA
KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA
LENDAVA

RAZPISUJE

na podlagi sklepov zadružnega sveta Kmetijske zadruge in v skladu s samoupravnimi akti naslednja dela in naloge

1. Individualni poslovodni organ — direktor Kmetijske zadruge
2. Tajnik Kmetijske zadruge

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

Pod 1.:
— visoko- ali višješolska izobrazba agronomske, ekonomske ali pravne smeri,
— tri leta (pri visokošolski) oziroma pet let (pri višješolski izobrazbi) delovnih izkušenj pri poslovodskih delih in nalogah oziroma pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostni in v podobnih organizacijah združenega dela,
— ustrezne moralnopolitične kvalitete.

Pod 2.:
— višješolska izobrazba pravne ali upravne smeri
— štiri leta delovnih izkušenj, od tega vsaj eno leto pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
— ustrezne moralnopolitične kvalitete.

Mandat za razpisana dela in naloge traja štiri leta.
Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ABC POMURKA, Kmetijska zadruga Lendava, Partizanska 5, 69220 Lendava.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po roku za zbiranje ponudb.

IMP IKO TOZD SKIP 61210 Ljubljana-Šentvid, Celovška 479, telefon 061/52861, telex 31473 yu

IZDELUJE GASILSKE CISTERNE

Tehnični podatki:

Osnovna šasija	TAM 130 T 11 BG-CV2,9
Nadgradnja	cisterna 5 kubičnih metrov
Material	Legirani aluminij
Črpalka	GC 16/8 sA — Turboinštitut
Pretok	5 do 50 l/sekundo
Tlak	10—160 m,
Signalizacija	MES — TEGRAD z govorno napravo
Barva	Japonsko rdeča ali po izbiri

Cisterna je namenjena za prevoz pitne vode ali tehnološke vode in ima zato tudi črpalko. Črpalni sistem omogoča polnjenje iz hidranta ali črpanje iz drugih virov. Dodatni gibljivi reflektor je nameščen na sprednji strani. Signalna naprava MES ima poleg opozorilnih luči in sirene tudi mikrofon s pripadajočimi napravami.
Po posebnem naročilu vgradimo tudi top in pralne naprave za ceste, s pnevmatičnim krmiljenjem. Črpalka ima os iz nerjavečega materiala in tesnilni sistem, ločen od črpalčnega. S tem je celoten sistem urejen tako, da je varen za prevoz pitne vode in različne prehrane.

Prednosti so:

— večja količina vode kot pri jekleni konstrukciji,
— cisterna in črpalka sta iz nerjavečega materiala,
— z nizko lego cisterne je nizko tudi težišče vozila kar povečuje stabilnost,
— sistem prekatov v cisterni preprečuje pljuskanje,

S prelivno cevjo je cisterna zaščitena proti preobremenitvi.

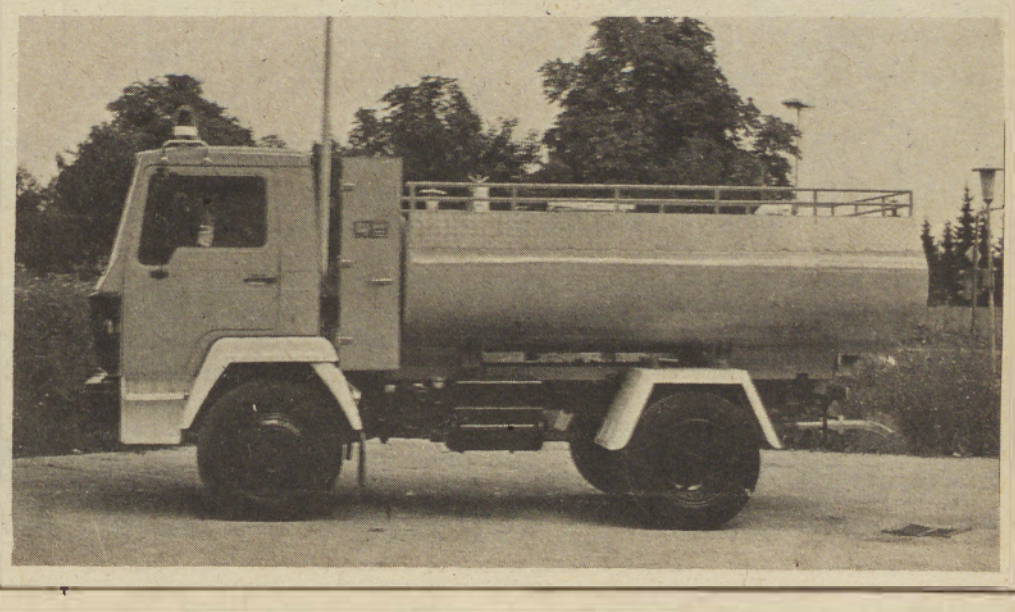

Pred referendumom v KS Železne Dveri

V tem času se v Krajevni skupnosti Železne Dveri končuje referendumsko obdobje, v katerem so zbrali s krajevnim samoprispevkom nad 39 milijonov dinarjev in z njimi med drugim uresničili naslednje naloge: plačali so anuitete za posojilo za ceste, preplastili štiri kilometre cest, gramozirali 23 kilometrov cest, izkopali odtočne jarke in vstavili kanale, uredili vire pitne vode in zajetja za gašenje, sofinancirali asfaltiranje ceste Ilovci—Kajžar in nogometnega igrišča pod Železnimi Dvermi ter kupili opremo za GD Gresovščak.

S pripravami na naslednje referendumsko obdobje za čas 1988—1993 so pričeli že ob koncu lanskega leta. Na organih krajevne skupnosti in skupaj z DPO so oblikovali osnutek programa in ga v marcu posredovali v razpravo na zbore občanov, kjer je bil ugodno sprejet. Med drugim zajema: sofinanciranje preplastitve občinske ceste Slamnjak—Ilovci in krajevnih cest, asfaltiranje krajevnih cest po dogovorjenem programu, vzdrževanje makadamskih cest, urejanje virov pitne vode in zajetij za gašenje, opremljanje in usposabljanje enot NZ, CZ ter gasilskih društev, gradnjo trafo postaj in sofinanciranje napeljave primarne telefonije za naselja, kjer telefonov še ni.

Da bi program lahko uresničili, so se na zborih občanov odločili za enotno višino krajevnega samoprispevka za vsa naselja: 3 odstotke od neto OD vseh zaposlenih in pokojnin, 25 odstotkov od katastrskega dohodka in 3 odstotke od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini. Vsako gospodinjstvo se bo obvezalo tudi za manjše delovne naloge.

Glasovanje za uvedbo krajevnega samoprispevka bo v nedeljo, 24. aprila, na običajnih glasovalnih mestih, vrstni red izvajanja referendumskega programa pa bo sprejet pozneje na organih krajevne skupnosti

Ana J. in Milan Š.

AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA

Obveščamo potnike, da smo uvedli novo mestno avtobusno linijo med Mursko Soboto in bolnico Rakičan. Avtobus vozi po naslednjem voznem redu:
MURSKA SOBOTA—BOLNICA—MURSKA SOBOTA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Km	Postaje
5.45	6.45	7.45	8.45	10.10	11.45	12.45	13.45	14.45	15.45	17.45	19.45	0	M. Sobota AP
5.48	6.48	7.48	8.48	10.13	11.48	12.48	13.48	14.48	15.48	17.48	19.48	2	Bakša
5.51	6.51	7.51	8.51	10.16	11.51	12.51	13.51	14.51	15.51	17.51	19.50	3	Bolnica

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
6.21	7.21	7.59	8.59	10.36	11.59	13.21	14.21	15.11	16.11	18.21	20.21
6.17	7.17	7.55	8.55	10.32	11.55	13.17	14.17	15.07	16.07	18.17	20.17
6.15	7.15	7.53	8.53	10.30	11.53	13.15	14.15	15.05	16.05	18.15	20.15

Opomba:

Vozi ob delavnikih: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24
Vozi ob sobotah: 1, 2, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 19, 20, 22, 24
Vozi ob nedeljah 1, 7, 9, 10, 11, 13, 19, 21, 22, 23.
Vozi s postajališča pred kioskom.
Vozni red velja od 11. 4. 1988!

Električni grelci za radiatorje aklimat

aklimat

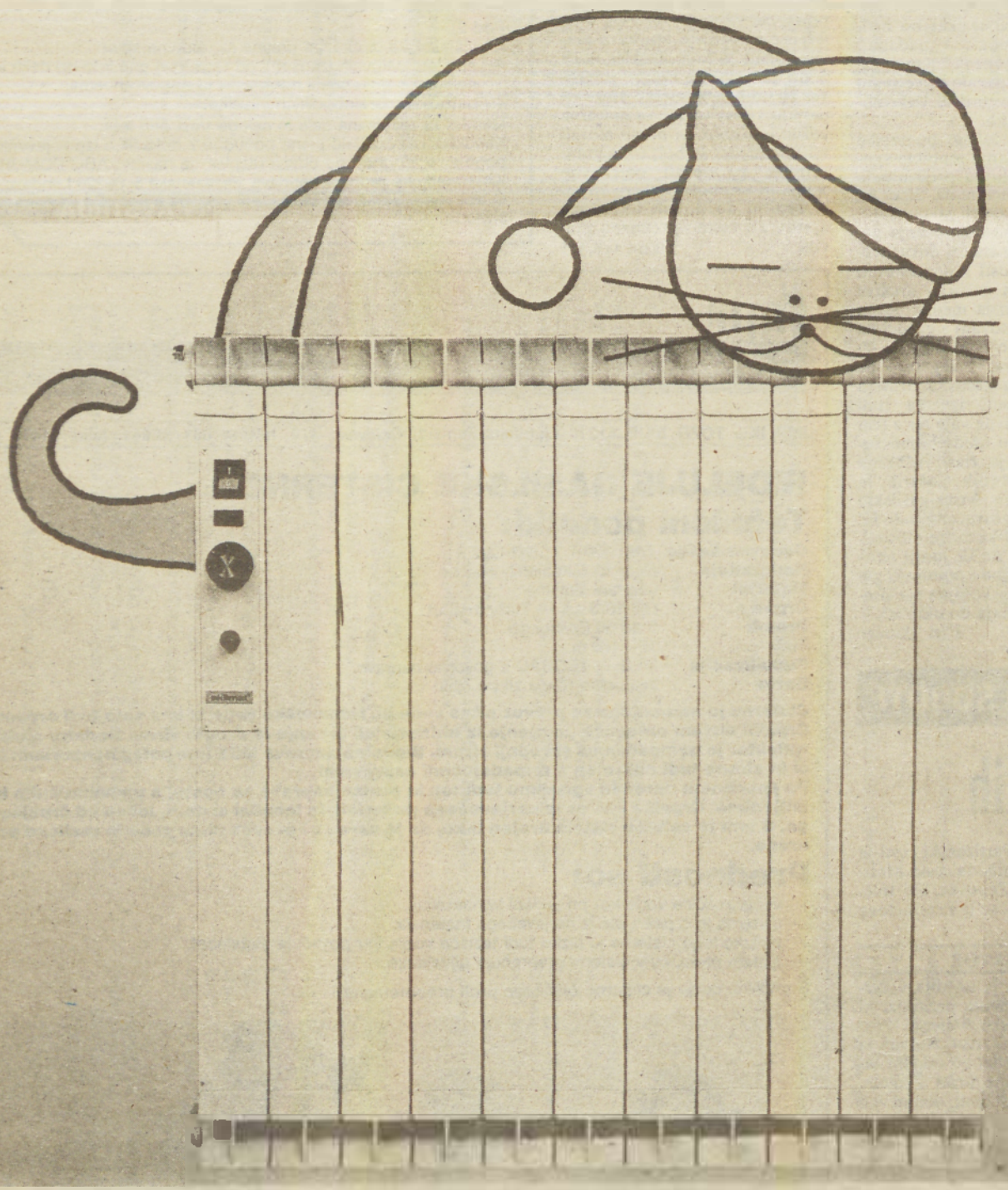

V jesenskih in spomladanskih mesecih se skoraj vedno srečujemo z neugodnimi temperaturnimi spremembami. Večkrat smo v dilemi ali je potrebno vključiti centralno ogrevanje, saj zunanje temperature še niso tako nizke. Aluminijski radiator z vgrajenim električnim grelcem omogoča izredno hitro, učinkovito in poceni ogrevanje. S takšnim električnim radiatorjem vam ni potrebno vključevati celotne centralne kurjave,ampak ogrevate samo tiste prostore v katerih se največ zadržujete.

MARIBORSKA LIVARNA
62000 Maribor, Oreško nabrežje 9

Mercator - Univerzal

MERCATOR-UNIVERZAL
trgovina na drobno
LENDAVA, Partizanska 22
komisija za delovna razmerja

objavlja

dela in naloge
operater-strojni knjigovodja
Pogoji:
— ekonomski tehnik
— 2 leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih
— poskusno delo 2 meseca
Pisne prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela sprejemamo 8 dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po sklepu komisije za delovna razmerja.

ABC POMURKA
VELETRGOVINA Potrošnik N. SOL. O.
MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2
POŠTNI PREDAL 39
TELEFON HC 21 511
GLAVNI DIREKTOR 21 164
TELEX 35235 YU POMS
DS SKUPNE SLUŽBE, Murska Sobota, Arh. Novaka 2

ABC Pomurka
Veletrgovina Potrošnik, n. sol. o., Murska Sobota

RAZPISUJE

v skladu z določili statutov in sklepov delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela VELEPRODAJA, PRESKRBA, IZBIRA in MERKUR naslednja dela in naloge:

I. TOZD VELEPRODAJA
1. vodja PE I Živila in pijače
2. vodja PE I Gradbeni material in Železnina
3. vodja PE II Gradbeni material in Železnina
4. vodja PE I Galanterija, Tekstil in Usnje
5. vodja PE I Agrooprema
6. poslovodja PE Skladišče galanterija
7. poslovodja PE Skladišče tekstil
8. poslovodja PE Skladišče železnina
9. poslovodja PE Skladišče usnje
10. poslovodja PE Skladišče Agrooprema
11. poslovodja PE Skladišče gradbeni material
12. poslovodja PE Skladišče pijače

II. TOZD PRESKRBA
1. vodja komerciale
2. vodja PE — 2 izvrševalca
3. poslovodje PE v Murski Soboti:
   — Market Park — oddelka: Samopostrežnica, Okrepčevalnica
   — Samopostrežnica Kolodvor
   — Živila
   — Dom
   — Naselje
   — Shoping, samopostrežnica
   — Grill
4. poslovodje PE na podeželju:
   — Rogašovci
   — Kuzma
   — Gederovci
   — Šalovci 26
   — Cankova
   — Moščanci
   — Sebeborci
   — Rakičan 62
   — Rakičan 63
   — Bakovci
   — Krog
   — Špecerija Beltinci
   — Melinci
   — Odranci
   — Blagovnica Ravenka Beltinci — oddelki: Bife, Tekstil, Drobna galanterija, Akustika

III. TOZD IZBIRA
1. poslovodje PE v Murski Soboti:
   — Blagovnica — Oddelki: MBM, Usnjena galanterija, Samopostrežnica, Drobna galanterija, Gospodinjske potrebščine, Akustika, Mavrica, Pika, Elegant, Ciciban, Otroški oddelek;
   — Salon mode — oddelek: Moška moda
   — Novost
   — Maja
   — Galanterija
   — Tekstil
   — Moda
2. poslovodje PE na podeželju:
   — Izbira, Gornja Radgona

IV. TOZD MERKUR
1. vodja PE Dom tehnike
2. poslovodje PE v Murski Soboti:
   — Dom tehnike — oddelka: Akustika, Šport
   — Tehnopromet — oddelka Tomos, Zastava
   — Salon pohištva
   — Železotehna
   — Kovina
   — Kemikalije
   — Agrooprema
   — Kurivo-gradivo
3. poslovodje PE na podeželju:
   — Les-pohištvo, Beltinci
   — Železnina, Beltinci
   — Železnina, Gornja Radgona
   — Železnina, Petrovci
   — Železnina, Tišina

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
Pod I. 1 do 5:
— višja ali srednja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri,
— 4 leta delovnih izkušenj;
6 do 12:
— srednja izobrazba komercialne ali poslovodske smeri oz. VK delavec trgovske ali druge ustrezne smeri,
— 3 leta delovnih izkušenj.
Pod II. 1:
— višja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri,
— 5 let delovnih izkušenj.
Pod II. 2 in IV. 1:
— višja ali srednja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri,
— 4 leta delovnih izkušenj.
Pod II. 3 in 4, III. 1 in 2 in IV. 2 in 3:
— srednja izobrazba (komercialne ali poslovodske smeri oz. VK delavec trgovske ali druge ustrezne smeri) ali KV delavec trgovske ali druge ustrezne smeri,
— 3 leta delovnih izkušenj.
Izbrani kandidati bodo imenovani za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov: Veletrgovina Potrošnik Murska Sobota, Arhitekta Novaka 2. Razpis velja 15 dno po objavi.

Radijski in televizijski spored od 22. do 28. aprila

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Lepo je v naši domovini biti mlad . . . mladinska oddaja, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — 21 232 — propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.45—12.40 in 16.00—00.10 Teletekst RTV Ljubljana, 10.00 Tednik, 11.00 Mednarodna obzorja, 11.40 T. Mann: Izpovedi pustolovca Feliksa Krulla, ponovitev 3. dela, 16.35 Mozaik, ponovitev Tednika, 17.35 V znamenju dvojčkov: Mucin rojstni dan, 17.50 Grizli Adams, 12. del ameriške nanizanke, 18.15 Zlato in srebro, dokumentarna oddaja TV Sarajevo, 19.01 Obzornik, 19.30 TV dnevnik, 19,59 Zrcalo tedna, 20.22 H. Dietl—P. Süskind: Kir Royal, 6. — zadnji del, 21.25 Zmagoslavje zahodne civilizacije, 13. — zadnja oddaja, 22.15 TV dnevnik, 22.30 Ciklus filmov Ingmarja Bergmana: Dežuje na najino ljubezen.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik, 17.30 Otroška oddaja, 18.00 Znanstveni pogovori, izobraževalna oddaja, 18.30 Velesejemski TV biro, 18.40 Številke in črke, kviz, 19.00 Domači ansambli: ansambel Ivana Ruparja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 A. Berg: Wojczek, opera, 22.00 Shoa, ciklus dokumentarnih filmov.

TV ZAGREB

8.25 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Reška kronika, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Lovec (nadaljevanka), 20.55 Kviz, 22.00 Dnevnik, 22.20 Kulturni magazin, 23.50 Nočni program

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Ordinacija v ulici Bülow, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Veseli jocker, 22.05 Šport, 22.35 Umetnine,

Drugi program
16.00 Glasbena želja, 16.45 Hotel, 17.30 Svet živali, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Avstrija 2000, 21.20 Apartheid, 22.00 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

9.05 Pasja sreča, veseloigra. 10.15 Delta, pon. 10.40 Telovadba za invalide. 17.05 Poročila. 17.10 Spored za 3 dni. 17.15 Letni kolobarji, za upokojence. 17.45 Teka. 18.00 Okno, služnostni program. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Kramljanje, spored Tamasa Vitrayja. 21.20 Parabola. 21.50 Pori jazz 1987. 22.20 Deseti dan, francosko-italijanski film. 0.05 TV dnevnik.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža, Strokovnjak odgovarja, 17.40 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21 232)

TV LJUBLJANA

7.50 Video strani, 8.00 Radovedni taček: Tekmovanje, 8.15 Pamet je boljša kot žamet: Učena pepelka, 8.20 V znamenju dvojčkov, 8. oddaja, 8.50 U. Gyula: Sinjemodri Peter, lutkovna igra, 9.55 Periskop, 10.55 Republika revija MPZ Zagorje, 6. oddaja, 11.55 Ponovitev—Izbor tedenske programske tvornosti, 18.25 Kratek film, 19.00 Vreme, 19.30 TV dnevnik, 19.59 Naš utrip, 20.22 Žrebanje 3 × 3, 20.30 M. Laurence: Vrnitev v Paradiž, 26. del, 21.20 Križ kraž, 22.45 Tv dnevnik, 23.00 Samomorilske smrti, ameriški film.

Oddajniki II. TV mreže:
14.40 Jugoslavija, dober dan, oddaja TV Priština, 15.05 Carjevič Proša, sovjetski film, 16.40 Osma ofenziva, ponovitev nadaljevanke, 17.40 Majska revija, otroška oddaja, 18.40 Dallas, ameriška nadaljevanka, 19.30 TV dnevnik, 20.15 Glasbeni večer: glasba v Srbiji 88, prenos zaključnega večera, 21.45 Poročila, 21.50 Odaja iz kulture, 22.20 Športna sobota.

TV ZAGREB

9.00 Tv v šoli, 17.10 Poročila, 17.15 Tv koledar, 17.25 Dok. film, 17.45 Narodna glasba, 18.15 Prisrčno vaši, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Concertino, 20.15 Boljše življenje, 21.05 Posilstvo Richarda Becka (film), 22.35 Dnevnik, 22.50 Nočni program

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli. 10.35 Ponovitve, 13.50 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Nogomet, 19.00 Vesela sobota, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Štirje proti Williju, 21.55 Večer za Hansom Heinzlom, 22.40 Da, minister, 23.05 Glasbena scena 88, 23.55 Srce je adut,

Drugi program
15.30 Pogovor z Marcelom Prawyjem, 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Ljuba družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Novosti iz sveta filma, 18.30 Avstrija v sliki,

TV MADŽARSKA

8.05 Naš ekran, pon. 8.30 Kviz. 9.04 Tretji kanal. 9.50 Za otroke. 10.35 Perpetuum mobile. 11.05 Prevračanje. 11.35 Sosedje, pon. 26. dela. 14.45 Pesem doni. 15.05 Narek, francoska serija. 16.10 Afrika, dokumentarna serija. 17.00 Dnevnik. 17.35 Barkochba. 18.15 Način življenja. 18.40 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Sodni dan, TV igra. 21.25 Igralka Maria Barta. 22.15 TV dnevnik.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (Pred dnevom OF, kmetijska, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21 232)

TV LJUBLJANA

8.55—22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 9.10 Video strani, 9.20 Živ žav, 10.15 Grizli Adams, ponovitev 12. dela ameriške nanizanke, 10.40 M. Laurence: Vrnitev v Paradiž, ponovitev 26. dela, 11.30 Domači ansambli: Fantje s Krasa, 12.00 Kmetijska oddaja TV Sarajevo, 13.00 Glasbena oddaja, 13.45 J. Dietl: Sinovi in hčere steklarja Jakoba, 4. del, 14.45 Igrani film, 16.35 Prisluhnimo tišini, 17.15 Predstavitev popevk za pesem Evrovizije 88, 2. del, 17.45 Ex Libris, 19.01 TV mernik, 19.30 TV dnevnik,20.07 Bogdan Pop Gorčev: Trst via Skopje, 5. del, 21.05 Zdravo, 22.35 Video strani.

Oddajniki II. TV mreže:
8.55 Poročila, 9.00 Danes za jutri in igrani film, 12.00 Anglunipe, oddaja v romščini, 14.00 Športno-zabavno popoldne, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Poljudnoznanstveni film, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Mali koncert, 21.20 Športni pregled, 21.50 Reportaža z nogometne tekme Hajduk:Partizan.

TV ZAGREB

9.25 Nedeljsko dopoldne, 10.55 Jasenovac: obletnica pobega taboriščnikov (prenos), 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Izobraževalna oddaja, 13.30 Družinski magazin, 14.00 Skrivni dnevnik Adriana Molea, 14.50 Resna glasba, 15.35 Dokumentarno popoldne, 17.20 Življenje, solze in ljubezen (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ljubezen nam je vsem v pogubo (drama), 21.00 Vsi kraljevi ljudje, 22.30 Dnevnik, 22.50 Nočni program

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 14.40 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Münchhausnova zadnja ljubezen (tv film), 22.00 Francoske volitve, 22.15 Spektrum, 23.00 Imate radi klasiko?,

TV MADŽARSKA

11.10 Glasbeni butik. 12.00 TV kviz. 12.10 Poročila. 14.20 Atletinja M. Koch, portret. 14.50 Kviz: Beseda, glasba, slika. 15.45 Delta. 16.20 Oglejmo si skupaj. 16.50 Srečno pot, spored po želji delavcev v prometu. 18.30 Pravljice. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.10 Stari, kriminalka. 21.10 Aktualni razgovor. 22.00 Telešport.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Športna oddaja, 17.30 — Glasba-reklame—glasba, Priporočajo vam, 18.00 — Iskanje-znanje-ustvarjanje, 18.15 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.45—12.35 in 16.30—23.20 Teletekst RTV Ljubljana, 10.00 Naš utrip, 10.15 Zrcalo tedna, 10.30 Pravi pogum, ameriški film, Mozaik, ponovitev, 17.30 Radovedni Taček: Medved, 19.01 Obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.07 J. Chapot: Pogled v ogledalu, 1. del, 21.05 Omizje.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik, 17.30 Čudežna soba, otroška oddaja, 17.45 Najlepše antične pripovedke, otroška oddaja, 18.00 Beograjski TV program, 19.00 Indirekt, oddaja o športu, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Umetniški večer: portret Spencerja Tracyja, ameriški dokumentarni film, 21.25 Morje trave, ameriški (čb) film.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

TV ZAGREB

8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Bjelovarska in varaždinska kronika, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vanja (drama), 21.05 Znanost, 21.50 Dnevnik, 22.10 Nočni program

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Ordinacija v ulici Bülow, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Mike Hammer, 22.05 Zen in japonska kultura,

Drugi program
16.00 Glasbene želje, 17.30 Nova tovarja, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Elegantni pes, 21.15 Schilling, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Dediščina (film), 0.10 Colombo,

TV MADŽARSKA

Prvi program ne oddaja, oddajniki druge mreže pa od 20.00 do 21.00 prenašajo programe regionalnih studiev Budimpešta, Pecs, Szeged.

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — V živo . . ., 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.45—11.25 in 16.20 23.35 Teletekst RTV Ljubljana, 10.00 TV mozaik—Šolska TV, 11.00 Tuji jeziki: Angleščina, 39. lekcija, 16.50 Mozaik—Šolska TV, ponovitev, 17.40 Pamet je boljša kot žamet: Sol—Prijatelj voznika in sovražnik avtomobila, 17.45 Tedenski zabavnik, 3. oddaja TV Sarajevo, 19.01 Obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.07 Koncert Dimitrisa Sgourosa, 21.40 Osmi dan, oddaja o kulturi, 22.20 TV dnevnik, 22.35 Video godba.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik, 17.30 Otroška oddaja, 18.00 Tuji jeziki: Angleščina, 39. lekcija, 18.30 Mostovi, 19.00 Zabavnoglasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Dokumentarni program: Po sledovih Slovencev v svetu ali Ljubljana—srce OF, 20.45 Žrebanje lota, 20.55 Zabavni torek, 22.30 Odaja iz kulture.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

TV ZAGREB

8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Osiječka kronika, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Queenie (nadaljevanka), 21.05 Teme in dileme, 22.35 Dnevnik, 22.55 Nočni program

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Ordinacija v ulici Bülow, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Naše vesolje, 21.07 Dediščina Guldenburgov, 21.55 Super fliper, 22.22 Vražji ženski (film) 0.20 Velika dolina (nadaljevanka),

Drugi program
16.00 Glasbene želje, 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritve, 18.00 Alf, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.16 Avstrijski kviz, 21.07 Kdo se boji črnega moža?, 22.00 Čas v sliki,

TV MADŽARSKA

9.05 Šolska TV. 10.00 Peščeni snop, TV film. 11.00 Telovadba za invalide. 17.15 TV program za 3 dni. 17.20 Afganistan, ob nacionalnem prazniku. 17.40 Davek na TV, razgovor. 18.40 Nils Holgersson, risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Vsi smo šoloobvezniki, 4. del češke serije. 21.00 Studio '88, kulturni tednik. 21.45 Kardiologija, zdravstvena serija. 22.05 Ljubezen brez meja. 22.40 TV dnevnik.

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

PRENOS SPOREDA RADIA LJUBLJANA

TV LJUBLJANA

9.45 12.30 in 14.45—23.15 Teletekst RTV Ljubljana, 10.00 Ne jejte slik, angleška mladinska oddaja, 11.00 Koncert Dimitrisa Sgourosa, ponovitev koncerta ali Igrani film, 15.15 Mozaik, ponovitev, 15.15 Osmi dan, oddaja o kulturi, 15.55 Mostovi, 16.35 P. Stroyer: Pepe s trobento, 16.50 D. Zajc: Kralj Matjaž in Alenčica, lutkovna igra, 18.15 Male razlike in njihove velike posledice II.: Vloga spolov v sredstvih množičnih občil, 19.30 TV dnevnik, 20.07 Film tedna: Moja draga Iza, slovenski film, 21.35 Mali koncert: Ana Pusar-Jerič, 22.05 Portret: Vilko Ukmar, 22.45 Kobarid: kajak—kanu.

Oddajniki II. TV mreže:
15.45 Budimpešta: Nogomet—Madžarska:Anglija, 17.30 Indijanske legende, otroška oddaja, 18.00 Izobraževalna oddaja, 18.30 Risanka, 18.40 Številke in črke, kviz, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Glasbeni večer, 21.30 Poročila, 21.35 Umetniški večer: Mess

TV ZAGREB

8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Karlovška, siška in gospiška kronika, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Oldrich in Božena (film), 21.35 Dnevnik, 21.55 Potopis, 22.25 Nočni program

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Ordinacija v ulici Bülow, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Velike sanje, 22.15 Bavarske dragocenosti, 22.20 Fantastično potovanje (film), 0.00 FBI,

Drugi program
16.00 Glasbene želje, 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Tv kuhinja, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki 20.15 Reporterji vojne, 21.00 Šport, 22.35 Čas v sliki, 22.55 Nočni studio

TV MADŽARSKA

9.05 Nevarna življenjska doba, TV film. 10.30 Klasične burleske. 14.50 Nogomet: 1. tekma: Madžarska—Francija, kvalifikacije za olimpijske igre, 2. tekma: Madžarska- Anglija, prenos iz Nép stadiona. 18.50 Literarne uganke za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Atentatorji so med nami, dok. film. 21.00 Šestinšestdeset, aktualni razgovor. 21.50 Reportaža o Vietnamu.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Oddaja o kulturi, 17.30 — Glasba-reklame-glasba, 18.00 — Povejmo javno, 18.15 — Svet Romov-Romano vilago, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.45—12.40 in 15.50—23.35 Teletekst RTV Ljubljana, 10.00 Mozaik — Šolska TV, 11.10 Zadnji val, avstralski film, 16.35 Mozaik-Šolska TV, ponovitev, 17.45 Indijanske legende, 3. del kanadske nanizanke, 18.15 Naša pesem, 1. oddaja, 19.01 Obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.07 Tednik, 21.20 T. Mann: Izpovedi pustolovca Feliksa Krulla, 4. del, 22.10 TV dnevnik, 22.25 Jubilejna teveteka, 16. oddaja.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik, 17.30 Majhna nada, otroška oddaja, 18.00 Potopis, 18.40 Številke in črke, kviz, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Filmski večer — Obarvana svetloba, 22.30 Moderna medicina: Operacija oči, 4. — zadnji del.

TV ZAGREB

8.30 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Splitska kronika, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama — politični magazin, 21.15 Glasbena oddaja, 21.50 Dnevnik, 22.10 Nočni program

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Ordinacija v ulici Bülow, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kaj bi bilo, če . . .?, 21.55 Jezen molk (film), 23.25 Uporniki Liang Šan Poja (nadaljevanka),

Drugi program
16.00 Glasbene želje, 17.15 Indonezija, 18.00 Šport, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitična oddaja, 21.05 Dinastija, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Klub 2

TV MADŽARSKA

9.05 TV doktor, rehabilitacija bolnih otrok. 9.15 Tretja meja, pon. 2. dela. 10.10 Podij. 16.45 Tretji kanal. 17.30 Magazin Alpe-Jadran. 18.10 Samo za besedo, za boljši jezik. 18.20 Telešport. 19.15 Žrebanje lota. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Forum; priprave na deželno partijsko konferenco. 21.15 Stepa, kratki film. 21.25 Vabank, poljski film. 23.15 TV dnevnik.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

OD TEMELJEV DO STREHE

opekarna Ptuj

opekarna Ptuj

62250 PTUJ, Žabjak 1,
telefon: 062/775-111
Prodajno skladišče Gornja Radgona,
telefon 069/74-396

V novih prodajnih prostorih vam dajemo vse informacije ter svetujemo najboljše in najcenejše možnosti pri gradnji. Ponujamo vam opečne, betonske in druge izdelke za gradnjo.
— montažne preklade
— montažne mednadstropne konstrukcije
— opečni izdelki
— betonski izdelki
— pohodne klinker plošče

Kino

SPORED FILMOV V KINU »PARK« M. SOBOTA od 21. o 28. aprila

21. aprila ob 18. uri novozel. film VELEMESTNI ROKERJI

21. aprila ob 20. uri amer. akc. film KOMANDO LEOPARD

22. aprila, ob 18. in 20. uri amer. akc. film KOMANDO LEOPARD

24. aprila ob 16. uri amer. film TAM, KJER REKA POTEMNI

24. aprila ob 18. in 20. uri amer. akc. film KOMANDO LEOPARD

25. in 26. aprila ob 18. in 20. uri amer. film ELIMINATOR

27. in 28. aprila ob 18. in 20. uri amer. pustol. film SUPERDEKLE

Prodam

TRAKTOR IMT 533 prodam. Informacije ob nedeljah od 10. do 12. ure. Franc Kocbek, Orehovski Vrh 27, p. Gornja Radgona. M-19636

SENO prodam. Telefon (069) 79 615. M-19638

RENAULT 4 prodam Alojz Karba, Kristanci 4, p. Ljutomer. IN-18257

OSEBNI AVTO MERCEDES, tip 115, in motorno kolo puch, starejši letnik, prodam. Zdenko Novak, Radomerje 14 G, Ljutomer. IN-18249

KRAVE (po izbiri), dobre mlekarice, in vonograd (razkriški breg), 30 arov (rizling, pošiper, muškat), prodam. Naslov v upravi lista. IN-18250

FORD ESCORD KARAVAN 1300, letnik 1973, prodam. Emil Simonič, Logarovci 11 b, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-18252

KOZLA, pasme alpina, čistokrvnega, in tri koze z mladiči prodam. Roman Plohl, Ormoška 19, Ljutomer. IN-18255

GARAŽNA VRATA, malo rabljena, široka 2,60 m, prodam. Lovro Janežič, Mali Brebrovnik, p. Ivanjkovci. IN-18259

PLETILNI STROJ TOYOTA prodam. Krog, Plečnikova 51 M-3773

PRIKOLICO ZA KAMPIRANJE (za vrtno lopo), sedežno garnituro (ležišče) in peč buderus za centralno ogrevanje, 30.000 kalorij, ugodno prodam. Telefon zvečer: 22 008. M-3775

POČITNIŠKO HIŠICO blizu Radenec, parcelo 1325 m², ob asfaltni cesti (voda, elektrika), takoj vseljivo, prodamo. Informacije pri odvetniku Lečku, telefon: 062 631 059. M-3776

JETTA, letnik 1981, naprodaj. Moravske Toplice, Na bregu 2, telefon: 48 277. M-3778

BREJO KRAVO, 8 mesecev, prodam. Žižki 124. M-3779

ZASTAVO 101 in FORD CAPRI, oba starejši letnik, po nizki ceni prodam. Odranci 27. M-3780

ENOSTANOVANJSKO HIŠO z velikim vrtom v Šratovcih pri Radencih prodam. Telefon 9949 7452 1442 po 17. uri. M-3782

JAWO 350, registrirano do 1. 7. 1988, 770.000.— din, in motorno žago holemiti, rabljeno eno sezono, prodam. Kuhar, Hrastje-Mota 61. M-3783

MLADO KRAVO s teletom prodam. Lipovci 86. M-3784

KORUZO v zrnju prodam. Lipovci 59. M-3785

ŽAGO OLEO MAC 240 z okvaro in rezervno verigo prodam. Lipa 1. M-3787

RENAULT 4, letnik 1977, motor potreben manjšega popravila, prodam. Tel.: 26 040. M-3788

KUHINJSKO POHIŠTVO prodam. Gederovci 13. M-3789

GLASBENI STOLP MTC, nov, 2 × 20 W, prodam. Telefon 22 870. M-3790

KRAVO, mlado, z teletom, prodam. Anton Sajt, Kopališka 3, Murska Sobota. M-3793

ZASTAVO 750, staro 6 let, generalno obnovljeno, prodam. Tel.: 24 949. M-3794

MOPED TOMOS APN 4 M prodam. Puconci 25 a. M-3799

NESNICE, mlade jarčice, pasme hisex, rjave, stare 12 in 15 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi še eno zastonj. Naročilo sprejema in daje vse informacije: Štefan Bokan, Grad 1, telefon 77 686.

TONSKO KAMERO BRAUN NIZO 4080, super 8, prodam. Naslov v upravi lista. M-3796

CITROEN GS CLUB ter mopeda avtomatik A3 MS in APN 6, ohranjena, prodam. Bakovci, Mladinska 47. M-3797

ZAJCE samce, samice, breje, z mladiči, različnih sort in velikosti prodam. Brus, tel.: 74 260 dopoldne od 10. in popoldne od 17. ure dalje. Trubarjeva 4, G. Radgona. M-3798

MOSKVIČ KARAVAN, letnik 1980, ugodno prodam. Zorger, Grad 177, ali telefon: 77 751. M-3801

GRADBENO PARCELO za počitniško hišo v Gornjih Moravcih prodam. Tel.: 22 216. M-3802

SENO prodam. Petrovič, Moščanci 38 ali tel.: 77 007. M-3803

PRALNI STROJ, nov prodam 200.000.— din ceneje. Tel.: 25 135. M-3804

BMW 1602, karamboliran, prodam. Gregorčičeva 13, Radenci. M-3806

AUDI 80 ugodno prodam. Ropoča 4. M-3807

OBRAČALNIK PANONIJA ugodno prodam. Kobilje 223 a. M-3811

CITROEN GSX 1.2, december 1977, in cirkularko prodam. Informacije po tel.: 24 518 ali Polana 1 a. M-3813

MALE PUJSKE prodam. Tišina 36. M-3814

KOSILNICO MT 407, novo, prodam. Kuronja, Neradnovci 3, p. Gronji Petrovci. M-3815

KARAMBOLIRANO ŠKODO 120 LS prodam. Prendl, Gaberje 114 c. M-3816

ŠKROPILNICO Gorenje Muta prodam. Miklošičeva 6, G. Radgona. M-3817

OPEL RECORD 2000 prodam. Cankarjevo naselje 30, M. Sobota. M-3818

VODOVODNO ČRPALKO, 3-fazno, z bojlerjem prodam. Rakičan, Cvetkova 49. M-3819

OPEL KADETT, letnik 1985, prevoženih 18.000 km, prodam. Tel.: 46 101 po 19. uri. M-3821

ZASTAVO 750 prodam. Anton Sreš, Rakičan, Jezera 53. M-3822

GOZD V BOKRAČIH pri glavni cesti prodam. Murska Sobota, Tomšičeva 5, ali tel.: 22 474. M-3823

KRAVO, brejo 5 mesecev, prodam. Trnje 126. M-3824

TOMOS AVTOMATIK A 3 ML in novo centralno peč EMO CENTRAL 20 N prodam. Predanovci 19. M-3825

PRALNI STROJ Gorenje, brezhiben, ugodno prodam. Tel.: 25 266. M-3826

GOLF, na bencin, l. 1982, prodam. Tel.: 76 690. M-3827

GOLF, dizel, letnik 1985, spredaj malo poškodovan, prodam. Vidonci 116. M-3829

NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, rjave, stare 12 in 15 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčk, dobi eno zastonj. Naročila sprejema in daje vse informacije: **ANICA LACKOVIČ, BELTINCI, RAVENSKA 40,** telefon: 069 71-434.

TOMOS AVTOMATIK, popolnoma nov, nujno prodam 15 % ceneje. Strukovci 28. M-3831

KRAVO S TELETOM prodam. Karel Gomboc, Večeslavci 126. M-3832

ŽETVENI KOMBAJN KLAS EVROPA prodam. Srečko Pukšič, Desternik 2. M-3833

TRAKTOR ZETOR 4718 prodam. Jože Braček, Svetinci 17, Desternik. M-3834

126 P, letnik 1982, prodam. Mirko Lončar, Lendavska 32, Rakičan. M-3835

SENO v balah prodam. Tišina 71 ali tel.: 46 170. M-3837

PUJSKE prodam. Gradišče 7, p. Tišina. M-3838

POSTELJO, nadstropno, razstavljivo, prodam. Vukelič, Lendavska 23 b ali tel.: 23 760. M-3839

WARTBURG CARAVAN, letnik 1978, prodam. Janez Anderlič, Gibina 61, Ljutomer. IN-18263

MOTORNO KOLO MZ 150 prodam. Rajko Krajnc, Babinci 23, p. Ljutomer. IN-18262

PRODAJAM SADIKE VINSKE TRTE laški rizling, župljanka in namizne sorte. Vse so I. vrste, cepljene na podlagi KOBER 5 BB. Cena za kos 400.— do 600.— din. Telefon (037) 30-776. IN-18261

KRAVO, brejo, staro šest let, kontrola A, prodam. Gerlinci 37. M-3840

GUME ZA TRAKTOR, zadnje (24), malo rabljene, prodam. Sever, Bodonci 156. M-3841

OTROŠKI VOZIČEK in šivalni stroj, prodam. Telefon: 77-749. M-3842

TRAKTOR FERGUSON prodam. Karel Pelcar, Dolič 104. M-3846 a

INDUSTRIJSKI ŠIVALNI STROJ prodam. Telefon 22-563. M-3846 b

NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, *rjavo, stare 12 in 15 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčk, dobi še eno zastonj. Naročila sprejema in daje vse informacije:* ***FANIKA ŠTADLER, gostilna BAKOVCI, Soboška 4,*** *telefon: 069 76-121.*

ZASTAVO 126 P in ZASTAVO 101, neregistrirano, za rezervne dele, prodam. Gornji Petrovci 50. M-3843

NAKLADALNIK PANONIJA ZA GNOJ, malo rabljen, prodam. Kuronja, Križevci 69, telefon 77-814. M-3844

TAM 170, prekucnik, registriran do decembra 1988, prodam. Varda, Strehovci 1, 69223 Dobrovnik. M-3846

ZASTAVO 126 P in kombinirani štedilnik prodam. Telefon: 22-957. M-3847

KOMBAJN, PUCH, 250 ccm, TOMOS V 14 in TOMOS COLIBRI prodam. Jože, Kološa, Andrejci 48, telefon po 19. uri: 48-134. M-3849

BREJO SVINJO prodam. Dolnja Bistrica 115. M-3850

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak,** Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271

Popravilo z garancijo na vašem domu.

ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Cena ugodna. Vprašati vsak dan po telefonu: 042 685 360. M-3851

TRAKTOR FERGUSON, letnik 1977, generalno obnovljen, prodam. Informacije po telefonu 042 685 360. M-3851 a

TRAKTOR ZETOR 7011 in pony ekspres prodam. Naslov v upravi lista. M-3852

FRANCOSKO POSTELJO, staro dve leti, prodamo. Informacije: telefon 25 062 ali St. Rozmana 12. M-3853

BARVNI TELEVIZOR GORENJE prodam. Murska Sobota, Zorana Velnarja 19. M-3855

SEJALNIK ZA KORUZO, 4-vrstni, skoraj nov, in samonakladalno prikolico, 22 m², prodam. Drago Koroša, Veržej, Ulica Frana Kovačiča 1. M-3856

WARTBURG, letnik 1981, prodam. Naslov v upravi lista. M-3857

ZASTAVO 750, registrirano do marca 1989, prodam. Klemenčič, Martjanci 16 C, telefon: 48 505. M-3858

SENO prodam. Črenšovci 108. M-3859

MALE PUJSKE PRODAM. Tropovci, Jordan 25. M-3860

TRAKTOR STEYR, 30 KS, in telico, brejo pet mesecev, prodam. Barbarič, Lončarovci 14, p. Križevci. M-3861

RENAULT 4 GTL, letnik 1984, registriran do februarja 1989, prodam. Telefon od 18. do 20. ure 72 578. M-3862

MOPED (štiri prestave) ugodno prodam. Telefon: 77 027. M-3863

OPREMLJENO STANOVANJE ALI HIŠO V MURSKI SOBOTI VZAME V NAJEM AVSTRIJSKI DRŽAVLJAN. DOBER PLAČNIK. PONUDBO POŠLJITE NA NASLOV ETIENNE ŠADL, CANKOVA, telefon (069) 76-618.

KABINO ZA TRAKTOR IMT 539, nerabljeno, prodam. Telefon od 18. do 20. ure: 72 578. M-3862

POHIŠTVO ZA OTROŠKO SOBO (samsko sobo) poceni prodam. Ludvik Zelko, Prekmurske čete 2, telefon: 24 732. M-3864

BARVNI TELEVIZOR ISKRA prodam. Benkovič, Lendavska 45. M-3865

VW 1200, letnik 1964, neregistriran, karoserija obnovljena, manjša okvara motorja, prodam. Informacije 21 834. M-3866

ŠKODO 105 S, letnik 1979, dobro ohranjeno, registrirano do marca 1989, prodam. Informacije po 16. uri. Dokležovje 74 a. M-3867

TELICO, brejo sedem mesecev, prodam. Rudi Cor, Vučja vas 49, Križevci pri Ljutomeru. M-3868

ZAMRZOVALNO SKRINJO GORENJE, 220 l, ugodno prodam. Murska Sobota, Vrazova 14. M-3870

PEČ NA TRDA GORIVA (s pečico), dobro ohranjeno, prodam. Murska Sobota, Mojstrska 1, III. nadstropje, stanovanje 19. M-3871

TELICO, brejo devet mesecev, in dvoosno prikolico, domače izdelave, v dobrem stanju, prodam. Bodanec, Rankovci 50. M-3873

VRTNO MIZO in 12 vrtnih stolov prodam. Telefon 23 111. M-3874

SEDEŽNO GARNITURO IN SEDEŽNO GARNITURO Z MIZO, primerno za poč. hišico, poceni prodam. Telefon: 22 693 ali 21 378. M-3875

HLEVSKI GNOJ prodam. Moščanci 71 (vrej). M-3876

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE in prikolico za avto prodam. Franc Kranjec, Murski Petrovci 24 a. M-3878

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 345 l, z enoletno garancijo, prodam. Informacije po telefonu: 21 773. M-3879

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, italijanski, nahrbtnik za dojenčka in pralni stroj candi prodam. Žilavec, Okt. revolucije 13. M-3880

TRAVNIK v Sred. Bistrici (Jaušije) in travnik v Dolnji Bistrici (Trebeš) prodam. Poizvedbe: Dolnja Bistrica 11. M-3882

PREDNJO VEZNO PLOČEVINO, prednji desni blatnik in prednji pokrov za zastavo 101, starejši tip, prodam. Adrijanci 44. M-3884

ATARI 800 XL-KOMPLET prodam. Telefon: 76 091. M-3885

DVOBRAZDNI PLUG TOMO VINKOVIČ, nov, prodam. Gaberje 38 a. LE-12408

MALE PUJSKE IN KOSILNICO LAVERDA prodam. Murski Črnci 32. M-3901

NAHRBTNO MOTORNO ŠKROPILNICO PANONIJA prodam. Ponudbe od 17. do 18. ure po telefonu: 71 736. M-3902

VETROBRANSKO STEKLO in priključek za prikolico za osebni avto diana prodam. Satahovci 2, telefon 26 664. M-3903

ZASTAVO 101 MEDITERAN, letnik 1981, prodam. Boračeva 44, p. Radenci. M-3904

KRAVO, brejo tri mesece, staro pet let, prodam. Krog, Murska 56. M-3906

RENAULT 4 TLS, letnik 1977, registriran do aprila 1989, prodam. Informacije po telefonu: Brunec 21 221, dopoldne. M-3909

RENAULT TRAFIC, letnik 1981, prodam. Telefon 79 015. M-3911

MOTORNO NAHRBTNO ŠKROPILNICO PANONIJA IN ŽAGO PARTNER, 0,50, ter ZASTAVO 101 prodam. Filovci 22. M-3912

DVOOSNO TRAKTORSKO PRIKOLICO, 2,5 t, in prikolico za avto, 500 kg, prodam. Telefon 48 041. M-3913

OJAČEVALEC 2 RCF zvočnikom prodam. Telefon: 22 305. M-3914

GOLF, letnik 1982, prodam. Telefon 79 239. M-3915

SENO IN OTAVO prodam. Sebeborci 18. M-3916

DEL ZIDANE STANOVANJSKE HIŠE za rušenje, krito s ploščami, prodam. Irena Serec, Pečarovci 105. M-3917

ZASTAVO 750 prodam. Murska Sobota, Naselje Borisa Kraigherja 3, nasproti Lesnine na Bakovski ulici. M-3918

RENAULT 4, letnik 1977, ugodno prodam. Informacije: BIFE Črenšovci. M-OP

ŠKODO 120 LS, letnik 1981, ugodno prodam. Anka Škerget, Dolnja Bistrica 97 a, p. Črenšovci. M-OP

KOSILNICO BCS, dizel, z žetveno napravo, prodam. Branko Ščavničar, Robadje 116, 42312 Štrigova (Globoka pri Kapeli). IN-18273

WARTBURG LIMUZINA, letnik 1976, registriran, prodam. Vlado Cmager, Ljutomer, Stari trg 1. IN-18274

PRIKOLICO ZA OSEBNI AVTOMOBIL prodam. Ivan Muršič, Ljutomer, Frana Kovačiča 12. IN-18271

KRAVO, visoko brejo, dobro mlekarico, drugo tele, prodam. Naslov v upravi lista. IN-18267

DVOOSNO PRIKOLICO prodam. Brezovci 68 a, Puconci. Informacije po 15. uri. M-AK

TROSILNIK UMETNEGA GNOJILA, predsetvenik z ježem ter visokoklinaste pluge, 12-colne, prodam. Cezanjevci 17 a, Ljutomer. IN-18268

ZASTAVO 101, letnik 1976, registrirano do novembra, prodam. Črenšovci 72 C. M-3886

ZASTAVO 101, letnik 1977, ugodno prodam. Milan Recek, Melinci 13 a. M-3887

ZAMRZOVALNO OMARO, staro dve leti, 200 l, prodam. Telefon 25 055. M-3888

OPEL CORSO 1,2 S, letnik april 1986, prevoženih 42.000 km, prodam. Telefon: 21 950. M-3889

ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. Mačkovci 45, telefon 77 129. M-3890

MERCEDES 200, letnik 1981 (na bencin), prodam. Černelavci, Gorička 75. M-RK

MERJASCA, starega eno leto, pasme djurok, prodam. Telefon 87 428. M-3891

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, prodam. Beltinci, Ravenska 63. M-3892

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, prenosni, prodam. Telefon: 24 106. M-3893

ZASTAVO 101 B, prodam. V račun vzemem tudi gradbeni material. Lipovci 25. M-3748

ORGLE ELKA, dvomanualne, po ugodni ceni prodam. Kandal, Vučja Gomila 22. M-3897

VINOGRAD 10 arov (Uj Taniai) s sodi, vinom in kletjo, prodam. Tel 70 072. Črenšovci 2/a. LE-13407

generalna popravila vseh znamk zamrzovalnikov in hladilnikov

IZOLACIJE SERVIS & CO PTUJ

SLAVKO FURMAN — PTUJ pri železniški postaji HAJDINA

Naročila lahko oddate po telefonu 062/771-637

TRAKTORSKI NAKLADALNIK RIKO, preurejen za traktor IMT 35, ugodno prodam. Hotiza 129. LE-13404

SPAČKA prodam. Foto Šimonka, Partizanska 11, Lendava. Tel 069 75 993. LE-13406

RABLJENE KROŽNE ŽAGE (cirkularke), velikosti 46 cm, prodam. Karel Koleš, Murska Sobota, Stara ulica 12. M-3898

KRAVO, visoko brejo, prodam. Žižki 56. M-3899

LADO 1200 KARAVAN, letnik 1980, prodam. Telefon: 069 89 016. M-3900

ZASTAVO 101, letnik 1982, v odličnem stanju, registrirano do 28. januarja 1989, prodam. Anton Režonja, Gomilice 142, telefon 70 309. M-3326

MOTORNO TROKOLO VESPA-KAR nosil. 600 kg, lahko se vozi z A izpitom, prodam. Tel. 069 75 557. LE-13405

vsak četrtek VESTNIK

Kupim

ZAZIDALNO PARCELO V MURSKI SOBOTI ali bližnji okolici kupim. Telefon: 25 267. M-3767

ZAJČJE KLETKE originalne, žične, kupim. Naslov v upravi lista. M-3792

REJCI KUNCEV POZOR!
Več kuncev (teža od 2 kg dalje) kupim. Telefon od 8. do 16. ure: 77 806. M-3844

STAREJŠO HIŠO s sadovnjakom ali brez, kupim. Telefon: 21 387. M-JP

Zaposlitve

DELAVCA ZA DELO PRI PREDELAVI PLASTIKE SPREJMEM V REDNO DEL. razmerje. Angela Kolosovski, Jamna 14, p. Videm ob Ščavnici. M-3777

SAMSKI FANT išče delo na kmetiji. Naslov v upravi lista. M-3820

IŠČEM VARSTVO ZA TRILETNEGA OTROKA, POPOLDNE. Marija Vučak, Murska Sobota, Lendavska 17 c. M-MM

NATAKARICO ali dekle z veseljem do dela v strežbi sprejmem za določen čas. Gostišče Gaj, Murska Sobota, telefon: 22 466. M-3895

GOSTILNA HORVAT-LOVENJAK POLANA pri Murski Soboti zaposli KUHARJA ali kuharico z nekajletno prakso. Vse informacije po telefonu 23 282. M-MM

AVTOMOBILSKI DELI PO UGODNI CENI
novi in rabljeni
za motor in pločevino
AUTO RECEK, WINDISCHMINHOF
tel.: 9943 3156 2269

Razno

PROSTOR ZA AVTOKLEPARSTVO vzamem v najem v okolici Radenc. Pisne ponudbe Rižnar, Prisojna 6, Radenci. M-3430.

PREKLIC.
Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 27551-1, izdane pri HKS KZ Panonka Murska Sobota. Jožica Kočar, Sotina 102. M-3786

IZDELUJEM IN MONTIRAM PLASTIČNE ROLETE TER ŽALUZIJE. Telefon: 061 722 645. M-3805

VDOVA s hišo in zemljo, brez obveznosti, išče moškega, brez obveznosti, za pomoč in skupno življenje. Naslov v upravi lista. M-3830

IZGUBLJENO!
IZGUBILI SMO KOMPLETNO REZERVNO KOLO, dimenzije 600 × 16, za tovorni avto, na območju Selo—Vučja Gomila—Tešanovci—Murska Sobota. Poštenega najditelja prosimo, da ga za nagrado vrne. Telefon 71 065 ali 71 422 (zvečer). M-3907

GARAŽO V MURSKI SOBOTI vzamem v najem. Prevleke za 101 GTL (rjavi pepita) in sprednji desni blatnik za lado 1300 prodam. Vučko, Murska Sobota, Mojstrska 2, telefon po 16. uri: 24 254. M-3910

KUPUJEM OSEBNE AVTOMOBILE IN KMETIJSKE STROJE. Avtotrgovina Žerovinci, delovni čas od 11. do 16. ure. Telefon 062 714 113. In-18260

ROLETE, LESENE IN PLASTIČNE, v različnih barvnih odtenkih in izvedbah, montiram. Golubič, Maribor, telefon: 062 26 103. M-3478

IZGUBLJENO!
Izgubil sem registrsko tablico s prikolice, št. 24-79, od Šalovec do Bodonec. Najditelja prosim, da mi jo za nagrado vrne. Telefon 76 888. M-3872

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost DIPLOME o končanem šolanju za kovinarsko in strojniško smer, izdane na SCTPU v Murski Soboti za šolsko leto 1985/1986. Samo Kovačič, Presika 14. M-3896

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, dedka in pradedka

Branka Puconje

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki ste darovali cvetje, izrekli sožalje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala predstavnikom KS Cven, govornikom, ljutomerskemu oktetu, pevskemu zboru s Cvena in pevskemu zboru DU Ljutomer za odpete žalostinke. Hvala za opravljen cerkveni obred.

VSI NJEGOVI

NENADOMA JE UMRLA NAŠA SODELAVKA

Marija Kerčmar

dipl. psihologinja

VESTNO IN MARLJIVO DELAVKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

DELAVCI ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I. Ureja uredniški odbor:

Irma Benko (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Bojan Peček, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Majda Horvat, Endre Gonter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 21 393; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085, in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je po hudi in dolgi bolezni za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, babica in sestra

Marija Simonič

roj. Lašič
iz Radoslavec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ali kakorkoli pomagali ter jo pospremili na njeni zadnji poti.
Posebna hvala g. župniku za opravljeni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS za poslovilne besede.
Radoslavci, 26. marca 1988

ŽALUJOČI: VSI NJENI, KI SMO JO IMELI RADI

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, sina, tasta, brata, dedija in svaka

Franca Meolica

iz Kroga

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, delovnim organizacijam in ustanovam, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in darovali vence in cvetje ter nam v trenutkih žalosti izrekli ustno ali pisno sožalje. Hvala tudi vsem, ki so ga med njegovo boleznijo obiskovali na domu in lajšali bolečine.
Posebej se zahvaljujemo dr. Nadi Švagelj-Šavel za pomoč in patronažni službi za nego na domu med njegovo boleznijo. Zahvaljujemo se g. duhovniku za opravljen obred ter pevcem za lepo petje. Hvala tudi govorniku iz KS Krog za poslovilne besede.
Vsem še enkrat — iskrena hvala.

ŽALUJOČI: z bolečino v srcu vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

---

A dan je črni moral priti,
britkosti dan, oj dan solzan,
težko bilo se je ločiti,
a solze vse, ves jok zaman.

ZAHVALA

7. aprila nas je po kratki bolezni v 77. letu starosti zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Franc Denša

iz Lipe 152

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, botrini in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nas tolažili. Posebna hvala osebju doma oskrbovancev v Rakičanu, g. kaplanu za opravljeni obred, pevcem, govorniku Lajčiju za poslovilne besede in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nas tolažili.

ŽALUJOČA HČERKA MATILDA Z DRUŽINO IZ FRANCIJE

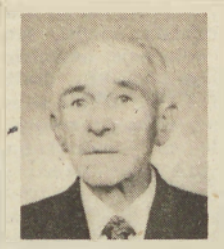

Lani ta čas smo zrli še v tvoj obraz,
a letos nikjer več te ni,
zaman te iščejo naše srce in oči.

10. aprila je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi in skrbni mož, očka in dedek

Rudolf Buček

iz Sotine

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ŽALUJOČI: žena Marija, sin Franc ter sinova Herman in Alojz z družinama.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 82. letu starosti zapustila naša draga

Ana Ülen

iz Rankovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti.
Posebna hvala g. župniku in cerkvenim pevcem za pogrebni obred, sindikalni podružnici bolnišnice v Murski Soboti ter govorniku krajevne skupnosti za poslovilne besede ob odprtem grobu.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: DRUŽINA ÜLEN

Zakaj si moral umreti,
ko pa s teboj je bilo tako lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost in bolečina sta pri nas.

V SPOMIN

27. aprila 1988 mineva leto polno žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi

Imrek Vöröš

iz Bakovec

Čeprav vemo, da zakona minljivosti ni mogoče spremeniti, sta še danes v naših srcih bolečina in bridkost, na domu pa osamljenost ter praznina.
Čeravno je njegova smrt pomenila rešitev pred trpljenjem, so rane za njim še sveže, kajti nanj nas vežejo lepi spomini. Hvala vsem, ki se ga z nami še spominjate in prihajate k njegovemu preranemu grobu.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa nas je v 62. letu starosti zapustil dragi mož, oče, tast in dedi

Franc Sabotin

iz Murske Sobote

Iskreno se zahvaljujemo bratu Martinu in sestrama, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje.
Posebna hvala medicinskemu osebju UKC CIT Ljubljana, medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, sestrični Liziki, ki mu je v najtežjih trenutkih vsak dan stala ob strani, g. duhovnikoma, pevcem za odpete žalostinke, godbenikom in govorniku krajevne skupnosti za izrečene poslovilne besede.

ŽALUJOČI: žena Rozika in sin Vili z družino.

V SPOMIN

26. aprila 1988 mineva leto globoke žalosti in spoznanja, da se nikoli več ne vrneš, moj ljubi mož, oče, stari ati in tast

Alfred Fujs

Boleče je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov, ljubezni in hvaležnosti za vse, kar je dalo tvoje srce.

VSI TVOJI

V SPOMIN

26. aprila bo minilo leto, odkar nas je tiho zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Dragica Perdigal

Spomin nate bo večen. Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

NJENI NAJDRAŽJI

Ponosni smo, ker si bil
v našem življenju.

V SPOMIN

25. aprila je minilo žalostno leto, odkar si nas zapustil, dragi mož, oče, tast in dedek

Ivan Zver

čebelar
iz Lipe

Boleč in nepozaben je spomin nate in prehuda je bolečina v naših srcih, da bi kdaj zamrla. Tvoj prelep dom, prav tako prijazen, je postal čisto tuj, kajti vse veselje si vzel s seboj. Praznina za teboj je neizmerno boleča, vendar je polna lepih spominov in globoke hvaležnosti za vse, kar je za nas storilo tvoje plemenito srce.
Kljub temu pa naša črnina ne sme biti znamenje žalovanja, marveč predvsem globokega spoštovanja, hvaležnosti, ljubezni in vedno živega spomina nate.
Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga spoštovali in še mislite nanj, ter vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate svečke.

VSI NJEGOVI NAJDRAŽJI

Zdaj sam hodim po stezah
sred polja in sklanjam se,
da zate utrgam cvet,
da ti ponesem ga
kot takrat — ko mogla nisi več
sama tja — tja v zeleni lepi svet.

V SPOMIN

Danes 21. aprila mineva leto žalosti in bolečine, odkar ni več med nami naše drage

Olge Ritlop

roj. Umek
iz Črenšovec 38

Mi, ki smo ostali, moramo živeti — to je bila tvoja želja.

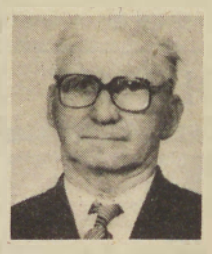

Le vej, vej veter iz daljnih poljan,
prinesi vonja s prostih mi poljan,
da spomnim se, po čem diši seno
in kakšne rože zunaj zdaj cveto.

15. junija bosta minili dve leti, odkar ni več med nami dragega

Jožka Ritlopa

iz Črenšovec 38

V naših srcih bo spomin nate živel še naprej.

VSI VAJINI

Grob zeva globok, globok in širok . .
oh koliko sanj pokoplje vanj
in koliko nad
(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše drage žene, mame in sestre

Angele Kuplen

roj. Vidmar

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, botrini, znancem in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti ter darovali cvetje, vence in za maše ter poslali sožalne brzojavke.
Zahvaljujemo se g. župniku za opravljen obred, pevkam in pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS, govornici zdravstvene postaje G. Petrovci, delavcem TO Potrošnik, TOZD Up. skl. železnina, delavcem zdravstvene postaje Gornji Petrovci, delavkam babiške službe Murska Sobota, gasilcem in vsem drugim.

ŽALUJOČI: mož Jurij in sin Stanko, sestre in brat z družinami

UKREPI PO LANSKI TOČI

Okvirni dogovor za zadnji del

Po lanskih neurjih je soboški izvršni svet pripravil podroben program ukrepov za odpravo posledic toče in jih razdelil v tri faze. Zdaj končujejo z drugo in začenjajo z zadnjo, ki v bistvu ni neposredna odprava posledic, pač pa vlaganje v razvoj goričkega kmetijstva, ki naj bi počasi prešlo iz ekstenzivnega v sodobnejše tako glede tehnologije kot panog, ki morajo že v osnovi omogočati več dobička. Pred kratkim so operacionalizirali zadnji del sanacije, za katerega je ostalo približno 3 milijarde dinarjev, če prištejemo še 20 odstotkov republiških solidarnostnih sredstev, ki jih če vedno niso nakazali. Odločili pa so se takole: 400 milijonov za povečanje tržne molže mleka in prireje mesa, kar z drugimi besedami pomeni kreditiranje obnove in novogradnje hlevov. Drugo je obnova trajnih nasadov, o čemer smo že poročali in okrog česar je bilo največ razprave, saj še vedno ni jasno, če bo Panonka lahko pravočasno zagotovila dovolj kooperantov, ki se bodo ukvarjali s sadjarstvom — denar pa vsekakor kaže kar najhitreje porabiti, saj ga že pošteno načenja inflacija. Če bo vse, kot so se zmenili, naj bi pridobili za 100 hektarjev novih nasadov jablan in po deset ribeza in višenj. V ta namen bodo porabili nekaj čez milijardo. Tretje je s širitvijo sadjarstva povezana gradnja hladilnice v Puconcih (bivša opekarna) — ali kot se reče uradno: usposobitev in tehnološka posodobitev osnovne dodelave sadja in vrtnin v predelovalno-hladilniškem centru. Samo za prvi del naložbe bi potrebovali 7 milijard, sozd pa je predlagal, da naj bi bil »solidarnostni delež po toči« kar 2,2 milijarde dinarjev. Občinska vlada tako visokega zahtevka ni odobrila in ga je znižala na 600 milijonov. Zadnji postavki v tretji fazi ukrepov sta nadaljnji obnovi gozdov (122 milijonov) in cest (600 milijonov). Tako so pustili tudi določeno rezervo (230 milijonov), s katero naj bi pokrili morebitne nove upravičene potrebe — seveda v določenem časovnem roku, saj si dolgega čakanja prav zaradi že omenjene inflacije ne morejo privoščiti. Če ne bo zahtev, za katere bodo presodili, da so upravičene, bodo »rezervni« denar primaknili za gradnjo hladilnice v Puconcih. Zadnji del denarja po toči je torej okvirno razdeljen, ostaja le še, da ga zares hitro in smotrno porabijo.

Bojan Peček

Literarni ustvarjalci madžarske narodnosti ne bodo več osamljeni

ZANIMANJE V LJUBLJANI IN BUDIMPEŠTI

Čeprav deluje na območju Prekmurja 6 literarnih ustvarjalcev madžarske narodnosti, doslej niso bili vključeni v nobeno društvo pisateljev. Na nedavnem občnem zboru Društva pisateljev Slovenije je bilo rečeno, da bodo statut društva dopolnili, s čemer bo tudi omogočeno, da se bodo lahko v Društvo slovenskih pisateljev vključevali literarni ustvarjalci madžarske in italijanske narodnostne skupnosti v Sloveniji.

Za madžarske literarne ustvarjalce iz naše pokrajine pa se začenjajo zanimati tudi v Društvu pisateljev Madžarske. Pred kratkim sta predsednik tega društva Tibor Cseres in podpredsednica Anna Jokai sprejela skupino ustvarjalcev madžarske narodnosti iz Lendave. Na sprejemu v Budimpešti so bili Zsuzsana Bati Konc, Sandor Szunyogh, Lajos Bence, Erzebet Rozman in Jozsef Varga. Sprejema se je udeležil še generalni sekretar Društva madžarskih pisateljev Miklos Veress, prav tako pa tudi literarni zgodovinar dr. Mihaly Czine, ki posebej spremlja literarna ustvarjanja svojih sonarodnjakov zunaj meja Madžarske (Jugoslavija, Romunija). Na srečanju so naši literarni ustvarjalci prebrali nekaj svojih del, sicer pa so pripovedovali o svojih načrtih in možnostih za objavljanje. Odkar imamo na narodnostno mešanih območjih interesne skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti (soboška in lendavska občina), je več možnosti za objavljanje, zlasti v sodelovanju s Pomursko založbo.

Š. S.

SPREJEM — Naposled se začenjajo za literarno ustvarjanje pripadnikov madžarske narodnosti v Prekmurju zanimati tudi v Budimpešti. Na sliki (prvi z leve) je predsednik Društva pisateljev madžarske Tibor Cseres, ki je pred kratkim sprejel skupino literarnih ustvarjalcev iz Lendave.

SEJA OBČINSKE KONFERENCE SZDL LENDAVA

PROTI KREPITVI ZVEZE

Na torkovi seji občinske konference SZDL v Lendavi so sprejeli program dela v letošnjem letu, soglašali pa so tudi s predlogi komisije za podelitev priznanj OF. Le-ta bodo 27. aprila podelili petim posameznikom, eni šoli in dvema kulturnima društvoma.

Na tej seji pa so tudi ocenili dejavnosti v zvezi s predloženimi amandmaji ustave SFRJ. Ustrezne razprave so organizirali v 10 krajevnih skupnostih, v Ini Nafti, Elektromaterialu, Varstroju in Viatorju pa je bil občinski svet Zveze sindikatov še pobudnik tematskih razprav, kot so družbenogospodarski odnosi, samoupravno odločanje, organiziranje združenega dela in družbena lastnina. V vseh okoljih so se zavzeli, da je treba z zvezno ustavo urediti le temelje naše skupnosti, čim več pristojnosti pa naj še naprej ostane republikam oziroma avtonomnima pokrajinama. V krajevnih skupnostih so seveda govorili tudi o predvidenem povečanju zemljiškega maksimuma na 15 hektarjev, ob tem pa žal ugotavljali, da na lendavskem območju toliko zemlje ne bo imel nihče, kajti obdelovalnih zemljišč nihče noče prodati. Svoje pripombe na ustavne amandmaje je dala tudi mladinska organizacija, prav tako pa tudi predsedstvo občinskeg akomiteja ZKS.

Š. s.

LENDAVA

Mladinski delovni tabor v Lendavi

V programu sodelovanja prijateljskih občin Slovenije in Hrvaške so dobili mesto tudi mladi. Pred leti so le-ti iz 13 občin, ki so povezane s tem prijateljskim sodelovanjem, ustanovili mladinsko delovno brigado, ki je sodelovala na republiških in zveznih delovnih akcijah, tokrat pa so se dogovorili za drugačen način sodelovanja. Letos bodo v Lendavi ustanovili delovni tabor, na katerem bo sodelovalo 65 udeležencev iz vseh občin. Delovni mladinski tabor bo od 19. junija do 3. julija. Udeleženci bodo imeli dve nalogi. Uredili bodo okolico lendavskega gradu in obnovili ter dogradili objekte rekreacijskega centra v Petišovcih, kjer bodo taborniki tudi nastanjeni. V taboru bodo organizirali pestro kulturno in športno življenje, med bivanjem v Lendavi pa bodo spoznali tudi vse delovne organizacije. Mladinski delovni tabor bodo ustanovili v prihodnje v tisti občini, ki bo organizator srečanja prijateljskih občin.

Jani D.

Tudi starost je lahko lepa. Pa čeprav nekateri na stara leta ostanejo sami, slabo slišijo, težko berejo in so nasploh osamljeni.

Prav tako je povedal Vrbnjakov Franc iz Rinčetove Grabe. Z nahrbtnikom na rami, s palico in cigareto smo ga srečali v središču Ljutomera.

(N. J.)

KRAJEVNA SKUPNOST GORICE PRI LENDAVI

GLASOVANJE USPELO

Od 1. maja letos do 30. aprila 1992. leta bodo v krajevni skupnosti Gorice pri Lendavi zbirali samoprispevek. Tako so se odločili v nedeljo na referendumu. V naselju Dolgovaške Gorice se je za samoprispevek izreklo 64,8, v Lendavskih Goricah pa je bilo zanj 77,4 odstotka glasovalcev. V petih letih naj bi v teh naseljih, kjer sicer živi 613 volilnih upravičencev, zbrali dovolj denarja, da bi asfaltirali še preostale ceste, vzdrževali makadamske poti in hudournike, razširili električno, telefonsko in vodovodno omrežje in tako naprej. Medtem ko bodo prebivalci Lendavskih Goric plačevali »normalni« 2-odstotni samoprispevek, je obremenitev za občane Dolgovaških Goric višja — 3 odstotke dohodka. Obremenili so tudi kmetijce, upokojence in delavce na začasnem delu v tujini.

Š. S.

ONKRAJ MEJE

Tudi v Farkašovcih živijo Slovenci

V desetih letih, odkar (službeno) obiskujem Porabje, me je pot večkrat vodila tudi skozi vas, na začetku katere je napis Farkasfa, leži pa nekako na sredi med Oriszentpetrom in Szentgotthardom (Monoštrom). Sprva niti slutil nisem, da bi tudi tamkaj živeli Slovenci, saj tudi nisem videl nikjer nobenega napisa v slovenščini — tako kot je to v 7 vaseh v ožjem (slovenskem) delu Porabja. Nekoč sem se naključno ustavil pri vaški trgovini, pristopila je starejša ženica in me ogovorila po slovensko. Tedaj še nisem vedel, da je domačinka in da živi v kraju še več pripadnikov slovenske narodnosti. Pozneje pa sem o tem večkrat razmišljal in prelistaval knjige, če bi kje našel kakšen »otipljiv« podatek o tem kraju. In res sem leta 1983 lahko v knjigi Slovensko Porabje (ali Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja — 20. stoletje), ki sta jo izdala znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in Muzej Savaria v Szombathelyju, (avtorica Marija Kozar-Mukič), prebral tudi tole: »Po mnenju nekaterih raziskovalcev je razen na ozemlju današnjega slovenskega Porabja leta 1970 vsaj četrtina prebivalcev v osemnajstih vaseh Örsega (Stražna krajina) slovenske narodnosti. — Tudi Avgust Pavel je opozoril, da je bilo nekdanje slovenske etnično ozemlje vsekakor mnogo večje od današnjega. O tem pričajo deloma tudi imena sosednjih madžarskih vasi, ki so slovenskega izvora (Kerca = Krčica, Nagyfalva = Magdinci, Talapatka = Telik, Rabaszentkereszt = Sveti križ, Kórtvélyes = Grüškova ves, Háromház = Tridvor, Szalafö = Sola, Kondorfa = Kradanovci, Ronok = Ronik, Rábagyarmat = Žormot . . .). **Slovenci so živeli še v vaseh Farkašovci (Farkasfa) in Žida (Zsida).«**

So živeli — ali so torej do dandanes izumrli? Pa tista ženica? Srečanje z njo mi ni dalo miru.

Ondan se je peljal z mano naš tehnik Feri. Omenil sem mu, kaj me »muči« in tudi njega je zanimalo, ali bova v vasi našla koga, ki govori slovensko. Zapeljala sva se v eno od ulic in se ustavila pri dveh starejših ženskah. Najprej smo se pogovarjali madžarsko in nemško, in ko sva se zanimala, ali poznata koga, ki bi vedel slovensko, je ena pokazala na drugo, češ da ona menda malo ve. In že smo se pogovarjali po domače. Pa tudi domov naju je povabila. Sedli smo za mizo in prisedel je tudi gospodar. Čez čas je tudi on kaj povedal, in to celo v slovenščini. Sicer pa sta nam razkrila, da se je ona, (za ime je niti nismo vprašali) rodila v Ameriki, ko je bila stara 4 leta, pa se je vrnila v Števanovce, rojstni kraj njenih staršev. V Farkašovce pa se je poročila pred 45 leti. Danes je stara 67 let. Mož je 8 let starejši, narodil pa se je v Farkašovcih, v družini Kerec. Imata dva sinova, ki sta že odrasla in le malo govorita slovensko, ker se razen doma skoraj nikjer nista imela priložnosti naučiti. Gospodar Štefan pa je do osnovne šole vedel samo po domače. Šele potem se je naučil madžarsko. Svojčas so v nekaterih družinah, menda jih je okrog 10, doma govorii le slovensko. Dandanes pa vse kaže, da bodo Slovenci v Farkašovcih sčasoma izumrli — tudi zato, ker zanje ni nihče ničesar postoril. Ali pa je to naravna asimilacija? Jože Graj

Kerečeva iz Farkašovec pred svojo domačijo. Oba zelo lepo govorita slovensko, goričko narečje, sinov pa nista uspela naučiti po domače. Zato je, kadar so otroci doma, pogovorni jezik madžarščina, čeprav so vsi slovenskega rodu. Okolje pač naredi svoje, če družba ne poskrbi drugače. Tudi pri nas je ponekod tako.

DOLGA VAS

Zemeljski plaz se premika

Posledica zapuščenih obcestnih jarkov v Dolgovaških Goricah je bila, da se je pred leti premaknilo zemljišče in začelo lesti v dolino. Zemlja je postajala vse bolj zamočvirjena, voda ni mogla odtekati, našla si je podzemne poti in s tem povzročila zemeljski plaz. Drsenje zemlje je doslej že naredilo veliko škode, uničeni so vinogradi in sadovnjaki, premaknila se je cesta, ki je postala neprehodna. Stvar je prišla do take točke, ko je potrebno odločno ukrepati, saj bo sicer nastala še večja škoda. Strokovnjaki menijo, da bo najprej potrebno urediti vse jarke in hudourno vodo speljati v dolino, da se zemeljski plaz osuši in s tem preneha drsenje zemlje. Dela so se že začela in naj bi bila končana v tem letu.

Jani D.

MURSKA SOBOTA

Uredili bi 50 kilometrov cest

V soboški občini računajo, da bodo do konca srednjeročnega obdobja 1986—1990 uredili in asfaltirali okrog 50 kilometrov občinskih in lokalnih cest. Pri tem izhajajo iz spodbudnega podatka, po katerem je uresničena že več kot polovica občinskega referendumskega programa za ceste. Velik delež v dosedanjih ugodnih rezultatih imajo nedvomno samoprispevki občanov in prispevki delovnih organizacij.

In kakšni so nadaljnji načrti? Občinska cestna skupnost naj bi skupno s Tozdom za vzdrževanje in varstvo cest v Murski Soboti, ki sodi v Cestno podjetje Maribor, poskrbela, da bi do 15. junija asfaltirali 5,4 kilometra dolg odsek ceste Šalamenci—Bodonci—Poznanovci. Kmalu naj bi dokončali dela tudi pri 1,5 kilometra dolgem odseku ceste Noršinci—Murska Sobota, kjer se predvideva tudi ureditev križišča z Lendavsko cesto. Letos so na vrsti še odseki Šalovci—Dolenci (4,5 kilometra), Vanča vas—Borejci (2 kilometra) in Bogojina—Ivanci (2 kilometra). Za ureditev slednje bodo sredstva dobili s prodajo gramoza in gramoznice v Ivancih. Uredili pa naj bi tudi več mostov, in sicer čez Lipnico v Bogojini, čez Ledavo v Gančanih in dva mosta v Krogu.

M. Jerše

PTIČJI REZERVAT IN ŠE KAJ — V Društvu za vzgojo in varstvo ptic Slavček iz Beltinec so se pred leti odločili, da bodo v svojo dejavnost vključevali tudi učence osnovnih šol, da bodo torej skrbeli tudi za podmladek. In res. Pod vodstvom predsednika društva Iva Maučeca so uspeli pritegniti k izdelovanju krmilnic, valilnic in ptičjih pogač okrog 300 učencev s petih osnovnih šol (Beltinci, Bistrica, Črenšovci, Odranci, Turnišče). Najbolj prizadevnim podeljujejo priznanja, knjige in značke. V letošnji sezoni so učenci izdelali 103 krmilnice, 61 valilnic in pripravili 316 pogač za ptice — da bi jih čim več ohranili pri življenju, kajti zaradi uporabe raznih kemičnih preparatov in drugih posegov v naravo so vse bolj ogrožene. Nedaleč od beltinske šole (v gozdičku Konjšček) pa so uredili tudi ptičji rezervat. (J. G.)

Foto: F. M.

MURSKA SOBOTA

SLAVNOSTNA SEJA BO V SREDO

Ob dnevu OF in prazniku dela bo skupna slavnostna seja občinske konference SZDL in občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti v sredo, 27. aprila, ob 9. uri v veliki skupščinski dvorani. Slavnostni govornik bo Janez Kovač, predsednik občinskega sindikalnega sveta. Ob tej priložnosti bodo podelili občinska priznanja OF 18 posameznikom in 3 društvom, srebrne znake sindikalne organizacije pa 12 posameznikom in 2 konferencama sindikata v delovnih organizacijah.

M. J.

RAZPRAVA O SPREMEMBAH

Krajevne organizacije SZDL mesta Murska Sobota organizirajo v četrtek, 21. aprila, ob 18. uri v veliki sejni dvorani Gasilskega doma v Murski Soboti javno razpravo o ustavnih spremembah s poudarkom na razvoju komunalnega sistema. Uvod bo podal eden od članov zvezne komisije za ustavne spremembe, odgovoren za to področje. K sodelovanju vabijo čim več občanov, s čimer bi lahko neposredno oblikovali skupna stališča o teh pomembnih vprašanjih. M. J

GORNJA RADGONA

PRESELITEV OPTIKE

Ta mesec se je Optika Branka Novaka v Gornji Radgoni preselila v nove prostore nad Železnino, ker so bili dosedanji na avtobusni postaji pretesni. Večji prostori pa so bili nujni tudi zato, ker bo tam v prihodnje delal tudi očesni zdravnik. Na zdravnika bodo morali še nekaj časa počakati.

L. K.

ZADNJA VEST

Izdelali petstotisoči varilni aparat

V Varstrojevem tozdu Tovarna varilne opreme v Lendavi so v torek s skromno slovesnostjo zaznamovali velik delovni jubilej: s tekočega traku je prišel petstotisoči varilni aparat. V 22 letih, odkar izdelujejo varilno tehniko, so sicer izdelali že sedemsto tisoč aparatov, od tega so jih dvesto tisoč izvozili, tako da imajo zaporedno številko le varilni aparati, namenjeni domačemu tržišču. Nadaljnja usmeritev Tovarne varilne opreme je v uvajanju zahtevnih tehnoloških projektov, ki nudijo kupcu ne le varilni stroj kot orodje za delo, temveč celotno varilno tehnologijo. Letos bodo v Tovarni varilne opreme v Lendavi izdelali osemdeset tisoč raznih varilnih aparatov, od teh jih bodo četrtino izvozili na konvertibilno tržišče.

Š. S.